

Tids  
1-51  
ORT

Institutet för ortnamns- och dialektforskning  
vid  
Göteborgs Högskola

---

---

# ORTNAMNEN

I

GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN

XI.

ORTNAMNEN I INLANDS FRÄKNE HÄRAD

---

**Dialekt-, ortnamns-  
och  
folkminnesarkivet i  
Göteborg**

**OGB  
Forskarsalen**

DIALEKT-, ORTNAMNS- OCH  
FOLKMINNESARKIVET  
I GÖTEBORG

Institutet för ortnamns- och dialektforskning  
vid  
Göteborgs Högskola

---

# ORTNAMNEN

I

# GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN

XI.

# ORTNAMNEN I INLANDS FRÄKNE HÄRAD

---

TRYCKNINGEN BEKOSTAD  
AV  
HUMANISTISKA FONDEN

**M**anuskriftet har utarbetats av rektor fil. dr Verner Ekenvall. Arbetet har granskats i manuskript och korrektur av professor Ture Johannisson, i korrektur av lektor Harry Armini.

## Källförkortningar.

- Aasen = I. Aasen, Norsk Ordbog. Chria 1873.
- Aberstén-Tiseliuss = Aberstén och Tiseliuss, Göteborgs och Bohus län i litteratur, karta och bild intill utgången av år 1923. Gbg 1924. Tillägg och rättelser intill utgången av år 1930. Gbg 1934.
- Abrahamson = E. Abrahamson, Västsvenska ordstudier. Upps. 1936.
- ANF = Arkiv för nordisk filologi. Lund 1882 ff.
- Bidr. = Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornminnen och historia. 1-3 Sthlm 1874-86; 4-8 Gbg 1887-1912.
- Björseth = B. Björseth, Dialekt och riksspråk i en bohusslänsk socken. Gbg 1946.
- Boh. folkminnen = Bohusslänska folkminnen. Studier och uppteckningar redigerade av David Arill. Uddevalla 1922.
- Boh:s kal. = Göteborgs och Bohus läns kalender. Gbg 1939.
- Boh. stud. = Bohusslänska studier tillägnade landshövdingen Oscar von Sydow... Gbg 1933. (Göteborgs och Bohussläns fornminnesförenings tidskrift 1932-33.)
- Brevner = E. Brevner, Sydöstra Närkes sjönamn. Lund 1942.
- Brusewitz = G. Brusewitz, Elfsyssel (Södra Bohuslän). Historiska minnen, samlade ur så väl äldre som nyare verk och urkunder. Med afbildningar af de märkvärdigaste fornlemningar, historiska stäl- len, m. m. Gbg 1864.
- Bull = E. Bull, Leding. Militär- og finansforfatning i Norge i ældre tid. Kria og Khvn 1920.
- De la Gard. = De la Gardieska archivet (i Lunds univ.-bibl.), utg. av P. Wieselgren. 1-20. Lund 1831-43.
- DGP = Danmarks gamle Personnavne. Khvn 1936-48.
- DN = Diplomatarium Norvegicum. Chria 1849 ff.
- DSt = Danmarks Stednavne. Khvn 1922 ff.
- EK, EKBeskr. = Ekonomiska kartan över Göteborgs och Bohus län resp. beskrivning därtill.
- Ekenvall = V. Ekenvall, De svenska ortnamnen på hester. Lund 1942.
- F (nr 1 osv.) = Lantmäteriaakt rör. Forshälla sn i Lantmäterikontoret i Gbg.
- Folkliv = Folkliv. Sthlm 1937 ff.
- Fornvännen = Fornvännen. Sthlm 1906 ff.
- Franzén Vikbolandet = G. Franzén, Vikbolandets by- og gårdnamn. I. Upps. 1937.
- G (nr 1 osv.) = Lantmäteriaakt rör. Grinnaröds sn i Lantmäterikontoret i Gbg.
- GBFT = Göteborgs och Bohussläns fornminnesförenings tidskrift. Gbg 1914 ff.
- Gotl. ordb. = Gotländsk ordbok på grundval av C. och P. A. Säves samlingar. Upps. 1918-45.
- GS = Generalstabens karta i skala 1: 100 000.
- GSH = Gaardtage, Sagfald og Hoffuet Thijende. Hijssingh (m. m.) fraa 1612 och thill 1613. Hdskr. i DKB.
- Hald = Kr. Hald, De danske Stednavne paa -um. Khvn 1942.
- Hallenborg = J. F. Hallenborg, Inlands Fräkne och Torpe härader genom tiderna. Uddevalla 1923.
- Hellquist Et. ordb. = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok. Ny uppl. 1-2. Lund 1939.
- Hellquist Inge = E. Hellquist, Om de svenska ortnamnen på -inge, -unge och -unga. Gbg 1904.
- Hellquist Sjön. = E. Hellquist, Studier öfver de svenska sjönamnen (= SL XX). Sthlm 1903-06.
- Hermelin = Karta ö. Gbg och Bohus läns Höfdingdöme, utg. av S. G. Hermelin (förf. av C. G. Forsell). 1806.
- Hist. tidsskr. = (Norsk) Historisk tidsskrift. Kria 1871 ff.
- Holmberg = A. E. Holmberg, Bohussläns historia och beskrifning. 2. uppl. Örebro 1867.
- Holmberg Tomt och toft = B. Holmberg, Tomt og toft som appellativ og ortnamnelement. Upps. 1946.
- Indrebø Innsjön. = G. Indrebø, Norske Innsjönamm. 1-2. Kria 1924-33.
- Janzén Subst. = A. Janzén, Studier över substantivet i bohusslänskan. Gbg 1936.
- JN = Biskop Jens Nilssøns Visitatsbøger og reiseoptegnelser 1574-97. Kria 1885.
- Jr = Jordregistret (1909 ff.).

- Kock Sv. Ljh. = A. Kock, Svensk ljudhistoria 1-5. Lund 1906-29.
- L (nr 1 osv.) = Lantmäteriakt rör. Ljungs socken i Lantmäterikontoret i Gbg.
- Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn och fingerade namn från medeltiden. Upps. 1905-15.
- Lind Personbin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn från medeltiden. Upps. 1920-21.
- Lindberg Skeem. = K. H. Lindberg, Skee-målets ljudlära. Gbg 1906.
- Lindner = J. Lindner, Skogens krönika i Göteborgs och Bohus län. Gbg 1935.
- Lundgren-Bratè = M. Lundgren, Svenska personnamn från medeltiden. (= SL X: 6). 1892-1915; s. 167-322 utg. av E. Brate. Tillägg av E. H. Lind. (SL X: 7). 1934.
- Lyttkens Sv. växtn. = Aug. Lyttkens, Svenska växtnamn. Sthlm 1904-15.
- Maal og Minne. Norske studier utg. av Bymaals-Laget ved Magnus Olsen. Kria 1909 ff.
- MASO = Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning. Gbg 1937 ff.
- Modéer = I. Modéer, Den nordiska ryssjans ursprung och ålder. Upps. 1939.
- N = Lantmäterihandling i Lantmäteristyrelsens arkiv i Stockholm. De följande siffrorna hänföra sig till läns- och härads-kartor eller lantmäteriakter rör. de enskilda gårdarna.
- NE = Norske Elvenavne, samlede af O. Rygh . . . , udg. med tilføiede Forklaringer af K. Rygh. Kria 1904.
- NG = Norske Gaardnavne. Kria 1897 ff.
- Nilén Ordb. = N. Fr. Nilén, Ordbok öfver allmogemålet i Sörbygdén. Sthlm 1879.
- NLR = Norske lensrekneskapsbøker 1548-1567. 1-2. Oslo 1937-1940.
- NN = Uppteckningar av Nils Nilén; i IODG.
- No. Herredagsdomb. = Norske Herredagsdombøger 1578-1646. Chria-Oslo 1893-1934.
- No. rigsreg. = Norske Rigs-Registranter. Chria 1861 ff.
- NoB = Namn och Bygd. Lund 1913 ff.
- Noreen Aisl. Gram. = A. Noreen, Altisländische und altnorwegische grammatik. 4. aufl. Halle 1923.
- NRJ = Norske Regnskaber og Jordebøger fra det 16de Aarhundrede. Chria 1887 ff.
- Nyländska önamn = I. Westman, Nyländska önamn. 1-2. Folkmålsstudier 3 och 7. Hfors 1935-1940.
- OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län I ff. Gbg 1923 ff.
- Ohlsson Blekinguskusten = B. Ohlsson, Blekinguskusten mellan Mörrums- och Ronnebyån. Lund 1939.
- Olsen Hed. kultm. = M. Olsen, Hedenske kultminder i norske stedsnavne. Kria 1915.
- Olsen Ætteg. = M. Olsen, Ættegård og helldom. Oslo 1926.
- Ortnamnssällskapet Uppsala = Ortnamnssällskapet i Uppsala årsskrift. Upps. 1936 ff.
- R (nr 1 osv.) = Lantmäteriakt rör. Resteröds socken i Lantmäterikontoret i Gbg.
- RB = Biskop Eysteins Jordebog (Den röde Bog). Fortegnelse over det geistlige Gods i Oslo Bispedømme omkring Aar 1400 . . . udg. ved H. J. Huitfeldt. Chria 1879.
- Rietz = J. E. Rietz, Svenskt Dialekt-lexikon. Lund 1867.
- Ross = H. Ross, Norsk ordbog. Chria 1895.
- S = Karta el. lantmäterihandling rör. Göteborgs och Bohus län i Generallantmäteriarkivet i Stockholm. (Enl. äldre signum. Den närmast följande siffran anger kartbokens nummer.)
- Sahlgren Skagershult = J. Sahlgren, Skagershults sockens naturnamn. Sthlm 1912.
- SAOB = Svenska Akademiens ordbok. Lund 1893 ff.
- SD(ns) = Svenskt Diplomatarium (ny serie fr. o. m. år 1401). Sthlm 1875 ff.
- SIOD = Skrifter utg. av Institutet för ortnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola. Gbg 1918 ff.
- Sj = Sjökart nr 72.
- SL = Svenska landsmål och svenskt folkliv. Sthlm (m. fl.) 1879 ff.
- SOH = Sveriges ortnamn. Hallands län. 1. Upps. o. Khmn (tr. i Lund). 1948.
- SOV = Sveriges ortnamn. Värmlands län. Upps. 1922 ff.
- SOÄ = Sveriges ortnamn. Älvsborgs län. I-XX. Sthlm 1906-48.

- SRP = Svenska Riks-archivets pergaments-  
 bref 1-3 (tr. 1866-72).
- Styffe Un<sub>3</sub> = C. G. Styffe, Skandinavien un-  
 der unionstiden. 3. uppl. Sthlm 1911.
- Ståhl = H. Ståhl, Kvill och tyll. Upps.  
 1950.
- Stähle = C. I. Stähle, Studier över de svenska  
 ortnamnen på -inge. Lund 1946.
- Tengström = C. G. Tengström, Studier över  
 sydbohuslänska inkolentnamn. Gbg 1931.
- Vendell = H. Vendell, Ordbok över de öst-  
 svenska dialekterna. Hfors 1904-07.
- Wessman = V. E. V. Wessman, Samling av  
 ord ur östsvenska folkmål. Hfors 1925-32.
- þul. = þulur. i: Den Norsk-islandske Skjal-  
 dedigtning. B I. S. 656 ff. Khvn 1912.
- Ödeen Stud. = N. Ödeen, Studier i Smålands  
 bebyggelsehistoria. Lund 1927-30.
- Oedman = J. Oedman, Chorographia Bahusi-  
 ensis. Sthlm 1746.

### Övriga starkare förkortningar och särskilda tecken.

Vid angivandet av läget ha följande sockennamnsförkortningar använts: F = Forshälla, G = Grinneröd, L = Ljung och R = Resteröd. By- och hemmansnamn resp. vissa andra (jordeboks)namn förkortas på följande sätt:

I **F o r s h ä l l a**: Am = Ammenäs, Asp = Aspekärr, Ba = Backen, Be = Berg, Bj = Björkebacken, Br = Brattås, Bre = Brevik, Brä = Bräcke, Brö = Bratteröd, Bu = Bua, Bud = Buddeberg, Bus = Buslätt, Dj = Djurhult, Dr = Dramsvik, Fa = Fagergårde, Fj = Fjäll, F = Forshälla, Fu = Funneshult, Ga = Garn, Gro = Grohed, Ha = Haljersröd, Has = Hasselön, Hat = Hattedalen, Hav = Havås, He = Hede, Ho = Holmen, Hog = Hogarna och Rapås, Hov = Hova, Hu = Huvudtoften, Hå = Hålleröd, Hä = Hälgeröd, Häl = Hälån, Häs = Hässleröd, Hö = Högen, Iv = Ivarsbo, Jä = Jättesås, Ko = Koleholmen, Kobe = Konungsberg, Kobo = Konungsbol, Kop = Koppungen, Ky = Kyrkebacka, Kå = Källegren, Kö = Köperöd, Le = Lerbo, Lib = Lindebacken, Lij = Lindjärn, Lik = Lindekasen, Lis = Lissleröd, Lå = Långehed, Låk = Långekärr, Lö = Lövbergsdalen, Nol = Nolmanneröd, Nor = Norgård, Ry = Ryra, Rå = Råane, Rås = Råssbyn, Rö = Röd, Rös = Rössebyn, Sm = Småröd, So = Solberg, Sol = Solum, St = Stenshult, Str = Strand, Stå = Stårtebo, Su = Sund, Sy = Synnebol, Så = Sågen, Ti = Timmerås, Tof = Toften, Tor = Torkelsröd, To = Torpet och Råbockeaviken, Tål = Tålleröd, Ul = Ulvehed, Va = Vassbo, Vr = Vran, Vå = Västerby, Å = Å, Åk = Åkärr, Ål = Ålebacka, Öd = Ödsmål.

I **G r i n n e r ö d**: Ba = Backa, Bak = Bakeröd, Bar = Barksbo, Bas = Bastebacka, Be = Berg, EFj = Extra Fjället, El = Elversröd, Fl = Flågfjället, Fö = Föke-  
 röd, För = Nya Försöket, Ho = Holmen, Hol = Holmestad, Hä = Hällesås, Hö = Högen, Kol = Kolbengtseröd, Kv = Kvatroneröd, Lis = Lissleröd, Liv = Liveröd, Ly = Lyckan, My = Myre, Pr = Prästgården, Re = Resten, Ri = Rinnan, Ry = Rytterrinnan, Rö = Röd, Sk = Skogen, Skå = Skällebred, So = Sollid, Sp = Spriteröd, To = Torp, Tor = Torsberg, Va = Vargefjället, Ås = Åsen.

I **L j u n g**: An = Anfasteröd, Ar = Aröd, Be = Berg, Br = Brandseröd, Bra = Brattefors, Di = Dirhuvud, Fj = Fjället, N., S., Gr = Grötån, Gu = Gunneröd, Gus = Gusseröd, Ho = Hoven, Hå = Håle, Hä = Hålle, Kl = Klev, Kol = Kolbengtseröd, Kors = Korsviken, NKors = Norra Korsviken, K = Kärr, Kärrs = Kärrstegen, L = Ljung, Ly = Lyckan, Ny = Nybygget, Rå = Råvehogen, Si = Simmersröd, Sk = Skaf-  
 teröd, Sko = Skogen, Skå = Skällackeröd, St = Stengårdseröd, Tj = Tjöstelsröd, Tö = Tön, Åk = Åker, Ör = Örebacken.

I **R e s t e r ö d**: Ba = Backa, Bå = Bäck med Lunden, Ho = Hog, Hå = Håvhult, Hö = Höggeröd, Kl = Klockaretoften, Kn = Knipen, Lu = Lunden, Os = Osebacken, Ra = Ranneberg, R = Resteröd, Ren = Restenäs, Ry = Ryr, St = Stinneröd, Str = Strand, Tå(l) = Tålleröd, Ul = Ulvesund, Vå = Vågeryr.

Namn å den gamla häradsallmänningen *Bredfjället*, vilka ej kunnat närmare lokaliseras, betecknas t. ex. FBredfj, om lantmäteriakten, ur vilken namnformen hämtats, hänförs till Forshälla socken i lantmäteriarkivet.

a. a. = anført arbete.  
 acc. = accent.  
 adj. = adjektiv(et).  
 anl. = anledning.  
 avs. = avsondring.  
 avskr. = avskrift.  
 avst. = avstyckning.  
 Bd = band (av OGB).  
 beb.-n. = bebyggelsenamn.  
 best. f. = bestämd form.  
 bet. = betydelse.  
 bin. = binamn.  
 bglg = bergslag.  
 boh. = bohusslänsk(a).  
 c. = cirka.  
 cit. litt. = citerad litteratur.  
 da. = dansk(a).  
 db = dombok.  
 dial. = dialekt(er), dialektal.  
 ds. = det samma (i fråga om ordbetydelse).  
 f. = femininum.  
 fe. = fornengelsk(a).  
 f. l. = förled(en), förra leden.  
 fhty. = fornhögtysk(a).  
 fr. = frälse.  
 fsv. = fornsvensk(a).  
 fvn. = fornvästnordisk(a).  
 följ. = följande.  
 föreg. = föregående.  
 gen. = genitiv.  
 gg(r) = gång(er).  
 got. = gotisk(a).  
 hd = härad.  
 hfl. = husförhörslängd.  
 ibid. = ibidem; på samma ställe, i samma skrift.  
 IN = inkolentnamn; inbyggarnamn.  
 IODG = Institutet för ortnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola.  
 jb(r) = jordebok (jordeböcker).  
 kb = kyrkobok.  
 kr. = krono.  
 lht = lägenhet.  
 LSA = Lantmäteristyrelsens arkiv i Stockholm.  
 lty. = lågtysk(a).  
 m. = maskulinum.  
 mhty. = medelhögtysk(a).  
 (m)ndl. = (medel)nederländsk(a).

mtl(reg.) = mantal(sregister).  
 n. = namn(et) (blott i vissa sammansättningar: bin., mansn., naturn. m. fl.).  
 Eljest = neutrum el. norra.  
 (n)isl. = (ny)isländsk(a).  
 no. = norsk(a).  
 obest. f. = obestämd form.  
 off. = officiell.  
 o. l. = och liknande.  
 ON = ortnamn.  
 pl. = pluralis.  
 prep. = preposition.  
 reg. = register.  
 rsp. = riksspråk(ots), riksspråklig.  
 s. = söder (om), södra.  
 sg. = singularis.  
 s. l. = senare led(en).  
 sk. = skatte.  
 sn = socken.  
 sv. = svensk(a).  
 tg = tingslag.  
 ty. = tysk(a).  
 urspr. = ursprunglig(en).  
 uts. fr. = utsockne frälse. Jfr SAOB F 1680.  
 y. = yngre.  
 åtm. = åtminstone.  
 ä. = äldre.  
 ö. = öster (om), östra.  
 | sättes framför serien av *jordeboksformer* ur de i Rigsarkivet i Köpenhamn förvarade äldsta jb, samt ur den svenska tidens jb i Kammararkivet el. Landsarkivet i Göteborg, vartill sluter sig formen ur det nya Jordregistret. (*Före* detta streck stå former, som äro äldre än de vanliga jordeböckernas tid.)  
 || sättes före namnformer, som hämtats ur diverse källor efter 1540.  
 ∞ sättes före utredningen av namnets betydelse.  
 † betecknar, att namnet ännu nyttjas men ej anträffats i »äkta» uttalsform.  
 \* betecknar konstruerad (ej direkt uppvisad) språkform.  
 Kursiv typ i namnform, som i övrigt är skriven med vanlig antikva, betecknar uppöst förkortning, t. ex. *Amundærnæse*.

### Kort förklaring av landsmålsalfabetet

(i den mån det avviker från det vanliga alfabetet).

#### 1. Vokaler.

*a*: i rsp. *hat*.  
*a*: » » *hatt*.  
*å*: mitt emellan de båda föreg.  
*o*: s. k. Masthuggs-*a*; nära *å*-ljud.  
*e*: i rsp. *veta*, *vett*.  
*æ*: » » *väta*, *mätt*.  
*ä*: mitt emellan de båda föreg.  
*ä*: i t. ex. sthlska *bära* (»brett» *ä*).  
*i*: i rsp. *flik*, *flicka*.  
*ɨ*: mitt emellan *i* och *e*.  
*o*: i rsp. *bo*.  
*o*: » » *lott* (»öppet» *å*).  
*ø*: mitt emellan de båda föreg.  
*u*: i rsp. *sur* (»spetsigt» *u*).  
*uu*: det norska *u*-ljudet.  
*uu*: mitt emellan *uu* och *u*.  
*u*: i rsp. *surra*.  
*y*: » » *byta*, *bytta*.  
*y*: mitt emellan *y* och *ø*.  
*å*: » » *gå* (»slutet» *å*).  
*ø*: » » *dö*.  
*ø*: » » *stött*, västsv. *lön*.  
*ɔ*: mitt emellan de båda föreg.  
*ɔ*: i t. ex. sthlska *köra* (»brett» *ø*).  
*ɝ*: mitt emellan *ɝ* och *u*.  
*ø*: mitt emellan *o* och *ɝ*.  
*ɔ*: i rsp. *hare*, *bevisa* (»slappt», obetonat *e*).  
*ɨ*: ett spänt, surrande *i*-ljud, s. k. *Viby-i*.  
*y*: ett spänt, surrande *y*-ljud, s. k. *Viby-y*.  
*uu* och *yy* beteckna diftonger.  
På åtskillnaden mellan *ɝ* och *ø* bör ej säkert byggas.

#### 2. Konsonanter.

*d*: i rsp. *jord*.  
*j*: *j*-ljud.  
*l*: i rsp. *sorla* (då här ej vanligt *l* nyttjas).  
*l*: »tjockt» *l*.  
*η*: i rsp. *barn*.  
*rn*: *rn* med ännu högre tungspets än föreg.

*r*: rullande tungspets-*r*.

*ɝ*: i rsp. *kors*.

*s*: *sj*-ljud med ännu högre tungspets än föreg.

*f*: det vanliga *sj*-ljudet, bildat med tungryggen.

*f*: allmänt tecken för *sj*-ljud; ofta tecken för ett *i* förh. till det föreg. något längre fram beläget ljud.

*f*: *sj*-ljud med tungan i *j*-läge.

*x*: *sj*-ljud med tungan i *k*-läge.

*t*: i rsp. *gjort*, *sort*.

*t*: *rt* med ännu högre tungspets än föreg.

*tʃ*: rsp. *tj*-ljud med »*t*-förslag» (tillhör ej bygdens mål).

*ʃ*: rsp. *tj*-ljud utan *t*-förslag.

*w*: »engelskt» *v*.

*g*, *k*, *y* nyttjas som generella tecken för *g*-, resp. *k*- och *ng*-ljud.

På åtskillnaden mellan *η* och *n*, mellan *ɝ* och *s* och mellan *t* och *t* bör ej byggas.

#### 3. Särskilda tecken.

- under bokstav anger att ljudet är långt (i fråga om kons. = dubbel): *dag*, *dag*. Längdbeteckning av första kons. efter vokalen är icke konsekvent använd i ord av typen *mark*.

~ under bokstav anger att ljudet blott är "halvlångt".

˘: accenten i *buren* (best. form av *bur*).

˘: accenten i *buren* (av *bära*).

ˆ: »bruten» accent (cirkumflex).

ˆ: bitryck, särsk. i s. leden av sammansatta ord (*dågbók* dagbok).

. under bokstav anger att ljudet knappast höres.

˘ anger även att en vanl. »stonande» kons. mist sin stämton: *näsduk* (med *d* nära *t*).

→ betyder: närmar sig el. övergår i (ett visst annat ljud).

## INLEDNING.

Härads namn är officiellt *Inlands Fräkne härad*, men i dagligt tal användes blott *Fräkne*. Benämningen *Inland* har antingen uppkommit som ett motsatsnamn till det äldre *Utländ*, d. v. s. det svenska Hisingen och västgötadelen av Göteborgs och Bohus län, eller varit öbornas benämning på fastlandet innanför. Se härom närmare Bd V, IX. Namnet *Fräkne härad* eller *Fräkne* uttalas *frækna-hæra* el. *frægnæ, frægnæ*. Innevånarna kallas *fræknebo, -n, -r, -rna, frækneþó, -n, -r, -ra*. I angränsande häradar fanns — åtminstone i äldre mål — uttalet *frænþú, frænþú* (se Bd V, 144, SIOD 3, 24). *Fræknebo* betecknade icke blott en person från Fräkne härad utan även en *vedskuta*, emedan frækneborna av gammalt fraktade ved i angränsande farvatten. Ljudutvecklingen *fræknebo* till *frænþú* har varit *-kn- > -gn- > -gn- > -n-*. Som öknamn användes ibland *Fräkne fölungar frækna fjöþógar*.

Häradsnamnets skriftformer: j Friksnum 1317 DN 3, 108, j Friksnom RB (tilllägg c. 1399), j friksnom 1420 köpebrev i Uddevalla museum, i Frevgne 1526 DN 5, 764, y Frevhne 1526 DN 16, 585, Fregine, Fregne (prestegjeld) c. 1528 NRJ 4, 166 resp. 192, fregna 1528 De la Gard. V, 183, Fregne prestegjeld 1561 NLR 2, 151, Fregne skibrede 1591, 1598. (\**Frikna skipreida*, Styffe, Un<sub>3</sub>, 444 är en konstruerad form.) Namnet har tidigare diskuterats av Lindroth, som i SIOD 1, 18 antagit, att det skulle utgå från ett gammalt landskapsnamn \**Friksn* av oviss betydelse. Han hänvisar till det i pul. IV bbb 6 bland »eyja heiti» omnämnda *friksn*. Senare synes han — åtminstone delvis — ha ändrat mening. I en uppsats i Boh:s kalender 1939, s. 115 ff. antar han, att fjorden invid Ljungskile, *Ljungskilen*, burit namnet \**Friksnir*, som skulle ha ersatt ett ännu äldre namn på fjorden, nämligen \**Frekn*, varav \**Friksnir* skulle vara avlett. Samtidigt synes han även räkna med ett enstavigt \**Friksn*, också detta ett namn på Ljungskilen. Namnparet \**Frekn* \**Friksnir* anknyter Lindroth till stammen i fvn. *frekr* 'glupsk; sträng, hård'. Fjordnamnet skulle alltså betyda 'den hårda, den glupska' e. d. Om den sakliga motiveringen för en sådan tolkning säger L.: »Den som strävat i roddbåt i hård vind i den plötsligt upprörda »kilen», finner en sådan benämning fullt berättigad» (a. st.). Fjordnamnet skulle sedan ha överförts på bygden omkring.

ON som innehålla stammen \**frek-*, äro kända framför allt från Norge och synas bl. a. vara benämningar på öar, vattendrag och sund. Jfr NG 10, 345, 13, 24 f., 469 m. fl. Lindroths hypotes om ett fjordnamn \**Frekn*, \**Friksn*, kanske snarare namn på sundet mellan Orust och fastlandet än på Ljungskilen,<sup>1)</sup> kan vara riktigt.

<sup>1)</sup> Sedan ovanstående lämnats till sättning, har samma mening uttalats av E. Ljungner (Vikarvet 1950 s. 70). Denne föreslår *Fræknefjord* som namn på vattnet mellan Orust och Fräkne hd (Spaltentektonik u. Morphologie der schwed. Skagerrak-Küste, 1927, s. 236 och pl. III).

Men i så fall är väl det \**Friknir*, som enligt honom har legat till grund för namnet Fräkne, snarare att betrakta som ett inbyggarnamn, 'de som bo vid \**Frekn*'. Jämför i fråga om bildningen det norska *Sogn* (ursprungligen fjordnamn) och det därav avledda inbyggarnamnet *sygnir*. Namnet på invånarna kan senare ha överförts på bygden. Tolkningen måste dock alltjämt anses osäker.

I Forshälla socken kallas gårdarna nere vid havet *Sjökanten fjåkanten* och invånarna *fjåkantabóra* eller *fjædårómpóra*. Det senare namnet innehåller fisknamnet *skádda*. *Forshälladalen* kallades förr *Jäbygden* (se nedan s. 134). De mera höglänta trakterna kallas *Fjällen fjåla* eller *Fjällbygden* och invånarna *fjålbóra* eller *fjælkátara*. Gårdarna *Råane*, *Hogarna* och *Rapås*, *Synnebol*, *Norgård* och nr 3 *Röd* kallas *rèanekrógan*.

Häradets gränser i äldre tid synas att döma av de mig tillgängliga akterna nära ha överensstämt med de nuvarande. Sockengränserna däremot ha i viss mån förskjutits, framför allt genom att den gamla häradsallmanningen *Bredfjället* skiftats. 1864 överfördes *Fjället* och *Bremsevik* från Grinneröds till Ljungs socken.

Häradets areal uppgick 1938 enligt EKBeskr. till 219 kvkm, varav Forshälla upptog 120, Grinneröd 40, Ljung 42 och Resteröd 17. Av häradets yta upptaga sjöarna något mer än 6 kvkm. Cirka 159 kvkm upptogos av skogsmark, 7 av betesäng, 1 av slätteräng och 45 av åker och trädgård. Brukningsdelarna voro enligt samma källa 566 och bostadslägenheterna 949. Folkmängden uppgick den 1 januari 1947 till 4406 personer, varav i Forshälla 1606, i Grinneröd 557, i Ljung 1806 och i Resteröd 437.

Häradets indelning ur skilda synpunkter. Under medeltiden och ännu under 1500-talet var häradet en *skeppsreda*, från början ett område, som utrustade ett ledungsskepp. Ännu så sent som i jb 1675 anträffas benämningen *Frächne Schiberie*. Jfr närmare om ledungsinstitutionen Edv. Bull, Leding.

Ecklesiastikt bilda häradets fyra socknar ett pastorat i Älvsyssels norra kontrakt av Göteborgs stift. Judiciellt ingår häradet i Inlands domsaga och Inlands norra tingslag. *Grohed* i Forshälla synes av ålder ha varit tingsplats. Härom vittnar också namnet *Tingsflaten*. På 1600-talet har ting dessutom hållits på *Åsen* i Grinneröd, på *Hälle* och *Anfasteröd* i Ljung. Namnen *Tingsberg* och *Tingskullen* antyda, att ting också hållits på *Koppungen* i Forshälla.

Naturförhållanden. Hela häradet är starkt kuperat och upptas i de inre delarna i stor utsträckning av ett högland, vars högsta punkter ligga mer än 180 meter över havet. Höglandet består flerstädes av skarpt markerade berg och branta höjder eller åsar, skilda av trånga dalgångar. Endast utmed kusten och på ett fåtal platser inne i landet finnas några mindre slättnområden. Till dessa kan kanske också den bördiga Forshälladalen räknas. Berggrunden är övervägande granit och gnejs, flerstädes i de mera höglänta delarna täckt av morängrus. Lera förekommer huvudsakligen i dalarna. Ganska stora moss- och myrmarker finnas på höglandet, där också de flesta sjöarna äro belägna. Åtskilliga åar och bäckar finnas, men de äro samtliga obetydliga.

Häradets högsta berg är *Kall*, som når upp till 188 meter över havet. Flera berg äro mer än 150 meter höga. Många sjöar ligga drygt 100 meter över havets nivå. En större skalgrusbank finnes vid Funneshult i Forshälla och en mindre vid Brattefors i Ljung.

Kustlinjen är föga sönderskuren. Endast Ljungskilen tränger djupare in i landet. Öarna äro ganska fåtaliga och i allmänhet små. Störst äro Hasselöarna och Restenäse ö.

**V e g e t a t i o n e n.** Häradet är alltjämt mycket skogrikt. Huvudsakligen förekommer barrskog. Av lövträd märkas *al*, *asp*, *björk* och *ek*. Även *bok* anträffas, ehuru ganska sparsamt. Sporadiskt uppträda *ask*, *lönn*, *rönn*, *hassel* och *sälg*.

Flera ON på *Barlind*-visa, att idegranen förr varit ganska allmän. Enstaka exemplar anträffas ännu.

I ON uppträda trädnamnen *al*, *apel*, *ask*, *asp*, *fur*, *gran*, *hägg*, *lind*, *lönn*, *pil* och *rönn*. Av buskartade växter i häradets ON kunna nämnas *hassel*, *kräklång* (kråkbär), *ljung*, *pors*, *sälg*, *torn* (taggiga växter) och *vire* (vide). Även *Ris*- i ON brukar åsyfta buskvegetation.

Av namn på vilda örter träffas i ON bl. a. *finnskägga*, *kveka* (kvickrot), *lök*, *multer* (hjortron), *smäre* (vitklöver), *rör* (vass), *tistel* och *tyssling* (lingon). En del gagnväxters namn ingå även i ON, t. ex. *böna*, *hamp(a)*, *humle*, *hör* (lin), *potäter* m. fl.

**F a u n a n.** Om förekomsten av *björn* och *varg* (*ulv* el. *gråben*) i de stora skogs- och bergstrakterna berätta många ON. Enligt muntlig tradition fanns såväl björn som varg så sent som vid mitten av förra århundradet på häradsallmänningen Bredfjället. *Grävlingen* har likaså satt spår i ortnamnskicket, liksom *älg* och *hjort*. De senare benämndes gemensamt *djur* och ligga alltså bakom ON på *Djur*-, *Dyr*-, *Bävern*, vars gamla namn är *bjur*, uttalat *byr*, har tidigare funnits inom häradet. Härom vittna namnen på *Byr*-, t. ex. *Byrvadet*. Om *uttern* se nedan. Åtskilliga ON på *-stock* el. *-läm* berätta om djurfångst medelst gilleranordningar, t. ex. *Grävlingestocken* och *Rävelämmarna*. Till samma kategori kunna kanske en del ON på *Bås*- föras. Tillgången på skogsfågel var förr mycket god; jfr namnen på *Fågel*-, *Fågle*-. Korpen, förr kallad *ramn*, har likaledes givit namn åt en del platser. Även *falk* har funnits inom häradet, men om denna fågel satt spår i ortnamnskicket är ovisst. *Tjäll* (strandskata), *vildgås*, *trana* och *lom* omvittnas också av ON.

Förhållandevis få namn innehålla benämningar på fiskar. Till fisket kunna en del namn på *Ål(kiste)*-, *Kroppa*-, *Skädda*- och *Ör*- (laxöring) samt i viss mån även på *Hummer*- och *Räka*- hänföras. I Götheborgska Magazine nr 5 år 1766 läses följande: »Mer än 40 insjöar finnas här; de fleste af dem äro rike på gäddor, abbor, mört, ål och flera slag, men nyttjas litet af almogen. En del af dem hålla til 20 famnars djup. I somlige finnas ottrar». Ur samma källa erfares, att lax fångats i Ljungs å och Aröds å samt ål och laxöring dessutom i Tjöstelsröds å. Om fisket upplyser nr 7 av samma tidning för år 1766: »I saltsjö-fjorden, som följer häradets westra och Orost-landets östra sida, fiskas med ryssjor och flundre-garn, sällan med notar. Det sker ock med dörjande . . . hwarmed kan fås hwitling,

flundror, råckor, torsk, mackrill, hå (Not: »Kallas eljest haj. Den fångas med garn ut på rennan, fläckes, torkas och ätes. . . Med skinnet kan man fila sina träverk, at blifwa släta.») m. m. Lax-fiske idkas i Ljungskile. Laxen fångas med garn, allenast i Julii månad, samt med ljuster om hösten, när laxen går på grund. Detta lax-fiske . . . förminskas ännu mer af själar, som wisa sig utefter hela fjorden, där de ock hafwa sina wissa skär, hwarpå de hwila . . . Man fiskar ostron både i Ljungskile och flerestäds.»

Häradet är rikt på fornninnen. Fornfynd giva vid handen, att det varit bebott redan under äldre nordisk stenålder. Av de 37 kända stenåldersboplatserna ligga 16 i Forshälla, 14 i Ljungs och 7 i Resteröds socken, medan ingen är känd från Grinneröd. Ett 40-tal fyndplatser för stenåldersredskap finnas, tämligen jämnt fördelade på de tre kustsocknarna, medan Grinneröd uppvisar blott tre. Endast en dös, belägen i Forshälla (se Bidr. 4, karta A och beskr.), och sju hållkistor äro kända, varav tre i Ljung, två i Forshälla och en i resp. Resteröd och Grinneröd.

Från bronsåldern har man funnit c. 35 högar och rösen, huvudparten (c. 20) inom Forshälla. Gravfält från järnåldern förekomma till ett antal av c. 45, medan högar och rösen från samma period uppgå till c. 20. Resta stenar och stensättningar finnas på ett tiotal platser. Rester av fornborgar ha konstaterats på åtminstone fem ställen. En »hällristning», en s. k. offerhäll med ett 80-tal runda skålar med en diameter av ungefär 5 cm, finnes strax söder om Lyckan å Liveröd i Grinneröds socken.

Av denna korta översikt över fornfynden framgår, att huvudparten — såsom man av naturförhållandena kan vänta — är att finna inom Ljungs och Forshälla socknar. Säkerligen ha dessa, speciellt Forshälladalen och kustområdena i Ljungs socken, varit de tidigast befolkade områdena inom häradet.<sup>1)</sup>

Bebyggelsen präglas av motsatsen mellan å ena sidan skogs- och bergstrakternas och å andra de låglänta delarnas olika odlingsförutsättningar. I den s. k. Fjällbygden finnas huvudsakligen mindre gårdar och torp. Se t. ex. artikeln *Bredfjället* nedan s. 87 f. Även på de mera låglänta områdena äro byarna och gårdarna av förhållandevis ringa storlek, men de ligga här betydligt tätare än på höglandet. Trots de talrika fynden från förhistoriska perioder ha ortnamnen en påfallande ung karaktär. Av de äldsta typerna av primära bebyggelsenamn anträffas blott ett *hem*-namn, *Solum* i Forshälla socken. Namnen på *-by* (ev. *-bör*, varom se Lindroth i GBFT 1945 s. 32 ff.) äro få. Såväl *Råssbyn* som *Rössebyn* äro belagda först från 1500-talet, det förstnämnda redan 1528 i bestämd form, medan *Västerby* (jfr om denna *by*-namnstyp Lindroth a. a. s. 35) är känt redan från medeltiden. Samtliga ligga i Forshälla. Ett nu okänt *Osby* omnämnes c. 1528 i NRJ 4,194. De tre nuvarande gårdarna med namn på *-by(n)* angivas till vardera ett mantal.

<sup>1)</sup> De arkeologiska uppgifterna äro hämtade från Arkeologiska avdelningen av Kulturhistoriska Museet i Göteborg, i den mån de ej äro behandlade i Bidr. 4,462 ff. och 5,320 ff., 817 ff. med kartor.

Ett — sannolikt »oäkta» — *stad*-namn, *Holmestad* i Grinneröd, upptas 1659 till  $\frac{1}{2}$  mantal. *Torpe* i Grinneröd och det säkerligen unga *Torpet och Råbockeviken* i Forshälla samt ett nu försvunnet *Liffuethorp* äro de enda representanterna för sin namntyp. (Endast mantalssatta gård- och bynamn ha medtagits i denna översikt.) Namnen på *-röd* dominera helt bland häradets bebyggelsenamn och uppgå till ett 30-tal. Som exempel kunna nämnas *Anfasteröd, Aröd, Bakeröd, Brandseröd, Bratteröd, Elversröd, Fökeröd, Grinneröd, Gusseröd, Haljersröd, Hässleröd, Höggeröd, Kvatroneröd*, två *Kolbengtseröd, Köperöd, Lissleröd, Nolmanneröd, Resteröd, Simmersröd, Skafteröd, Skälläckeröd, Spriteröd, Tjöstelsröd* och två *Tålleröd*. Två enkla *Röd*, ett *Ryr* samt *Ryra* och *Vägeryr* kunna också föras till denna grupp. Ett 10-tal nu okända *röd*-namn anträffas i äldre källor, t. ex. *Broks rudi* (vanligen ha källorna namnen i dativ), *Gisslingarudi, Pakka rudi, Þorgarz rudi* samt *Ragnars riudre*. Häradet har numera fyra mantalssatta gårdar med namn på *-hult (-hålt)*: *Djurhult, Funneshult, Håvhålt* och *Stenshult*. Två äro nu okända, nämligen *Klaufua holte* och *Slætta holte*. Namn på ursprungligt *-boda* äro väl *Bua, Barkesbo, Ivarsbo, Lerbo* och *Vassbo*. *Bol* ingår i *Konungsbol* och *Synnebol* samt det nu försvunna *Bækker boleno*. *Toft* förekommer i *Huvudtoften, Toften* och det nu okända *Bryniulfs tuft*. Namnet *Åker* förtjänar också att nämnas. I övrigt finnas talrika osamman-satta namn, t. ex. *Berg, Garn, Hede, Hova, Håle, Hälle, Kärr, Ljung, Strand* och *Sund*.

Byarnas och gårdarnas storlek. Påfallande är, att stora byar och gårdar saknas. Läger man mantalsuppgifterna i j b 1659 till grund, finner man, att *Hova* är störst med  $2\frac{3}{4}$  mtl.  $2-1\frac{3}{4}$  mtl äro *Strand* (i Forshälla), *Myre, Resteröd* och *Hässleröd*;  $1\frac{1}{2}$  mtl *Anfasteröd, Höggeröd, Restenäs* och *Strand* (i Resteröd). Ett 30-tal bebyggelser anges till 1 mtl, t. ex. *Ammenäs, Bua, Dramsvik, Hede, Råssbyn* och *Solberg* i Forshälla; *Backa, Elversröd* och *Skällebred* i Grinneröd; *Berg, Dirhuvud, Kärr, Ljung* och *Skafteröd* i Ljung samt *Tålleröd, Ulvesund* och *Vägeryr* i Resteröd. Det stora flertalet gårdar är mindre än 1 mtl, däribland *Solum*  $\frac{1}{4}$  mtl.

*Röd* i Forshälla är egentligen två vitt skilda bebyggelser, *Röd* nr 1 och 2 vid kusten och *Röd* nr 3 långt inne i landet. Namn som hänföra sig till det senare, anges i texten med förkortningen FRö<sup>3</sup>.

Bland torpnamnen anträffas många uppkallelsenamn, t. ex. *Höjentorp, Pommern* och *Saxenhov*.

En del större gårdars historia har behandlats av Tiselius, Bohusläns märkligare gårdar (Gbg 1926-27). En och annan notis finnes också i samme författares Bohusläns gamla adliga gods och sätesgårdar (Gbg 1925).

H u v u d n ä r i n g e n är åkerbruk. Då häradet är ganska skogrikt, spelar också skogsbruket en viss roll. Fiske bedrivs endast i mindre skala. Större industrier saknas. Inom häradet ligger Lyckornas badort.

Det gamla f o l k m å l e t är på väg att helt försvinna. Vid den kontroll av ortnamnsuppteckningarna, som utfördes sommaren 1947, påträffades t. ex. utta-

let *håwän*, *skówän* endast hos gamla personer, huvudsakligen i det inre av häradet. I kusttrakterna torde inte minst de talrika badgästerna ha bidragit till att den gamla dialekten kommit ur bruk. I stort sett synes målet i häradets fyra socknar ha varit tämligen enhetligt. Häradets läge strax söder om ett knippe äldre dialektgränser gör, att spår av eller sporadiska belägg för vissa nordbohuslänska språkdrag kunna anträffas. Se härom Lindroth i SIOD 2,1 ff., Janzén i SIOD 5,65 ff. samt Janzén Subst. Vissa ord ha en från riksspråket avvikande accentuering. Som exempel kunna nämnas *kalas*, *kalsonger*, *kaptén* m. fl., vilka åtminstone i Forshälla ha grav accent på första stavelsen.

Dubbelt sammansatta ON, t. ex. *Smedkullskaserna*, *Stenshultslyckan*, medtagas i regeln blott bland bebyggelsenamnen men också någon gång bland naturnamnen, speciellt inom avdelningarna I-IV. Självklara uttalsformer för torp och lägenheter och i namnkatalogen uppräknade naturnamn anföras icke. Om namnet numera är utdött i målet, utsättes ofta ett äldre belägg ur t. ex. lantmäteriakter, men även om en dylik skriftform saknas i texten, kan namnet vara utdött. Det skulle taga alldeles för stort utrymme att i varje särskilt fall ange, om uttal finnes eller ej.

De flesta inkolentnamnen äro hämtade från Tengström, Studier över sydbohuslänska inkolentnamn, vilket arbete icke för varje särskilt fall citeras.

Den gällande officiella stavningen föreligger nu i jordregistret (Jr). Då namnens uppslagsformer avvika från jordregistrets, har antingen den ekonomiska kartan följts eller stavningen närmare anpassats efter uttalet.

XI.

ORTNAMNEN I INLANDS FRÄKNE HÄRAD



# A. Bebyggelsenamn.

## Forshälla socken.

Om sockennamnets former och betydelse se kyrkbyn. Det äldre, numera utdöda uttalet är *fōsələ sakn* (NN). Det nu gängse är *fōsələ, fōsələ*. Sockenborna kallas *fōsələbō, -n, -r, -ra*.

**Ammenäs** *āmēnēs* <sup>1</sup>/<sub>1</sub> uts. fr. Frälse av ålder, tidvis ofri mans frälse. — j Amundær nese 1388 RB 349 | Ammenes c. 1528 NRJ 4,193, amondness 1544, Amundnis 1568, Amundness 1573, Amunes 1650, Ammenäas 1685, Ammenäs 1725, Jr || EK, Amenäs GS. ∞ F. l. är gen. på *-ar* av det i nord. språk vanliga mansnamnet *Amund* (Lundgren-Brate s. 12).

Prep. är *i*. IN *āmēnēsön*.

*Torp och lägenheter:*

Liden *līa*. EK. Ligger i en backslutning. Off. form *Petersburg*. EK. — Myren. EK. — Mårsten (en) *måstēn*. Mårtsten hfl. 1809-12, Mårstens Torpet 1822 F nr 93, Målsten EK. Jfr även Mårstensskogen s. 130. Av de äldre skrivningarna att döma kan f. l. vara djurn. *mård*. Jfr *Mårhult* SOH 1,62. Uttalet med supradentalt *s* torde också kunna återge ett urspr. kakuminalt *l + s*. Jfr *Mårdkvin* Bd IX,159, *Mårdarebergen* III,208 och där cit. litt. F. l. kan emellertid också tänkas vara ett boh. *\*mål*, n. 'inhägnat stycke'. — Nordvik. Nolvik 1822 F nr 93, EK. Vid en vik av Byfjorden. — Nybygget. — Stången. 1798 Herrestads sn nr 42; EK, GS. Vid inloppet till Byfjorden. Namnet efter ett sjömarke. — Västervik. Efter läget *väster* om gården.

**Aspehagen.** — Jr || EK. Avst. med eget uppslag i Jr. Ungt namn.

**Aspekärr** *āspēsār* <sup>3</sup>/<sub>8</sub> sk. Äldst <sup>1</sup>/<sub>4</sub> kr. — | Asspetier 1650, Asspekierr 1659, Asspekiär 1725, Aspekärr Jr || EK, GS. ∞ Om *kärr* se nedan s. 101.

Prep. är *i*. IN *āspēsārön, -gnä*.

*Hemmansdelar:*

Dalsliden. EK. — Änghagen. EK.

*Torp och lägenheter:*

Aspeviken. Vid en vik av Buvattnet. — Bråten. EK. Förr torp, nu åker. — Dammen. EK. — Fäbergskasen *fēbærskāsa*. Om *kas* se s. 112. — Åsen. EK.

**Backen** *båkæn*  $\frac{1}{8}$  sk. Åtm. 1659—1697 kr. — J Bakka 1388 RB 350 | Baicke 1581, Backe 1586, Backen 1650, **Jr** || Backe 1594 JN 152; Backen EK, GS. ∞ Namnet är urspr. obest., senare best. f. av *backe*.

Prep. är *på*. Åbon kallas *båkman* el. *båkæn*.

*Torp*:

Tegen. EK.

**Berg** *bærg* by. — j Bærgi, a Bærgi 1388 RB 349 | Bierg c. 1528 NRJ 4,193; Berg 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ Byn ligger på en höjd.

Prep. är *i*. IN *bærgæn*, *-gæn*.

Nr 1 Berg Nedra  $\frac{1}{1}$  uts. fr. Fr. av ålder.

Nr 2 Berg Övra  $\frac{1}{1}$  uts. fr. Fr. av ålder.

*Hemmansdelar*:

Gatan. EK, GS. — Kalvhagen. EK. — Långeträdets. EK. 'Den långa åkerträdan'. — Stigen. EK.

*Torp*:

Lundarna. Lunnarna EK. Målets *lunn* 'lund'.

**Björkebacken** *björkebåkæn*  $\frac{1}{8}$  sk. Tidigare kr. — | Berckebacke 1586, Bөрchebachen 1659, Biörchebachen 1665, 1725, Björkebacken 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Gården ligger på en *björkskogs*bevuxen sluttning. F. l. är urspr. fvn.-fsv. *birke*-*'björk'*. Jfr Bd I, 6.

Prep. är *på*, enl. Tengström s. 103 *i*. IN *björkebåkæn*, *-gæn*.

*Torp*:

Torskärshagen. 1874 F nr 242. Nu hagmark.

**Bratteröd** *bråtørø* by. — | Bratteröd 1586, Brattere, Bratteröe 1650, Bratteröd 1659, **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är adj. *bratt* 'brant'. Byn ligger på och vid ett par *branta* höjder. Gränsar till  $\frac{1}{1}$  mtl *Bratteröd* i Bäve sn.

Prep. är *i*. IN *bråtørø*, *-rø*.

Nr 1 Bratteröd Norra  $\frac{3}{4}$  sk. Norder Bratterödh 1697.

Nr 2 Bratteröd Södra  $\frac{1}{4}$  sk. Sondre Bratteröd 1659.

*Hemmansdelar*:

Aneröd *änørø*. Arneröd 1650 mtlreg, EK. F. l. är mansn. *Arne*. Om uttalet jfr t. ex. *Arnebo* Bd V, 11. — Berget. EK. — Liderna *lira*. EK. — Änghagen. EK.

*Torp*:

Bräcknedalen *brægnødær*. Rivet. Efter *bräken*växter. — Lövhjälmen. Löfhjälmen 1828 F nr 116. Sannol. *hjälm* 'skyddstak'. — Trollebergshagen. EK. Vid *Trolleberget*.

**Brattås** *bråtås* torp. — | Brattås 1825, Jr || EK. ∞ Om f. l. se *Bratteröd*. Torpet är skattlagt av kronoallmanningen Bredfjället.

Prep. är *på*.

**Brevik** *brèvig* torp. — | Brevik 1825, Jr || EK. ∞ Ligger vid en *vik* av Blackevattnet på Bredfjället.

Prep. är *i*.

**Bräcke** *bræka*  $\frac{1}{8}$  sk. Tidigare omväxlande  $\frac{1}{4}$  sk. och  $\frac{1}{4}$  kr. — | Brecke 1568, 1581, 1586, 1650, Bräcke Jr || EK, GS. ∞ Namnet är en böjningsform av *bräcka*, f. 'bred sluttning'. Jfr Bd II, 91, V, 39 m. fl.

Prep. är *på*. En tidigare ägare kallades *brækan*.

*Hemmansdel:*

V r å n. EK.

**Bua** *bua*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — a Budum 1388 RB 349, j Budhum c. 1400 RB 349, j Budom RB 351 (senare hand) | Bwder c. 1528 NRJ 4, 193, bwe 1544, Buude 1568, Buffue 1586, Bue 1650, Buua 1659, Bua 1665, Jr || EK, GS. ∞ Namnet betyder 'bodarna' och åsyftar väl urspr. *fäbodas*.

Prep. är *i*. IN *būana*.

*Hemmansdelar:*

Berget. EK. — Äcklebacka *æklebåka*. Se *Äckläs* s. 100.

*Torp och lägenheter:*

Bråten. EK. F. d. soldattorp. Jfr Bd XVIII, 58 f. — Buakärr. Bildat till gårdnamnet. — Hallebräcka *hålebræka*. 'Sluttningen med berghälarna'. — Nober *nóber* EK. S. l. är *berg*, som i svagtonig ställning förlorat *g*. Jfr t. ex. *Ramberg* Bd XVIII, 107. Namnet är väl urspr. \**Nordberg*, ett tämligen ungt namn, där *h* fallit framför *b*, möjl. också under inverkan av följande stavelses *r*. — Slätten. 1833 F nr 123. Nu okänt. — Stenklev *stènklev* (ungt uttal). Förr torp. — Träskon *træskón*. Här låg förr en mycket liten stuga, byggd av en spelman. När denne under arbetet med stugan tillfrågades hur stor den skulle bli, svarade han: »Den blir väl som en träsko». Enl. traditionen skulle stugan ha fått sitt namn efter detta yttrande.

**Buddeberg** *budbærg* by. — | bodeberg 1528 De la Gard. V, 182, Boddeberg c. 1528 NRJ 4, 194, Budberig 1568, Budeberg 1573, Budeberrig 1581, Budeberre 1586, Budebergh 1650, Buddebärg(h) 1686, 1725, Buddeberg Jr || EK, GS. ∞ F. l. är sannol. mansnamnet *Budde*, *Bodde*, väl styrkt över hela Norden. Även andra tolkningsmöjligheter finnas.

Prep. är *i*. IN *budbærg/en*, *-ana*.

Nr 1 Buddeberg Övra  $\frac{1}{1}$  uts. fr.

Nr 2 Buddeberg Nedra  $\frac{1}{1}$  uts. fr.

*Hemmansdelar:*

Gärdet. EK. — Månseröd. EK. Namnet efter en ägare, Måns Johnson. — Torget *törjöt*. EK. Före storskiftet lära gårdarna i Buddeberg ha legat samlade kring den lilla höjd, varpå Torget nu ligger. Man har väl liknat den sålunda kringbyggda platsen vid ett *torg*. Jfr Bd X, 39.

*Torp och lägenheter:*

Holmarna. EK. Namnet är givet efter några holmar i den förbiflytande ån. — Häggegiljan *hægægjébjä*. EK. F. l. är *hägg*. Stället ligger i en *gilja* (jfr s. 108). Off. form *Karlstund*. — Knäppet *knäpöt*. EK. Möjl. *knäppe*, n. 'hörn, ställe där två gärdesgårdar stöta samman'. Jfr *Knäppan* Bd XVIII, 291 jämte där cit. litt. Off. form *Anneberg*. — Skamlösa *skåmlösa*. Rivet. Förr illa beryktad krog. — Änghagen. EK.

**Buslätt** *bùslæt* by. — | Boslet 1568, Buffuesledt 1581, Buslet(t) 1586, 1650, Bueslätt 1659, Buslätt 1685, Jr || EK, GS. ∞ F. l. är (gen. pl. av) fvn. *búð*, f. 'bod', sannolikt åsyftande fåbodrar. Byn ligger på slät mark.

Prep. är i. IN *bùslæt/on, -ane*.

Nr 1 Buslätt Norra  $\frac{1}{4}$  sk. Kallades 1650 Store Buslet.

Nr 2 Buslätt Mellan  $\frac{1}{4}$  sk.

Nr 3 Buslätt Lilla  $\frac{1}{4}$  sk. Kallas även *Korpås kèrpås*. EK. Beskr.

*Torp och lägenheter:*

Lyckhem. EK. — Sundshagen. EK. Ligger vid ägogränsen mot *Sund*. Kallas även *Träskon* EK Beskr.

**Dalahöjd** — Jr || EK Beskr. Avst. med eget uppslag i Jr.

**Djurhult** *jÿrhùlt* by. — | Dyrholt 1650, Diurhul(d)t 1659, 1665, Diurhùlt 1685, 1697, 1725, Djurhult 1825, Jr || EK, GS. ∞ Avsaknaden av medeltida belägg gör tolkningen av f. l. vansklig. Enl. jordeböckerna är den *djur* 'älg, hjort', men i äkta mål uttalas detta ord *dyr*. Den nuvarande uttalsformen kan emellertid vara en kontamination av dialektens *dyr* och rsp. *jyr*. I vissa angränsande dial. har uttalet *dyr* sporadiskt ersatts av *jyr*. Se Bd X, 115 *Jyrings mosse*, Bd IV, 107, III, 227 not samt Björseth s. 155 f. S. l. är *hult*.

Prep. är i. IN *jÿrhùltanə*.

Nr 1 Djurhult Stora  $\frac{3}{8}$  sk.

Nr 2 Djurhult Lilla  $\frac{1}{4}$  sk.

*Torp och lägenheter:*

Armoden. 1809-12 hfl. Nu okänt. Best. f. av fsv. *armodh*, f. — Fredriksplatsen. — Hagarna. EK. — Hasselbacken. EK. — Kaserna. 1795 F nr 30. Nu okänt. — Kjellseröd *şælsərə*. Ödetorp. Namnet efter en soldat *Kjell* som bodde där. — Magnusetorpet. Finsmeden *Magnus* bodde där. — Mossehagen. Öde. — Myren. Förr torp. —

Persängen. Rivet. — Röda liden. EK. Sluttningen, där torpet låg, var förr bevuxen med rönn och lyste därför *röd* om hösten. — Skåkehagen. EK. Se följande. — Skåken *skåga*. Skåga 1795 F nr 30, Skoga 1849 F nr 191. Namnparet Skåken och Skåkehagen förekommer även å Stenshult, som gränsar intill Djurhult. Samtliga fyra namn torde utgå från en och samma lokalitet. I namnen ingår säkerl. no. dial. *skaak*, f., sv. dial. *skåk* 'skakel'. Om ordets etymologi se Bd XX:1,77 jämte där cit. litt. Om namnen från början åsyftat någon skakliknande formation eller uppstått därav, att man hämtat virke till skaklar där, kan nu ej avgöras. — Skjutsehagen *fýsø*. Namngrund nu okänd. Möjl. har *hagen* varit betesplats för *skjutshästar*. Jfr *Skjutsflaten* Bd V,244. — Snickarhagen. Beboddes av *sníkærη*. — Sohålan. Anl. okänd. Jfr liknande namn Bd X,119, XVIII,163 m. fl. — Svenningsdalen *svànnypsdån*. EK, 1795 F nr 30. Mansn. *Svenning*.

**Dramsvik** *dråmsvig*, *dråns-*, *dråns-*  $\frac{1}{2}$  uts. fr. Åtm. 1659-1825 ofri mans fr. — j Drams vik 1388 RB 348 | dransrige [!] 1528 De la Gard. V,182, Dransuig c. 1528 NRJ 4,193, Dransuig 1568, dransuigh 1585, Dramssuig 1581, Dromswigenn 1650, Dramswijken 1659, Drambswijk 1685, Drambswik 1777, Dramsvik 1825, Jr || EK, GS. ∞ Det vore onekligen lockande att sammanställa f. l. med det i no. älv- och viknamn förekommande (*\*drōfn*, f.) *\*drafn*, m. 'den upprörda' e. d. Jfr NG V,291, 356 och NE 344. Dramsvik ligger vid nordändan av en rätt bred och djup vik, öppen för vindar från flera håll. Denna vik skulle i så fall ha burit namnet *\*Drafn*, vartill senare *-vik* lagts såsom en förklaring, då det ursprungliga namnet blivit ogenomskinligt eller då platsen först odlades. Ljudutvecklingen har då varit *-bns-* > *-mns-*, varefter *n* fallit i konsonantgrupp redan före 1388, då det äldsta belägget uppträder. Jfr beträffande ljudutvecklingen *-bn-* > *-mn-* exv. *Rämne* Bd XVIII,36.

Ett *Dramsrud* (NG V,255) anses innehålla gen. av no. dial. *dramb*, n. 'prakt, prål', men man skulle då knappast väntat genitiv-*s*. *Drambyn* (SOÄ 17,30) antas innehålla mansn. *Drambe*, vilket dock är svagt styrkt. En stark biform *\*Drambr* kunde möjl. föreligga i det ovan nämnda *Dramsrud* och skulle kunna ingå också i *Dramsvik*. Genitiven finge då en utmärkt förklaring. Personnamn förekomma ej sällan i viknamn. Jfr t. ex. Bd III,128 ff. (*Amundevik*, *Karinsvik*) samt NoB 1916,78.

Uttalet *dråmsvig* jämte belägget *Dransuig* 1528 visar en sporadiskt uppträdande övergång *-ms-* > *-ns-*. Jfr Bd V,42 under *Grinsvall*.

Prep. är *i*. En bonde kallades *dråmsvigan*. Folket kallas *dråmsvigebóra*.

*Hemmansdel*:

Öby *ðby*. EK. Lär enl. meddelaren ha legat öde en tid.

*Torp och lägenheter*:

Snippen. Rivet. *Snipp*, m. 'snibb, flik'. — Sundberg. Rivet. Lär ha fått namn efter en *Sundberg*, som bott där. — Åskan *æska*. Rivet. Betydelsen är 'asken' e. d.

**Fagergårdet**, utjord. — | Fagergierdet 1697, Fagergårdet **Jr** ∞ Namnet, som förekommer flerstädes, synes tidvis ha varit ett modenamn. Jfr Bd I, 9 f., XVIII, 70 f. Enl. EKBeskr. är läge och areal okända.

**Fjället** *fjälät, fjält*  $\frac{1}{8}$  sk., före 1725  $\frac{1}{8}$  kr. — | fiellitt 1613 SSH, Fiellet 1659, Fiället 1725, Fjället **Jr** || EK, GS. ∞ Ligger i Fjällbygden. Kallas ibland *Lilla Fjället*.

Prep. är *på*. IN *fjåls/øn, -gnø*.

*Torp*:

U n d a n t a g e t. Off. form *Lilla Gårdhem*.

**Forshälla** *fēsåla, fösåla; fēsåla* (NN) by. — at Forscelu Eirspennil 448, j Forsøla sokn 1326 DN 6,145, Forsøla *kirkia*, j østra Forsølom 1388 RB 348, Forsølis *kirkia* 1399 RB 535, j forsølum 1420 köpebrev i Uddevalla museum, Forsøla 1457 DN 5,586 | Ffasszylå soken 1519 NRJ 3,12, Forsell c. 1528 NRJ 4,193, fforsille Sogen 1544, Forselle 1685, Forshälla **Jr** || Forsølle sogenn 1558 NLR 1,85, Forshelle 1573 Hist. tidsskr. 4 R 3,212, Forshälla EK, GS. ∞ Såsom Lindroth, SIOD 1,100, påpekatt, är namnet ett i ON, fvn. och no. dial. förekommande appellativ, fvn. *forsæla*, f. 'för solen skyddad plats, skuggig plats'. Byn ligger på nordsidan av ett berg, som »skuggar» för solen. På andra sidan Forshälladalen ligger på en söderslutning Solberg. Jfr beträffande uttalet med *l* Noreen Aisl. Gramm. s. 42.

Prep. är *i*. IN *fēsålabó* (*fēs-*), *-n*, *-r*, *-ra* (= sockenborna).

Nr 1 Forshälla prästgård  $\frac{1}{1}$  kr. EK. Kallas *prøstgæn*.

Nr 2 Forshälla Östra  $\frac{1}{1}$  sk. Omnämnes redan i R.B. Kallas *østgæn*.

*Torp och lägenheter*:

Anders Kristians. Efter en ägare. — Berg. 1858 F nr 203. — Bottnen *bøn*. EK. Ligger lågt. — Broliden. EK. Ungt namn. — Enebacken. EK. — Hagarna. EK. — Hermanstorpet. EK. — Kullen *kål*. EK. — Myretorpet. 1858 F nr 203. — Stenstorpet. EK. — Torkås. EK. Nu försvunnet. Lever kvar som åkernamn; se detta. — Vassstorpet (?). Vassstorpet 1795 F nr 25, Wasetorpet 1858 F nr 203. Nu okänt. Om f. l. är växtn. *vass* eller *vase*, m. 'risknippa, utlagd över sankmark' eller ett personnamn är ovisst.

**Funneshult** *fånsolt* by. — | fundisholt 1568, Fundisholdt 1581, 1586, Fundesold JN 149, Fundesholt 1650, Fundishult 1659, Funnishult 1665, Funneshålt 1725, Funneshult 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Byn ligger nära Funneshultssjön och en liten å. Enl. Janzén i NoB 1935 s. 4 f. är f. l. i bynamnet \**Fund(r)is*, gen. av \**Fund(r)ir*, som skulle ha varit sjöns urspr. namn och i sin tur avlett av ett ånamn, \**Funda* el. \**Fundr*. Ånamnet *Funda* är känt från Norge (NE s. 60, NG 2,353, 9,294, 15,2) och sammanställs med fe. *fundian* 'ila'. \**Funda* skulle då betyda 'den ilande,

den snabba'. I sakkunnigutl. ang. lediga professorsämbetet i svenska språket vid univ. i Lund 1939 s. 95 nämner Lindroth möjligheten att i f. l. se mans(bi)namnet *Fundinn*.

Det av Janzén antagna sjönamnet \**Fundir* el. \**Fundrir* torde böra avföras ur diskussionen. I gamla *ia*-stammar skulle man vänta omljud. Ett fåtal ord, mest mytologiska namn, till formen *ia*-stammar, synas vara gamla *aia*-stammar. (Noreen Aisl. Gramm. s. 257 f.). Även Hellquist Sjön. räknar ibland med oomljudda *ia*-stammar, samtliga tvivelaktiga. Jfr bl. a. Ekenvall s. 79 ff. Om ånamnet urspr. varit \**Funda*, vilket ej synes orimligt, bör sjön ha kallats \**Fundusæ(r)* och byn \**Fundusæholt* e. d. Genom försvagning av mellanvokalerna kan formen *Fundisholt* 1568 ha uppstått. Mellanvokalen *i* är i daniserande jordeböcker ofta en beteckning för en grumlig vokal i allmänhet. Namnet skulle då betyda 'hultet vid \**Fundusæ(r)*'. En annan möjlighet är, att byn har kallats \**Fundu-os-holt* e. d. Namnet skulle då betyda 'hultet vid ån \**Fundas* mynning'. Att med säkerhet uttala sig om namnets urspr. form är emellertid vanskligt, då gamla skrivningar saknas.

Prep. är *i*. IN *fūnsǫlt/ön, -gna*.

Nr 1 Funneshult  $\frac{1}{4}$  kr.

Nr 2 Funneshult  $\frac{1}{4}$  sk.

*Torp och lägenheter:*

Andekärrshagen. Anekärrshagen 1855 F nr 183. Ödetorp vid *ūnə-šæsvānt*. — Brännekärret *brænəšæt*. Rivet. — Ramsegiljan *rāmsə-jētja*. EK. Namnet är flertydigt. Möjl. är f. l. ett personnamn *Ramn* el. växtn. *rams*. Åtskilliga andra tolkningar diskuteras Bd XX: 1,52. Stället ligger i en djup dal. — Sjöhagen.

**Garn** *gan* by. — J øystra Garn c. 1400 RB 350 | Garnn c. 1528 NRJ 4,194, garnn 1544, Garn 1573, 1659, Jr || EK, GS. ∞ Namnen på *Garn* ha utförligt behandlats av Lindroth i Fornvännen 1914. Han konstaterar, att \**garn* betecknat dels 'långt och smalt vattendrag', dels — åtminstone i vissa trakter — 'långsträckt ås el. höjning i terrängen'. I Norge uppges ordet brukat om 'langstrekte Jordveie', och Lindroth antar, att denna betydelse skulle föreligga i ovannämnda namn. Byn ligger dock på och vid en långsträckt ås, som möjligen kunnat ge upphov till namnet.

Prep. är *i*. IN *gān, gna*.

Nr 1 Garn Stora  $\frac{3}{4}$  sk.

Nr 2 Garn Lilla  $\frac{1}{2}$  sk. Sannolikt avser RB øystra Garn denna gård. östergaarnn 1568, 1586. Stora Garn kallas 1586 westergarnn, annars blott Garn. Benämningarna Stora och Lilla Garn uppträda i jbr först 1697. Av Lilla Garn anges 1825  $\frac{1}{24}$  som kr.

*Torp och lägenheter:*

Bottnen. Rivet. — Dimmyren *dīmýra*. Låg vid en myr. F. l. är

säkerligen ordet *dimma*. Åbon kallades *dimjñ*. — *Garnvinda* *gàrvina* EK. En skämtsam uppkallelse efter *Garn*: till garn måste man ha en garnvinda. — *Lövlunden*. EK. — *Rumpån*. Rivet. — *Stenkåsen*. EK.

**Grohed** *gróe, gròe*  $\frac{1}{1}$  sk. Före 1777  $\frac{1}{1}$  kr. — a Groheidi c. 1400 RB 312 | Graahedt c. 1528 NRJ 4,193, grohede 1544, groffhie 1568, Groffhee 1581, groffhee 1586, Grohee 1697, Grohed 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ En å rinner förbi gården. Denna å har enl. Janzén i NoB 1935,11 kallats \**Grō* el. \**Grōa*, och betydelsen skulle vara 'den växande'. Samma stam ingår i flera boh. gårdnamn samt i no. sjö- och vattendragsnamn; jfr NE, 79 f., NGIndl., 35. Janzéns tolkning synes bekräftas av namnen *Grolyckan* och *Groröd* (åkrar). Åkrarna ligga nära ån men gränsa ej mot Grohed. Jfr dock även kvinnonamnet *Groa*.

Prep. är *i*, enl. Tengström s. 105 på. IN *gròhéana*.

*Hemmansdel*:

Gästgivaregården. EK.

*Torp och lägenheter*:

**Annedal**. Kallas *Grohedshuset*. — *Dyråsen*. 1823 F nr 101. Rivet. *Djur* uttalas *dÿr* och åsyftar älg och hjort. — *Fredriksborg*. 1823 F nr 101. — *Grohedshuset*. EK. huset 1856 F nr 196. — *Liden*. — *Lycan*. — *Åskefjäll*. *Eskefjäll* EKBeskr. Väl *åske*, n. 'askdunge, askvirke'.

**Haljersröd** *hàljæð*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — a Halgæirs riodræ 1331 DN 3,149, j Haldgiers riodre 1388 RB 349 | halgerssruðt 1544, halgersröt 1568, Halgiersrödt 1586, Halgisroed 1650, Halgersröd 1777, Haljersröd 1825, **Jr** || EK, Häljersröd GS. ∞ F. l. är mansnamnet *Hallgeirr* (Lind Dopn. 464).

Prep. är *i*. IN *hàljæð/on, -gnə*.

*Hemmansdel*:

Rävekullen. EK. Räfvekullen 1795 F nr 23.

*Torp och lägenheter*:

**Kåsen**. EK. — *Lyckan*. EK. — *Platsgärdet*. Rivet. — *Stenevad*. EK. Vid en liten bäck. — *Stenevadet*. EKBeskr. — *Stensvaden*. EK. Ungt namn.

**Hasselön** *hàs[é]a*  $\frac{1}{4}$  uts. fr. Tidvis ofri mans frälse. — | Haszelöenn 1650, Hasselöhn 1659, 1665, Hassellöen 1697, Hasselön 1777, **Jr** || EK, Hassel Öarne L., St. GS. ∞ De två öarna ha väl i äldre tid varit *hasselbevuxna*. Lilla Hasselön hör under Strand.

Prep. är *på*. IN *hàs[é]agnə*.

**Hattedalen** *hàtedår*  $\frac{1}{8}$  sk. åtm. sedan 1697. 1667 års jb upptar ett törp. — | Hattedahlen 1667, 1697, 1725, Hattedalen 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ Gården kallas ibland *Stora Hattedalen* till skillnad från det angränsande *Hattedalen* i Bäve sn,

vilket kallas *Lilla Hattedalen*. En mosse kallas *Hattemossen*, en hemmansdel och ett torp å det angränsande Stenshult benämnas *Hattekasen* resp. *Hattehagen*. De tre sistnämnda namnen kunna vara sekundära. Ordet *hatt* i ON åsyftar oftast någon (hattliknande) klippa eller höjd. Vilken bergsformation, som i förevarande fall givit upphov till namnen, kan nu ej avgöras. Gården kallas ibland *Hatten*. Om liknande namn se t. ex. Bd II, 178, III, 194, IV, 104, 111, 141, SOÄ 16, 139.

Prep. är *i*. IN saknas.

*L ä g e n h e t :*

Oleröd *Ólværø*.

**Havås** *håvås*  $\frac{1}{2}$  kr., 1896 försålt till uts. fr. — | Hoffaais 1581, Hoff Aas 1586, Haffaas 1613 SSH, Hoffaas 1650, Hafåhs 1659, 1665, 1697, 1777, Havås Jr || EK, Hafås GS. ∞ Samma namn förekommer i Norge (NG 11, 488) och tolkas som \**Háv(i)áss* 'den höga åsen'. Gården ligger på en hög ås.

Prep. är *i*. IN *håvåsgnå*.

*T o r p o c h l ä g e n h e t e r :*

Giljan. Rivet. — Hästhagen. EK. — Kasen. Öde. — Maderna. Rivet.

**Hede** *hê*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j Hæidi 1388 RB 348 | Hede c. 1528 NRJ 4, 194, hiede 1544, hie 1568, Hee 1586, Hee 1650, Hede 1777, Jr || EK, GS. ∞ *Hede* är en böjningsform av ordet *hed*.

Prep. är *i*. IN *hêgnå*.

*H e m m a n s d e l :*

Hogen *hówæn*. EK. Gården låg förr på en höjd.

*T o r p o c h l ä g e n h e t e r :*

Björbäck. Intill ligger *Björnemaden* å Råane. Jfr. s. 70. F. l. är väl djurn. *björn*. — Dalarna. EK. — Furumyren *fjrmýra*. EK. — Giljan. EK. — Hästhagen. Rivet. — Kasen. EK. — Maden. EK. — Marteshagen. Rivet. — Opp och ner *óponér*. EK. Namnet efter den kupe-rade vägen till stugan. — Vrån.

**Hogarna och Rapås** *hōwānā, rābās* (NN)  $\frac{1}{2}$  sk. Före 1725  $\frac{1}{2}$  kr. — J Rapase 1388 RB 350, j Rapaasum RB 350 (senare hand) | houffuenn 1568, Houffenn 1586, Haffuene och Raabaas 1650, Hoffwen och Rabåhs 1659, Houfuene och Rabbåhs 1665, Houfwen och Rabåhs 1725, Hogarna Jr || Hogarna och Rabås EK, Hofven, Rabås GS. ∞ Från början säkerl. två skilda gårdar. *Hogarna* är best. pl. av ett mot fvn. *haugr*, m. 'hög, höjd' svarande ord. F. l. i *Rapås* är sannol. verbet *rapa* (fvn. *hrapa*) 'störta, ramla, skrida utför', syftande på stenras. Även det därmed besläktade boh. *rāpe rābā* 'bråte, skräp' kunde tänkas ingå. Jfr samma namn Bd III, 211 jämte där cit. litt. samt NG 16, 138. Det i Bd III, 211 omnämnda *Rapande ås* har ej kunnat anträffas och är säkerl. en feltolkning av *Raparna* s. 96.

Prep. är *i* och ibland *på*. IN saknas.

*Hemmansdelar:*

Hogarna. EK. — Rapås. Rabås. EK. — Storlyckan.

*Torp och lägenheter:*

Bolbergshagen *bølbæſ*-. Rivet. Något \**Bolberg* känner man ej till. Kanske är f. l. ett familjenamn. — Cederlund. EK. Ungt namn. — Gubbekasen. EK. F. l. är väl (undantags)*gubbe*. Kanske ingår i några av de många namnen på *Gubbe*- ett personnamn *Gubbe*, bildat till *Gudhbiörn* liksom *Sibbe* till *Sighbiörn*. — Hanseröd. — Högen. EK. — Lillehage. Rivet. — Lövbergen *løbøra*. Har väl urspr. fått namn efter *löv*tåkt. Beträffande ljudutvecklingen i s. l. jfr *Nober* ovan. Om assimilationen *-vb-* > *-bb-* jfr *Rävbergen* s. 83. Kallas även *Lövkasen*. — Nybygget. EK. — Svinekullsliden. EK. — Sörlängen. EK. Se s. 104.

**Holmen** *hølmøn*  $\frac{1}{2}$  uts. fr. Tidvis ofri mans frälse. — | holm 1528 De la Gard. V, 182, Holme c. 1528 NRJ 4, 193, Holm 1573, 1586, Hol(l)men 1650, 1725, Holmen Jr || EK, GS. ∞ Gården ligger på en liten höjd med slåtmark omkring. Urspr. är namnet obest. f. av *holm*, m. 'holme'.

Prep. är *i*. IN *hølmønø*.

*Torp:*

Karlslund. Carlslund 1827 F nr 103. Nu åker.

**Hova** *høga; howa* (NN) by. — af Haugum 1388 RB 349, j Haughenum RB 350 (senare hand) | hoffwe 1544, haffue, hoffue 1568, Houffue 1581, 1586, Hofve 1659, Houffwa 1685, Houfva 1825, Hova Jr || EK, Hofva GS. ∞ Namnet är urspr. en pluralform av ett mot fvn. *haugr*, m. 'hög' svarande ord. Möjl. åsyftar det de gravhögar, som finnas på byns ägor.

Prep. är *i*. IN saknas.

Nr 1 Hova Mellangård  $\frac{1}{1}$  sk. EK.

Nr 2 Hova Övergård  $\frac{3}{4}$  sk. EK.

Nr 3 Hova Västergård  $\frac{3}{4}$  sk. EK.

*Hemmansdel:*

Lunden *løn*. EK.

*Torp och lägenheter:*

Båsen. I en sänka. Boh. *båſ*, m. 'sänka' se Bd XX: 1, 187. — Furulund. EK. — Hasslebacken. — Kalvebråten. — Klenetorpet *klønø*-. Soldatnamnet *Klen*. — Kraftetomten. *Kraft* är soldatnamn. — Krypın. EK. Kallas även Nybygget. — Kullen. EK. — Kvarnkasen. — Källarebråten. EK. 'Svedjelandet el. röjningen vid källaren'. — Lyckan. EK. — Pettersborg. EK. — Ringen. EK. Ligger vid *Ringekullen*, som torde vara det primära namnet. — Salhagen *sølvhøen*. Off. form Sälghagen. EK. Jfr s. 118. — Sandåker. — Skamlösan.

Förr krog. — Smedjebacken. — Sopelimen *söbəlīmən*. Efter en gubbe, som gjorde sopkvastar (boh. *söbəlīmə* 'sopkvast'). — Sovås. Sofås, Sofåstorpet 1861 F nr 211. Nu okänt. Jfr s. 25. — Stenklev. EK. Namnet efter en stenig passage. — Stubbekasen. EK. En *kas* 'svedjeland', som uppstått efter bränning av skogsmark, blev full med *stubbar*. — Underås. Vid en ås. Jfr s. 39. — Vallen. EK. — Vispen. EK. En gång bebott av en person, som tillverkade *vispar*.

**Huvudtoften** *hūvətšfta*  $\frac{1}{4}$  sk. åtm. sedan 1659. — | Hoffuetofften 1650, Hofwetofften 1659, Hufwudtåf(f)tan 1685, 1725, 1777, Huvudtoften Jr || EK, Hufvud Tofta GS. ∞ Gården ligger intill *Toften*. Sannol. ha dessa båda gårdar i äldre tid utgjort en enhet. Namnet synes vara identiskt med det i Eriks Sjøellandske Lov förekommande appellativet *houæth toftæn*, d. v. s. den tomt, på vilken boningshusen lågo. Se närmare Holmberg Tomt och toft s. 63 ff.

Prep. är *i*. IN *hūvətšft/ən*, -*gnə*.

*Torp*:

Hästhagen. Ödetorp. — Kvarnstenen *kwæstén*. Rivet. Strax intill ligger *Kvarnemaden*. Den direkta anl. till namnet kan nu ej utrönas. — Rumpan *rōmpa*. Rivet. Namnet efter läget intill en smal, lång mossända. — Vilestödet *vīlčstét*. 'Vilostället'. Rivet.

**Hålleröd** *hælərə* torp. — | Halleröd [!] 1825, Hålleröd 1881, Jr || EK. ∞ Till synes samma namn förekommer Bd X, 11. F. l. antas där vara gen. \**Høllu* av kvinnonamnet *Halla*. Endast under förutsättning att ett uppkallelsenamn föreligger, torde torpnamnet ovan kunna tolkas på samma sätt. En annan förklaring ges för det no. *Hollerud* (NG 5, 17, 198). Sannol. ingår dock samma f. l. i de båda namnen, nämligen *håla*, f. 'hål, fördjupning'. Torpet ligger intill *Hålemosse* (s. 24). Om *röd*-namnen, såsom antagits, haft efterledsbetoning, har *l* kunnat dentaliseras. Prep. är *i*.

**Hälgeröd** *hæljərə*  $\frac{3}{4}$  sk. Åtm. 1659-1725  $\frac{3}{4}$  kr. — vider Hælgha riodhir, j Hælgha rudhi c. 1400 RB 349, i Helgioride RB 351 (senare hand) | hellerudt 1544, Hellerödt 1573, 1586, Helgere 1650, Hälgeröd 1777, Häljeröd Jr || Hälgeröd EK, Helgeröd GS. ∞ F. l. är mansnamnet *Helge*. 1500-talsformerna med *-ll-* äro daniserande. Jfr Bd IV, 19, X, 11.

Prep. är *i*. Åborna kallas *hæljərgnə*.

*Hemmansdel*:

Ånghagen.

*Torp och lägenheter*:

Husgiljan. Rivet. — Kasen. EK. — Mossebäcken. Förr torp vid bäcken med samma namn. — Myren. Rivet. — Stubberöd.

**Hälgån** *hæljóna, hæljóna*  $\frac{3}{8}$  sk. Tidvis  $\frac{1}{4}$  kr. — | Helleaarn 1650, Hällgån 1659, 1685, 1777, Hälghån 1725, Hälgån Jr || Helion 1647 mtlreg., Helgeån GS, Hälgån EK. ∞ Gården ligger vid en liten å, som rinner på gränsen mellan Hjærtums och Forshälla snr. Samma namn förekommer flerstädes i Norden och tolkas i allmänhet som 'den heliga ån'. Uttalet *-ona* har uppstått ur *-åna*, varom se Janzén Subst. s. 147 ff. Namnet uppges Bd X, 77 ha akut accent i Hjærtums sn.

Prep. är *i*. IN saknas.

*H e m m a n s d e l a r :*

Brokullen. EK. — Brännemaden. EK.

*T o r p o c h l ä g e n h e t e r :*

Lövås. Se *Stänget*. — Sjökasen. Kallas även *Stammen*. Liksom i Inlands Torpe hd förekommer ordet *stam*, motsvarande rsp. *stom*, i namn på soldattorp. — Stänget. EK. 'Inhägnaden'. Ett »finare» namn är *Lövås*.

**Hässleröd** *hæs[ərə]* by. — j Hæsli riudre 1388 RB 348 | hasslaryd 1528 De la Gard. V, 183, hesslerudt 1544, hisleröt 1568, Heslerödt 1573, 1581, 1586, Hessleröd 1594 JN 147, Hesslerer 1650, Hässleröd 1777, Jr || EK, Hässleröd GS. ∞ F. l. är *hässle* 'hasseldunge'.

Prep. är *i*. IN *hæs[ərəna]*.

Nr 1 Hässleröd Stora  $\frac{1}{1}$  sk.

Nr 2 Hässleröd Södra  $\frac{1}{2}$  sk.

Nr 3 Hässleröd Östra  $\frac{1}{4}$  sk.

Nr 4 Hässleröd Västra  $\frac{1}{4}$  uts. fr.

*H e m m a n s d e l a r :*

Hasselsgården. EK. — Tunneln. EK. En järnvägstunnel finns intill gården.

*T o r p o c h l ä g e n h e t e r :*

Bäcken. — Dammen. EK. — Falkeröd. EK. Falkered 1792 F nr 88. Där bodde en båtsman *Falk*. — Gräsgiljan. Ligger i en sänka. — Gåsehagen. EK. — Humlegiljan. Förr odlades *humle* där. — Jesperhagarna. — Klämmehagen. EK. I en trång sänka mellan två berg. — Kristinedal. Rivet. — Lidgårdet. EK. — Lundemyren. Lundemyren EK. Väl boh. *lunə*, m. 'lund, traddunge'. — Mossen. EK. — Nybygget. — Oxeskallen. EK. *Skalle* 'hög, torr mark'. Jfr Bd XVIII, 225. — Runningen. 'Röjningen'. — Uteröd *üdəra*. EK. Udered 1792 F nr 88. Ligger längst *ute* i kanten av byns mark. Jfr *Utegården* Bd IX, 57.

**Högalid.** Avst. med eget uppslag i Jr.

**Högen** torp. — | Högen 1863, 1881, Jr || EK. ∞ På en höjd. Torpet skattlagt av kronoallmänningen Bredfjället.

Prep. är *på*.

**Ivarsbo** *ivarsbo, ivarspu* (NN)  $\frac{1}{2}$  sk. Före 1777 kr. — a Ifuars budhom c. 1400 RB 350 | yffwersboo 1544, Iffuersbo 1568, Jffuersboe 1581, 1586, Iffuersboe 1650, Ivarsbo Jr || EK, GS. ∞ F. l. är mansn. *Ivar*. S. l. är av RB att döma pl. av fvn. *búð*, f. 'fäbod'.

Prep. är på el. i. IN *ivarsbúgnæ*.

*Torp och lägenheter:*

Björnehålet *bjørnehått*. Rivet. Namngrund okänd. — Bron. — Dybäck. EK. Vid en *bäck*. — Ekåsen. EK. På en höjd med *ekar*. — Giljan. Rivet. — Hanstorp. Hanses Torp 1831 F nr 122. — Kleven. — Källbergsdalen. EK. — Millanbrobacken. 1782 F nr 22. Okänt. — Mossen. EK. — Nybygget. — Nymanstorpet. 1831 F nr 122; EK. — Näset. EK. — Parken. EK. — Pölemaden. EK. Kallas *Pölen* efter läget vid en gyttjig göl. — Skihagen. EK. Sannol. har man hämtat virke till stängsel här. Jfr boh. *skidgård* 'gårdesgård av smala, kluvna träslanor'. Ett »stänge» av *skide* nämnes i en dombok 1772. Se Bd III, 279. — Tryggetorpet. 1825 F nr 109. Okänt. Innehåller väl ett soldatnamn *Trygg*.

**Jättesås** *jætsås*  $\frac{1}{1}$  sk. Före 1697 kr. — | Iødelsoes c. 1528 NRJ 4,194, iethenssass 1544 Iethensaas 1568, Jettensaais 1581, Jettens Aas 1586, Jettesaas 1650, Jättesåhs 1685, Jättesås 1825, Jr || EK, GS. ∞ Gårdarna ligga på sluttningen av en hög ås. F. l. är gen. av fsv. *iatun*, fda. *iatæn* 'jätte', här trol. brukat som person(bi)n. Framför *s* har så *n* fallit, kanske delvis under inverkan av utvecklingen *iatun* > *jätte*, varom se Hellquist Et. Ordb. Samma ljudutveckling föreligger i namnet *Jätsbol* (Hyllinge sn, Villåttinge hd, Sörmlands län), skrivet *Iætwnsbol* 1383 SRP nr 1905. Jfr vidare Bugge i ANF 2,164.

Prep. är i. IN *jætsåsgnæ*.

*Hemmansdelar:*

Hogen. EK. — Hästhagen. EK. — Liden. EK. — Maderna. EK.

*Torp och lägenheter:*

Dansarekullen. Förr backstuga vid lekplats. — Dunderhålet. Namngrund okänd. — Hagen. Rivet. — Högalid. EK. — Kasen. Rivet. — Mossarna. EK. — Mossekasen. — Ole Persas. — Ramsedalen. EK, 1801, 1825, Jr. Uteslutet ur jb 1916. Jfr *Ramsegiljan* ovan under Funeshult samt Bd I, 322, III, 60 f. — Russet *rúset*. Förr backstuga. Säkerl. best. f. av målets *rus*, n. 'stenrös, hög av grenar och ris'. Jfr Bd XVIII, 163 *Rössvik*. — Rörmaden. EK. Rör 'vass'. — Sandkasen. Rivet. — Sirisdal. EK. — Tjärebergen. EK. Förr brändes *tjära* här. — Trosserödmaderna. EK. Vid *Trosserödvattnet*. Se detta namn. Kanske har stället urspr. kallats \**Trosseröd*. — Vinterdalen. En *vinterväg* gick genom dalen. — Ängarna. — Ängmaden. Rivet. — Öknen *ókna*. EK. Efter läget långt ute i öde-  
marken.

**Kolleholmen** *kø̀ləhø̀lman*  $\frac{1}{4}$  sk. åtm. sedan 1659. — | Kolleholm 1581, Kolleholmenn 1586, Kolleholm 1650, Kålleholmen 1659, Kåhleholmen 1725, 1825, Koleholmen **Jr** || EK, Kolholmen GS. ∞ Sannol. har man förr bränt *kol* här. Vad s. l. *holm* el. *holme*, m. åsyftat, kan nu ej avgöras.

*Torp och lägenheter:*

**Karlsberg**. EK. — **Ryckin** *rø̀kɪn*. EK, Ryken 1809-12 hfl. Ett namn av samma typ som *Blåsopp*, *Krypin* m. fl. Samma namn Bd XVIII, 120.

**Konungsberg** *kø̀nsbø̀rj*  $\frac{1}{1}$  kr. av ålder. — | Kongesberg c. 1528 NRJ 4, 193, kongisberge 1544, koningsborig 1568, Kon(n)ingsbergh 1581, 1586, Konningsberg 1642 No. rigsreg. 8, 220, Könningsberg 1650, Konungsberg 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är antingen ett person(bi)n. *Kong*, *Kung*, eller också anger den gårdens karaktär av kronogods. Samma f. l. ingår i *Konungsbol* nedan.

Prep. är *i*. IN *kø̀nsbø̀rjgna*.

*Torp och lägenheter:*

**Kasen**. EK. — **Liden**. EK. — **Myren**. EK. Såväl Kasen som Myren kallas ibland *Nybygget*. — **Storebro**. EK. Kallas även *Smedstorpet*. — **Tostekjerr**. Tostekjerr 1809 F nr 48. Anges 1809 som »obebygdt Torp». F. l. är mansn. *Toste* el. *Torste*. — **Tubberöd Norra**, **Södra** *tø̀bø̀rø*. EK, Thubberöd 1586, Tubberud 1696 F nr 2, Tubberöd 1809 F nr 48. Personnamnet *Tobbe*, *Tubbe* (Lundgren-Brate s. 280, 283.). — **Vrån**. **Wråa**, **Vråtorpet** 1889 F nr 259.

**Konungsbol** *kø̀nsbø̀l*  $\frac{5}{8}$  sk. Äldst  $\frac{1}{2}$  fr. och åtm. 1697-1725  $\frac{5}{8}$  kr. — | Kongsbolljtt 1519 NRJ 3, 12, Kongsbolid 1535 NRJ 4, 494, kongsbo 1568, 1573, Kongsboe, Konningsboill 1581, Koninngsboll 1586, Konungsbol 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Om f. l. se *Konungsberg*. S. l. är *bol* 'gård, bostad'.

Prep. är *på*. IN *kø̀nsbø̀lgnø*.

*Torp och lägenheter:*

**Blöta dyet**. EK. Vid sankmark. — **Gräsås**. Nu öde. — **Högen**. På en höjd. — **Lövbergen** *lø̀bø̀ra*. Om uttalet se *Nober* s. 3. — **Valås**. Båtsmännen här hette *Val*. Jfr vidare reg.

**Koppungen** *kø̀bø̀gøn*  $\frac{1}{1}$  sk. Före 1697  $\frac{1}{1}$  fr. — | Kobung 1573, Kobungh 1581, Kibungh 1586, Kobunge 1650, Kobungen 1685, Koppungen 1697, **Jr** || EK, GS. ∞ Namnet är urspr. obest., senare best. f. av en gammal bildning på *-ung*. Grundordet kan knappast, såsom Tengström s. 268 antagit, vara ett mot no. dial. *kopp* 'top, spids' svarande ord, ty detta skulle i boh. uttalas med *p*. Se Janzén Subst. s. 178 noten. I stället måste man räkna med ett appellativ *\*kopung-* med ursprungligen enkelt *p* i stammen. Namnet *Koppungen* förekommer ytterligare på tre ställen i Västsverige. Se SOÄ 17, 12; 19, 64 och SOV 4, 34. I samtliga fall har namnet sammanställts med *kopp* under hänvisning till NG 11, 301. Jfr även Ståhle s. 15, 16, 382. Möjl. föreligger i stället en biform *\*kopunger* till fsv. *köpunger*,

fvn. *kaupangr* 'marknadsplats'. Jfr *Kopangen* NG 5,420 samt NG Indl. s. 59 f. Koppungen ovan har tidigare varit tingsplats, och marknader höllos ju ofta just vid tingsplatser. En annan tolkningsmöjlighet erbjuder *Kopaas* NG 2,222.

Prep. är *i*. IN *kəbóygnə*.

*Hemmansdel*:

*Kalvhagen*. EK.

*Torp*:

*Rosseröd råsarə*. Rivet. Möjl. uppkallelsenamn efter  $\frac{1}{1}$  mtl *Rosseröd* i Båve sn. Jfr *Råssbyn* och *Rössebyn* nedan.

**Kyrkebacka** *şərkəbāka* by. — | Kirkebacke c. 1528 NRJ 4,194, kirkybacke 1544, kierckeback 1568, Kirkeback 1573, Kierckebaick 1581, Kerckebacke 1586, Kirkebacken 1650, Kyrkiobacha 1685, Kyrkebacka 1825, **Jr** || EK, Kyrkbacken GS. ∞ Byn ligger vid stora landsvägen nära *kyrkan*.

Prep. är *i*. IN *şərkəbākəgnə*.

Nr 1 Kyrkebacka Norra  $\frac{1}{2}$  sk.

Nr 2 Kyrkebacka Södra  $\frac{3}{8}$  sk.

*Torp och lägenheter*:

Gluppen *grúpən*. EK. Jfr no. dial. *gluppa*, *gloppa*, f. 'Hule, Klöft i et Bjerg'. För så vitt icke *Gluppen* är en förkortning av ett urspr. sammansatt namn med maskulin efterled, synes här en eljest okänd biform, \**glupp*, m., med samma betydelse som *gluppa*, f., föreligga. Stället ligger i en sänka. Jfr NG 1,87,306. — *Mosseliden*. EK.

**Kåleholmen** se *Koleholmen*.

**Källegren** *şələgrén*  $\frac{1}{2}$  sk. Före 1697  $\frac{1}{4}$  sk. — | Kiillegreen 1650, Kiellegren 1659, Källegreen 1685, 1725, Kjällegren 1825, Källegren **Jr** || EK, GS. ∞ Enl. Ståhl s. 127, skulle namnet ha uppstått av att vid St. Källegren två bäckar rinna samman. F. l. skulle vara ett ånamn \**Kälđa* el. *kälđa*, f. 'källa'. Jfr namn som *Ågren(a)*.

Prep. är *på*. IN *şələgrénəgnə*, *şələgrésəgnə*.

*Hemmansdelar*:

Lilla Källegren. EK. — Stora Källegren. EK. Som öknamn användes förr *Tjuvsåsen şýfsəsən*. Förledens genitiv visar väl, att en bestämd person givit upphov till namnet. Jfr *Tjuvsdalarna* s. 111.

*Torp och lägenheter*:

Båsen. 1834 F nr 133. — *Båtsmanshage*. — *Bölebacken*. EK. Se naturnamnet. — *Hugget högət*. Nu åker. — *Hålan*. Rivet. — *Källerröd*. Ödetorp med namn efter *Källesjön*. — *Lerkeröd lərkərə*. Nu öde. På Stenshults ägor låg förr ett torp, *Lerkeplatsen*. Möjl. ligger något båtsmansnamn till grund för namnen. — *Myren*. — *Torpet*. EK. — *Vrån*.

**Köperöd** *şöbərə*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j *Kiæipa riudre* 1388 RB 349, j *Kiæpa rudi* 1388 RB 350, a *Kæipariudre* 1388 RB 352, nordre Keiperioder RB 351 (senare hand) | *kibberöd*, *Kipperöd* 1568, *Kiöberöd* 1581, *Kiöbberöd* 1586, *Kiöberöd* 1650, **Köperöd Jr** || EK, GS. ∞ Samma namn förekommer på ytterligare två ställen i Boh., nämligen i Morlanda och Lane-Ryrs socknar. F. l. är mans(bi)n. *Keypi*, *Kaupi*, fsv. *Köpe* (Lundgren-Brate s. 163).

Prep. är i. IN *şöbərəgnä*.

*Hemmansdelar:*

*Falkeröd*. EK. Jfr samma namn under Hässleröd ovan. — *Maderna*. EK. — *Änghagen*. EK. Kallas även *Plågan*. Anl. okänd. Jfr *Pinan* nedan.

*Torp och lägenheter:*

*Askebergen*. *Ask* växer där. Jfr s. 77. — *Björnedalen*. EK. — *Bykasen* *bükåsa*. Rivet. Har väl legat på den gamla *by*allmänningen. — *Dammen*. — *Fjällbacken*. Rivet. — *Jämmerbacken*. Ej långt därifrån ligger *Pinan*. — *Giljan*. EK. — *Hasslebacken*. EK. — *Hästemyren*. EK. — *Kasen*. EK. — *Klämby* *klämby*. *Klenby* 1843 F nr 150. Rivet. Stället låg i en »klämma», en smal passage. Med hänsyn härtill synes formen 1843 vara en etymologiserande skrivning. Man kan dock icke utesluta, att f. l. är ett (soldat)namn. — *Kåröd* *kåre* EK. Åtm. 6 *Kåröd* finnas i länet. F. l. är mansn. *Kåre*. Jfr t. ex. Bd IX, 37. — *Källhagen*. EK. — *Myren*. EK. — *Mörkret*. 1843 F nr 150. Rivet. Efter läget i en mörk skog. — *Pinan*. EK. Kallas även *Pinekasen*. Jfr Ortnamnssällskapet Uppsala 1941 s. 29. — *Sniken* *sniga*. 1852 F nr 167. Synes av uttalet att döma vara best. f. av ett \**snik*, f., bildat till verbet *snika* 'smyga sig fram'. Sannolikare är väl, att *Sniken* är en förkortning av ett sammansatt namn med feminin efterled. Jfr Bd III, 216. — *Stigen*.

**Lerbo** *lërbo*, *lërbu*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — j *Læirbudum* 1388 RB 348, j *Leirbudhum* c. 1400 RB 349 | *Lerboe* 1586, *Lerbo* 1594 JN 147, *Leerboe* 1650, *Lerbo* 1777, **Lerbo Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är fvn. *leirr*, m. 'lera' och s. l. urspr. pl. av fvn. *búð* f. 'säterbod'.

Prep. är i. IN *lërbugnä*.

*Torp och lägenheter:*

*Grindtorp*. — *Änghagen*. Öde.

**Lindebacken** *lînëbákæn*  $\frac{1}{8}$  sk. 1659-1725  $\frac{1}{8}$  kr. — | *Linnebacken* 1650, 1685-1881, **Lindebacken Jr** || EK, GS. ∞ 'Den lindbevuxna slutningen'.

Prep. är på. IN *lînëbák|æn*, -*gnä*.

**Lindekasen** *lînëkåsa* torp. — | *Linnekasen* 1881, **Lindekasen Jr** || EK. ∞ F. l. är trädnamnet *lind*.

Prep. är i. En åbo kallades *lînëkåsen*.

*Torp:*

**Hagen.** — Hjälmarna *jækmænə*. Sannol. pl. av *hjäl* 'skyddstak'. — Hästemaden. — Kasen el. Kasegårdet.

**Lindjörn** *lɪnjœ̃n*  $\frac{3}{8}$  sk. Äldst  $\frac{1}{4}$  sk., senare  $\frac{3}{8}$  kr. — | Lindgiernnen 1650, Lijnjörn 1659, Linjörn 1665, 1697, Lingärn 1777, Lindjern 1825, Lindjörn **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är trädnamnet *lind*. S. l. är best. f. av fsv. *iæpur* 'kant, rand', fvn. *jaðarr*, *jøðurr*. Ordet, som enl. Janzén Subst. s. 202 är utdött i sydboh., ingår i flera ON. Jfr Bd I, 326, 333, X, 102, XVIII, 89, 357 m. fl. I ON användes ordet oftast om berg- och åskanter. Lindjörn ligger i en bergig trakt.

Prep. är *på*. IN *lɪnjœ̃n, gna*.

*Torp och lägenheter:*

**Hjälmhagen.** Förr *torp*. F. l. är väl *hjäl* 'skyddstak'. — **Hästekasen.** Rivet. — **Kasen.** Rivet.

**Lissleröd** *lɛ̃s[ɛ]rə*  $\frac{1}{8}$  sk. av ålder. — | Lilderödt 1586, Lissleröed 1650, Litzleröd 1659, Litzleröd 1665, Lissleröd 1777, **Jr** || EK. ∞ 'Den lilla röjningen'. Om ljudutvecklingen se t. ex. Janzén Subst. s. 186.

Prep. är *på*. Ägaren kallades förr *lɛ̃s[ɛ]n*.

**Långhed** *lɔ̃ghe*  $\frac{1}{1}$  kr. av ålder. — | i langehiede 1544, langhie 1568, Langehee 1573, langhee 1586, launghée 1613 SSH, Langhee 1650, Langehe(e) 1659-1725, Långhed 1825, **Jr** || EK, Långhed GS. ∞ 'Den långa heden'.

Prep. är *i* el. *på*. IN *lɔ̃ghe, gna*.

*Torp och lägenheter:*

**Enebacken.** EK. — **Grandalen.** 1840 F nr 147. — **Nordskogen** *nø̃skowæn*. Rivet. — **Myren.** — **Redren** *rễn, rễn*. Rivet. Målets *redre* 'rede'. Jfr Bd X, 31.

**Långekärr** *lɔ̃gšær* *torp*. — | langekier 1544, Langekier 1650, Långekierr 1659, Långekärr **Jr**. ∞ 'Det långa kärret'. Läge och areal äro enl. EKBeskr. okända.

**Lövbergsdalen** *lœ̃bæ̃sdæn* *torp*. — | Löfbergsdalen 1852, 1881, Lövbergsdalen **Jr** || EK. ∞ Kallas även *Lövbäcken*. Vid ett *berg* och en *bäck*.

Prep. är *i*.

**Nolmanneröd** *nœ̃lmæñnœ̃*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — j Nordmanna rudhi 1388 RB 350 | Nordmanderut c. 1528 NRJ 4, 194, nordmanderudt 1544, Normandtröt 1568, Nordmandtrödt 1581, Nordmandrödt 1586, Normandröed 1650, Nohlmannerödh 1697, Nolmanneröd 1777, **Jr** || EK, Nordmanneröd GS. ∞ F. l. är gen. pl. av *nolman* 'norman'. S. l. är *röd* 'röjning'.

Prep. är *i*. En tidigare ägare kallades *nœ̃lmæñn*.

*Torp och lägenheter:*

**Backarna.** EK. — **Klinterkasen.** EK. Låg på *Klinterkullen*. Se detta namn. — **Kvillebacken.** Öde. En bäck finns i närheten. *Kvill* 'bäckgren, ställe där två bäckar flyta ihop'. Jfr Bd II, 137, XVI, 47 f., 248. samt Ståhl s. 41.

**Norgård** *nòrgård*  $\frac{1}{2}$  kr. 1650  $\frac{1}{4}$  kr. — | Noirdtgaairdt 1581, Norgaard 1650, Norgården 1659, Norgård 1725, **Jr** || EK, Nordgården GS. ∞ Namnet är väl givet i förhållande till Hogarna och Rapås, dit möjl. Norgård i äldre tid hört.

Prep. är i el. *på*. IN *nòrgårdgna*.

*Torp och lägenheter:*

**Fjällbokasen.** *Fjällbo* 'person från Fjällbygden'. — **Hålan.** Rivet. — **Kaserna.** EK. Förr två torp, *Kasen* och *Mossekasen* 1893 F nr 261. — **Parcken.** EK. — **Tjörbokasen.** EK. *Tjörbo* 'person från Tjörn'. — **Änghagen.**

**Nybygget** avs. Kallas *Gräsgiljan*.

**Ryra** *rýra*  $\frac{1}{4}$  sk. Före 1725  $\frac{1}{4}$  kr. — | Röre 1568, 1573, Rhörre 1581, Rörre 1586, Ryre 1650, Ryyra 1685, Ryra 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ 'Röjning'. Om växlingen *Röre*: *Ryra* se SIOD 1, 42. Jfr även Lindroth, GBFT 1945 s. 51 ff.

Prep. är *på*. Ägaren kallas *rýn*, folket *rýrgna*.

*Torp och lägenheter:*

**Barlindekasen.** EK. *Bar(r)lind* 'idegran'. — **Bjällerdal** *bjälldal*. Bjälledal EK. F. l. är pl. av *bjälla* 'bjällra'. Betydelsen är väl 'dalen, där kobjällrorna bruka höras'. Jfr Bd I, 40. — **Kasen.** 1833 F nr 124.

**Råane** *råana*  $\frac{1}{2}$  sk. Före 1725  $\frac{1}{2}$  kr. — | Røen c. 1528 NRJ 4, 194, Rønne 1586, 1650, 1665, Røanne 1685, Råanna 1725, Røanne 1777, Råane **Jr** || EK, GS. ∞ Namnet är dial. best. f. pl. av *röd* 'röjning'.

Prep är *i*. IN *råanabóra*.

*Hemmansdelar:*

**Berget.** EK. — **Björnemaden.** EK. Jfr *Björbäck* s. 70. — **Kleven.** EK. — **Kristergården** *krèstgårdn*. — **Maden.** EK. — **Mårtégården.** EK.

*Torp och lägenheter:*

**Dalarna.** 1799 F nr 40. Nu okänt. — **Hästhagen.** — **Råssekleven.** Råssekleven 1799 F nr 40. Nu okänt. Kanske av *ross*, fvn. *hross* 'häst'. — **Söretorpet.** 1799 F nr 40. Okänt. — **Underås.** EK. Vid en ås. Kallas även *Hästhagen*.

**Råssbyn** *ròssbyn*, *ròssbyn*; *råsspyn* (NN)  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — | *rosbyn* 1528 De la Gard V, 182, Rottby, Risby 1568, Rosby 1573, Risbye 1586, Rosbye 1650, Ros-

sebÿ 1659, 1665, Råssbyn 1685, 1777, Jr || EK, Rosaby GS. ∞ På grund av de unga och varierande skrivningarna är det svårt att bilda sig en klar uppfattning av namnets förled. Uttalet med å-ljud, som är betygat av tre upptecknare, synes utesluta målets *rös*, f. 'röse' (*rø̄s, rus̄*). Ordet *ross*, fvn. *hross* 'häst' antas ingå i *Råsskærr* och *Råssön* Bd IX, 12, 66. Uttalet är *rø̄s-*, *rù̄s-*. För så vitt icke ett skriftspråkspåverkat uttal föreligger, torde icke heller denna tolkning kunna ifrågakomma för Råssbyn, ehuru de äldre skrivningarna för de tre namnen överensstämmer. Möjligheten bör kanske icke helt uteslutas. Ett personbin. *Hross* vore väl då troligast. Kanske kan sv. dial. *rås*, f. 'kärr, små vattendrag i mosse, öppen vattenfåra m. m.' (Rietz s. 549), no. dial. *raas*, f. 'Strøm, Vandløb, Bækkeleie m. m.' (Aasen) ifrågakomma. Råssbyn ligger vid flera småbäckar. Tolkningen blir dock osäker. S. I. är *by* 'gård, by'. Jfr härom Lindroth i GBFT 1945 s. 32 ff.

Prep. är *i*. IN *rø̄sbÿanə, røs-*.

*Torp och lägenheter:*

Hassleliden. EK. — Skoghern. EK. — Trädgårdsvallen. EK.

**Röd** *rø̄* by. — j Rudi 1388 RB 349, a Rudi RB 349 (senare hand) | ruth 1528 De la Gard. V, 182, Rud c. 1528 NRJ 4, 193, Rudt 1544, Röd 1568, 1650, 1777, Jr || EK, GS. ∞ 'Röjningen'.

Prep. är *i*. IN *rø̄sganə*.

Nr 1 Röd Sörgård  $\frac{1}{1}$  kr.

Nr 2 Röd Norgård  $\frac{1}{1}$  sk.

Nr 3 Röd Lillegård  $\frac{1}{8}$  sk. Har i Jr eget uppslag.

*Hemmansdelar:*

Stjärnekullen. EK. Gården skall ha fått namn efter »Stjärne-Lars», Lars Wennerstjärna. — Ängen. EK. (å nr 3).

*Torp och lägenheter:*

Bråten. EK. — Kollkind *kø̄l̄sin* EK. Samma namn Bd XX: 1, 50 samt NG 6, 165, 195. *Kollkind* är sammansatt av adj. *kall* och *kind*, f. 'bergsida, bergsluttning'. Invid stället finns en tvärbrant bergsida. — Kullen. EK. — Lövås (å nr 3). Kallas även *Valås*. EK. Se naturnamn på *Val-*. — Nordhagen. EK. — Nordskogen. EK. — Sjölyckan. Rivet. — Skäret. EK. — Svärdetorpet. Familjenamnet *Svärd*. — Utsikten. EK. — Vrånglyckan. Adj. *vrång* 'krokig'. Jfr Bd V, 160. — Åsingen (å nr 3). Åsing Torp hfl. 1809-12. Se naturnamnet. Nu åker.

**Rörkärr** avst. 1929.

**Rössebyn** *rø̄səbyn* (*rø̄səbÿn* Tengström s. 108) by. — | rwsseby 1544, Rossebi, Rösseby 1568, Rosseby 1573, Rössebye, Rossebye 1586, Rosseby(e) 1650, 1659, Rössebyn 1685, 1777, Rösseby 1825, Jr || EK, GS. ∞ *Råssbyn* och *Rössebyn* gränsa

icke intill varandra. Mellan dem ligga flera gamla byar. Namnen synas icke ha samma ursprung. Rössebyn har genomgående mellanvokal samt omväxlande *o* och *ö* i stamstavelsen. Uttalet med *ø* tycks vara genuint, medan *ø*-uttalet är skriftspråkspåverkat. F. l. kan möjl. vara målets *ræs*, *rus* f. 'röse' o. d. Jfr *Rössvik* Bd XVIII, 163 och där cit. litt. Vad ordet åsyftat kan ej avgöras. Om s. l. se *Råssbyn* och där cit. litt.

Prep. är *i*. IN *røssbygnø* [!].

Nr 1 Rössebyn Södra  $\frac{1}{2}$  sk.

Nr 2 Rössebyn Norra  $\frac{1}{2}$  uts. fr.

*Torp och lägenheter:*

Rappehagen. Efter en soldat *Rapp*. Nu öde. — Tabor. EK. — Ärtetunnan *ærtetūna*. Jämförelsenamn.

**Sandtäppan** avst. år 1929.

**Sjöhagen** avs. EKBeskr. Förr båtsmanstorp å Berg.

**Småröd** *smårø*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — | Smarödt 1568, Smaaryer 1586, Smaaröed 1650, Smårödh 1659, Småröd 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ 'Den lilla röjningen'.

Prep. är *i*. IN *smårøgnø*.

*Torp:*

Bykasen. EK. Nu åker. — Kaserna. Rivet.

**Solberg** *sølbærg*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j *Solbærgum* 1388 RB 348, j *litzla Soolbergum* c. 1400 RB 350, j *litla Solbergom* RB 349 (senare hand) | *Solbjerg* c. 1528 NRJ 4, 194, *solberge* 1544, *Solberg* 1568, *Solberre* 1586, *Solberg* 1650, **Jr** || EK, GS. ∞ Det i Boh. åtta gånger förekommande namnet *Solberg(a)* har behandlats av Lindroth i SIOD 1, 95 f. I fråga om något el. några av dessa anser Lindroth skäl finnas att anta, att f. l. haft med solkult att göra, t. ex. sockennamnet *Solberga*. Vid *Solberg* ovan har någon solristning e. d. icke anträffats, varför namnet torde vara av annat ursprung. I Bd IV, 49 anges bet. vara 'berget, som (på ett särskilt sätt och på viss tid på dagen) återkastar solljuset'. Åtskilliga *Solberg(a)* ligga öppna för södersol. Namnets innebörd torde helt enkelt vara 'det solbelysta (av södersolen belysta) berget'. Jfr *Forshälla* 'den skuggiga platsen' på andra sidan dalen.

Prep. är *i*. IN *sølbærgnø*.

*Hemmansdel:*

Nordängen. EK.

*Torp och lägenheter:*

Dragonstaden. Förr inkvarteringsställe för *dragoner*. Nu åker. — Giljan. EK. — Kläppheden. EK. Se följande. — Kläppön. EK. Urspr. sannol. best. f. av *kläpp*, m. 'bergshöjd, bergstopp'. Jfr Bd XVIII, 55. — Korthålan *køtgåla*. Korthåla EK. Namngrund okänd. Jfr s. 109. — Lövbråten. Nu öde. — Mossen. Rivet.

**Solum** *sòlum*  $\frac{1}{4}$  sk. Tidigare  $\frac{1}{4}$  kr. — j *Solæimum* 1388 RB 348 | Sullum 1568, Sollum 1581, Solum 1586, 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ Om f. l. se *Solberg*. S. l. är *-hem*, väl här snarast i betydelsen 'gård'. Jfr Lindroth i GBFT 1945 s. 21 f.

Prep. är på el. i. IN *sòlomøn* (Tengström s. 108).

**Stenshult** *sténsult*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — | Stensholt c. 1528 NRJ 4,194, Stiens(s)-holdt 1581, 1586, Stensholt 1650, Stenshult 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är antagl. personnamnet *Sten*, men även appellativet *sten* kan ifrågakomma. I senare fallet bör en bestämd sten ha åsyftats. Jfr t. ex. NG 5,191, DSt 2,39. *Hult* 'skogsdunge, ungskog'.

Prep. är i. IN *sténsultgna*.

*Hemmånsdelar:*

Bergslagen *bæslåga*. EK. Jfr s. 112. — Ekåsen. EK, 1794 F nr 33. — Grevegårdarna *grèvagårdana*. Grevegården EK. En släkt, *Grefve*, fanns i slutet av 1600-talet i Ljungs och Resteröds snr. Sannol. står gårdnamnet i samband med denna släkt. Jfr *Grevestenen* s. 90. — Hattehagen. EK. — Hattekasen. EK. Jfr *Hattedalen* s. 8f. — Hjälmarna. EK. *Hjäl* i ON syftar ofta på 'skyddstak för hö och halm'. Jfr t. ex. Bd XX: 1, 103f. — Hönsberget el. Solbacken. EKBeskr. Sannol. urspr. \*Hönsebär(s)berget. *Hönsbär* är bären av *Cornus suecica*. Jfr Bd II,154, III,198. — Stigen. EK. — Storegården. EK. — Tokevattnet. EK. Se sjönamnet. — Ängen. EK.

*Torp och lägenheter:*

Granskogen. EK. — Humlegården. EK. — Hålorna. EK. — Kasepussen. EK. Vid en liten vattensamling. — Klinten. EK. Vid en bergklint. Off. form *Skogen*. — Lerkeplatsen. 1854 F nr 199 a. Jfr *Lerkeröd* s. 15. — Luvan *liva*. Där bodde *erik i si livva*. Rivet. Namngrund okänd. — Lyckebo. EK. — Långbromaden *långbrömda*. EK. — Madberget. EK. — Mossen. — Myren. EK. Kallades förr *Fläskebacken*. Jfr s. 89. — Nilsehagen. EK. — Nybygget. — Skoghagen. — Skåkehagen. — Skåken. EK. Jfr ovan s. 5. — Styggemyren. Styggemyr och *Svarvarehagen* EKBeskr. — Stämehagen. EK. Vid en bäck, som man förr »stämt» upp här. — Stänget. EK. — Svarta giljan. EK. — Svarta hålet. Förr torpien mörk sänka. — Torgersröd *tørjæsa*. EK. Namnet *Torger*. — Vattenbergen. EK. Två torp på höjder invid *Tokevattnet*. — Vita hålet. Rivet. Ett motsatsnamn till *Svarta hålet* ovan. — Åsehagen. EK. — Åsen. EK. — Änghagen. EK.

**Strand** *stran* by. — a Strandu 1388 RB 349, j Strond 1399 RB 535 | Strand c. 1528 NRJ 4,193, 1725, **Jr** || EK, GS. ∞ Byn ligger på en sluttning nära kusten. RB-formen Strandu är dativ.

Prep. är *i*. IN *strånagnä*, *strånabóra*.

Nr 1 Strand Övra  $\frac{1}{1}$  sk.

Nr 2 Strand Nedra  $\frac{1}{1}$  sk.

*Hemmansdelar:*

Andekärr. EK. F. l. är fågeln. *and*. — Bräcke. EK. Jfr gårdn. *Bräcke* ovan. — Heden. Kallas *Strandbynäs*. EK.

*Torp och lägenheter:*

Dammen. Se *Åtorp*. — Fiskartorpet. EK. — Gåsekärr. EK. — Hammersberg. EK. Se avd. V nedan. — Halsen el. Kungsbacken *kungsbakén*. EK. Vad namnet *Halsen* åsyftar, är ovisst. En gravhög, där enl. traditionen en kung skulle ligga begravnen, har givit upphov till det senare namnet. — Kasen. EK. — Kurran. Rivet. En ägare köpte »kurran», arrestlokalen vid Groheds tingshus, och satte upp den här. — Lyckhem. EK. — Maderna. EK. — Madhagen. EK. — Prottehagen. EK. Där bodde en båtsman med öknamnet *pråten*. Namnet är best. f. av *prott* m., *pråt* 'propp, plugg; liten varelse' m. m. Jfr Bd IX, 87. — Sandåsen. EK. — Sjöbacken. EK. — Svensängen. »Sven på Bräcke» byggde huset. — Vrån. — Åtorp. EK. Kallas efter läget även *Dammen*.

**Stärtebo** *stætbo* torp. 1685  $\frac{1}{8}$  sk. 1777  $\frac{1}{8}$  kr. — | Sterkebo! 1581, Sterteboe 1650, Stertebon 1665, Stärteboo 1685, Stertebo 1777, Stärtebo **Jr** || EK. ∞ F. l. är väl ett personbin. \**Stärte*, som enl. Lidén Bd I, 114 f. skulle betyda 'den styve, rake' el. 'den styvsinte'. Samma f. l. ingår i *Stärteröd* Bd I, 114 f. samt i det småländska *Stärtebo*. S. l. är *bod* 'fäbod'.

Prep. är *i*.

**Sund** *san* by. — j Sunde vider Laane sund RB 350 (senare hand) | Sund c. 1528 NRJ 4, 193, swnd 1544, Sunnd 1568, 1586, Sund 1650, **Jr** || y Sundt 1558 NLR 1, 85, Sund EK, GS. ∞ Byn ligger vid en smal del av Byfjorden.

Prep. är *i*. IN *sånsagnä*, *sånsbóra*.

Nr 1 Sund Stora  $\frac{1}{1}$  sk.

Nr 2 Sund Lilla  $\frac{1}{2}$  uts. fr.

*Torp och lägenheter:*

Bråten. — Buslättehagen. Nära gränsen mot *Buslätt*. — Byhagen. EK. — Dalen. EK. — Dammen. EK. — Gatorna. EK. — Gorrviken. EK. gårwik 1787 F nr 82. Se viknamnet. — Jesperhagen *jæspåhåwæn*. Jespehagen EK. Mansn. *Jesper*. — Kastet. EK. Vid ett timmerkast. Jfr Bd III, 199. — Korstenen *køstén*. Rivet. Se s. 93. — Kvarnekullen. EK. — Rasset *résat*. Rivet. Jfr no. dial. *ris*, n. 'förhöjning' samt nedan s. 96. — Sunds hall. EK. Sundhall GS. — Sågbacken. EK. — Trångklev. EK. Se s. 76.

**Synnebol** *sýnəbólk*  $\frac{1}{2}$  sk. Före 1725  $\frac{1}{2}$  kr. — | Synneboel 1650, Sýn(n)ebohl 1659, 1697, Synnebol 1777, **Jr** || EK, Synebol GS. ∞ F. l. är sv. dial. *synner* 'söder'. S. l. är *bol* 'bostad, gård'. Synnebol ligger bredvid och i jämnhöjd med Norgård. Kanske ett motsatsnamn.

Prep. är *på*. Folket kallas *sýnəbólkəgnə*.

*Torp och lägenheter:*

Hallemeden *hålmåa*. Rivet. — Kransemaden. EK. Off. form Lövås. *Krans* är här soldatnamn. — Lunden. EK. — Lyckan. EK. — Oleröd *òlərə*. Rivet. — Vallkasen. EK.

**Sågen** *sáwa, sága*  $\frac{1}{8}$  sk. Åtm. 1697-1725  $\frac{1}{8}$  kr. — | Såugan 1697, Saugan 1725, Sågan 1825, Sågen **Jr** || GS, EK.

Prep. är *på*.

*Torp:*

Pilevrån. EK. Rivet. Nu åker. F. l. är familjenamnet *Pil*.

**Timbo** *tímbo* avst. EK. Ungt namn. Jfr *Timkullen* s. 99.

**Timmerås** *tímrás*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — j Timbras(kiarre) 1388 RB 348 | Temeras 1568, thömmeraais 1581, Temmeraas 1650, Timmeråhs 1665, 1777, Timmerås 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Namnet förekommer flerstädes i Boh. som naturnamn. Jfr t. ex. Bd I, 257, 315, III, 219. Sannol. har man rullat *timmer* nedför åsen. Om RB-formen se under försvunna namn.

Prep. är *i*. IN *tím(ə)rás/ən, -əgnə*.

*Hemmansdel:*

Tegarna. EK.

*Torp och lägenheter:*

Grindtorp. EK. — Intagan. EK. — Kasen. Kallas *Solhagen* EK.

**Toften** *təfta*  $\frac{1}{4}$  sk. Åtm. före 1697  $\frac{1}{4}$  kr. — | thoffter 1581, Thufftenn 1586, Tofften 1650, Toftan 1825, **Jr** || Tofta GS, Toften EK. ∞ Best. f. av *toft*, rsp. *tomt*.

Prep. är *i*. IN *təftəgnə*.

*Torp och lägenheter:*

Hallen. Rivet. — Oxegiljan. EK. — Pipås *pìbás*. EK. Rivet. Se s. 95.

**Torkelsröd** *tèrkəlsə*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — j Þorkiæls riordre 1388 RB 348 | Torkilssrödt 1581, Thorekilssrödt 1586, Torkelsröd 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ 'Torkels röjning'.

Prep. är *i* el. *på*. IN *tèrkəlsəgnə*.

*Torp:*

Kasen. EK.

**Torpet och Råbockeviken** *tørpet, råbockeviga.*  $\frac{3}{8}$  sk. Tidigare  $\frac{3}{8}$  kr. Äldst blott Torpet  $\frac{1}{4}$  kr. — | Torp 1650, Torpet 1665, Tårpet och Råbuckewijkan 1697, 1725, Torpet och Råbuckewikan 1777, Torpet **Jr** || Torpet och Råbockeviken EK, GS. ∞ Råbockeviken har väl urspr. varit namn på en *vik* i Buvattnet.

Prep. är *på*. IN *tørpagnå*.

**Tålleröd**, kallas **Ödegården** *øggøen*  $\frac{1}{8}$  sk. 1659-1725  $\frac{1}{8}$  kr. — | Tolleröd(h) 1650, 1665, Tålleröd 1777, **Jr** || EK, Tolleröd GS. ∞ Namnet *Tålleröd* förekommer åtm. fyra ggr i Boh. F. l. är mansn. *Tolle*, en kortform till *Torleif*. Namnet Tålleröd brukas ej i orten.

Prep. är *på*.

*T o r p :*

A l e h a g e n. EK. — Ä n g m a d e n. EK. — Ö d e g å r d s h a g e n. EK.

**Ulvehed** *ùlvahé* torp. — | Vllfweehedh 1697, Vllfwehed 1725, Ulfwehed 1777, Ulvehed **Jr** || EK. ∞ 'Vargheden'.

Prep. är *i*. IN *ùlvahés/øn, -agnå, ùlvahé/n, -agnå*.

**Vale-, Ulveheds- el. Hålemosse** torp. — Valemosse **Jr**. Skattlagt av kronoallmänningen Bredfjället. *Hålemosse hêlêmøsså* synes vara det folkliga namnet. Se avd. VI.

**Vassbo** *våsbu*  $\frac{1}{2}$  sk. Äldst  $\frac{1}{2}$  kr. — | wasbo 1568, Wasboe 1581, wasboe 1586, Wassboe 1650, Vassbo 1725, Vassbo **Jr** || EK, GS. ∞ Gården ligger vid Vassbo-sjön. F. l. är gen. *vat(n)s-* av *vatten*. Jfr Bd XVIII, 135 f. S. l. är *bod* 'fäbod'.

Prep. är *i*. IN *våsbúagnå*.

*T o r p o c h l ä g e n h e t e r :*

K a s e r n a. EK. — S t y g g e m y r. EK. — V a s s b o v i k. EK. — Ä n g h a g e n. EK.

**Vrån** *vråa*  $\frac{1}{8}$  sk. — | Wråån 1697, 1725, Wråen 1777, Vrån **Jr** || EK, Wrån GS. ∞ Gården har ett avskilt läge i en skogsbygd.

Prep. är *i*.

*T o r p :*

H u g g e t. EK.

**Västerby** *væsterbý*  $\frac{1}{1}$  sk. Äldst  $\frac{1}{1}$  kr. — a Vestraby 1388 RB 351 | Wersby, Wesby c. 1528 NRJ 4,193, wesby 1544, westerbi 1568, Westerbye 1581, westerbye 1586, Vesterbye 1650, Västerby **Jr** || EK, Westerby GS. ∞ NRJ 4,194 upptar ett nu okänt *Øsby* (väl urspr. \*Østerby). Från vilken gård el. by namngivningen i så fall skett, kan nu ej avgöras.

Prep. är *i*. IN *væsterbýagnå*.

*Hemmansdel:*

Kvin *kvía*. EK. *Kvi* 'kreatursfälla'. Jfr Bd I, 196, II, 113 m. fl.

*Torp och lägenheter:*

Dunderhålet. Rivet. Låg i en sänka. — Ruffen *réfön*. Förr backstuga. Vål likhet med en *båtruff*. — Skärhagen. EK. Efter läget innanför Västerby skär. — Änghagen. Kallas *Sovås*. Jfr samma namn Bd IX, 13.

Å  $\frac{1}{4}$  uts. fr. — | Aoo c. 1528 NRJ 4, 193, aa 1544, Aar 1568, Aa 1581, Åh 1777, Å Jr || EK, GS. ∞ Ligger nära utloppet av en å.

Prep. är i el. på. IN *åsgnå*.

*Hemmansdelar:*

Saxenhov. EK. Kallades *Gorrviken*. Se s. 63. Saxenhov är ett uppkal-  
lelsenamn. — Skogsbo. EK.

*Torp och lägenheter:*

Björklunden. EK. — Hallen. EK. — Lärkdalen. EK. Ungt  
namn. Anl. okänd. — Runningen. EK. 'Röjningen'. — Undantaget.  
Kallas *Åslund*. EK.

**Åkarr** torp. — | Åkier kyrkoäng 1668, Ååkiär kronoäng 1697. Saknas i öv-  
riga jbr. ∞ Läge och areal okända.

**Ålebacka** *ålebåka* torp. — | 1881, Jr || EK. Skattlagt av allmänningen. ∞  
Namngrund okänd.

**Ödsmål** *ösmålt*, *ösmålt*  $\frac{1}{1}$  uts. fr. 1697  $\frac{1}{1}$  sk. Före 1685  $\frac{1}{1}$  fr. — | ötz-  
maall 1568, Ödtzmaall 1573, Ödtzmaail 1581, Ødtzmaall 1586, Ödtzmaal 1650,  
Ödzmähl 1659, Ödsmål 1777, Jr || EK, GS. ∞ Detta namn förekommer inte mindre  
än nio ggr inom länet. Lindroth, som utförligt behandlat det i SIOD 1, 97 ff., an-  
ser att det urspr. är ett appellativ \**auðnsmál*, n. 'avgränsat område, som röjts  
upp på förut obrukad mark'.

Prep. är på. IN *ösmåltgnå*.

*Torp och lägenheter:*

Granås. EK. — Hjälmas. EK. Kallas även *Bockås* efter en person  
*bókæn*, som bodde där. — Holmarna. — Maderna. — Myren. EK.

I äldre handlingar upptagna, nu försvunna namn. (Alla  
äro kanske ej bebyggelsenamn).

**Bjornnerödt**. — | 1586. ∞ Vål gen. av personnamnet *Björn*. Samma namn  
i Bd IX, 24.

**Brandsgärde.** — | Branndtzgierde 1581, 1586, Brandsgierde 1650, Branssgierd(h)e 1685, 1697, Bränsgårde 1881. Uteslutet ur jöb 1916. ∞ Namnet betyder väl 'svedjegärdet'. Jfr NG 15,348 *Brandsmoen* samt annorlunda *Brandseröd* nedan s. 42.

**Broks rudi,** dativform. — 1388 RB 348. ∞ Personnamnet *Brokkr* (Lind Dohn. 171, Suppl. 183); knappast det svagt styrkta *Brók* (Lind Personbin. 44).

**Bryniulfs tuft.** — c. 1400 RB 350. ∞ 'Brynjolfs tomt'.

**Bøkker boleno,** dativform. — 1388 RB 349. ∞ F. l. är ett mot fvn. *beykir*, m., fsv. *bödkiare* svarande boh. *böcker* 'tunnbindare'. Jfr Bd XVI,69, XX: 1,191. S. l. är dativ best. f. av *bol* 'bostad, gård'.

**Egglebaick.** — | 1581. ∞ Betyder väl 'iglebacken' el. 'iglebäcken'.

**Enggebeck.** — | 1586.

**Enggelie.** — | 1586. ∞ 'Änglid'.

**Gilmo.** — c. 1400 RB 349. ∞ F. l. är stammen *gill-*, som i ON anses syfta på god jakt el. gott fiske. Jfr Bd V,68. S. l. är *mo*. 'Den viltrika mon'?

**Gislinga rudhi,** dativform. — RB 350 (senare hand). ∞ Möjl. är f. l. ett släktn. \**Gislingar*, bildat till *Gisli*. Jfr dock Stähle s. 556 jämte där cit. litt., spec. Hald s. 66.

**harril.** — | 1568. Omnämnes i samband med Ryra. ∞ Dunkelt.

**Haukariodre,** dativform. — c. 1400 RB 350. ∞ F. l. är väl personnamnet *Hauki*. Möjl. åsyftas *Höggeröd* i Resteröds sn.

**hurth böliþberg.** — | 1528 De la Gard. V,182, hvrth bölithe 1528 ibid. V,184. ∞ F. l. kan möjl. vara *hurð*, f. 'dörr', ehuru man då väntat genitiv. Jfr t. ex. Bd XVIII,147. De la Gard. har dock ofta dåliga skrivningar. S. l. är *böle*, n. 'bostad' och *berg*.

**Kalklæpshædi,** dativform. — c. 1400 RB 349. ∞ Adj. *kal?*, *klæpp*, m. 'bergkalle' och *hed*. Sannolikt är f. l. ett färdigbildat ON \**Kalklæp*.

**Konngsbacke.** — | 1586. ∞ Synes knappast vara felskrivning för *Konungsberg* el. *-bol*, vilka båda förekomma i samma jöb.

**Kældaug(h)um**, dativform. — 1388 RB 349, 350. ∞ F. l. är väl *källa* och s. l. *haugr*, m. 'hög, höjd' i dat. pl.

**Kiarre**, dativform. — RB 349 (senare hand). ∞ Kanske åsyftas *Kärr* i Ljungs sn.

**Langa riodre**, dativform. — 1388 RB 349. ∞ F. l. är adj. *lång* el. personbin. *Långe*.

**nørdhra gardenom** dativform. — j *nørdhra gardenom* 1399 RB 350. ∞ 'Norrgården'. Möjl. åsyftas *Norgård*. Se s. 18.

**Odelsbo**. — | c. 1528 NRJ 4,194. ∞ Jfr NG 11,542 *Osgjerd (Odels-)*.

**Pakka rudi**, dativform. — 1388 RB 348. ∞ Mansbin. *Pakki* (Lind Personbin. 274 f.).

**til saaltkiætiuls?**, genitiv. — 1388 RB 349. ∞ Om substantivet skall uppfattas som ON el. appellativ, är ovisst. Formen är gen. av ett fvn. *saltketill*, m. 'saltkittel'. Jfr *Saltkälen* nedan s. 135.

**Siunda rudi**, dativform. — 1388 RB 349. ∞ Mansnamnet fsv. *Siunde*.

**Snækkio vik**. — 1388 RB 349. ∞ F. l. är fvn. *snekkja*, f. 'ett slags långskepp'.

**Starrekol**. — | 1586. ∞ F. l. flertydig.

**Stodærne**, dativform. — j *Stodænna*, j *Stodænne* 1388 RB 350. ∞ Väl närmast dat. av ett fvn. *støð*, f. 'landningsställe'.

**Timbraskiarre**, dativform. — 1388 RB 348, ∞ 'Kärret vid Timmerås'.

**Piorfs vik**. — 1388 RB 349. ∞ F. l. dunkel.

**Vpsalom**, dativform. — 1396 RB 229 | *Opsals skoug* 1594 JN 147. »8 el. 10 pilskud til 2 gaarde heder Budeberg». ∞ Uppkallelse namn efter *Uppsala*.

**Ængiar**. — 1388 RB 349.

**Ølrekærre**, dativform. — 1388 RB 349. ∞ F. l. är sannol. någon form av fvn. *qlr*, *alr*, m., *alri* el. *elri*, n. 'al, alträ, aldunge'. Jfr NG 7,161.

**Øsby**. — | c. 1528 NRJ 4,194. ∞ Se *Västerby*.

## Grinneröds socken.

Då ingen gård eller by med namnet *Grinneröd* finnes, behandlas detta här. Det i Jr upptagna *Grinneröd Prästgård* är blott ett torp, upptaget i jb första gången 1685. Den gård el. by, som ursprungligen burit namnet *Grinneröd*, är nu okänd.

Uttalet är: *grinərə* (*sókən*).

Sockenborna kallas: *grinərəbö*, -n, -r, -(r)a.

Skriftformer: aff Grindarudi 1354 DN 2,268 (avskr. fr. 1495; SD 6,508), Gryn-dariodærs *kirkia* 1388 RB 347, Grindarioders *kirkia* 1399 RB 534 | Grynderud c. 1528 NRJ 4,192, Grindarudt Sog[e]n 1544, Grindarödt 1581, Grinerödh 1665, Grinneröds socken Jr || Grinneröd EK, GS. ∞ Såsom redan Hellquist Sjön. s. 187 och Lindroth i SIOD 1,76 f. påpekat, torde f. l. vara ett i de nord. språken nu försvunnet \**grind* 'sand, grus'. Ordet är känt från lty. och fhty., och en avledning synes föreligga i sörmländska dial:s *grindä*, f. 'plats med sämre växtlighet'. Enligt Holmberg består jordmånen i socknen av sand och myrjord, varför betydelsen 'röjningen på sandjorden' e. d. synes vinna bekräftelse i naturförhållandena. Formellt skulle väl också *grind* 'spjälstängsel' kunna ifrågakomma. Tolkningsen skulle då bli 'den med grindar omgärdade röjningen' e. d. Se Lindroth a. a. Denna möjlighet är dock mindre sannolik. Jfr vidare *Grinnsjön*.

**Apeln**, se nedan s. 35.

**Backa** *båka*  $\frac{3}{4}$  sk. Åtm. 1659-1697  $\frac{1}{1}$  kr. Före 1659 sk. — Vider Bakka, j Bakkum 1388 RB 347 | Backe c. 1528 NRJ 4,192, backe 1544, Backe 1568, 1586, 1650, Backa 1685, Jr || EK, GS. ∞ Namnet är en böjningsform av *backe*. Gården ligger på en sluttning.

Prep. är *i*. IN *båkabå* (pl. best. f.)

*Hemmansdel*:

Ängen. EK. Åbon kallas *ågabån*. Prep. är *i*.

*Torp och lägenheter*:

Björnåsen, Gamla, Nya *bjørnåsen, gamla, nya*. Björnåsen 1815 G nr 30, Gla, Nya Björnåsen EK. Ställena ligga vid mindre åsar. *Björnar* lära ha funnits där. — Borgen *børjen*. EK. Väl en förkortning av den off. formen *Pettersborg*. Ungt namn. — Ekehögen *egehøven*. Förr torp på *ekbe*-vuxen höjd. Kallades även *Loppetorp*. — *Flogarna* *flövans*. Stället ligger vid ett sankt område. *Flo(g)e*, m. 'liten, grund vattensamling'. — *Fågelås*. *Fågel* betecknar skogsfågel, tjäder och orre. — *Grinden*. EK. Över

området gick en väg, som var avstängd med en *grind* vid vardera ändan av tomten. — Haraldsberg. EK. Ungt namn. — Husegårdet *hùsagård*. Förr soldattorp. Off. form Rosenbacka. EK. — Intaget. EK. — Kvitterstomten *kwètstómta*. Rivet. Namnet efter en person *Kvitter*. — Mossnagen. EK. — Myren. — Nygård. 1815 G nr 30. Okänt. — Rådaneberg. F. l. är dial. best. pl. av *röd* 'röjning'. — Skogen. — Skogshagen. — Stafvekullen. Stafvekullen 1815 G nr 27,30. Möjl. kvinnon. *Stava*. En annan tolkning diskuteras nedan s. 34. — Svarvarebråten. Rivet. Odlaren kallades *svårven*. — Sågen. EK. — Tolle *tölø*. Nu åker. Odlaren hette *Toll*. Oklart. — Tångarna. EK. Torpets odlade jord skjuter som kilar, *tångar*, in i skogen. Åbon kallas *tøyen*. — Ålmyren *ålmýra*. Efter en person med öknamnet *Ålen* *en*.

**Bakeröd** *bàgərə*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — | y Bager 1568, 1581, Bagger 1586, Bageröd 1650, Baggerödh 1665, Baakeröodh 1685, Bakeröd 1777, Jr || Bagger 1613 SSH, Bager 1622 No. rigsreg. 5,192, Bakeröd EK, GS. ∞ De äldsta skrivningarna äro anmärkningsvärda. Namn på *-röd* skrivs i jbr 1568, 1581, 1586 *-rödt*, *-röt(t)* och en gång *-rö*. Formen *Bag(g)er* är därtill styrkt genom av varandra oberoende källor. Slutsatsen måste bli, att här ett urspårat namn föreligger, möjl. av liknande ursprung som *a Baghom* (NG 6,333). NG upptar en rad namn, sammansatta med en stam *Bag-*, t. ex. *Bagetun*, *Bagabu* m. fl. Namnleden har icke fått någon förklaring men antages vara besläktad med fvn. *bágr*, adj. 'hinderlig, vanskelig, slem'. Namnen skulle i så fall avse jordmänen el. terrängförhållandena. Jfr också namnet *Bohus* i NoB 1925,66 ff. Ett urspr. *\*Bakararöd* (*bakare*, m. 'bagare') skulle naturligtvis redan 1568 kunnat bli *Bakeröd* (*Bageröd*), men då bli de äldsta jordeboksformerna oförklarade. Kanske bör man därför ansätta ett urspr. *\*Bagar* (*\*Bagir*) av oviss betydelse. Namnet har sedan såväl i uttal som väl först i skrift anslutit sig till de många namnen på *-röd*. Jfr dylik anslutning av namn på *-er* Bd V,56, 62 samt Tengström s. 196, 301.

Prep. är *i*. Ägaren kallas *bàgəŋ*.

*Torp och lägenheter:*

Almgren. EK. Ungt namn. — Örnekullen (Jr, EK) el. Örnekulan *əŋəkül*, *əŋəkúla*. Se *Örnekul(l)eknalte* s. 86.

**Barkesbo** *bàrkəsbó*, *bàrkəspu* (NN)  $\frac{1}{4}$  sk. Åtm. till 1697  $\frac{1}{4}$  kr. — | Barkisbo 1573, Barkisboe 1581, Backisboe [!] 1586, Barchesboe 1650, Barchzbou 1665, Barkesbo 1777, Jr || EK, GS. ∞ Ej långt från gården ligger en liten sjö, som numera kallas *Barkesbovattnet*. Denna sjö har förr kallats *\*Bark(a)sjön* e. d. och gården *\*Bark(a)sjöbo(da)*, varav senare blivit *Barkesbo*. Om det ursprungliga sjönamnet se nedan s. 62. Det gamla sjönamnet har under tidernas lopp fallit i glömska, varefter sjön uppkallats efter läget intill gården.

Prep. är *i*. IN *bàrkəsbóa* (pl. best. f.).

*Torp och lägenheter:*

**Beckelyckan.** Förr torp, nu åker intill följande. — **Becketorpet** *bëgatörpät*. Nu försvunnet torp, som fått namn efter en *beckkokare*, *bëgan*, som bodde där. — **Huselyckan.** — **Högen.** Rivet. — **Myren.** — **Stenstugan.** Nu försvunnen källarliktande byggnad. — **Vångbackelyckan?** Rivet. Namngrund okänd.

**Bastebacka** *båstobåka*  $\frac{1}{4}$  sk. 1659-1697  $\frac{1}{2}$  kr. — | i Bastuback 1568, Badstufbeaick 1581, Bastuebacke 1586, Bastebacke 1650, Bastebacken 1659, Bastebacka 1725, **Jr** || EK, GS. ∞ 'Backen med el. vid badstugan'.

Prep. är *i*. Ägaren kallas *båstån* el. *båstobåkan*, folket *båstobåkanə*.

*Hemmansdel:*

**Bäckaskog.** **Jr**, EK. Ungt namn. Kallas ibland **Holl hsl**, enl. uppgift efter en förvaltare **Holl**.

*Torp och lägenheter:*

**Backamo** *bakamó*. Bostadsbebyggelse å Backa, Bastebacka och Sprite-röd m. fl. hemman. Bohusläns regementes mötesplats från 1720-talet t. o. m. hösten 1913. Kallas vanligen *Mon mon*. Beväringarna på Mon kallades förr *båkamə vërar* 'Backamo gumsar'. *Backamo* betyder 'mon vid eller på gården Backa'. I genuin dial. uttalas *mo mə*. — **Bredvadet** *brëvåt*. Ligger vid en bäck, som ibland brukar översvämma ett stort område, som man måste vada över för att komma fram. — **Brännan** *bråna*. EK. *Bränna*, f. 'svedjeland'. — **Stallen** *stal*. Förr kyrkstall, nu namn på åker. Boh. *stall*, m. Om artikellös best. form se Janzén Subst. s. 100 f. — **Stenbacken.** **Jr**. — **Ånghagen.** EK.

**Berg** *bærj*  $\frac{1}{4}$  sk. — j Bærgi 1388 RB 345 | Bergh 1650, Bärget 1685, Bär-giet 1725, Berg 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Vid ett rätt högt berg.

Prep. är *på* (någon gång *i*). Ägaren kallas *bæşən*.

*Torp och lägenheter:*

**Brusås** *brūsås*. Rivet. Se namn på *Brus-* i OGB reg. — **Lövås** *lövås*. Rivet.

**Bredfjället**, se naturnamnet.

**Elversröd** *ëlvəşə; ëlvəşə* (NN)  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — | Eluersrudt c. 1528 NRJ 4,192, elffwysrudt 1544, Ellffuizrött 1568, Ellffuitzröd 1573, Ellffindtzrödt 1581, Ellffuersrud 1594 JN 155, Ellsiröd 1650, Elfisrödh 1659, Elfversröd 1825, Elversröd **Jr** || EK, Elfversröd GS. ∞ F. l. är gen. av mansn. *Eliffr*, fsv. *Eliver*, som utvecklats till *Eliver* och *Elfver*. Se Kock Sv. Ljh. 5,223.

Prep. är *i*. Folket kallas *ëlvəşanə*.

*Torp och lägenheter:*

**Brusås** *brūsås*. Förr soldattorp. **Knekten** hette *Brus*, men om han fått namn efter torpet eller omvänt, kan ej avgöras. — **Gatan.** EK. Åbon kallas

*gåden*. — *Hudalen* *hådan*. Dunkelt. Lektor Armini har påpekat, att ett urspr. \**Hurddalen* genom dissimilation kunnat ge upphov till det nutida uttalet. Ett *Hudalen* NG 8,22 lämnas oförklarad. — *Långe myren*. Förr torp vid en *myr*. — *Sandbacken*. — *Stenklev* *sténklev*. *Klev* 'bergsklyfta, passage'.

**Extra fjället** *åkra fjält* skattetorp. — | Extra Fjället 1881, Extra Fjället Jr || EK. ∞ Ungt namn.

**Flågfjället** el. **Flåget** *fløffjält*, *fløvat*  $\frac{1}{8}$  sk. Före 1725  $\frac{1}{8}$  kr. — | Field 1581, 1586, Fiället 1659, 1685, Flogh Fiället 1697, Flogfiället 1725, Flågfjället Jr || EK, Flogfjäll GS. ∞ Gården har ursprungl. kallats *Fjäll*, och *Flåg-* är ett senare tillägg för att skilja de många gårdarna och torpen med namnet *Fjäll* åt. Se reg. *Flåg* 'bergstup, klippvägg'.

Prep. är på. Ågaren kallas *fløwsøn*.

Torp:

*Långe hage*. Förr torp, nu åker.

**Fökeröd** *føgerø*  $\frac{3}{8}$  sk. Före 1697  $\frac{1}{4}$  kr. — | fegerö 1568, Fägerödt 1573, Føgerödt 1581, 1586, Føegeröed 1650, Føgerödh 1665, Føokerödh 1685, Fökeröd 1777, Jr || Føggeröd 1613 SSH, Fökeröd EK, GS. ∞ Gården ligger nära en rätt stor bäck. Möjl. ingår ett namn på denna bäck som f. l. i gårdnamnet. Bäckens kan ha kallats \**Føykiä* e. d. Bäcknamnet vore då besläktat med fvn. *fjúka* 'yra, ryka' samt fvn. *feykia*, som även betyder 'fara i väg, störta fram' o. d. Jfr *Føikaas* NG 6,238. Då gamla skrivningar saknas för *Fökeröd*, är det svårt att med säkerhet uttala sig om namnets tolkning. Ett no. *Fykerud* (uttalat *føkæru*) NG 1,145, som möjligen kan ha samma ursprung som *Fökeröd*, lämnas utan förklaring. Jfr även *Fjuk* NG 2,176, *Fykan* och *Fykelyckan* Bd I,325, 340 samt *Föggetorp* Bd IX,77.

Prep. är i. Folket kallas *føgeranø*.

*Hemmansdel*:

*Kroken*. EK. Vid en vägkrök.

*Torp och lägenheter*:

*Blocken* *blókæn*. EK. *Block* 'grovtimmerstock'. Ett timmerupplag har funnits helt nära husen. — *Dammen*. Förr torp vid en kvarndamm. — *Futtelyckan* *fütølyka*. Folket där hade förr namn med epitetet *fütø* t. ex. *fütøtilda*. Jfr västsv. dial. *fott*, *futt* 'tillfälligt utskänkningsställe för brännvin o. d., primitivt marketenteri'. På Backamo kallades marketenteriet *Futten*. Se Bd IX,45. Kanske har namnet något samband härmed. Två småställen, *Futten*, tolkas i SOÄ såsom innehållande ett ord *futt*, m. besläktat med västgötska dial:s *futta* 'brinna' (jfr boh. *futta* 'fatta eld, blossa upp') och med en antagen urspr. bet. av 'primitiv eldstad'. Man kunde också jämföra sv. dial. *futta* 'springa och fjäska' (Rietz 172), boh. dial. även 'vara lättretlig; gå illa med korta steg', samt SAOB under *futtig* och *fåtsa*. (Jfr även mhty. *vut* 'cunnus'.) — *Kruset* *krúsøt*. EK.

Förr torp, beläget på en högt uppskjutande höjd. Sannol. har huset (el. möjl. höjden) liknats vid ett *krus* 'kruka'. Åbon kallades *krūsön*. — Muntretomten. Rivet. En gumma, *müntra*, bodde där. Jfr Tengström s. 114. — Skräddaretomten. Rivet. — Stenlid. Förr stuga i en *stenbacke*. — Stenstugan. Förr byggnad av runda *stenar*.

**Försöket** se (Nya) **Försöket**.

**Grinneröd Prästgård**. — | Grinneröödh prästg. 1691, Grinneröod Prästegård 1725, Grinneröd Prästgård Jr || Grinneröds Prästegård EK. ∞ Se sockennamnet.

**Holmen** *hølmøn* skattetorp. — | Holmen 1881, Jr || EK. ∞ Best. f. av *holm*, m. 'holme'. Torpet ligger vid *Lilla Holmevattnet*. Ungt namn.

Prep. är *på*. Åbon kallas *hølmøn* el. *hølmøbön*.

**Holmestad** *hølmæstå*  $\frac{1}{2}$  sk. — | holmsta 1568, Holmsta 1581, Holmesta 1586, Holmestad 1650, 1777, Jr || EK, GS. ∞ Den förbiflytande ån går i en båge omkring gården, som alltså kan sägas ligga på en holme. Man har då knappast anledning att räkna med ett personnamn som f. l. Namnet är säkerl. ganska ungt. *Stad*, vanligen 'bostad, gård, fäbod', betyder kanske här 'ställe, plats'. Jfr Lindroth i GBFT 1945 s. 28 ff.

Prep. är *på*. IN *hølmæstå/n, -anø*.

*Torp och lägenheter:*

Björnemynren *bjønmýra*. EK. Nu nedlagt torp vid en *myr* långt inne i skogen. F. l. är djurn. *björn*. — H ä s t s k o n. 1837 G nr 44. Nu okänt. — S k o g e n. Rivet. — Ä s e t. 1836 G nr 44. Rivet. Best. f. av *äse*, n. 'ås'. Jfr Bd X, 95.

**Husebacken**. Förr skattetorp. — | 1801, 1825, 1881. ∞ Läge och areal okända.

**Hällesås** *hølsøgs*  $\frac{1}{4}$  sk. åtm. sedan 1659. — | Hellesåas 1650, Hällisåhs 1659, Hällitzåhz 1665, Hällesåhs 1685-1777, Hällesås 1825, Jr || EK, Hällesås GS. ∞ Gården ligger på en ås nära sjön *Lilla Hällungen*. Formellt skulle namnet kunna vara ett urspr. \**Hällungsås*. Jfr Hellquist Sjön. s. 252 f. F. l. skulle också kunna vara ett mot fvn. *hellir*, m. 'klippåla, grotta' svarande ord. Inte långt från gården finns en grotta, som kallas *Johannas kammaren*. Jfr *Gjellesaasen* (< \**Hellisåss*) NG 6, 201.

Prep. är *på*. Ågaren kallas *hølsøsøn*.

*Torp och lägenheter:*

B r a t t å s. Förr backstuga vid foten av en *brant ås*. — G a t e h a g e n. Förr torp, nu hage. — H a s s l e b a c k e n. Förr skattetorp. Hasslebacken 1801, 1881, EK. — K l å v a n *kløva*. Off. form F u r u b e r g s k l o v a n. *Klåva*, f. 'klyfta'. Åbon kallas *kløvøn*. — S ö d h a g s m y r e n *søhawsmyra*. EK. Torpet ligger vid en *myr* på mager mark, som väl förr använts som fårbete. Off. form B j ö r k h e m.

**Högen** *højæn*  $\frac{1}{4}$  sk., 1659  $\frac{1}{1}$  sk. — | Högen c. 1528 NRJ 4,192, hoffwen 1544, högenn 1568, Höienn 1581, Höijen 1650, Högen 1659, Jr || EK, GS. ∞ Namnet efter läget på en höjd.

Prep. är *på*, ibland *i*. Åbon kallas *højæn*, folket *højæn*.

**Kolbengtseröd** *kølbængtsærø*  $\frac{1}{2}$  sk. — j Kolbæins rudi 1388 RB 347 | Kolbenssrudt 1544, Kolbingsrødt 1573, Kolbensrød 1650, Kållbengzrødd 1725, Kålbengtseröd 1825, Kolbengtseröd Jr || EK, GS. ∞ F. l. är mansn. *Kolbein*. Jfr samma namn i Ljungs sn.

Prep. är *i*. IN *kølbængtsæn*, *kølbængtsær*/ar, -ana.

*Torp och lägenheter:*

Gatan. 1800 G nr 23. — Hedås *høds*. EK. — Höga liden. Rivet. — Liderna *lira*. EK. — Lillehagen. 1800 G nr 23. Okänt. — Lindsgårdet. Förr torp med namn efter en soldat, *Lind*, som bott där. — Lunden. Kallas Nybygget. — Rajetorpet *røjøtsrøpøt*. Rivet torp, som lär ha fått namn efter en kvinna, *Rajan*, *røja*, och hennes man, *røjen*. Jfr boh. *røja*, f. 'pratsam, sladderande person'; se även Rietz s. 521. — Rute(r)bråten *røde(r)brødøen* EK. Rutebråten 1800 G nr 23. Se nedan s. 117. — Rybo. Ungt namn. — Stenkullen *stønkøl*. EK. — Sörliden. — Vadbacken. EK. Något vadställe finns ej där. Enl. lektor Armini möjl. 'backen där man hänger upp (fisk)vad till torkning?'

**Kvatroneröd** *kvatrønerø*  $\frac{1}{2}$  sk. åtm. sedan 1659. — j Kwatranda rudhi 1388 RB 347 | Quatronrøed 1650, Kwatronerød 1659, Kwatronerøed(h) 1685, 1725, Kwatronerød 1825, Kwatronerød Jr || EK, Kwatronerød GS. ∞ Lind Personbin. 229 ansätter som f. l. ett personbin. \**Kvatrandi*, som emellertid ej är känt från annat håll. Binamnet skulle då betyda 'den pratsamme' e. d. Janzén har i NoB 1935 s. 17 ff. antagit, att \**Kvatrandi* urspr. varit namn på den bäck, som rinner förbi gården. Betydelsen skulle vara 'den skvalpande, den plaskande'. \**Kvatrandi* tolkar han som ett pres. pte. av ett verb \**kvatra*, en r-utvidgning till no. dial. *kvata* 'lyde hvast, skvaldre, vaase' (Ross) till en germ. rot \*(s)kuat-. Jfr no. *skvata* 'svadse, pludre, snakke taabeligt' samt *skvatra* 'svadse, kagle, skrike, skvalpe' (Aasen, Ross). I boh. betyder *skvattra* 'regna (allt som oftast), småregna'. Betydelsen 'snakke' för no. *kvata* är enl. Janzén sekundär.

Mot Janzéns tolkning kan invändas, att man som namn på en bäck knappast skulle vänta ett presensparticip. Snarare borde \**Kvatrandi* ha varit namn på en fors eller ett fall i bäcken, varigenom namnet naturligt skulle ansluta sig till den grupp av forsnamn, som utgöres av presensparticip. Jfr dock Lidén i Maal og Minne 1935 s. 108 ff. En mindre fors finns i bäcken nära dess utlopp i *Bratteforsån* ej långt från gården. Forsnamnet har väl då snarast betytt 'den småpratande, den skvalpande' e. d. och gårdnamnet 'röjningen vid forsén \**Kvatrandi*'.

I uttalet har det andra *a*'et i *Kvatranda rudi* först blivit en grumlig vokal, då accenten väl urspr. legat på *-röd*, varefter den grumliga vokalen framför nasal blivit *o*, medan accenten kastats om. Se vidare Janzén a. st., där paralleller till såväl ljudutvecklingen som accentomkastningen anföras.

Prep. är *i*. IN *kvàtrónən*, *kvàtrónarən*.

*Hemmansdel*:

Stav(e)kullen *stàkyl*, förr skattetorp. Stafvekullen 1801, 1825, 1881. Stavekullen Jr, EK. ∞ F. l. kan vara kvinnonamnet *Stava*. Sannolikare är dock, eftersom namnet förekommer ej mindre än tre gånger inom socknen, att det i boh. ON vanliga ordet *stav* 'råmärke' ingår. Jfr Bd IV, 124, V, 200 och där cit. litt.

*Torp och lägenheter*:

Bråten. EK. — Grinden. — Gröne skog. EK. — Holmen *hølmən*. EK. Ån, som nu rätats ut, slingrade sig förr omkring torpet, varför det låg liksom på en *holme*. Jfr *Holmestad* ovan. — Mårtens hage. Namnet efter odlaren. — Vallen. EK.

**Lissleröd** *lès[ərə]* 1/2 sk. Äldst kr. — | aff lillerudt 1544, lillerödt 1568, Lildlerödt 1581, Lilderödt, liserödt 1586, Lissleröed 1650, Lissleröd 1825, Jr || EK, Lisle-röd GS. ∞ Urspr. \**Lillaröd* 'den lilla röjningen'.

Prep. är *i*. IN *lès[ən]*, *lìstən*, *lìslarən*.

*Torp och lägenheter*:

Bockekullen. EK. F. l. är djurn. *bock*. — Kasen. *Kas*, f. 'svedje-land'.

**Liveröd** *lìvərə* 1/2 sk. Åtm. 1659-1725 1/2 kr. — | lyffwerudt 1544, liffuerö 1568, Liffuerödt 1586, Lifweröd 1659, 1777, 1825, Liveröd Jr || EK, Lifveröd GS. ∞ F. l. är det flerstädes i boh. ON (se Bd XVIII, 24) förekommande mansn. *Live*. Formellt skulle väl också kvinnon. *Liva* kunna ifrågakomma, men detta namn synes vara sällsynt. Jfr Bd XVIII, 96.

Prep. är *i* el. *på*. Ägaren kallas *lìvən*, folket *lìv(ə)ranə*.

*Torp och lägenheter*:

Bredmossen. Vid en stor *mosse*. — Buabråten *bùabrådən*. EK. F. l. är väl gen. pl. av *bod*. Vad slags bodar som åsyftats, kan ej avgöras. — Dammhagen. EK. Här låg förr en såg med tillhörande *dam*. Åbon kallades *dámhåwsən*. — Hansestiguan. En kvinna, *hånsa*, bodde där. — Högaliden *høwa-lía*. Förr torp på en höjd. — Kullen. EK. — Lidagärdet *lìdjæt*. Nu försvunnet torp vid en landsvägsbacke.

**Lyckan** *lìka*, *løka* 1/4 sk. åtm. sedan 1659. — | Löcken 1650, Lyckan 1659-1825, Jr || EK, GS. ∞ *Lycka*, f. 'inhägnat jordstykke, åker'.

Prep. är *på*. Ägaren kallas *lìkən*, folket *lìkəbóa*.

**Myre** *mýræ* by. — | Myre c. 1528 NRJ 4,192, myre 1544, Mörrer 1568, Myrre 1581, Myre 1650, 1825, **Jr** || EK, Myra GS. ∞ Sannol. föreligger en gammal stelnad böjningsform av fvn. *mýrr*, f., fsv. *myr*, f. 'myr' eller ett mot nisl. *mýri*, f. 'myr' svarande ord.

Prep. är *i*. IN saknas.

Nr 1 Myre Nedra  $\frac{1}{16}$  sk. av ålder. Kallas i de äldsta jbr endast Myre, först 1697 Myyre Nedre.

Nr 2 Myre Övra  $\frac{1}{4}$  sk. Omkr. 1700  $\frac{1}{2}$  kr. Nämnas första gången 1568 i Offuermyre.

*Hemmansdel:*

Åsen Lilla. Namnet efter det angränsande hemmanet *Åsen*.

*Torp och lägenheter:*

Adamsnshagen. Efter odlaren. — Apeln. Kallas även Apledalen *åbrådän*. I jbr upptas Apeln, en äng av okänd areal och obekant läge. Möjl. avses samma ställe som *Apeln* ovan, som också kallas *Apeläng*. Jfr s. 28. — Backen. 1793 G nr 8. — Ekelund. Förr backstuga, nu åker. — Kalvhusbacken. Nu okänt. — Kasen. Nu okänt. — Nybygget. Rivet. — Rödsängen *røsdæya*. Förr torp. Intill gränsen mot *Röd*. — Skogstorp. EK. — Tegen. Nu okänt. — Änghagen.

**(Nya) Försöket** *føsegøt* skattetorp. — | Nya försöket 1881, **Jr** || Nya Försöket EK. Torpet är skattlagt av kronoallmanningen Bredfjället. ∞ Något \*Försöket är ej känt. Torpet har kanske fått namn av att det första odlingsföretaget misslyckats, varefter ett nytt försök gjorts.

**Resten** *råsten* skattetorp. — | Resten 1881, **Jr** || EK. Skattlagt av kronoallmanningen Bredfjället. ∞ Kanske *resten* 'återstoden', sedan de andra torpen utstyckats.

**Rinnan** *rīna* by. — | Rinnan **Jr** || EK, GS. Övriga former se under resp. gårdnummer. ∞ Om namnets tolkning se *Rytter-Rinnan*. Från början upptas de olika jbr-numren såsom torp, upptagna av Skällebreds ägor. Till grund för såväl Rinnan som Rytter-Rinnan ligger ett gemensamt naturnamn.

Nr 1 Rinnan Norra  $\frac{1}{16}$  sk. — | Norder Rinnen 1695, 1697, 1725, Norder Rinnan 1777, 1825, Nord Rinnan 1881, Rinnan Norra **Jr** || Nord-Rinnan EK, N. Rinnan GS.

Nr 2 Rinnan Södra  $\frac{1}{16}$  sk. — | Söder Rinnen 1695, 1697, Söder Rinnan 1777, Rinnan Södra **Jr** || Söder-Rinnan EK, S. Rinnan GS.

Nr 3 Rinnan eller Ekehålan, en lägenhet. — | Rinnen som kallas Ekehohlan 1695, Rinnen el. Eke Hohlan 1697, Ekehohlan 1725, Rinnan el. Ekehålan 1777, Rinnan el. Ekhåla 1825, Rinnan **Jr** || Ekehålan EK, GS.

**Rytter-Rinnan** *rytærina*  $\frac{1}{8}$  sk. Före 1725 omväxlande  $\frac{3}{16}$  och  $\frac{1}{8}$  kr. — | Rinen 1650, Rinneten 1659, Rennen 1665, Rytter Rinnen 1697, 1725, Rytter Rinnan 1777, Rytterinnan 1825, Ryttrar Rinnan 1881, Rytter-Rinnan **Jr** || EK, Rytterinnen GS. ∞ Gården hette urspr. *Rinnan*. Detta namn har, såsom Janzén i NoB 1935,27 visat, från början tillkommit en bäck, som flyter mellan Grinnsjön och Store Väktor. Bäcknamnet har bevarats i naturnamnen *Rinnevattnet* och *Rinneskullen*, det senare ej längre levande i dial. *Rinnan* är best form av ett i nutida boh. dial. utdött ord *\*rinna*, f. 'rinnande vatten', besläktat med got. *rinnō*, f. 'bäck' och i avljudsförhållande till sv. *ränna*. Jfr vidare boh. dial. *rinne*, *rinnare*, *rinnel*, m. och *ränna*, f.

Formen *Rytter-Rinnan* uppträder först omkr. 1685. Namnet anses av Tengström, s. 295 ha uppstått ur ett äldre *\*Ytter-Rinnan* el. *\*Yttre-Rinnan* genom ett slags »regressiv assimilation». Janzén a. st. utgår likaså från *\*Yttre-Rinnan*, som skulle fått sitt uddljudande *r* genom metates. Båda tolkningarna äro konstruktioner. Något *\*Yttre-Rinnan* är icke belagt. F. l. i *Rytter-Rinnan* är *ryttare*. I jb 1659 omnämnes en Anders *Rjytter* på Rinneten och 1665 kallas stället Rennen Anders *Rytter*. Strax därpå införas i jb under Skällebred *Norder Rinnen*, *Söder Rinnen* och *Rinnen* som kallas *Eekehohlan*. Det urspr. *Rinnan* ändrades då till *Rytter-Rinnan*.

Prep. är på. IN *rytærbœa*.

*Torp*:

Furumossen. — Sjölyckan. EK. Vid Grinnsjön.

**Röd** *rø*  $\frac{3}{4}$  sk. — j ruði 1317 DN 3,108, j Riodre 1388 RB 347 | Röidt 1581, Rödt 1586, Röed 1650, Röd 1777, **Jr** || EK, GS ∞ 'Röjningen'.

Prep. är i. IN *røsanø*.

*Torp*:

Brasetorpet *bræsætrpæt*. Rivet. Ett tillnamn *Brase* är känt (SOÄ 8.90), liksom ett norskt familjenamn *Bras* (NG 18,257). Jfr nedan s. 57. Åbon, *bråsen*, var av båtsmansläkt. Jfr Bd I,128.

**Skogen** *skōwæn*  $\frac{1}{8}$  sk. 1659  $\frac{1}{8}$  kr. — | Skouffuenn 1650, Skougen 1697, 1777, Skogen 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Gården ligger i en *skogig* trakt.

Prep. är på. Folket kallas *skōwanø*.

*Lägenhet*:

Klockarevrån. Nu åker. En *klockare* lär ha bott där.

**Skällebred** *fælbré*  $\frac{3}{4}$  sk. Åtm. 1659-1685  $\frac{1}{1}$  fr. — a (j) *Skiælbræidum* 1388 RB 347 | skelbrett 1544, schilbreck [!] 1568, Skielbrecke [!] 1586, Schelbre 1650, Skiellebre 1659, Skiählebre 1725, Skällebred **Jr** || schielbredt 1613 GSH, Skelbrett, Skellbrede, Skilbrede, Skelbred 1616 No. Herredagsdomb. B 102, 104, Skällebred EK, Skjålebred GS. ∞ Namnet förekommer flerstädes i Norge (NG reg. *Skjelbred*,

*Skjelbrei*) och är ett urspr. \**Skialdbreiðr*. Gårdarna ligga på en av ganska branta åsar omgiven, avrundad slätt. Sannol. har denna liknats vid en *bred sköld*. Se vidare t. ex. NG 6,167 f.

Prep. är *i*. IN *fælbrén*, *fælbréana*.

*Hemmansdel*:

Häggegården *hæggegn* EK. Efter en soldat, *Hägg*, som ägt gården.

*Torp och lägenheter*:

Bråten. Egentligen två torp, som ibland kallas *Storebråten* och *Lillebråten*. N.o.L. Bråten EK. — *Buddegärdet*. *Buddegiärdet* 1784 G nr 6. Okänt. Jfr s. 78. — *Grinnebacken*. 1784 G nr 6. Kallas nu *Grinnsjöbacken* EK. Vid *Grinnsjön*. — *Håle hage* *håle-håwa*. EK. Ligger i en sänka. Åbon kallas *høle-håwson*. — *Mossen*. EK. — *Olsborg*. Förr backstuga. — *Pölar*. *Pölar* 1784 G nr 6. Okänt. — *Tomterna*. Endast stenfoten av husen finns kvar. — *Vrå*. EK. Off. form *Anneberg*.

**Sollid** *søll*  $\frac{1}{4}$  sk. 1659-1725 kr. — | *Solbi* [!] 1568, *Solj* 1573, *Sollj* 1581, 1586, *Soli* 1650, *Soolljdh* 1685, *Sohljdh* 1725, *Sollid Jr* || *Solli* 1613 GSH, *Sollid* EK. ∞ Gården ligger på en söderslutning. 'Den soliga backslutningen'.

Prep. är *i*. Åbon kallas *søllin*.

*Torp*:

*Trinde hagen* *trinde-håwæn*. Förr torp med rund ägofigur.

**Spriteröd** *spriderø*  $\frac{1}{8}$  sk. 1568-1697 kr. — | *Spröderöt* 1568, *Spenderöd* 1650, *Spriderödh* 1659, 1665, *Sprjteröödh* 1685, *Spriterööd* 1725, *Spriteröd* 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ På grund av de varierande äldre skrivningarna blir tolkningen oviss. Möjl. skulle man kunna anta, att f. l. är ett personbin., \**Sprite*, en svag sidoform till bin. *Sprit*, belagt från *Konga hd*, *Kronobergs län* (*Hakon Sprit* 1626). Detta namn antas av *Ödeen Stud.* s. 248 ingå i *Spritsmåla* samt av *Hellquist*, ehuru med tvekan, i *Sprösslinge*, skrivet *Sprizlinge* 1366. \**Sprite* ingår möjl. också i gårdn. *Spritagård* (*Konga hd*).

Prep. är *på*. IN *spridø*, *spriderana*.

**Torp** *terp*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — | *Torp* 1568, 1650, 1881, **Jr** || EK, GS.

Prep. är *i*. IN *tèrpø*, *tèrpøðn*, pl. *tèrpsana*.

*Torp*:

*Mynteröd* *mjøntø*. Lär ha fått namn efter en soldat, *Mynt*, som bott där.

**Torsberg** *tøsbørg* skattetorp. — | *Torrberget* 1825, *Thorsberg* 1881, *Torsberg Jr* || EK. Skattlagt av kronoallmänningen *Bredfjället*. ∞ Namnet, som saknas i jö 1811, är uppenbarl. ungt. F. l. är väl därför personnamnet *Tor*.

Prep. är *på*.

**Vargefjället** *værg(ə)ffjælt*  $1/8$  sk. Före 1697 kr. — | Fjället 1650, 1685, Wärgie Fjället 1697, Wargiefjället 1725, Wargefjället 1777, Wargefjellet 1881, Vargefjället **Jr** || EK, Wargfjäll GS. ∞ Gården, som urspr. kallats blott *Fjället*, ligger i en skogsbygd intill Bredfjället. F. l. *varg* är ett senare tillägg för att skilja de många »Fjäl- len» åt. Jfr t. ex. *Flågfjället* s. 31. Beträffande uttalet jfr *Vargedalarna* Bd X, 120. Prep. är *på*. IN *værgfjælsæn*, *-anə*.

*Torp*:

**Brännan**. Bränna 1815 G nr 34. Nu okänt. *Bränna*, f. 'svedjeland'.

**Åsen** *ásæn*  $1/2$  sk. Före 1725 kr. — | Aaszonn c. 1528 NRJ 4,192, Ossen 1544, Aussenn 1568, 1581, Aassen(n) 1586, 1650, Åsen 1777, **Jr** || EK, GS. ∞ Gården ligger på en hög sandås.

Prep. är *på*. IN *ásəbóa*.

*Hemmansdelar*:

**Stora Åsen**. **Lilla Åsen**, se under Myre. — Åsens gästgivargård *ásə-jåfvaragåf*. Förr gästgiveri.

*Torp och lägenheter*:

**Björkebo**. Ungt namn. — **Djurnäs** *jūnəs*. Rivet. Ungt uttal. *Djur* 'älg, hjort' uttalas i målet *dyr*. — **Grindstorp**. Vid en *grind*. — **Mörkret**. EK. Förr tät och mörk skog omkring torpet. — **Nunnevrån** *nūnəvrāa*. Se följande. — **Paradiset** *pārādīsət*. EK. Flerstädes förekommande namn, syftande på naturskönt läge. Jfr Ortnamnssällskapet Uppsala 1941, 27. Kallas ibland *Nunnevrån*, emedan ett par gamla fröknar (*nūnər*) bott där. — **Stavkullen** *stākūl*. Stavekullen, Stakullen 1815 G nr 3. Off. form **Lilla Stavkullen**. Jfr ovan s. 34.

I äldre handlingar upptagna, nu försvunna namn. (Alla äro kanske ej bebyggelsenamn.)

**Abbildrödt** — | 1586. ∞ 'Röjningen vid (vild)aplarna'.

**Basenom**, dativform. — 1388 RB 347. ∞ Fvn. *báss*, m. 'bås'. Jfr de många naturnamnen på *Bäs-*.

**Gumpelöcke**. — | 1573; Gumpelöcke 1581, 1586. ∞ Samma f. l. synes ingå i flera no. ON. Se NG reg.

**Kalfhaghanom**, dativform. — 1388 RB 347. ∞ Många torp med namnet *Kalvhagen* finnas. Kanske åsyftas något av dessa.

**Liffuethorp**. — | 1586. ∞ Felskrivning för *Liveröd*?

**Lynerud**. — | c. 1528 NRJ 4,192. ∞ Dunkelt. Jfr DGP 872. Lektor Armini förmodar, att skrivningen motsvarar ett \**Lin(d)erud*.

**Stiemsbacke.** — | 1586. Sannol. åsyftas samma ställe med *Stie m b r e c k* 1568. ∞ F. l. är väl mansn. *Sten* el. appellativet *sten*, s. l. är *backe* el. *bräcka* 'bred sluttning'.

**Pöls rudi**, dativform. — 1388 RB 347. ∞ F. l. är mansn. *Pölfr* (Lind Dopn. 1133).

**Vndir Aase**, dativ. — 1388 RB 347. ∞ Ett prepositionsnamn. Se NG Inđl. s. 16. Samma namn förekommer NG 9,59, 276, 16,254. Kanske föreligger något samband med *Åsen* ovan. I Forshälla socken finnas två torp med namnet *Underås*. Jfr även Bd II,82, III,235.

## Ljungs socken.

Om sockennamnens äldre former och dess betydelse se kyrkbyn. Det uttalas *jog, ja*. I Forshälla kunde man förr höra uttalet *lög-sakæn*. Ljungborna kallas *jög(s)bö, -n, -r, -ra*.

**Anfasteröd** *anfåstarö*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j Anfasta rudi 1388 RB 348 | Anfasterudt c. 1528 NRJ 4,192, andffastrudt 1544, Anfaströdt 1573, Annfasterödt 1586, Anfasteröed 1650, Anfasteröd 1881, Jr || EK, GS. ∞ F. l. är gen. av mansn. *Arnfastr* (Lind Dopn. 40, Lundgren-Brate s. 15). 'Arnfasts röjning'.

Prep. är på. IN *anfåsta/n, -rar, -ranə*. Öknamn *anfåstarötårparə*.

*Hemmansdelar:*

Lersiken *lēsīga*. Lersik 1806 Hermelin, Lersiken 1815 L nr 21, EK. *Sik*, f. 'sank dæld'. IN *lēsīg/ən, -ar, -anə*. Jfr Bd XVIII,95. — Parken. EK. IN *pårkəbör, -a*.

*Torp och lägenheter:*

Alebacken. Ahlebacken 1768 L nr 5. Okänt. — Alehagen. Nu åker. — Bomyren *bómýra*. EK. F. l. är väl *bod*. — Bråten. 1815 L nr 21. Bebovt till omkring 1910. — Dammhagen. Nu hage. — Fasteröd. Ungt namn bildat till gårdnamnet. — Genan *jəna*. EK. 'Stället vid genvägen'. IN *jən/ar, -anə*. — Högen. EK. IN *højs/ən, f. -a*. — Ladhagen *lāhawən*. Nu blott en tomt. — Lugus. 1805 hfl, Luckus 1815 L nr 21. Okänt. Bör kanske skrivas \**Lukhus*, varvid f. l. kunde vara ett mot fsv. *luk*, n. 'rigel, bom' svarande ord. Jfr *Luckhuseliderna* nedan s. 94. — Lunden. Ungt namn. — Marken *mārka*. Långt ute i skogen. *Mark*, f. 'utmark'. — Nilshagen. 1826 L nr 37. Nu hage. — Petruselyckan. Förr backstuga, nu åker. — Porten *pótən*. EK. En port ledde ut till utfartsvägen. — Renateberg. EK. Ungt namn. — Rävbacken *rævəbakən*. Nu öde. Öknamn på de forna åborna var *rævən* och *rəva*. — Saltkålskullen. 1826 L nr 37. Okänt. Efter en *saltkåle* 'saltkittel'. Ett saltsjuderi har väl förr funnits på eller vid kullen. — Sjötorp. EK. — Skallebråten *skåləbrədən*. EK. 'Det högt belägna svedjelandet'. Jfr Bd I,200, XVIII,58 f. Ågaren kallades *skåləbrədən*. — Stickebacken *stəkəbakən*. EK. Efter *stickor* från timmerskrädning. — Svarvarehuset. EK. En *svarvare* har bott där. Kallas *Torpet*. — Tomterna. Förr torp, nu tomter. — Torpet, se *Svarvarehuset*. — Ängbråten. 1826 L nr 37. Okänt.

**Aröd** *áræ* by. — j Arna rudi 1388 RB 348 | Arnerudt c. 1528 NRJ 4,193, Arudt 1544, Arödt 1573, 1586, Aaröed 1650, Aröd 1881, Jr || EK, GS. ∞ F. l. är väl mansn. *Arne*, men den kan också vara gen. av namnet *Qrn* (gen. *Arnar*) eller — ehuru mindre troligt — gen. pl. av fvn. *qrn*, m. 'örn'.

Prep. är i. IN *áræþó*, *ás/æn*, -ar, -anə.

Nr 1 Aröd Övra  $\frac{3}{4}$  sk.

Nr 2 Aröd Nedra  $\frac{3}{4}$  sk.

Nr 3 Aröd Mellan-  $\frac{1}{2}$  sk.

Nr 4 Aröd Lilla  $\frac{1}{4}$  sk.

*Hemmansdelar:*

Backen. EK. — Banken eller Nordhem. EKBeskr. Kallas Kroken *krógæn*. — Glasmästaregården. Förr namn på en gård i byn. — Herrgården.

*Torp och lägenheter:*

Alehagen. — Annedal. EK. — Blötorna *blöðæra*. Vid sankmark. Solängen EK eller Blötorna EKBeskr. Solängen är en ung benämning. IN *blöðæn*. — Hagarna (EK) eller Kohagsbacken. — Hoglund *höglún*. EK. F. d. soldattorp. F. l. är möjl. målets *hog how* 'hög, höjd', men uttalet är då ej genuint. Soldaten hette *Hoglund*. Kanske föreligger här ett som ON använt personnamn. — Husåsarna. Nu namn på en höjd. — Kohagsbacken se *Hagarna*. IN *kúhawsbákæn*. — Kommersesvall *komásæsvall*. F. l. är *Kommersan*, öknamn på en kvinna, som bodde där. S. l. är enl. uppgift i orten ej *vall* utan *svall*, m. 'svallis'. — Kriken *krígæn*. Kreken EK. F. d. dragon-torp längst ute i ett hörn av ägor. *Krik*, m. 'hörn, krok, vinkel'. — Kvarnen. — Kvarnellyckan. EK. Vid föregående. — Käringekleven *šáræþáktéva*. Namngrund okänd. *Klev*, f. 'trång passage'. — Namnet *namnet*. Kanske är *Namnet* en omskrivning för ett äldre, obscént namn. I så fall kan man jämföra de många *Namnlös*, av vilka en del torde ha detta ursprung. Jfr t. ex. Bd XX: 1,209. I NG 1,358 upptas ett ON *Nafn* med oviss innebörd. IN *nàms/æn*, -ar, -anə. — Rannebergshagen. EK. Efter läget nedanför *Ranneberget*. — Runningen. 'Röjningen'. IN *rànny/æn*, -ar, -anə. — Solängen se *Blötorna*. — Trånget *tráþæt*. Fsv. *þrang*, n. 'trångt ställe'. Jfr Bd I,258.

**Berg** *bærg*  $\frac{1}{1}$  sk. åtm. sedan 1659. — vndir Bærgi 1388 RB 348 | Berg c. 1528 NRJ 4,193, Berig 1568, Berrigh 1586, Berg 1650, Jr || EK, GS. ∞ Vid ett ganska högt *berg*.

Prep. är i. IN *bæs/æn*, -ar, -anə.

*Hemmansdelar:*

Bergsgården *búsþæn*. — Grönelund. — Myren. EK. IN *mýn* el. *myn*, pl. *mýr/ar*, -anə. — Vallgårdet. EK.

*Torp och lägenheter:*

Bron *brúa*. EK. — Enern *ènæn*. Nu åker, förr stuga. Fvn. *einir*, m.

'en' (*juniperus communis*). — Helgeviken *hæljøviga*. Förr torp, nu namn på en havsvik. F. l. är mansn. *Helge*. Anl. okänd. — Hjälmas *jælmås*. EK. Jfr Bd II,152, III,131, IV,25,111 m. fl. Namngrund okänd. — Åkærr, förr skattetorp. Åker 1659, Åcker 1697, Åkjär 1777, Åkærr 1881. Anges i jb tidvis som utjord, tidvis som ödegärde under Berg. Avfört ur jb 1917.

**Brandseröd** *brånsərə*  $\frac{3}{4}$  fr.  $\frac{3}{4}$  sk. 1697-1825. Äldst fr. — j Branz rudi 1388 RB 348 | Bransröt 1568, Branndtzrödt 1586, Brandsröed 1650, Branseröd Jr || EK, GS. ∞ F. l. är gen. av mansn. *Brand* (Lundgren-Brate s. 35, Lind Dopn. 163).

Prep. är *i*. IN *brånsən*.

*Hemmandel*:

Körtegården *šøtəgən*. Enl. uppgift bodde där på 1860-talet en person Ört från norra Bohuslän, som tidigare hade varit kusk. Man fäste sig särskilt vid att han på sin nordbohuslänska sade *šøtə* 'körde', som avvek från bygdens uttal *šəđə* (*šəđə*), och han fick därför öknamnet *šøtən*. Folket kallades *šøtəns*. Jfr emellertid Lidéns uppsats Sv. *Kärtared*, no. *Køset* och besläktade namn. NoB 1939 s. 32 ff.

*Torp och lägenheter*:

Backa. Ungt namn. — Bräckan *bræka*. *Bräcka*, f. 'bred sluttning'. — Ekåsen. EK. *Ek* växer på åsen. IN *ègəs/en*, -ar, -anə. — Grinden. Rivet. — Jämmerbacken *jæmərbækən*. Förr backstuga. Namngrund okänd. — Kakelöse backe *kəgəlöse bækə*. Förr backstuga. — Kalsleröd *kålsərə*. Kalsröed 1650, Kalsröd 1825. Uteslutet ur jb 1917. Numera finns ingen bebyggelse här. F. l. är sannol. mansn. *Kalv*. — Katthålet *kåthhət*. Stugan läg vid en trång passage mellan berg. — Laurensplatsen *låvrəns-*. *Plats* 'litet ställe', ofta ingående i namn på båtsmansställen. — Madbråten. — Madplatsen. — Pojkeplatsen. Där bodde förr båtsmännen *Pojk*. — Storhagen. — Svensmyr *svənsmyr*. EK. — Tegen. 1846 L nr 47. Nu finnas inga spår av bebyggelse där. — Torsröd *tøšə*. Rivet. Väl mansn. *Tor*. — Trugen eller Trugentrass *trúwən*, *trúgən*, *trúgəntراس*. Trogentras 1811 L nr 23, Trugentrass 1846 L nr 47, Trugentrass nr 1, kallas Truven EK Beskr, Truven EK. Namngrund okänd.

**Brattefors** *bråtəfəs*  $\frac{1}{4}$  sk. av ålder. — | Bratthefoss 1568, Brattefaas 1586, Brattefos 1650, Brattefoss Qwarn 1659, Brattefossqvarn 1777, Bratteforsqvarn 1881, Brattefors Jr || GS, Brattefors kvarn EK. ∞ Helt nära gården finns i den förbiflytande ån en *fors*. Namnet betyder 'den branta, höga forsen'.

Prep. är *på*. IN *bråtəfəsən*.

*Torp och lägenheter*:

Alemyren. IN *àləmý/n*, -ranə. — Bergslund, se *Kringeln*. — Björkås. — Gilleröd *jílərə*. Nu åker, förr stuga. Sannol. är f. l. adj. *gill* 'dugande, god, vacker'. Jfr Bd XVIII,44. Andra tolkningsmöjligheter se Bd XX:1,

23, 202. — Hålan. 1801 L nr 28. Okänt. — Kringeln *kringel*. EK. Torpet, som nu är flyttat och kallas *Bergslund*, låg förr vid en »kringla», slinga, av ån. Om den artikellösa uttalsformen se Janzén Subst. s. 137 f. — Smedbråten *smèbråden*. — Örnekulan *ørnekúla*. Jfr s. 29, 86.

**Bremsvik**, se Fjäll och Bremsvik.

**Dirhuvud** *dèruvø, dèruvø*  $\frac{1}{2}$  fr.  $\frac{1}{2}$  sk. åtm. 1697-1825. — Digrahowd 1396 RB 245 | Dehoff c. 1528 NRJ 4,192, dirhoff 1544, direhoffuit 1568, Diurhoffuidt 1581, Dirjhofwedh 1659, Dirhuvud Jr || EK, Dirhufvud GS. ∞ F. l. är urspr. adj. *diger* 'stor, tjock'. Uttalet och senare skrivningar tyda på att s. l. är *huvud* i betydelsen 'höjd, huvudliknande parti'. Gården ligger på en bergig halvö, som företter en viss likhet med ett huvud. Namnet finnes flerstädes som namn på bergudar. Jfr Bd I, 236.

Prep. är *i*. IN *dèrøvø(η), dèrøv/ar, -anø*.

*Torp och lägenheter:*

Dyrenäs Jr. Djurnäs EK. *Djur* 'älg, hjort' uttalas *dyr*. — Hästhagen. EK. — Kohagen. EK. — Majlyckan. Majlyckan 1818 L nr 3. Okänt. Låg invid följande. — Majviken *måjviga*. Majviken 1799 L nr 30. Öde. Den sista som bodde där var en gumma, som kallades *måjviga*. Jfr Bd X, 133 samt nedan s. 61. — Sparreviken *spårøviga*. 1799 L nr 30, Sparvik 1806 Hermelin, EK. Man lär ha huggit timmer till *sparrar* där. IN *spår(ø)vig/en, -ar, -anø*. — Tulteviken *tültøviga*. EK, Korsviken nr 1, kallas Tulteviken EKBeskr. Vid en vik nära Korsviken. En sjöman som bott där kallades *tültøn*. IN *tült/ar, -anø*. Om stället fått namn efter sjömannen eller tvärtom, är svårt att avgöra. Namnet *tültøn* hör väl ihop med verbet *tulta* 'stulta' o. d. Jfr naturnamnen s. 62.

**Fjäll och Bremsvik** *bremseviga*. Nu torp, tidigare  $\frac{1}{8}$  sk. — | Fiäll och Bremsewijk 1697, 1725, Fiäll och Bremsewjk 1777, Fjell och Bremsevik 1825, Bremsvik Jr || Fjäll och Bremsvik EKBeskr. ∞ Torpet, som inräknas i Södra Fjället, ligger vid samma vik av Store Väktor som hemmanet *Bremsevik(en)* i Hjærtums sn. Se Bd X, 3, där f. l. antas vara ett personbin. *Brims, Brems* (Lind Personbin. 43). Enl. lantmäteristyrelsens beslut kallas stället nu endast *Bremsvik*.

Prep. är *i*.

**Fjället** *fjælt* by. — | Fiellet 1650, 1659, Fiället 1685, Fjellet 1825, Fjället, Norra, Södra Jr ∞ Tillhör det stora Bredfjället.

Prep. är *på*. IN *fjæls/en, -a, -anø*.

Nr 1 Fjället Norra *nøkrøfjælt*  $\frac{1}{8}$  sk. N. Fjället EK, Nordfjäll GS.

Nr 2 Fjället Södra *sønørfjælt*  $\frac{1}{8}$  sk. S. Fjället EK.

Nr 3 Fjället Lilla, ett torp.

*Torp och lägenheter:*

Lyckan. — Nybygget.

**Grönäng** *gronæy* torp. — | Grönanäng 1825, Gröna äng **Jr** || EK. Skattlagt av allmanningen Bredfjället.

**Grötån** *grødåa*  $\frac{1}{4}$  fr. Tidigare  $\frac{1}{4}$  sk. — | Grödåhn 1659, Grötåhn 1725, Grötån **Jr** || EK, GS. ∞ 'Den steniga ån'. Vid mynningen av en liten å. F. l. är *gryt*, fvn. *grjót*, n. 'sten, stenig mark'.

Prep. är *i*. IN *grødabór*, -a. En tidigare åbo kallades *grødån*.

*Torp och lägenheter:*

Bråten. — Grinden. — Hallemyren *hålmjra*. Vid en myr med berghällar. — Lyckan. — Madbråten. — Perseröd. Nu ödetomt. — Sjölanda. Ungt.

**Gunneröd** *günærø*  $\frac{1}{4}$  sk. åtm. sedan 1659. — | guneröt 1568, Gunderödt 1581, Gunnderödt 1586, Gunderöed 1650, Gunneröd 1725, **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är gen. av mansn. *Gunne* (Lundgren-Brate s. 80, Lind Dopn. 411) eller möjl. av kvinnon. *Gunna* (Lind Dopn. 402). Jfr Bd V, 4, XVIII, 78.

Prep. är *i*. IN *günærøbó*, *günæŋ*, *günær/ar*, -anø.

*Hemmansdel:*

Lilla Gunneröd.

**Gusseröd** *gúsørø*  $\frac{3}{4}$  sk. 1659-1697 kr. — j Gautz riodre 1388 RB 348, j Gautz riodre RB 312 (senare hand) | Gudtzrödt 1573, 1581, 1586, Gusseröed 1650, Gusseröd **Jr** || EK, Guseröd GS. ∞ F. l. är mansn. fvn. *Gautr* (Lind Dopn. 306).

Prep. är *i*. IN *gúsørøbó*, *gúsør/ŋ*, -rar, -ranø.

*Torp och lägenheter:*

Blåsopp *blæsóp*. EK. Ligger högt och *blåsigt*. Om namn av denna typ se Bd XVIII, 356 f. Jfr s. 58. — Bråtegårdet. EK. — Ekorretången se *Tången*. — Hålluckan *hålløka*. Förr torp, nu namn på hage med stora berghällar. — Madlyckan *måløka*. Utvecklingen av s. l. beror på ställning i svagton. — Nybygget. Okänt. — Skogen. Rivet. — Stenstugan *stønstjøva*. EK. Nu riven koja av sten. — Tomten. Förr backstuga. — Tången *tøynen*, *tøjøn*. På en landtunga. Kallas i kb Ekorretången. Igertången karta 1673, Ikornetången 1799 L nr 16. F. l. är *ekorre*.

**Hoven** *hóvæn*  $\frac{1}{4}$  sk. av ålder. — j Haugi 1388 RB 348 | Houffuenn 1581, houffenn 1586, Hauffue 1650, Houfwen 1659, Hoven **Jr** || EK, Hofven GS. ∞ Best. f. av ett mot fvn. *haugr*, m. 'hög, höjd' svarande ord. Gården ligger på en höjd. Jfr Bd V, 181.

Prep. är *på*. Ägaren kallas *hòvæn*, folket *hòvs/ar*, -anø.

*Torp:*

*Holmen hólman.* På en liten *holme* i Kolbengtserödsjön.

**Huset**, ett torp. — | Huset 1659, Huuset 1685, Huset 1725, **Jr** ∞ »Enl. uppgift bel. inom Skälläckeröd» EKBeskr. Jfr Skälläckeröd.

**Håle** *høltø* (förr by). — | Hollæ 1519 NRJ 3,12, Halloff Holloff [!] c. 1528 NRJ 4,192, Hoolle 1535 NRJ 4,494, hwle 1544, hule 1568, Hulle 1581, 1586, Holle 1650, Håle **Jr** || EK, GS. ∞ Namnet är en böjningsform av *håla*. Husen, som nu äro rivna, lågo i en däld. Gårdarna äro underlagda Anfasteröd.

Prep. är *i*.

Nr 1 Håle Sörgård  $\frac{1}{1}$  sk. åtm. sedan 1697.

Nr 2 Håle Norgård  $\frac{1}{2}$  sk.

Nr 3 Håle Mellangård  $\frac{1}{2}$  uts. fr.

Nr 4 En kvarn.

*Torp och lägenheter:*

Dammen. EK. — Håle kulle. EK. — Smedbråten. EK.

**Hälle** *høle*  $\frac{1}{1}$  sk. åtm. sedan 1725. Tidigare kr. — Helle 1430 DN 2,527 | Hellem c. 1528 NRJ 4,192, helle 1544, 1568, Helle 1581, 1586, Hälle 1659, **Jr** || EK, GS. ∞ På en sluttning nära Ljungskilen. *Hälle* är en böjningsform av ordet *hälla*, f. 'stenhäll'. Möjl. har »hällen» använts som landningsplats. Jfr Bd XX: 1,38, V,112.

Prep. är *i*, enl. Tengström s. 116 på. IN *hælana*.

*Torp och lägenheter:*

Brattås 1803 L nr 24. Nu okänt. — Bräckan *bræka*. Bräckan EK. Förr soldattorp. *Bräcka* är en sidoförm till *bräcka* och förekommer flerstädes i Norge. Jfr NG 7,391, 398, 8,225. Betydelsen torde vara densamma som vid *bräcka* 'bred sluttning, backe'. — Bräckedal. Invid föregående. — Bråten. EK. IN *brødana*. — Hålan. EK. Ägaren kallas *høvr*. — Hällebacken. EK. — Liderna *lørø*. — Lidetorp. — Myren. EK. IN *myr*, *mýr/ar*, *-ana*. — Roskult? *røskult*. Roskult 1805 hfl., För ro skull 1819 L nr 1. Nu rivet torp. Anges av ortstraditionen vara en sammandragning av *för ro skull*. Belägget 1819 synes stödja denna tolkning. S. l. kan ej vara *hult*, om uttalet är genuint. Möjligen kunde ordet *skult*, m. 'upphöjning' m. m. ifrågakomma. — Rulleröd. Rivet. *Rulle* är en kortform till *Rudolf*. — Valås *vøhås*. På berget *Valåsen*.

**Klev** *kløv*  $\frac{1}{2}$  sk. från 1919. Tidigare inräknades även  $\frac{1}{4}$  sk. Tön. — j Cleif 1388 RB 347, j Klæfuinne 1388 RB 348 | y kleffue 1568, Klöiff 1581, Kleff 1586, 1650, Klev **Jr** || EK, Klef GS. ∞ *Klev*, f. 'trång och brant passage'. Jfr Bd I,157.

Prep. är *i*. IN *kløvæn* m., *kløva* f.

*Torp och lägenheter:*

Klevshagen. EK. Ungt namn. En tidigare ägare kallades *kløfshåvæn*. — Nohagen. Jr.

**Kolbengtseröd** *kølbængtsørø*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — Kolbæins rud 1388 RB 348 | Kolbungsrødt 1586, Kollbensrød 1659, Kållbänseröödh 1685, Kållbängzröödh 1697, Kålbengtseröd 1777, Kolbengtseröd Jr || EK, GS. ∞ Mansnamnet *Kolbein* (Lundgren-Brate s. 152, Lind Dopn. 701). Samma namn förekommer i Grinneröds socken. Jfr även NG 6,312.

Prep. är *i*. IN *kølbæng(kt)sø/η, -rar, -ranø*.

*Torp och lägenheter:*

Getevadet *jødøvat*. Förr torp vid Aröd å. 'Getternas vadställe'. Jfr s. 75. — Håla maden *hølvamåa*. F. l. är väl adj. *håll* 'ihålig' syftande på lågt läge. Jfr Bd I-V reg. — Kvarnemaden *kvarnemåa*. Vid torpet fanns förr en *kvarn*. — Lyckan. EK. — Månselyckan. Förr torp, nu åker. — Ånghagen.

**Korsviken** *køsviga*  $\frac{1}{8}$  sk. — | Korssuig 1581, Korsuigenn 1586, Corswig 1650, Korsswijkan 1659, Korsviken Jr || EK, GS. ∞ Vid en vik av saltsjön. F. l. är *kors*, men dess syftning är obekant. Jfr Bd IV, 71, 86, V, 29 m. fl. Gården består av två jordeboksnummer, nr 1 är ett torp, vars läge och areal äro okända, nr 2 är  $\frac{1}{8}$  sk., kallat **Korsviken Södra**.

Prep. är *i*. IN *køsvig/øn, -ar, -anø*.

*Hemmansdel:*

Södra Korsviken. EK. S. Korsviken GS.

*Torp och lägenheter:*

Dalsgårdet *dåsgæt*. Förr torpställe i en dal. — Mossängen. — Tegelmästarelyckan *tølmæstarøløka*. — Tovan *tøva*. Tova 1805 hfl., Tofvatorpet 1876 L nr 61, Tova EK. Möjl. sv. dial. *tova*, f. 'något hoptrasslat, tuva' (Rietz s. 747). Jfr Bd I, 331, III, 285. Fsv. *thove*, m. 'tova' antas ingå i torpn. *Toven* (SOV 6,42 under Gårdsås Lilla).

**Korsviken Norra**  $\frac{1}{4}$  sk. åtm. sedan 1701. — | Norder Korswijk 1701, 1725, Norder Korswik 1777, Nord Korsvik 1825, Korsviken Norra Jr || EK, N. Korsviken GS. ∞ Har tidigare inräknats i Anfasteröd. Eget uppslag i Jr först 1914.

**Kärr** *sker*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j Kiarre 1388 RB 348, a Kiærre RB 534 (senare hand) | Ker c. 1528 NRJ 4,192, kier 1544, i Kierre 1586, Kier 1650, Kärr Jr || EK, GS. ∞ Kärr torde här ha sin rsp. betydelse. Se vidare avd. VI nedan.

Prep. är *i*. IN *skøsbø, skø/søn, -ar, -anø*.

*Hemmansdelar:*

Hagarna. — Kyrkeliden. EK. Ligger vid kyrkvägen. IN *skørkøld/n, -ar, -anø*.

*Torp och lägenheter:*

Asken *åskøn*. EK. Lär ha fått namn efter en stor *åsk*, som vuxit invid stället. — Berget. — Flytut *flydud*. Strax intill finns ett bäckutflöde.

Namnet syftar väl på detta. — Gatorna. EK. — Hjälmhagen *jålm-håvæn*. Rivet. Namngrund okänd. Jfr Bd II,152, III,131, IV,25, 111 m. fl. — Kasen. EK. — Rören *røra*. IN *røn, rø/ar, -anə*. — Trånget *trågot*. Ett brant berg tränger sig in mot husen och landsvägen. Jfr samma namn under Aröd ovan. — Utsikten. EK. Högt läge.

**Kärstegen** *šæstæjan*  $\frac{1}{8}$  sk. Tidvis  $\frac{1}{8}$  kr. — | Kiersteenn 1581, kierstenn 1586, Kiersten 1650, Kieresten 1659, Kierstegen 1685, Kiärstegen 1777, Kärstegen Jr || EK, GS. ∞ Samma namn har ett torp i Ödsmåls socken, uttalat *šæstéjan*. De äldsta skrivningarna överensstämmer med skrivformerna för det no. namnet *Kjærstein* (NG 4: 2,311), som anses innehålla orden *kärr* och *sten*. För de äldsta jordeboksformerna ovan synes en dylik tolkning passa, och även uttalet kunde kanske låta sig förenas med en sådan tolkning. S. l. skulle då vara best. f. av ordet *sten*, som uttalats med cirkumflex accent och fått en inskottskonsonant. Även andra tolkningsmöjligheter torde föreligga, men då gamla skrivningar saknas, måste de bli mer eller mindre hypotetiska. I de yngre jordeböckerna (och även i uttalet) har s. l. associerats med ordet *tæg*, m.

Prep. är *på*. IN *šæstéjan, -ar, -anə*.

*Torp och lägenheter:*

Katthålet. Här bodde *kåthåkanə*, som flyttat hit från *Katthålet*, Brandseröd (se ovan s. 42). — Änghagen. EK.

**Ljung** *jog, jag*  $\frac{1}{1}$  kr. av ålder. — j Lyngs sokn 1341 DN 2,204 (SD 5,45), Lyngs *kirchia* 1388 RB 347, Liong 1430 DN 2,527 || Lywngsz soken 1519 NRJ 3,12, Lywng c. 1528 NRJ 4,192, Lingz Sogn, ling 1544, Liönx Sogenn 1568, Liungh 1659, Ljung Jr | EK, GS. ∞ Socknen har fått namn efter den (förr rikliga) *ljungvegetation*, som finns på bergen nära kyrkan. Beträffande de växlande äldre skrivningarna se SIOD I,39.

Prep. är *på*. IN *jøgsøn, jøgs/ara, -anə*.

*Torp och lägenheter:*

Brittas *britas*. Rivet. — Kalvhagen. — Kullen *kål*. EK. — Nytorp *njterp*. EK. — Sjölyckan, kallas Sjöholm. EK. — Änghagen. EK.

**Lyckan** *løka* torp. — | Lyckan 1825, Jr || EK. Torpet är skattlagt av allmanningen Bredfjället.

**Lyckorna** badort. — | Jr || EK, GS.

**Maden** *måa*  $\frac{1}{8}$  sk. — | Maen 1701, 1725, 1825, Maden Jr || EK, GS. ∞ Har tidigare hört till Anfasteröd och upptas i jordeböckerna under detta hemman. Eget uppslag i Jr först 1914. *Mad*, f. 'sank äng vid å eller sjö'.

Prep. är *i*. IN *måæn, -ar, -anə*, el. *måbø, -ra*.

*Torp:*

Sjöbråten. EK. 'Svedjelandet vid sjön (Trestycke vattnet)'. — Sör-  
gärdet. EK.

**Norra Fjället**, se Fjället Norra.

**Norra Korsviken**, se Korsviken Norra.

**Nybygget** *nýbjǫgt*. — | Jr || EK. Skattlagt av allmanningen Bredfjället.

**Rävehogen** *rævähöwän*  $\frac{1}{4}$  sk. På 1600-talet  $\frac{1}{4}$  kr. — | i Reffue hoffue 1568, Reffuehoff 1573, Reffuehouff 1581, Reffuehöuff 1586, Reffehögen 1650, Räfwehögen 1725, Rävehogen Jr || EK, Räfvehogen GS. ∞ F. l. är gen. pl. av *räv* och s. l. urspr. obest., senare best. f. av ett mot fvn. *haugr*, m. 'hög, höjd' svarande ord. Gården ligger på en höjd.

Prep. är *på*. IN *rævähöws/ən*, -ar, -anə.

*Lägenhet:*

Kasperhagen *kåspærhäwän*. Nu blott namn på en hage. Tidigare har en viss *Kasper* bott där.

**Simmersröd** *simməsə*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — | Semensrud c. 1528 NRJ 4,192, Symenssrudd 1544, Simensröt 1568, Simmensrödt 1573, Simmen(n)s(s)rödt 1581, 1586, Simmissröd 1659, Simmersrödh 1665, Simmersröd 1777, Jr || EK, GS. ∞ Såsom de äldsta jordeboksformerna visa, är f. l. mansn. *Simon* (Lind Dopn. 903). Den nuvarande formen med *r* är sen och utgår från ett uttal med *ş*. Jfr t. ex. Simmissröd 1659.

Prep. är *på*. IN *simməs/ən*, -ar, -anə.

*Torp och lägenheter:*

Alängen. EK. — Ekelund. *Ek* växer där. — Färgås *færjås*. Färjås EK. F. ledens betydelse är oviss. Möjl. kan den vara sv. dial. *färg*, m. 'ryggträ eller brädkuf på kroppås; stänger, hvarmed näfvern på tak fasthålles' (Rietz s. 177). Kanske har man hämtat virke till stänger el. ryggträ där. Andra tolkningar se NG reg. *Færg-*, SOÅ 18,2, Bd X,98. IN *færjås/ən*, -ar, -anə. — Hagarna. EK. — Mellanvattnet *mælavänt* Mellomevattnet EK. På en halvö mellan Skarsjöarna. IN *mælomäväns/ən*, -ar, -anə. — Nilsetorpet. EK. — Nya torpet. — Springskas *språgs-kås*. *Spring* är ett familjenamn. — Svarta viken *svarta-viga*. Vid en *vik* med dybotten. — Svenslund *svänslun*. EK. — Vällerröd *vælərə*. Vätteröd EKBeskr. Ett *Vällebo* tolkas SOÅ 12,134 såsom sammansatt med fvn. *vedill*, m. 'vadställe', en tolkning, som knappast kan förenas med naturförhållandena vid Vällerröd. Kanske är f. l. någon form av el. bildning till verbet *välla*, men dess syftning är obekant. Ett nu försvunnet ON \**Välle*, dat. sg. av *vall*, m. 'gräsbevuxen slätt' (Jfr Bd XX: 1,98) kunde även ifrågakomma. Jfr även boh. *nyvälle*, n. 'nyodling' m. m. Se *Välleber-*

gen nedan s. 100. Om accenten urspr. legat på *-röd*, kunde också ett ord med enkelt *l* tänkas ingå. På grund av accenten kunde *l*'et då ha dentaliserats. Jfr i så fall no. dial. *væle* 'bråte' och *væla* 'hop, oordnad massa'. Dunkelt.

**Skafteröd** *skåftərə*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j Skoptariodre 1388 RB 347 | skaffterudt 1544, skafftherö 1568, Schaffterö 1573, Skaffteröe 1586, Schaffteröed 1650, Skafteröd **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är mansn. *Skapte* (Lundgren-Brate s. 229, Lind Dopn. 908 f.). S. l. är *röd* 'röjning'.

Prep. är *i*. IN *skåftə/ŋ*, *-rar*, *-ranə*.

*Hemmansdelar:*

*Liden lía*. Rivet. — Nämndemansgården. — Spon(en) *spøn*. Spon EK, Jr. Boh. *spøn* 'spån', fvn. *spónn*. Samma namn är *Spånen*, äng, s. 126. Jfr Bd X, 25, III, 216. Sannol. har stället fått namn efter *spån* från timmerhuggning. IN *spôn*, *spøn/ar*, *-anə*.

*Torp och lägenheter:*

*Borgen bérjon*. Rivet. Namngrund okänd. — Borglyckan. EK. Invid föregående. — Bräckan *bræka*. Bräcketorpet 1791 L nr 11, Bräcka 1833 L nr 38. — Glädjen *ghæen*. 1833 L nr 38. Nu försvunnet. — Kasen. EK. — Kruseliden *krūsəliə*. F. l. är personnamnet *Kruse*. Stället kallas ibland Ugnen *ómən*. Namngrund okänd. — Lusasken *lūsaskən*. Förr torp. Jfr s. 94.

**Skogen** *skówan*  $\frac{1}{8}$  sk. — | Skougen 1701, 1725, Skogen 1825, **Jr** || EK. Upptas i äldre jordeböcker under Anfasteröd. Eget uppslag i Jr först 1914.

Prep. är *på*. IN *skóws/ən*, *-ar*, *-anə*.

**Skälläckeröd** *fælégərə*, *fæləgrə*; (ä.) *fælégərə*  $\frac{1}{4}$  uts. fr. Tidigare ofri mans fr. — j skalælfua rudi 1341 SD 5,45, Skaleuorudh (1396) RB 245 | Skiälläger 1659, Skiälläcker 1685, Skiälläcker 1777, Skälläckeröd 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är urspr. namnet på den å, som rinner i närheten av gården. Åns namn, \**Skallælfr*, torde vara bildat till verbet *skalla* 'ljuda högt, larma' o. d. Janzén har i NoB 1935 s. 30 antagit, att åns namn varit \**Skallælfr*, men han bygger därvid på en okontrollerad läsning av den äldsta skrivningen i DN 2,204. I diplommet, som är tryckt även i SD 5,45, står *Skalælfua rudi*. Genom dissimulatoriskt bortfall har härav en form \**Skalævarud* (Skaleuorudh 1396) kunnat uppstå. Formen *Skiälläger* 1650 synes knappast vara »ljudlagsenligt» utvecklade. Ett förklaringsförsök göres av Janzén a. st.

Prep. är *på*. IN *fæləgə/ŋ*, *-rar*, *-ranə*.

*Torp och lägenheter:*

*Arons hage arons-håwə*. EK. Kallas även *Vrån vråa*. — Gläntan. Ungt namn. — Hagarna. EK. — Husen. Förr torpställe. *Husegårdet*, åker, har fått namn härav. Kanske föreligger något samband med det i Jr upptagna torpet *Huset*.

**Stendammen** *stëndāmən*, torp, tidigare  $\frac{1}{4}$  kr. — | Stenwadh 1659, Stenwadet 1662, Stennewadet 1665, Stendammen 1666, 1697, 1881, **Jr** || 1806 Hermelin, EK. ∞ Det urspr. namnet synes ha varit *Stenvadet*. Ett *stenvad* är ett vadställe, där man lagt ut en rad stora stenar, så att man kan gå över torrskodd vid normalt vattenstånd. Vad som föranlett namnändringen, kan nu ej avgöras. I vissa jordeböcker upptas stället under hemmanet Hälle.

**Stengårdseröd** *stëggåsarə, stëngåsarə*  $\frac{1}{8}$  uts. fr. Tidigare ofri mans fr. — | Stengårdsrödh 1659, Stengårdsröd 1660, 1777, Stengårdseröd **Jr** || EK. ∞ F. l. är ett mot det fvn. mansn. *Steingarðr* svarande personnamn.

Prep. är *på*. IN *stëngåsar/ar, -anə*.

**Tjöstelsröd** *sjöstəsə* by. — j piostolfs rudi 1388 RB 348 | Köstelsrud c. 1528 NRJ 4,192, töstelssrudt 1544, Töstelssröt 1568, thiöstelssrödt 1581, thöstelssrödt 1586, Kiöstelsröed, Tiöstelsröed 1650, Tjöstelsröd **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är mansn. fvn. *Þiöstólfr*, fsv. *Thiustulf* (Lind Dopn. 1130 f., Lundgren-Brate s. 261).

Prep. är *på*. IN *sjöstəsənə*.

Nr 1 Tjöstelsröd Nedra  $\frac{1}{2}$  sk. Kallas ibland *Lilla Tjöstelsröd*.

Nr 2 Tjöstelsröd Övra  $\frac{1}{2}$  sk. Kallas ibland *Stora Tjöstelsröd*.

*Torp och lägenheter:*

Brak *brag*. Brak EK. Möjl. innehåller namnet ett mot östsv. dial. *brak*, m. 'brakved, rhamnus frangula' (Wessman) svarande ord. Jfr no. dial. *brakall* 'brakved', vidare Bd XVI,218 *Bråk* samt *Brakedammen* nedan s. 60. — Byreberg. 1803 L nr 26. Okänt. Jfr *Byrvand* s. 62, *Byrås* s. 88. — Friberg *friberj*. 1803 L nr 26, EK. IN *friberj/ən, -ar, -anə*. — Karlsborg. EK. Ungt namn. — Ljungskile *jæŋsɪkə*. Badort. Se naturnamnen s. 61. — Luntantu *luntantú* eller *lünta*. Nu försvunnet hus i Ljungskile. Tidigare lönnkrog. Sannol. uppkallelsenamn efter det nu likaledes försvunna värdshuset *Luntantu* i Göteborg. Om betydelsen se bl. a. Bd II,57 f. — Myren. EK. IN *my/n, -rar, -ranə*. — Nyborg. 1803 L nr 26. — Pettersborg. EK. — Åset *æsət*. EK. Eset 1803 L nr 26. Ligger vid en bergås. *Åse*, n. 'ås'. Jfr Bd X,95.

**Tön** *tun, tøn*  $\frac{1}{4}$  sk. — | it ödegierde kaldes Thöen 1650, Thån 1659, 1665, Töhn 1697-1825, Tön **Jr** || EK, GS. ∞ Namnet är best. f. av *tå*, m. 'område utanför inägorna, där kreaturen släppas i ett hemmans gemensamma allmänning' o. d. Gården upptas i äldre jordeböcker under Klev och har väl varit utmark till detta hemman. Eget uppslag i jr år 1919.

Prep. är *på*. IN *tånsən m., tånsa f.*

**Åker** *ågr*  $\frac{1}{2}$  sk. Tidigare  $\frac{1}{2}$  kr. — | Ager c. 1528 NRJ 4,192, 1544, 1573, Agger 1568, 1586, 1650, Åker 1659, **Jr** || EK, GS. ∞ Brukas nu under Anfasteröd.

Prep. är *i*. IN *ågrəbə, -n, -r, -ra*; pl. även *ågr/ar, -anə*.

*Torp och lägenheter:*

Bergen *bérja*. EK. — Falsken. 1805 hfl. Förr ställe, nu åker. Se s. 121. — Lunden. EK. — Säter. IN *sætrens*. Ungt namn.

**Örebacken** *örbakæn* torp. — | Örebacken **Jr** || EK. Skattlagt av allmänningen Bredfjället. ∞ Ligger vid sjön *Örevattnet*.

I äldre handlingar upptagna, nu försvunna namn. (Alla äro kanske ej bebyggelsenamn.)

**Barsnes** — | 1594 JN 151, Bersness 1597 JN 503. ∞ Anges ligga vid Ljungskilen och vara ett »Lendested». Sannol. åsyftas *Bergsnäs*; se s. 71.

**Bols hæitu**, dativform(?). — 1388 RB 348. ∞ F. l. är väl ordet *bol* 'bostad, gård'. Jfr *Bolstorp* SOÅ 10,32, 14, 88. S. l. är dunkel. Möjl. föreligger en felskrivning för *hed*.

**Fräckäræ** — | Jttem Fräckäræ y Lywnhz soken 1519 NRJ 3,12. ∞ Denna enda skrivning ger ingen säker ledning för en tolkning. Möjl. är s. l. urspr. *-röd*. F. l. kunde då vara något person(bi)n. Något samband med häradsnamnet *Fräkne* torde knappast föreligga.

**Polfs rudi**, dativform. — 1388 RB 348. ∞ F. l. är mansn. *Pólfr* (Lind Dopn. 1133). Kanske avses samma plats som i Grinneröds sn.

**Porgarz rudi**, dativform. — 1388 RB 348. ∞ Mansn. *Porgarðr* (Lind Dopn. 1159 ff.).

## Resteröds socken.

Om sockennamnets former, uttal och betydelse se under *Resteröd* nedan. IN *rèstørøbô*, -n, -(ø)r, -(ø)ra (-gnø).

**Backa** *båka* 1/2 sk. Före 1725 1/2 kr. — j *Bakka* 1341 DN 2,204 | *Baicke* 1581, *Backe* 1586, 1650, *Backa* 1685-1881, **Jr** || EK, GS. ∞ Böjningsform av *backe*.

Prep. är *i*. IN *båkabô*(ø)ra el. *båkabôgnø*.

**Bäck** *bæk* 1/2 sk. Tidigare 1/2 kr. — j *Bækkenom* 1388 RB 351 | *y becke* 1568, *Bech* 1581, *Beck* 1573, 1586, *högelund* 1586, *Bech med ett ödegierde Höyelund* 1650, *Bäck med ett ödegierde Lunden* 1659, *Bäck med Lunden* 1697, 1725, 1881, **Bäck Jr** || GS, *Bäck med Lunden* EK. ∞ Gården ligger vid en *bäck*. *Lunden* synes urspr. ha kallats *Högelund*.

Prep. är *i*. IN *bæks*/øn, -anø.

*Torp och lägenheter:*

*Alemyren*. EK. — *Gröndal*. EK. — *Lunden*. — *Söder Lund*. EK. Nytt namn.

**Gillingeröd och Vildenäs** *jildngørø, jildngørø, vildnæs*. Uttalet är litterärt. Enl. kammarkollegiets beslut 1916 skola Gillingeröd och Vildenäs upptagas under benämningen *Restenäs* nr 2. I jb 1695 upptagas »ödegierderne Gillingeröödh och Willdenäas» som 1/2 kr. Efter 1725 1/2 sk. — j *Villnæse* 1388 RB 351, j *Vilnæsi* RB 312 (senare hand) | *Gillingeröödh* och *Willdenäas* 1695, 1697, *Gillingerööd* 1725, *Gillingeröd* och *Wildenäs* 1777, *Gilldingeröd* och *Wildenäs* 1825, *Gillingeröd* och *Wildenäs* 1881. ∞ Möjl. ha två, urspr. självständiga gårdar avsetts. I nyare tid synas de ej ha varit bebodda. Ingen i orten kan utpeka läget. F. l. i *Gillingeröd* kan vara en personbeteckning, bildad till mansn. *Gille* (Lundgren-Brate s. 64), då ju *röd*-namnen ofta(st) ha en personbeteckning som f. l. Den kan dock vara av annat ursprung. Jfr *Gillingsmarken* Bd XVI,4 och där cit. litt. Det osammansatta, flerstädes förekommande *Gillinge* sammanställas av *Stähle* s. 214 ff. med *gil*, n. 'bergsklyfta'. Ett IN eller ett färdigbildat ON kunde även ifrågakomma som f. l. I *Vildenäs* ingår väl adj. fvn. *villr*, fsv. *vilder*, trol. i betydelsen 'vild, öde'. S. l. -*näs* torde ha avsett (en del av) samma *näs*, som givit upphov till s. l. i *Restenäs*. *Gillingeröd* och *Vildenäs* (som ju böra ha legat i närheten av *Restenäs*) blevo — enligt en uppgift i häradets dombok 1695 — ödegårdar genom digerdöden 1350. Dåvarande ägaren upplyser 1695, att steningen kring *Gillingeröd* då ännu finns kvar; om *Vildenäs* har han ingen vetskap.

**Hog** *høw; høow* (NN)  $\frac{3}{8}$  sk. Före 1697  $\frac{1}{2}$  fr. — j Haughenom 1388 RB 351 | Hoff 1573, 1650, 1659, houffenn 1586, Houff 1685, Houg(h) 1697, 1725, Hog Jr || EK, Hög GS. ∞ Namnet är identiskt med fvn. *haugr*, m. 'höjd, backe'. Gården ligger på en markerad höjd.

Prep. är på. IN *høws|øn, -a, -gna*.

*L ä g e n h e t e r :*

L y c k h e m. — K a s e n. *Kas*, f. 'röjning, svedjeländ'.

**Hornskedet**, se under Restenäs.

**Håvhålt** *høvst*  $\frac{1}{8}$  sk. åtm. sedan 1650. — | Hoffoldt 1581, Håfhullt 1659, Håf(f)hålt(l)t 1685, 1697, 1777, 1825, Håvhålt Jr || EK, Hofhult GS. ∞ Gården ligger på en hög, skogbevuxen bergås i socknens östra del. För ett så relativt ungt namn vill man knappast antaga, att f. l. skulle vara en motsvarighet till fvn. *hof*, n. 'hedniskt tempel' (Jfr Olsen Hed. kultm. 1,175). Med hänsyn till läget skulle en form av adj. *hā* 'hög' (jfr *Havås* s. 9) kunna ifrågakomma, och uttalet synes ej heller lägga hinder i vägen. Sannolikare är dock, att f. l. är ett urspr. *haugr*, m. 'höjd'. Se *Hog* ovan.

Prep. är på. IN *høvst|øn, -gna*.

**Höggeröd** *høgerø* by. — | Högeröd(t) 1568, 1573, 1581, Hugerödt 1581, hög(g)e-rödt 1586, Högeröed 1650, Höckeröod(h) 1685, 1725, Hökeröd 1777, Höggeröd el. Hökeröd 1825, Höggeröd Jr || EK, GS. ∞ F. l. är sannol. gen. pl. av fågeln. fvn. *haukr*, m. 'hök'. En svag biform \**Hauki* till det mycket vanliga mansn. *Haukr* kan också tänkas ingå. Jfr Bd XX: 1,106 jämte där cit. litt. Jfr *Haukariodre* s. 26.

Prep. är på. IN *høgerø|n, -rgna*.

Nr 1 Höggeröd Stora  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder.

Nr 2 Höggeröd Lilla  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder.

*H e m m a n s d e l :*

T a u s e g å r d e n *tøwsøgøn, tøvvsøgøn*. Efter en förutvarande ägare, *Tauson*.

*T o r p o c h l ä g e n h e t e r :*

B a r k e g a t a n *bårkægåda*. EK. Huruvida detta ställe avses i RB, j Barkagato 1388 RB 351, är ovisst. I så fall har väl Barkegatan förr varit namn på en självständig gård. Torpet ligger vid en skogsväg. Se nedan s. 58, 76. — B a r k e h a g e n. Ligger intill föregående och har väl fått namn efter detta läge. Kallas även L y c k a n. — E k e b e r g. EK. Ungt namn. — F r e d e n. Okänd namngrund. — H a m m a n e l i d e n *håmanølia*. Hammareliden 1792 R nr 5. F. l. är en dial. best. f. av ordet *hammar* 'framskjutande bergparti'. Jfr Bd V, 3. — H a m n e n. EK. *Hamn* 'utmarksbete'. — H å v h å l t Lilla. — K a s e n. EK. — M y r e n. EK. — R e s s e t *résøt*. EK. Best. f. av ett mot no. dial. *ris*, n. 'förhöjning, högsta punkten på en backe' svarande ord. Se vidare Bd XX: 1,210. — S k å p e t. En mycket liten stuga. — T r ä s k o h a g e n. Efter en *träskomakare*, som bott där.

**Klockaretoften** *klåkaråtsta* kronotorp. — | Kläckare Tåftan 1697 (krono-äng), Kläckareåftan 1725, Klockaretoftan 1881, Klockaretoften **Jr.** ∞ Nu under Resteröd nr 2. »Toften» har väl varit anslagen till *klockarens* underhåll. Jfr det vanliga *Klockaretomten* (Holmberg Tomt och toft, reg.).

**Knipen** *knîbän*  $\frac{1}{4}$  sk. 1659  $\frac{1}{2}$  kr. — | Kniben 1650, Knjpen 1685, 1697, Knipen 1725, **Jr** || EK, GS. ∞ Gården ligger vid ett berg, och namnet har urspr. tillkommit detta. Se s. 81.

Prep. är *i.* IN *knîbän*, pl. *knîbäbó(ə)ra*.

*Torp*:

**Stackekär** *ståkæšær*. EK. F. l. är antagl. *stack*, m. 'höstack, torvstack' m. m. Jfr vidare Bd X, 135, *Stackåkern*, vars f. l. antages vara ett adj. *stakk(ot)*.

**Lunden** *lun*  $\frac{1}{2}$  sk. av ålder. — j Lundenom 1388 RB 351 | i lunde 1568, lunn-  
denn 1586, Lunden 1650-1881, **Jr** || EK, Lund GS. ∞ *Lund*, m. 'träddunge, vanl. av lövträd eller ungträd av gran och fur'.

Prep. är *i.* IN *lûns/øn*, *-gnä*.

*Torp*:

**Burås**. 1845 R nr 32. Nu okänt. F. l. är väl gen. pl. av *bod*. Jfr Bd III, 187. — **Luxemburg**. 1813 hfl. Nu okänt uppkallelsenamn.

**Ranneberg** *rånøbærg*, *rånø*.  $\frac{1}{4}$  sk. åtm. sedan 1650. — | Raffnberg 1650, Rambnebärgh 1659, 1665, 1685, Ranneberg 1777, 1811, Ranneberg 1825, **Jr** || EK, GS. ∞ Gården ligger intill ett berg, som urspr. burit namnet. F. l. är säkerl. gen. pl. av fvn. *hrafn*, m. 'korp'. Ljudutvecklingen har varit *-vn-* > *-mn-* > *-nn-*.

Prep. är *i.* IN *rånøbærganø*.

*Torp och lägenheter*:

**Nykvistarna** *nýkvestæra*. Här bodde för länge sedan en familj *Nykvist*. — **Ranneholm**. Ungt namn. — **Runningen**. Försvunnet. 'Röjningen'. — **Smedjebacken**. Okänt. — **Tången** *tåyøn*. EK. På en udde i salt-sjön.

**Restenäs** *rèstønæs*  $\frac{1}{1}$  uts. fr., 1697 ofri mans fr. Tillsammans med Gillingeröd och Vildenäs  $1\frac{1}{2}$  mtl. — | Nes c. 1528 NRJ 4, 194, ness 1544, Restennes 1650, Restenäs 1659, Restenäs **Jr** || Ristenes 1585 No. Herredagsdomb. 129, Restenes 1609 Hist. tidsskr. 4 R 3, 196, Restenäs EK, GS. ∞ Synes urspr. ha kallats blott *Näs*. Jfr s. 52 under *Gillingeröd*. Om tolkningen se *Resteröd* nedan.

Prep. är *på*. IN *rèstønæs/ar*, *-anø*.

*Torp och lägenheter*:

**Björkholmen**. På *holmen* med samma namn. — **Blåhusviken?** *bløusvîga*. Off. kallas stället **Blåsvik** (EKBeskr.), men uttalet tyder på en annan härledning. På en karta 1845 R nr 32 upptas en kulle i närheten under

namnet *Blåhuskullen*. Sannolikt ligger ett nu okänt \**Blåhus(et)* e. d. till grund för såväl *Blåhusviken* som *Blåhuskullen*. Ett blåmålat hus var säkerl. i äldre tid tillräckligt uppseendeväckande för att ge anledning till namnet *Blåhuset*. Även uttalet torde låta sig förenas med en sådan härledning. *Blåhuset* förekommer som lägenhetsnamn i Ekeby sn, Luggude hd, Malmöhus län och som önamn i S:t Annas sn, Hammarkinds hd, Östergötlands län. — *Bråten*. Jr, EK. — *Ekelund*. Jr, EK. Ungt namn. — *Fiskeskär fëskafjër*. Vid en fiskeplats. Se naturnamnen. — *Friskebacken*. friskebacken 1789 R nr 8. F. l. är väl familjenamnet *Frisk*. — *Gillås*. Äldre namn på *Sjövik*. Väl adj. *gill* 'vacker' o. l. Jfr namn på *Gill*. Bd XVIII, 44. — *Grinden*. Okänt. — *Grönevik*. EK. Nytt namn. — *Hagen*. Kallas även *Hagegården*. IN *håwajékrana*. — *Hornskedet*, förr skattetorp. Uteslutet ur jb 1917. it ödegierd kaldes Horscheen 1650, ödeiord elr eng Hornschien 1659, Hornschie 1665, Hornskiedet 1697, Hornskedet 1825. Nu okänt. Synes i nyare tid ha varit obebott. Då ingenting om läget är känt, kan någon tolkning ej givas. Möjl. är *Hornskedebergen* nedan s. 80 sekundärt till *Hornskedet*. Om namn på *Horn* - se Bd I, 242, X, 100, XVIII, 62. Om *skede* se s. 75. — *Hurden* *húda, húda*. EK. Säkerl. *hurð, urd*, 'nedrasade stenar; stenrös med håligheter, som bilda gömställen för djur el. människor; lya, bo'. Stugan låg inklämd mellan berg. Jfr Bd IX, 39. — *Höjentorp*. EK. Nytt uppkallelse-namn. — *Kleven*. — *Kullen*. EK. — *Kvin*. Qwia 1789 R nr 8. Sv. dial:s *kvi*, f. 'kreatursfälla'. — *Malen man*. Rivet. Låg vid en stenrevel. — *Myren*. Jr, EK. — *Nordreön*. — *Nordskog*. — *Nyhagen*. 1792 R nr 7. Kallas nu *Pommern pómøn*. EK, *Pommern* 1789 R nr 8, *Pommern* el. *Nyhagen* 1792 R nr 7. Uppkallelsenamn efter den tyska provinsen *Pommern*. — *Pinntången pintågon*. Rivet. Låg på en udde. F. l. är väl ordet *pinne*, men dess syftning är obekant. Jfr Bd V, 192. — *Restenäse ö*. Lägenheter på ön med samma namn. Se *Storön*. — *Sjövik*. EK. Jfr *Gillås* ovan. — *Smedtombten*. Rivet. — *Storön*. *Storöa* 1789 R nr 8. Nu okänt torp på Restenäse ö, som sannol. tidigare kallats *Storön*. — *Svenstången*. — *Södreön*. På södra delen av ön. Jfr *Nordreön* ovan. — *Turebacken*. EK, 1789 R nr 8. F. l. är väl mansn. *Ture*. — *Ängeviken*. Jr. Vid en *vik* på Restenäse ö. — *Änghagen*. Nu försvunnet.

**Resteröd** *rëstørø* by. — j *Rista riodre*, j *Rista riodre sydra* 1388 RB 351, vtj *Røsterodt* 1526 DN 16, 585, i *Rysterødz sogn*, vti *Rysteredt* 1526 DN 5, 764 | i *ristereith* 1528 De la Gard. V, 183, *Resterudt* 1544, *Rösterö(d)t* 1568, 1586, *Resteröed* 1650, *Resteröd* 1777, Jr || EK, GS. ∞ *Lindroth* har i *SIOD* I, 77 tolkat namnet såsom sammansatt med ett mot fvn. *rist*, f. 'bergkant, översta kanten av en bergrygg, kammen av en svagt stigande backe' svarande ord. Det höjddparti, som skulle ha givit upphov till namnet, ligger på Restenäse. Det är skarpt markerat och något utskjutande i havet.

Enligt *Janzén*, GBFT 1932-33 s. 236 f., skulle till grund för namnet i stället

ligga ett urspr. ånamn \**Ristā*. Från *Restevattnet* i Forshälla genom Hälgerödssjön in i Resteröds socken och förbi kyrkan rinner en å, som i Forshälla kallas *Restebäcken* (1594 skrivet *Rustebeck* och åmynningen *Røstes oess*). *Restenäs* och *Restenäse* ö kunna däremot icke, såsom Janzén menar, anföras som stöd för ånamnet, då dessa tidigare säkerl. blott kallats *Näs*, resp. *Näsön* el. *Storön*. Janzén anser, att *Restevattnet* från början kallats \**Ristir*, eller att namnet direkt i sin nuvarande form bildats till ånamnet. Hans tolkning torde vara att föredraga framför Lindroths. Sockennamnet skulle alltså betyda 'röjningen vid \**Ristā*'. Se vidare *Restebäcken* s. 70.

Prep. är på. IN *rèstərəbǫ́*, -n, -(ə)r, -(ə)ra, (-gna).

Nr 1 Resteröd Västra  $\frac{1}{2}$  kr. Förr trumslagareboställe.

Nr 2 Resteröd Östra  $\frac{1}{1}$  kr. Förr länsmansboställe.

Nr 3 Resteröd Västra  $\frac{1}{2}$  kr. Nr 3 upptas 1825 tillsammans med nr 1. Det i RB omnämnda *j Ristariodre sydra* synes vara okänt.

*Hemmansdelar:*

*Arnebo*. Jr, EK, GS, Arnebo 1823 R nr 24. Mansnamnet *Arne*. — *Osebacken*, förr skattetorp. *Osebacken* 1811-1881, 1823 R nr 24. *Os*, n. 'bäckutflöde'. En bäck rinner ut nära torpet. Prep. är på. IN *ǫ́səbāk|ən*, -ana.

*Torp och lägenheter:*

*Annedal*. Nu rivet. — *Gatetomten*. Förr torp vid »gatan» till Resteröd. Off. form *Baggetoften*. Namngrund okänd. — *Getryggen*. EK. På en smal ås långt inne i skogen. Jämförelsenamn. — *Hedbacken*. — *Hyttehagen* *hýtəhəwən*. Nu gärde. Åbon kallades *hýtən*. — *Hålet* *hst̥*. Litet ruckel. — *Korpereden* *kørpørén*. 'Korpredet, korpboet'. Samma namn Bd IV, 155. — *Laxetomten* *lāksətóm̄ta*. En sotare *Lax* bodde där. — *Maderna*. Jr, EK. — *Reren* *rèrən*. Best. f. av boh. dial. *rere*, m. 'fågelbo', fsv. *rēdhre*, m. — *Skintan*. EK. *Skinta*, f. 'mager mark'. Jfr Bd I-IV reg. — *Smedjehagen*. 1804 R nr 16. Okänt. — *Trumnehagen* *trāmə-*. EK, *Tromhagen* 1826 R nr 24. En trumslagare har bott där. — *Tältekasen*. Jfr följande. — *Tälthagen*. Jr, EK. Där bodde förr en båtsman *Tält*.

**Ryr** *ryr* by. — Ryr 1526 DN 5,764, DN 16,585 | Røer c. 1528 NRJ 4,194, ryer 1544, Rir 1568, Ryr 1586, 1650, Ryr 1777, Jr || EK, GS. ∞ Fvn. *rióðr*, n. 'röjning'.

Prep. är på. IN *rýŋ*, *rýrənə* el. *rýsənə*.

Nr 1 Ryr Övra  $\frac{3}{4}$  kr. Tidigare sergeantsboställe.

Nr 2 Ryr Nedra  $\frac{1}{1}$  fr.

*Torp och lägenheter:*

*Bron* *brúa*. EK. Ligger vid en åbro. — *Gröndal*. Ungt namn. — *Hamaneliden*. EK. Jfr samma namn under Höggeröd ovan. — *Hammarn* *hāmən*. Förr båtsmanstorp. Se föreg. — *Kasen*. EK. — *Kvarnhagen*. — *Lunden*. — *Rösebergen* *rūsəbærja*. Förr torp. Flera fornlämningar intill.

F. l. rös(e) torde syfta på dessa. — Stållås *støllås*. EK. Efter en båtsman *Stål*. Off. form Eriksdal. — Åbacken. Nu äng.

**Stinneröd** *stīnərə*  $\frac{3}{4}$  sk. Tidigare  $\frac{1}{1}$  sk. — j Stighande rudi 1388 RB 351 | stieneröt 1568, Stiennerödt 1581, 1586, Stinnerödh 1665, Stinneröd 1777, Jr || EK, Stineröd GS. ∞ F. l. är, såsom RB-formen visar, mansn. fvn. *Stigandi* (Lind Dohn. 963, Lind Personbin. 361). Jfr Bd V, 60.

Prep. är *i*. IN *stīnən*, *stīnərgnə*.

*Torp och lägenheter:*

Brasetorpet *bråsa-*. Där bodde enl. uppgift en båtsman *Bras*. Jfr även mansbin. *Brase* Bd I, 128, V, 38 samt ovan s. 36. Off. form Kristineberg. EK. — Hurden *hūda*. EK. Jfr ovan s. 55. Off. form Nytorp. — Knipplemymren *knīpləmīra*. Rivet. Se *Knipplekullen* s. 92. — Lindedalen *līnə*<sup>2</sup>. F. l. är väl trädnamnet *lind*. — Mattiassekullen. Efter en ägare. — Persetorpet. — Slätthult. Slättholt 1800 R nr 11. — Smedtomten. — Timmertorpet. Öde. Förr båtsmanstorp. Åboarna kallades *tīm* och *tīma*. — Åhagen.

**Strand** *strān*, *strān* by. — s[ø]n]der Stran 1526 DN 16,585 | strand 1544, Strannödt 1581, 1586, Strand 1659, 1725, Jr || EK, GS. ∞ Byn ligger vid kusten.

Prep. är *i*. IN *strāngnə* el. *strānbó(ə)ra*.

Nr 1 Strand Västra  $\frac{1}{2}$  sk.

Nr 2 Strand Östra  $\frac{1}{2}$  sk.

*Torp och lägenheter:*

Kasen. EK. — Lyckan. — Malen *mān*. EK, 1789 R nr 8. Best. f. av boh. *mal*, m. 'stenhop'. — Skintan *fīnta*. Rivet. *Skinta*, f. 'mager mark'. Jfr Bd I-IV reg. Åbon kallades *fīntən*. — Änghammaren *æphāmən*. Se *Hammaneliden* s. 53, 80.

**Tålleröd** *tølrə*  $\frac{1}{1}$  uts. fr. Var 1697 ofri mans fr. — | Tollerödt 1573, Thorllerödt 1581, 1586, Tolleröed 1650, Tållerödh 1659, Tålleröd 1777, Jr || EK. Tolleröd GS. ∞ F. l. är mansn. *Tolle* (Lundgren-Brate s. 281).

Prep. är *på*. IN *tølən*, *tølərgnə*.

*Torp och lägenheter:*

Borråsen. Se åsnamnet s. 87. — Hagen. Rivet. — Huset. 1792 R nr 7. — Husåsen. 1834 R nr 30. Nu finnas inga spår av hus där. — Hålet *hət*. Litet, lågt beläget ställe. — Oxholmen. Se holmnamnet. — Skogen. — Änghagen. Rivet.

**Ulvesund** *ūsən*, y. *ūvəsūn*.  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j Vlfs sundi 1388 RB 351 | Vlssenn c. 1528 NRJ 4,194, wllfswndt 1544, wllesundt 1568, Wllesundt 1581, Vlffsund 1586, Vlsund 1650, Vllfwesund(h) 1659, 1697, 1725, Ulfvesund 1881, Ulve-

sund **Jr** || EK, Ulfvesund GS. ∞ Gården ligger vid ett *sund*. F. l. synes, om RB-formen är tillförlitlig, vara personnamnet *Ulv*. I uttalet har *v* fallit, varpå *t* och *s* sammansmält till *s*.

Prep. är *i*. IN *úsgnə*.

*Hemmansdel*:

Kroken.

*Torp och lägenheter*:

Björkås. Ungt namn. — Hällarna. — Höjden. — Kasen. EK. — Kleven. — Knektetorp. Rivet soldattorp. — Kullen. En jordkula, som beboddes av *gröpn*, *gröpgnə*. Jfr Tengström s. 234. — Sandviken.

**Vildenäs**, se Gillingeröd.

**Vägeryr** *vægryr*  $\frac{1}{1}$  sk. av ålder. — j Vægg riodre 1388 RB 351, a Vægariodrom 1399 RB 534 | weiröd 1568, Weierödt 1581, Veyryer 1586, Weiry 1650, Vægeryr **Jr** || EK, GS. ∞ F. l. är — trots skrivningen 1388 — gen. av *væg*. Gården ligger vid ett gammalt vägstråk nära en vägkorsning. Jfr *Vegerud* NG I, 132. 'Röjningen vid vägen'.

Prep. är *i*. IN *vægry/η, -rgnə*.

*Torp och lägenheter*:

Bengtbacken. Nu rivet. Jfr s. 78. — Blåsopp *bläsöp*. EK. Stället ligger utsatt för vinden. Jfr s. 44. — Hellgrensgrinden. Efter en soldat *Hellgren*. — Lundadal. Ungt namn. — Lundarna. — Margretebacken. — Masbo *másbu*. EK. Stället har sannol. fått namn efter någon *mas*, dalkarl, som bott där. — Torstekärren *tøstæséra*. F. l. *Torste* är ett kortnamn till *Torsten*. — Vassdraget. Wassdraget 1766 Göteb. Magasinet nr 5; 1813 hfl. Namnet, som nu är okänt, är betygat även genom sekundärnamnet *Vassdragslyckan* 1799 R nr 12. Förr torpställe, där Hälgeröds å skar gamla landsvägen. F. l. är väl växtnamnet *vass* eller möjl. *vats-*, gen. av *vatten*. — Åhagen. EK. — Ånghagen.

I äldre handlingar upptagna, nu försvunna namn. (Alla äro kanske ej bebyggelsenamn.)

**Barka gato**, dativform. — 1388 RB 351. ∞ Jfr ovan s. 53, 76.

**Faghra bærgi**, dativform. — 1388 RB 351. ∞ 'Det vackra berget'.

**Fisunni**, dativform. — 1388 RB 351. ∞ Dunkelt och flertydigt. Möjl. dativ av ett *\*Fisa*. Jfr *Fisurudi* Bd XVIII, 146. Kanske är *\*Fisa* urspr. ett ånamn.

**Klaufua holte**, dativform. — 1388 RB 351. ∞ F. l. är fvn. *klauf*, f. 'öppning, klyfta' och s. l. *hult*, n. 'träddunge'.

**Norderstrandh.** — | 1660 D. Bjelkes jb (223, 245). ∞ Har väl varit benämning på en gård i byn *Strand*.

**Pila stofuonne**, dativform. 1388 RB 351. ∞ Väl trädn. *pil* och best. dat. av fvn. *stofa* 'stuga'.

**Ragnars riudre**, dativform. — 1388 RB 351. ∞ 'Ragnars röjning'.

**Slætta holte**, dativform. — 1388 RB 351 | Slettholt 1568. ∞ Möjl. skulle torpet *Slätthult* under Stinneröd kunna åsyftas, men troligare är väl, att en nu försvunnen gård avses.

**Sulleraas.** — | 1568. ∞ Dunkelt.

**Sörderass.** — | 1544.

**thosterödt.** — | 1581. ∞ Mansn. *Toste*. Jfr samma namn NG 1,225.

**weffwerön.** — | 1544. ∞ Dunkelt.

## B. Naturnamn samt kulturnamn som ej avse bebyggelse.

Vid angivandet av läge ha de s. VI meddelade förkortningarna använts. Skär-gårdsnamn ha ibland lokaliserats efter närmaste större ö. Bland de med kursivstil uppräknade namnen har läget (socken, by el. hemman) icke angivits för sådana, som äro av ringa intresse. Enstaka namn på den gamla häradsallmanningen Bred-fjället, vilka hämtats från äldre lantmäterihandlingar, ha blott kunnat lokaliseras till Bredfjället.

### I. Sjöar, dammar, pölar; fjordar, vikar; sund.

Häradet är relativt fattigt på sjöar. Ett undantag utgör den gamla allmän-ningen Bredfjället, där rätt många småsjöar förekomma. Ordet *sjö* ingår i namn på större sjöar samt ofta på sådana mindre, vilka som förled ha ett gårdnamn, t. ex. *Funneshultssjön*. Äldre kartor ha ofta i senare fallet *vatten*, som sålunda i relativt sen tid undanträngts av *sjö*. Mindre sjöar ha namn, som i efterleden inne-hålla *vatten*, n. *van*, *van*, best. sg. *vant* (*vant*). *Tjärn*, n. *şæn*, best. sg. *şænät*, är sällsynt inom häradet. Mindre vattensamlingar kallas *damm*, m. *dam*. *Puss*, m. *paş* åsyftar vanligen en liten, dyig vattenpöl. Större vikar kallas *fjord*, m. *fjoč* eller *kile*, m. *şilə*, *şilə*, vilket senare ord dock oftast synes beteckna mindre, djupt inträngande vikar. *Vik*, f. *víg*, *-a* eller *bukt*, f. *bókt*, *-a* brukas om mindre inbuktningar. *Höl(j)*, m. *hul*, *hur* förekommer en gång om en ganska djup, mindre vik. *Sund*, n. *sún*, *-ät* har sin riksspråkliga betydelse. *Hamn*, f. *hamn* kan användas om en skyddad vik utan bryggor.

*Abborrevattnet* (*åbsravánt* LFj; EK), *Alekärrsvattnet* L., St. (FIv; EK; vid *Ale-kärren* s. 101), *Aleviken*, *Aspeviken* (FAsp; jfr ovan s. 1), *Barkesbovattnet* (GBar; EK; om sjöns forna namn se *\*Bark(a)sjön*), *Bergs kile* (FBe; EK), *Blackevatten* (FBr; EK; Blackwan 1730 F nr 92, Blacke Vatten 1838 F nr 171; f. l. är väl målets *blackor* 'näckrosor'), *Blåsvik* (*blåsvíg* RStr; för vindar öppen vik), *Blötpussen* (FRös), *Bockholmesund* (efter *Bockholmen*), *Brakedammen* (*bràgə*- LTj; EK; väl sekundärt till torpn. *Brak* s. 50), *Brandserösvatten* (LBr; branserödsvatten 1699 L nr 2; sjön är nu utdikad; jfr *Lillesjön* nedan), *Bredvik* (vik i Blackevatten), *Bremsevik* (se *Bremsvik* ovan s. 43), *Brändeuddsbukten* (RStr; sekundärt till *Brände udd* s. 71), *Bråtebukten* (FSu; vik utanför *Bråten*), *Bukilen* (RRen; EK; f. l. är väl *bod*),

*Bukullssjöarna* (FFu; EK; Bukålls vattn 1799 F nr 37; två små sjöar invid *Bukullarna* s. 78), *Buvattnet* (*búvant* FAspBj; EK; Buevand(et, -it) 1594 JN 150; f. l. är gen. (pl.) av fvn. *búð* 'fäbod'), *Båteviken* (*bådäviga* RRen; man lade till med fiskebåtarna i viken), 9 *Dammen*, *Dirhuvudbukten* (LDi), *Djupa bukt* (FStr; EK), *Ekholmesundet* (RRen; vid *Ekholmen*), *Flatevrån* (*flådavråa* FStr; vik utanför åkern *Flaten*), *Flundresund* (RRen; EK; fiskn. *flundra*), *Flågviken* (FHas; EK; nära ett brant bergstup), *Forsen L.* (FKö; Lille Fossen 1842 F nr 150; nu åker, förr vattensamling vid en bäck), *\*Gaddevandt*, se *Gäddevattnet*, *Gamle dammen* (GFf; okänt), *Gossebukten* (*gøsbókta* RUI; EK; en pojke har drunknat där), *Grumsedammen* (LDi; 1818 L nr 17; nu okänd; f. l. är väl *fiskgrums*; jfr närmare Bd IV,70), *\*Gräsviken* (FHä; förutsattes av *Gräsvikskullen* 1794 F nr 55), *Gröna bukt* (FStr; EK), *Gröna bukten* (RUI), *Grönevik* (RUI), *Grötåbukten* (LGr), *Gunnars vik* (RRen; EK; anl. okänd), *Gåsedammen* (*gåsa-* LGus), *\*Gåsviken* (FSu; förutsattes av *Gåsviksbergen* 1835 F nr 132), *\*Gäddevattnet* (GBar; förutsattes av *Gäddevattensberget* 1830 G nr 43; Gadde vandt 1594 JN 151 torde åsyfta samma sjö).

*Hagebukten*, *Holmevattnet L., St.* (GFörLLy; EK; Holmevand(et), lille, store 1594 JN 150; i båda sjöarna finnas *holmar*), *Hundeviken* (RRen; en död *hund* fastnade i ett nät i viken), *Hälgerödsvattnet* (FHä; Helierødsvandet 1594 JN 148, Hälgerödsjön EK), *Hälleviken* (LBe; efter *berghällar*), *Hästedammen* (FStr), *Hästetjärn* (Bredfj; Hestekiern 1594 JN 151; jfr Bd X,63), *Iglevattnet* (GSKä; EK), *I-t L., St.* (*ikra-* LSi; EK; sjöarna äro rika på *iglar*), *Ivarsbosjön* (EK, Iffuersbo vand 1594 JN 150), *Jordmyredammen* (*jørdmyredammen* FAm; *jordmyra* 'formica rubra'; nu torrlagd), *Kalvhusdammen*, *Kasebukten* (FAmStr; EK), *-sjön* (RVä; EK), *Katteviken* (LFj; vik i Stora Skarsjön; sannol. har man dränkt *kattungar* där), *Kattholmsund* (RRa; 1718 R nr 2; innanför *Kattholmen* s. 72), *Kattsjön* (*kåtsjön* GHol; liten göl, där man dränkt *kattungar*), *Knipesjön* (RTå; vid *Knipen* s. 54, 81), *Kolbengtserödsjön* (L; EK; jfr *\*Kolbjörnsvattnet* nedan s. 64), *Krokevattnet* (FAspIv; EK; sjön kröker sig i hästskoform), *Kroppevattnet* (*krøpø-* LAN; EK; *kroppa*, f. 'ruda'), *Källebergsvattnet L., St.* (*sjølabæsvant* FDjIv; EK; sekundärt till ett nu försv. *\*Külleberg* e. d., bevarat även i *Källebergs Läder* 1849 F nr 191 och *Källebergsdalen* s. 13), *Källeviken* (LBe; 1793 L nr 10; anl. okänd), *Lidvattnet* (GFö; EK; Lievandet 1594 JN 150; *lid*, f. 'sluttning'), *Lilla vatten* (FIv; EK), *Lillesjön* (LBr; se *Brandserödsvatten*), *Lindeskullsbukten* (GFö; vid *Lindeskullarna*), *Ljungs kile* (EK; Liungskile 1594 JN 150), *Lyckebukten* (vik i L. Holmevattnet), *Långestrand* (FAm; långgrund vik), 2 *Långevattnet* (GVa; EK; LAN; EK), *Majviken* (LDi; EK; se s. 43; jfr Bd X,133), *Malerännan* (EK; vid *Malen* s. 83), *Mellanvattensbukten* (vid *Mellanvattnet* s. 48), *Mårstensbukten* (FAm; vid *Mårsten(en)* s. 1), *Mårtensvattnet* (LFj; EK; Mårtens vatn 1730 F nr 92), *Mörtevattnet* (FTål; EK), 2 *M-t L., St.* (FHälgLijGHä; EK; Mort vand lille, store 1594 JN 151), *Nolarevik* (LGus), *Nordkil* (RRen; EK), *-vik* (FAm), *Olsmugen* (*ølsmūn* GFö; vik i Skarsjön; jfr s. 109), *Oxevik* (vik å Restenäse ö), *Oxholmesundet* (RRen), *Persvik* (GFö; en viss *Per* tog upp torv vid viken), *Pussarna* (FJä; EK; nu odling), *Pussen* (FRås), *Putten* (FDj; *putt*, m. 'dypöl'), *Pölarne* (GSKä; nu be-

tesmark), *Pölesjön* (FIv; EK), *Rannebergbukten Inre, Yttre* (EK; vid *Ranneberg* s. 54), *Råbockeviken* se s. 24, *Rännan* (sundet mellan *Strande ö* och fastlandet, även namnet *Strande ränna*, EK, förekommer), *Rörvik* (FBeDr; EK; rör 'vass'), 4 *Sandvik(en)*, *Sandvikebukten* (RUI), *Sjögården* (*fågön* FBeDr; vik med gärdesgårdar ut i sjön), *Skäddhålan* (*fædhåla* LDi; fiskn. *skädda*), *Sköljedammen* (*skøla* FHa), *-hålan* (*skølahåla* GMy; bäckhåla där man brukade *skölja* tvättkläder), 2 *-stödet* (LSkRSt; *støde*, n. 'plats för något', jfr föregående), *Solbergstjärn* (FSö; Solberg kiern 1594 JN 148; kallas nu *Tjärnet*), *Sparreviken* se s. 43, \**Stendammen* (FIv; förutsattes väl av *Stendamsskogen* 1831 F nr 122), *Stenlidbukten* (GFö; vid *Stenliden*), *Store damm* (FIv; EK; nu mosse), *Strande ränna*, se *Rännan*, *Stövelpussen* (FJä; Stövelpussen 1792 N 22: 39; nu okänd vattensamling, som väl fått namn efter formen), *Sundsbukten* (FSu; EK), *Sunningesund* (FSu; EK; mot *Sunningen* i Herrestads sn), *Svadorna* (*svå(ø)ra* RStr; vik; *svåa*, f. 'slät, sluttande (och slipprig) berghäll'; jfr Bd XVIII, 256), *Svarta viken* se s. 48, 2 *Svartevattnet* (FIvGFö; EK), *S-t L., St.* (LFj; EK; Suarte vand 1594 JN 150; ovisst vilken sjö som åsyftas), *Svintångebukten* (mellan L. och St. Svintången s. 73), *Säleviken* (FStr; EK; se inledningen s. XII), *Sörkil* (RRen; EK; vik), *Tulteviken* se s. 43, 3 *Tjärnet*, *Torsbergs damm* (GTor), *Tångebukten* (FÅ; EK), *-hamnen*, förr *Tängefjorden* (Tånge Fiohlen 1718 R nr 2; vik vid *Tången* s. 44), *Vassbosjön* (FVa; EK; Vasbuvandet 1594 JN 149), *Västervik* (FAM; EK), *Åkers kile* (LDiÅk; EK), *Åsebukten* (FASPÅ; EK; vid torpet *Åsen*), *Ångeviken* (RRen; EK), *Ånghagsviken* (FHas; EK), *Åvjan* (*ævja* FAM; gytjig pöl).

**Andekärsvattnet** *ænæsæsvânt* FFu; EK. — Ånekjerrswatn 1798 F nr 37. ∞ Sannol. sekundärt till ett nu försvunnet \**Andekärr*, där f. l. är fågeln. *and*.

**Andtjärn** Bredfj. — ankiärn 1730 F nr 92. ∞ Jfr föreg.

**Askag** *askåg* FIv; EK, nu mosse, förr sjö. ∞ Om namnets äldre former och dess betydelse se Bd X, 65 f.

\***Bark(a)sjön**, äldre namn på *Barkesbovattnet*. ∞ Barkesbovattnet är numera en liten, långsmal sjö, som förr varit betydligt större. Av EK framgår, att den varit smalast på mitten. Kanske kunde f. l. vara fvn. *barki*, m. 'strupe'. Jfr t. ex. NG 10, 239, Hellquist Sjön. s. 49. Även andra tolkningsmöjligheter finnas. Se Hellquist a. a. s. 48 f.

**Basteviken** *bøsteviga* FSu; EK; vik i Byfjorden. ∞ F. l. är väl *bast*, men uttalet är påfallande. Jfr *Bastekällorna* s. 133.

**Berns röv** *bærsvæv* FTö; liten, halvcirkelformig vik i Buvattnet. ∞ *Bern* var namnet på en strandägare.

**Blåhusviken?** *bløosviga, bløusviga* RRen. ∞ Jfr bebyggelsenamnet s. 54 f. samt *Blåhuskullen* s. 78.

**Byrvand**, Fräkne hd? — Byr vand 1594 JN 151. ∞ Ovisst vilken sjö som åsyftas. Jfr Bd X, 67. I f. l. ingår ordet *bjur* 'bäver', i målet uttalat *byr*.

**Bystadsjön** *býstaføn, býstavânt* GVa. — Bysta Vatten 1815 G nr 34, Bystadvatten EK. ∞ Förr ganska stor sjö, nu nästan igenvuxen. F. l. kunde vara ett nu

försvunnet gårdnamn, \**Bystad* (jfr NG 4: 1,148), men då sjön ligger i en mycket otillgänglig trakt med ringa bebyggelse, synes detta mindre troligt. Jfr under *Bystadberget* s. 88.

**Bällevik** *bällevig* FSu; EK, vik av Byfjorden. ∞ F. l. är best. f. av adj. *bäld* 'stor'.

**Djup L., St.** *ɲup, lələ, stərə* eller *Djuperna jýbæra* FFuLKol. — Giub 1594 JN 149, Lilla Djup 1768 L nr 6, Stora Djup 1798 F nr 37, L., St. Djup EK. ∞ Enligt Sahlgren Skagershult s. 38 är den fsv. formen \**Diup(er) siö*, varav den nuvarande namnformen uppstått genom ellipsis. Namnet betyder alltså 'den djupa sjön'. *Djuperna* är en dial. bildning till subst. *ɲup*, se Janzén Subst. s. 128 f.

**Duldevattnet** FLij. — EK. ∞ En tjärn, där \**dulden*, ett slags sjörå, hållit till. Jfr Bd X, 67 och där cit. litt.

**Döa korsviken**, se **Korsviken**.

**Flygaretomten** *flūvaratōmta* RUI. ∞ En gubbe, som kallades *flūvaran* 'flygaren', bodde invid viken. Han trodde, att han kunde flyga *flūva*.

**Funneshultssjön** *fūnseltfōn* FFu. — EK, Fundesold(s)vand(et) 1594 JN 149, 150, Funnesholts Sjön 1798 F nr 37. ∞ Se *Funneshult* s. 6 f.

**Fällomevattnet** *fælomævānt, fæloms-* FHöLö. — Fälungs Vatten 1730 F nr 92, Fällungs Vatten 1838 F nr 171, Fällungsvattnet EK. ∞ De äldre kartformerna äro uppenbarligen förvanskade. Av det nuvarande uttalet att döma skulle mellanleden kunna tolkas som ordet *ugn*, vilket i häradet uttalas *om, om*. Kanske är hela f. l. ett färdigbildat ON, \**Fällugnen* e. d.? Dunkelt. Jfr *Kakelugnstjärn* SOV 4,52.

**Galgebukten** RRen. — EK. ∞ Jfr *Galgekällan* och *Galgeberget* nedan.

**Galten, L., St.** *gāltan, lələ, stərə* FLij. — EK, lille, store Galtevand(et) 1594 JN 150, Galte Vatten 1803 F nr 92, Lille, Store Gallten 1828 F nr 112. ∞ Namnet är en ellipsis av ett urspr. \**Galtasjön*, där f. l. är gen. pl. av fsv. *galter*, m. 'galt'. Jfr Hellquist Sjön. s. 165 f.

**Gamlevatten** FDj. — 1849 F nr 191. ∞ Nu okänd sjö, möjl. svarande mot nuvarande *Djurhults mosse*. Adj. *gammal* ger knappast någon mening åt namnet, varför f. l. snarare är ett mot fvn. *Gamli* svarande personnamn.

**Glyseviken** FHas. — EK. ∞ Se *Glysen* s. 134.

**\*Godvattnet** LSk. — Förutsättes väl av *Govattens dalen* 1833 L nr 38. ∞ F. l. är ett berömmande adj. *god*, sannol. syftande på gott fiske. Jfr *Godviken* Bd I, 213 och där cit. litt.

**2 Gorrviken** *gðrvīga* FSuÅ. — EK. ∞ Nr 1 se torpnamnet s. 25. Nr 2 kallas även *Gorrvikebukten*. *Gorr* 'smuts, dy, sillgrums'.

**Grinnsjön** *grīnsfōn* G. — Grinnsjön 1594 JN 151, Grinnsjön 1673 karta S 73 f. 6, Grind Siön 1784 G nr 6, Grinnsjön 1809 G nr 18, Grinnerödssjön EK. ∞ Såsom redan Hellquist Sjön. s. 187 och Lindroth SIOD 1,76 antagit, torde f. l. vara ett mot lty. *grind*, mndl. *grinde* 'grus, sand' svarande ord. Till samma stam föres ett av Lindroth anfört *grindä*, f. 'plats med sämre växtlighet' (Sörmland). \**Grind*

'sand' är nu försvunnet i dial. men antages ingå i ett flertal ON. Jfr ytterligare ovan s. 28 samt t. ex. SIOD 3,165, SOV 2,9, NG 9,79; 17,141 m. fl. Sjönamnets fornspråkliga form torde ha varit \**Grindasiø*. Ev. föreligger en ellips av ett urspr. *Grinnerødssjön*. Sjön har sandbotten.

**Gråbeneviken** *grøbønaviga* LKors. ∞ »Gråben», d. v. s. vargar, lära ha rivit en ko vid viken. Ej långt därifrån ligger *Ulvestenarna*.

**Grässlingevisken** *græsfljøviga* LGr. ∞ Vik med mycket sjögräs. Möjl. en bildning till *gräs*. Dunkelt och flertydigt i brist på äldre skrivningar.

**Gudevattnet** *gude-* FLij. ∞ Annat namn på *Duldevattnet* ovan. Sannol. är f. l. mansn. *Gude*, som ännu på 1700-talet synes ha varit vanligt i Boh. Jfr Bd XVIII,90 under *Gudebo*.

**Gullvattnet** *gulvønt* GHo. — EK, Gulle Vatten 1803 F nr 92, Gullevattnet 1851 F nr 171. ∞ Sjön är liten och dyg. Möjl. har namnet uppstått på grund av den rikliga förekomsten av *gula* näckrosor. F. l. kan också vara berömande eller kanske ironisk. Om namn på *Gull*. Bd I-V, IX, X, XVI, XVIII, XX: 1 reg.

**Hjortesölan** GFILEj. — EK, Jorte Söhlen 1730 F nr 92; Jortevattnet 1815 G nr 34. ∞ Hjortarna »sölade», vältrade sig där under brunsttiden. Se närmare Ekwall i NoB 1920 s. 88 f. och Ekenvall i NoB 1941 s. 1 ff.

**Hällungen, L.** GHä. — EK, lille Hel(l)ungen 1594 JN 164. ∞ Sjön ligger till större delen inom Inlands Nordre härad, där också Stora Hällungen ligger. Sjönamnet är bildat med det i Västsverige vanliga suffixet *-ung* till *häll*, f. 'stenhäll'. Jfr Hellquist Sjön. s. 252 f.

**Hålkasteviken** *hølkastøviga* LGus. ∞ Viken har fått namn av en lastplats och en *hålväg* strax intill.

\***Insjön** GSkä. — Förutsättes möjl. av *Innsjöbergen* 1784 G nr 6. ∞ Nu okänd sjö. Möjligen felskrivning för \**Grinnsjöbergen*?

**Jaktevik** FAm. — EK. ∞ En skeppare brukade för länge sedan ha en *jakt* ankrad där.

**Kardusedammen** *kardusø*. FHav. — Karusedammen EK. ∞ Samma namn återfinnes Bd I,295, där f. l. antages urspr. vara sydboh. *karus(s)a*, f. 'ruda'. Utalet skulle i båda fallen ha associerats med *kardus* 'tobak'. Jfr även Bd V,223.

**Kläppevattnet** FIVRyTo. — EK, kläppevattnet 1807 F nr 65. ∞ F. l. är sv. dial:s *kläpp*, m. 'liten bergshöjd (med fristående toppar)' (Jfr Bd III,11, 201), syftande på den omgivande bergiga terrängen.

\***Koppedammen** GSkä. — Förutsättes väl av *Koppedammsbergen* 1829 G nr 42. ∞ Antingen ett jämförelsenamn (*kopp*) eller också av verbet *koppa* 'slå åder'. Jfr Bd IX,65.

\***Kolbjörnsvattnet** Fräkne härad. — Kolbiørn vand, Kolbiørnsvandit 1594 JN 149, 150. ∞ F. l. är mansn. *Kolbjörn*. Sjönamnet är nu okänt. Möjl. föreligger blott en förvanskad skrivning för *Kolbengtserödsjön*.

**Korsviken** LKors. — EK. ∞ Se gårdnamnet. På Anfasteröd upptas **Döa korsviken** 1815 L nr 21 och på Dirhuvud **Ödekorsviken** 1855 L nr 57, den senare

nu äng. Båda namnen äro okända i trakten. Vid *Döa korsviken* har väl funnits ett *gravkors* eller liknande över någon, som drunknat där. Vad som föranlett det andra namnet är ovisst.

**Källe sjö** *šælə fjó* FKä. — källe Sjön, Källe Sjön 1796 F nr 19, Källesjö EK. Sjön ligger på gränsen mot Bäve sn och mot Väne-Ryr i Älvsborgs län. ∞ F. l. är enl. SOÄ 12,173 ordet *källa*. Jfr *Källegren* ovan s. 15.

**Käringevattnet** *šæriçvánt* FBre. — EK, Kiäringe Wattn 1730 N 27: 9', Käringe vatten odat. karta F nr 92. ∞ Namngrund okänd.

**Körsvik?** FBe. — Kjörsvik, Tjörsvik 1787 F nr 72. ∞ Nu försvunnet namn på en av de många småvikarna å Berg. Oviss namngrund. Jfr *Kjør*- NG reg. samt *Tjörsvaag* NG 9,315.

**Leren** Fräkne härad? — Leren 1594 JN 150. ∞ Namnet har ej kunnat återfinnas. JN anger, att sjön ligger mellan Funneshultssjön och Buvattnet. Möjl. kan någon av Bukullssjöarna åsyftas. Namnet är en ellips av *\*Lersjön*.

**Lommertjärn** *lòmærsçæn* FGa. — Lummen kiernn 1594 JN 149, Lommerkärs Vatten 1796 F nr 22, Lommern EK. ∞ F. l. är fågeln. *lom*, som i boh. dial. har ursprungl. -er: *lommer*. Jfr t. ex. Bd X,70, 82. Ett uttal *lòmænçæn*, som även förekommer, synes vara en kontamination av *Lommern* och *Lommertjärn*.

**Lyvatten** FBredfj. — Lywattn 1730 F nr 92, Lyvatten 1803 F nr 92. ∞ Namnet, som nu är okänt i dial., erbjuder flera olika tolkningsmöjligheter. Sannolikast är väl, att man här har samma stam som i det no. älvsnamnet *Lya* (NE s. 149). Jfr även Hellquist Sjön. s. 362 ff. Inte mindre än sex gånger förekommer namnet *Lykullen* inom häradet. Man kan därför inte utesluta den möjligheten, att Lyvatten är en förkortning av ett urspr. *\*Lykullevatten* e. d.

**Matvattnet** *màd-*, *mâ-* LFj? — Förutsattes av Matwans berg 1730 F nr 92, Matvansberg(et) 1803 F nr 92, Mattvattnsberget 1811 L nr 33, Matvatensberg 1838 F nr 171. ∞ F. l. är *mat*, här åsyftande gott fiske. Samma ord ingår i åtskilliga nordiska sjö- och vattendragsnamn. Jfr Hellquist Sjön. s. 385 f., 395 f. Uttalet *màvánt* är en omtolkning i anslutning till ordet *mad*. Sjön ligger sannol. i Hjärtums sn eller möjl. på gränsen till Fräkne hd. Bd X,64 upptar felaktigt formen *Madvattnet*.

**Mörkevattnet L., St.** *mørkævánt*, *lèla*, *stòra* GRöSkä. — Mörke Watn 1730 F nr 92, Lilla, Stora Mörk Wattn 1784 G nr 6, L., St. Mörkevattnet EK. ∞ Två små mossjöar med *mörkt vatten*.

**Osta(d)vik?** *ostavíg* FVa; nu åker. — Ostavik 1857 F nr 186, 206 a. ∞ *Osekullen* ligger strax intill. Kanske är namnet ett urspr. *\*Osstad-vik* 'viken vid platsen för bäckutflödet', där *\*osstad* kunde vara en tillfällig appellativisk bildning, ev. ett ON. Dunkelt. Jfr *Ostebergen* Bd I,251.

**Pioneviken** FHas; äng och vik. — Pioneviken 1861 F nr 218, EK. ∞ F. l. synes vara växtn. *pion*, men den närmare anledningen till namnet är okänd.

**Prästevattnet L., St.** GSkä. — Lilla, Stora Prästewatnet 1706 karta S 2 f. 272, L., St. Prästevattnet EK. ∞ Namngrund okänd.

**Restevattnet** *rèstavánt* FHeRå. — EK, Rustevandit, Rudste vandet [!] 1594 JN 148, 149, Ristevattnet 1799 F nr 40, Restevatten 1876 F nr 248. ∞ Namnet torde, såsom Janzén i Boh. Stud. s. 236 f. gjort gällande, innehålla ett urspr. ånamn \**Ristå*. Jfr *Restenäs* och *Resteröd* ovan samt Bd XVIII, 161. Av annan mening är Hellquist Sjön. s. 477 f. Jfr även *Restebäcken* och *Røstes oess* s. 70.

**Rinnevattnet** *rinnå*- GRiRy. — EK, Rinde vand 1594 JN 151, Rinne Wattnet 1784 G nr 6. ∞ Samma bäcknamn, \**Rinnan*, som givit upphov till gårdnamnet, ingår som f. l. i sjönamnet liksom i *Rinnekullen* nedan.

**Simlingeavattnet** *simlrygåvánt* LnFj. ∞ Sjön är liten och rund. Med sjönamnet ovan kan man jämföra *Simmelsjön simlryfjön* L. Mellösa sn, Villåttinge hd, Sörmlands län och *Simmelsjön simlryfjön* Norrbärke sn, Västerbergslags tg, Kopparbergs län. Sjöarna äro täml. små och ej långsträckta. Till samma stam ville man gärna föra *Simlom simlka*, *sjmka* by i Husby sn, Lyhundra hd, Stockholms län, 1409 skrivet i *Simble*. Byn ligger nära en sjö, som nu kallas Lommaren, och ej långt från en å. *Simble* 1409 är oblik form av ett \**Simbla*. *Semla simlka* by i Västanfors sn, Gla Norbergs bglg, Västmanlands län, skrives j sømle 1461, i Symbly 1496, i Symblo 1539, Simlegården 1539. Byn ligger på nordsidan av en bred å mellan ett par sjöar. Såsom uttalet och de äldre skrivningarna visa, torde man även här böra utgå från ett urspr. \**Simbla*. I Norge förekommer namnet *Simle* på två ställen (NG 4: 2,260 f. och 15,373). I båda fallen anses en sammansättning med *-vin* föreligga, men för stammen *Siml-* gives endast en hänvisning till fvn. *simull*, m. 'oxe' och till no. dial. *simla*, *semla*, f. 'renko'. *Simle* (NG 15,373) ligger vid *Simlebotnet* och *Simlestrømmen*. Ett urspr. \**Simull* el. \**Simla* skulle ha varit namn på viken, som är smal och grenig. Den skulle då ha jämförts med en rens horn. Tolkningen är otillfredsställande. *Simle* (NG 4: 2,260) ligger vid *Simletjernet*, som av Indrebø Norske Innsjönarnamn 1,166 antas ha fått namn efter gården. En bäck finnes i närheten. I själva verket torde gården ha fått namn efter sjön eller bäcken, \**Simlu-vin*. Ett *Simleelven* nämnes i NE s. 211 f.

I samtliga här uppräknade fall torde man få räkna med att det föreligger ett vatten(drags)n., bildat till en stam \**siml-*, denna i sin tur en utvidgning till en stam \**sim-*. Om denna sistnämnda är ursprunglig, blir tolkningen svår. Kunde man däremot anta, att den utgår från ett urspr. \**svim-*, skulle den kunna anknyttas till en väl belagd ordstam (jfr verbet *simma*), som är knuten till vatten. Jfr i så fall namnet *Simrishamn* (Hellquist Et. Ordb.) samt *Simlängen* (J. Sahlgren i NoB 1946 s. 79 ff.). Rent »ljudlagsenligt» torde inga hinder för antagandet föreligga. En specialundersökning för varje namn är emellertid nödvändig, innan några säkra slutsatser kunna dragas. På säker mark står man emellertid, om man nöjer sig med att konstatera förekomsten av en i sjö- och vattendragsnamn ingående stam \**siml-* av oviss betydelse.

**Skarsjön L., St.** *skåsjön, lèlå, stårå* GFöLTj. — Skeresiø store, Skæresiø lille 1594 JN 150, Skarsiön 1677 karta S 73, Stora Skarsjön 1803 L nr 26, Lilla Skarsjön 1803 L nr 26, L., St. Skarsjön EK ∞ De båda formerna *Skere-*, *Skære-* i JN

äro felaktiga, då de i dial. ej kunna giva upphov till uttalet *skq-*. F. l. är emellertid flertydig. Sannol. ingår ett mot fvn. *skarð*, no. dial. *skard*, n. 'en Bjergkløft, en Fordybning i en Fjeldryg eller imellem to Bjergtoppe' svarande ord. Stora Skarsjön har i norr höga och bergiga stränder, som på sina ställen stupa 10—15 meter lodrätt ned i sjön. *Skard* ingår i ett flertal ON. Jfr t. ex. Bd IX, 78, 153 samt NG reg.

**Skimlingen** *fjmlrygn* GTor. — EK, skimlinge Watten, Skimlingen Wattnet 1803 F nr 92, Skimlingen 1851 F nr 171. ∞ Namnet, som torde vara enastående, bör sammanhållas med no. dial. *skimla* 'glimte, spille i forskjellige Farver', *skimla*, f. 'en hvid Fjel eller Plade, der anvendes som Fiskeskræmme', adj. *skimlut* 'lysplettet', sv. dial. *skimla* 'skymta, skimra' (Rietz s. 583) o. s. v. Dessa ord äro nära besläktade med fvn. *skima* 'klarne', *skim*, n. och *skimi*, m. 'Skin, Glimt, Lysning', vilka i sin tur äro avledningar av roten \**ski-*, som ingår i t. ex. *skina*. *Skimlingen* betyder alltså 'den glänsande, den (fram)glimtande' och ansluter sig därmed till de många sjönamnen med denna betydelse. Jfr t. ex. *Skimten*, Indrebø Norske Innsjønamn 2, 162, samt med hänsyn till betydelsen även Hellquist Sjön. under *Skinande* och *Glien*. Huruvida Skimlingen är en avledning på *-ling* till stammen *skim-* eller en *ing-*avledning till den utvidgade stammen *skiml-* är ovisst.

**Snikeviken** *snigo-* LGus. ∞ Liten vik, som man måste *snika* 'smyga' sig in i.

**Stenkällevattnet L., St.** *stønşælævânt lëla, stōra* GFöLFj. — 2. vand kallis Stenkiesle vand 1594 JN 149, lilla Stenkissle wan, Stora Stenkisle wattn 1730 F nr 92, Lilla, Stora Stenkiszle Wattn 1730 N 27: 9<sup>1</sup>, Lilla, Stora Stenkälle Watten 1850 G nr 55, L., St. Stenkällevattnet EK. ∞ Såsom de äldsta skrivningarna visa, ingår som f. l. ett urspr. *stenkittel*. I boh. utvecklas *kittel* till *şëla*, se Janzén Subst. s. 106 f. Den större av de båda sjöarna ligger liksom nedsänkt i ett berg, varför den väl liknats vid en kittel av sten. Jfr *Kättleberget* Bd XVIII, 214, *Kessleberg* SOÄ 19, 261 samt Bd II, 64 och där anförda ex.

**Stockebo** *stākabo* FIV. — Stockebo Siön 1707 N 22: 38<sup>1</sup>, Stockebosjön 1825 F nr 109, EK. ∞ *Stockebo*, en förkortning av *Stockebosjön*, torde ursprungl. ha varit namnet på ett nu försvunnet torpställe i närheten av sjön.

**Stuteröven** *stüderöva* GFö. — EK, Stute Röfs Vatten 1827 G nr 38. ∞ Liten dyig sjö, i vilken en *stut* lär ha drunknat.

**Tokevattnet L., St.** *tōgevânt lëla, stōra* FTäl. — Toge vand store, lille 1594 JN 149, Tåge Wattnet 1792 F nr 13, Stora, Lilla Togge Vatten 1794 F nr 33, L., St. Tokevattnet EK. ∞ Formellt skulle f. l. kunna vara ett personnamn *Toke* (Lundgren-Brate s. 281), men en sådan tolkning vore säkerl. felaktig. Hellquist Sjön. s. 627 nämner sjöarna *Token*, *Tokgöl* och *Toxen* och Rygh NE s. 272 *Toke* »vand i Draugedal». Samtliga namn uttalas med slutet *o*. Helt visst föreligger en gammal sjö- och vattendragsstam. Någon tolkning har emellertid icke givits. Ett no. *Toke-vand* behandlas av A. Kjær i *Maal og Minne* 1915 s. 96 ff. Han ansätter ett urspr. \**Potkwatn*, där f. l. skulle vara ett älvnamn *potka*. Detta senare namn sammanställer han med *pot*, n. 'Tuden, Brusnen'. Denna tolkning kan icke gälla för *Toke-*

vattnet ovan, ty assimilationen *tk* > *kk* skulle i dial. motsvaras av ett uttal med bevarat *k*.

**Torvan** *tgrva* FIV. — Lacus Turwa 1707 N 22: 38<sup>1</sup>, Torvan EK. ∞ Namnet är behandlat i Bd X, 72 f.

**Trestyckevatten** *trestyckevan* LAN. — EK. ∞ Sjön är delad i *tre* flikar.

**Trollsroven** Fräkne härad. — Trolsrøffuen 1594 JN 149. ∞ Se följande.

**Trollevattnet** *trølevånt* FIV. — EK, Trolle Watten 1831 F nr 122. ∞ Sannol. avser *Trolsrøffuen* ovan samma sjö. I så fall har namnet senare uppsnyggats. Den otillgängliga trakt, i vilken sjön ligger, har väl ansetts vara ett tillhåll för *troll*.

**Trosserødvattnet** *trøserødvånt* FVa. — EK, Trosse vattnet 1857 F nr 206. ∞ Något *\*Trosserød* är nu icke känt men har sannol. varit namn på något nu försvunnet torpställe. Härpå tyder väl även *Trosserødmaderna* s. 13. F. l. torde vara boh. *tross*, n. 'vedpinnar, ruttan ved'. *\*Trosserød* kunde då jämföras med det flerstädes förekommande *Stubberød*.

**Tässesjön** *tøssjön* FGa. — EK. ∞ F. l. är *tøsa* 'groda'.

**Uivesund** RUI. — Ulfwesund 1793 L nr 10. ∞ Se bebyggelsenamnet.

**Vrångelyckan** FAM. — EK. ∞ Namn på sundet mot Herrestads socken. Jfr *Vrångetjärn* och *Vrångeviken* Bd I, 221.

**Våktor, St.** *støre våktør* GLHjärtum. — Vegtoenn stor, Vegtoen, Veygtoen store, (Vegtoen lille), 1594 JN 151, Wector 1706 n 27: 30<sup>1</sup>, Stora Wäcktor 1730 N 27: 9<sup>1</sup>, Store-Våktor EK. Övriga skrivningar se Bd X, 73. ∞ Dunkelt.

**Aklädesvrån?** *øklæsvråa, øklæsvråa* RRa; bukt och gärde. ∞ F. l. synes vara det bl. a. från Bohuslän kända subst. *å-kläde*, n. 'groft kläde, groft tyg, groft sängtäcke af hårgarn' (Rietz s. 839). Jfr fsv. *aklæþi*, fvn. *åklæði* 'sängtäcke'. Vad ordet i så fall åsyftat, har ej kunnat utrönas. Viken är grund och till stor del fylld med vass, varför ytans utseende kanske påmint om ett grovt, luddigt täcke. En anknytning till ett mot fvn. *\*økull*, m. (belagt i sammansättningen *økulskúaðr*; jfr fvn. *økla*, n.) 'ankel' svarande ord synes ej sakligt kunna motiveras. Jfr NG 12, 37 f. *Oklevik*.

**Äntetjärn** FFuVa. — Änte-kärn 1857 F nr 206. ∞ F. l. är det *änt-*, som sporadiskt utvecklat ur *älmt-*, växelform till *alpt*, fvn. *ølpt*, f. 'svan'. Namnet betyder alltså 'svantjärn'. Jfr NoB 1913 s. 9 samt Bd I, 222.

**Ödekorsviken**, se **Korsviken**.

2 **Örevattnet** *ørevånt* GFILÖr. — EK, Stora öhrewan, Lilla öhrevatten 1730 F nr 92. ∞ F. l. kan vara ett mot fvn. *aurr*, fsv. *ør* 'grus' svarande ord. Åtminstone den ena av sjöarna har sandbotten. Fiskn. *öre*, m. 'laxöring' kan emellertid ingå i båda namnen. Jfr namn på *Öre-* Bd I-X reg.

## II. Vattendrag.

*Älv* förekommer icke i något nu levande vattendragsnamn inom häradet men har tidigare funnits. Jfr bebyggelsenamnet *Skälläckerød*. Större vattendrag kallas *å*, f. *ø*, best. sg. *åa*, sällan *åna*, mindre kallas *bäck*, m. *bæk*. Primära vattendrags-

namn ha funnits inom häradet, t. ex. \**Funda*, \**Rinna(n)*, \**Skalelfr* och (bäck- el.) forsnamnet \**Kvatrandi*.

*Andekärrsbäcken* (FFu; jfr *Andekärrsvattnet*), *Apelbäcken* el. *Apledalsbäcken* (äbäl(ä)- el. äbäl(ä)š- GL; *Apelbäcken* EK; rinner genom *Apeldalen*), *Aröd å* (ärö-ä L; EK; Aröds aa 1594 JN 150), *Askagsbäcken* (FIv; Askags becken 1831 F nr 122; bäck, som utföll i sjön *Askag*; nu okänd), *Backån* (FBa; EK), *Björkebackebäck* (FBj; 1807 F nr 65), *Brakebäcken* (LTj; rinner från *Brakedammen*), *Bratteforsån* (GKv; EK), *Bråtegårdsbäcken* (LHä; kallas även *Hällebäcken*; den rinner från Iglevattnet till havet förbi *Bråtegårddet* och *Hälle*), 2 *Brännerisbäcken* (brænärís- FHa; EK; RBa), *Bubäcken* (FBj; EK; rinner till *Buvattnet*), *Djupebäck* (FBredfj; 1803 F nr 92; nu okänd men möjl. identisk med följ.), *Djupedalsån* (LFj; EK; rinner genom *Djupe-dal* till St. Skarsjön), 2 *Dybäcken* (FIv; EK; LKol; nr 2 är nu uttorkad, men namnet lever kvar som åkernamn), *Dyrestens bäck* (RRe; dyrestens bäck 1792 R nr 7; nu okänd; se *Dyresten*), *Forshällaån* (F; EK; Förssel(s) aa 1594 JN 147, 148), *Furubacksbäcken* (GHä; 1811), *Getevadsån* (FL; EK), *Gluppediket* (FTof; rinner förbi *Gluppen*), *Glysediket* (GKol; avlopp för *Glysen* s. 134), *Grinnsjöbäcken* (grínfä- G; Grinnerödssjöbäcken EK), *Groheds bäck* (FGro; jfr \**Grö(a)* nedan), *Gårdsbäcken* (FBud; rinner genom giljan *Gärdet*), *Hansebäcken* (FFu; en viss *Hansson* bodde invid bäcken), *Hassmansbäcken* (GRiSkä; släktnamnet *Hassman*; anl. okänd), *Henriks bäck* (FIv; EK), *Holmevattens bäck* (G), *Hällsmyrsbäck* (LHo; rinner från *Hällsmyr*; kallas i sitt nedre lopp *Slussbäcken*), *Hälgån* (FHälg; Hälgån EK; se gårdnamnet), *Hälgeröds å* (F; Helieröds aa 1594 JN 153), 2 *Hällebäcken* (LHäRSt; Hellebeck 1594 JN 155 torde avse den bäck, som rinner förbi gården *Hälle*; f. l. i det andra namnet är *häll* 'berghäll'), *Hävjedalsbäcken* (FJä; kallas även *Kvibäcken*, emedan den rinner genom *Hävjedalen* och *Kvidalen*), *Högeröds bäck* (R; Högeröds beck 1594 JN 154; rinner förbi Högeröds by), *Ivarsbobäcken* (FAsp; rinner på gränsen mot *Ivarsbo*), *Kläppebäcken* (GRi; rinner genom *Kläppemossen*), *Koppungeån* (F; EK; kallas även *Solbergsbäcken*; rinner på gränsen mellan de båda gårdarna), 2 *Kvarnbäcken* (FFuLFj), *Kvibäcken* (kwí- FJä; se *Hävjedalsbäcken*), *Kärrstegebäcken* (L; namnet efter gården *Kärrstegen*), *Lerbäck* (FBredfj; 1803 F nr 92; nu okänd), *Lidvattensbäcken* (G), *Lilla å* (lèla-ä FIv; Lillån EK), *Ljungs å* (L; Liungs aa 1594 JN 155), *Lundalsbäcken* (FLib; *Lunddalsbäcken* EK; f. l. är sannol. släktnamnet *Lund(d)al*; något \**Lunddalen* är ej känt), *Långeheds bäck* (F; Langeheeds beck 1594 JN 147; namnet efter gården *Långehed*), *Långevattensbäcken* (bäck från *Långevatt-net*), *Lövbäcken* (løbækən FFj; rinner förbi *Lövberget*), *Mossebäcken* (FHa; EK; utgör avlopp för *Store Mosse*), *Myrebäck* (GMy?; Myrebeck 1594 JN 155; okänd), 2 *Oset* (FBerStr; EK), *Rapåsån* (FHogKöSy; efter gården *Rapås*), *Runningsbäcken* (FBud; 1821 F nr 70; något \**Runningen* känner man nu ej till), *Rännebäcken* (GFö; 1803 G nr 19), *Röds bäck* (F; EK), *Saltån* (FBräÅ; EK), *Sandbäcken* (FKä), *Sandsikebäcken* (FJäStTäl; sik, f. 'sankt, sidlänt ställe'), *Skitne bäck* (fetnə-bæk RRe; bäck med smutsigt vatten), *Solbergsbäcken* (F; EK; Solberg beck 1594 JN 148; se *Koppungeån*), *Stenbäcken* (FBrö; 1784 F nr 8), *Stordiket* (LGus; namn på övre delen av

*Grötån*), *Storån* (GRi; EK), *Stubberödbäcken* (FHä; EK), *Svartevattensbäcken* (GFöSo), *Sågån* (FKäSå; EK), *Tjöstelsröds å* (LTj; Tjöstelsrø(d) aa 1594 JN 150, 155), *Tängebäcken* (LGus), *Vättnesbäcken* (GHä; vättné 'vattningsställe'), *Ån* (åa LAN), *Ängbäcken* (FBe), *Örevattensbäcken* (bäck från Örevattnet).

**Björbäck** *björbæk* FHe; även torp och gårde. — Björnebäcken 1799 F nr 40; Björbäck 1876 F nr 248, EK. ∞ F. l. är väl djurn. *björn* eller mansn. *Björn*. Bäcknamnet har också givit upphov till *Björnemaden* (FRå), vilken bäcken rinner förbi.

**Brisbäcken** *brésbæk*, *brís-* FStrVä. — EK, bredsbäcken 1795 F nr 29. ∞ Bäcken rinner förbi *Brisbäcken* och *Brisberget*. Vilket av namnen som är det primära, är svårt att avgöra. Ett urspr. vattendragsnamn (jfr NE s. 23, NG 9,208) som f. l. förefaller mindre sannolikt. Av kartformen 1795 att döma kan ett person(bi)n. *Bred* ifrågakomma. Jfr *Breisaas* NG 8,169, *Bredstorp* SOÄ 14,12 samt annorlunda *Breisviken* NG 11,391.

\***Byra**, se *Byrvadet* s. 76.

**Duple Bäcken** *Bredfj.* — 1730 N 27:91. ∞ Namnet hör möjl. samman med *Dopplemossen* s. 105. Se detta namn och där cit. litt.

\***Funda**, se *Funneshult* s. 6f.

\***Føikiä**, se *Fökeröd* s. 31.

\***Grö** el. \***Gröa**, se *Grohed* s. 8.

**Grötån** *grøddå* LBrGr. — EK. ∞ Se bebyggelsenamnet s. 44.

**Korsbäcken** GBar. — Korssbäcken 1800 G nr 25. ∞ Okänd. Se följ.

2 **Korså** *køsgå* FIv; namn dels på en å från Stockebo till Hälgåån, dels på en å från St. Alekärrsvattnet och Källebergsvattnet. ∞ En bäck rinner nästan vinkelrätt ut i åarna. Möjligen ha namnen uppkommit på grund härav.

\***Kvatrandi**, förr väl namn på en fors. ∞ Se *Kvatroneröd* s. 33 f.

\***Rinna(n)** GRi, se gårdnamnet *Rytter-Rinnan* s. 36.

**Restebäcken** *rèstæ-* eller **Resteån**. — Rustebeck [!] 1594 JN 149, Røstes oess 1594 JN 148, Restebäcken EK. ∞ Enligt Janzén i Boh. stud. s. 236 f. torde namnet från början ha varit ett primärt vattendragsnamn, \**Ristå*. Samma stam ingår i no. dial. *rista* 'ryste', intr. 'skjælve, bæve' (Aasen), fvn. *hrista* 'ds.', sv. *rista* 'ds.'. Betydelsen skulle vara 'den skälvande, bävande'. Jfr *Bäveån* (Lindroth i SIOD 1,41 f.). Andra åsikter om detta och andra namn innehållande stammen *Rist-* ha uttalats av Lindroth i SIOD 1,77 och av Hellquist Sjön. s. 476. Jfr *Restenäs* och *Resteröd* samt *Ristevattnet* ovan. JN *Røstes oess* betecknar åns utlopp, som numera blott kallas *Oset*.

**Risån** *riså* FSå. — Risaan, Rijsaan 1785 Herrestads sn nr 35, Risåna 1813 Hjærtum nr 21. Ån rinner utmed sockengränsen mot Väne-Ryr och kallas i sitt nedre lopp *Bäveån*. ∞ Namnet *Risån* efter *risig* vegetation. Jfr Bd X,79 och SOÄ 12,173.

\***Skalelfr**, se *Skälläckeröd* s. 49.

**Slussbäcken** LAr. — Slusebäcken 1796 L nr 13, Slussbäcken 1854 L nr 51. ∞ Kallas i sitt övre lopp *Hällsmyrsbäcken*. Jfr följande.

**Slussorna** *slüssarna* FFj. ∞ Namnet är plur. av boh. *slussa*, f. 'dammlucka, ståmbord'. Tolkningen Bd IX,87 kan ej ifrågakomma här. Jfr även Bd XX: 1,224 och SOÄ 11,36.

**Strupen** *strùben* FHu. ∞ Bäcknamnet är best. f. av *strupe*, som ibland ingår i namn på smala sund, smala sänkningar mellan höjder o. d. Jfr NG 1,222. Namn på kroppsdelar äro ej sällsynta i sjö- och vattendragsnamn. Sannol. har dock namnet *Strupen* ovan tillkommit en trång dalsänka, genom vilken bäcken rinner. Jfr även Bd II,173, IV,149, XVI,90 och XVIII,164.

### III. Öar, holmar, skär, näs, uddar, grund o. d.

Större kringflutna lokaler kallas ö, f. *ø*, best. sg. *óa*, eller *holme*, m. *hølmə*. Det senare ordet användes även för att beteckna mera tillfälligt omflutna platser på land, t. ex. en upphöjning i en mosse. Mindre holmar kallas *skär*, n. *ſær*, best. sg. *ſæt*. Åtminstone tidvis överflutna skär i själva vattenytan kallas *både*, m. *bæə*, best. sg. i sammansättningar *-bæn*. *Grund* har sin riksspråkliga betydelse. En fiskeplats över ett större grund kallas *flack*, n. *flak*, best. sg. *flákot*. *Flack* betyder 'stor, flat yta'. Uddar och andra utskjutande landtungor kallas *udd*, m. *əd* eller *udde*, m. *ədə* samt *tånge*, m. *tægə*. *Näs* har sin riksspråkliga betydelse.

*Allmagsholm* (förr namn på holme utanför RU1, mitt emot *Allmagskilen* & Orust; *Almagzholm* karta 1673), *Apleskär* (FHAs; EK), *Aspekärrens ö* (FAsp; EK; halvö i Buvattnet, tidvis kringfluten), *Aspetången* (GBe; 1814 G nr 31), *Bergsnäs* (LBe; jfr *Barsnes* s. 51), *Björkholmen* (RRen; EK; se *Brattön*), *Björkholmeskäret* (invid föreg.; EK), *Bockholmen*, *Lilla Bockholmen* (FHAs; EK; djurn. *bock*), *Bratteskär* (FRö; Bratte Skjär 1796 F nr 21; enligt kartan 1796 sammanhängande med land; nu okänt), *Brattön* (RRen; karta 1673; äldre namn på *Björkholmen*; björkbevuxen, *brant* holme), *Brända ön* (FDj; upphöjning i Djurhults mosse, sannol. eldhärjad), *Brände udd* (RStr; EK), *Båtvikeskäret* (RRen; utanför *Båtviken*), *Dansekär* (RRa; skäret där man *dansat*; jfr *Dansareholmen* Bd XVI,119), *Del(e)holmen* FStKobo; 1792 F nr 26; boh. *dele* 'gräns'), *Dirhuvudbåden* (LDi), *-holmarna* (LDi; EK), *Djurnäs* (GKvLisÅs; 1795 G nr 16; *djur* 'älg, hjort'), *Ekholmen* (RRen; EK), *Ekorretången* (LGus; se bebyggelsen. s. 44), *Fars näsa* (FFu; EK; bergig udde), *Fiskeskär* (RRen; EK; fiskeplats intill skäret), *Fiskeskärsbåden* (invid föregående), *Flacket* (*flákot* RU1; fiskeplats; jfr Bd II,176, IV,81 m. fl.), *Flatholmen* (LDi; EK; adj. *flat*), *Flågvikgrunden* (FHAs; Flågvik grunden 1861 F nr 218; nu okända), *Fruns tånge* (*frúas-tægə* LAN; udde i å; en »fru» på Anfasteröd brukade sitta där), *Furudden* (FAspBjRå), *Granolmen* (RStr; EK), *Granolmeskäret* (vid föreg.), *Gusslundsön* (*gúſ]onsúa* LSi; se *Gusslund* s. 73), *Halsetången* (GKol; utskjutande, smalt åkerstycke), *Hasselön*, *L.*, *St.* (se bebyggelsen. s. 8), *Hasselholmarna* (RSt; nu uddar i en å), *-holmen* (FHä; åker och ängsmark, som skjuter ut som en udde i en bäck), 3 *Holmarna*, 2 *Holmen*, *Holmesanden* (*hølməsån* FAm; undervattensgrund), *-skäret* (FAm), *-tångarna* (FGro; Hålmetångarne 1786 F nr 16; nu okända), *Hummerskären*

(*håmsfåra* RRen; man brukade fiska *hummer* vid skären), *Håludd* (RRen; udde på Oxholmen; se *Ugnen*), *Ingmans bryggor* (FAM; stenuddar; en viss *Ingman* bodde intill), *Jons huvud* (FStr; EK; bergig udde), *Kasudden* (RUI; EK; vid *Kasen*), *Kattholmen* (RStr; EK; Kattholmen 1718 R nr 2; antagl. ett jämförelsenamn. På holmen finnes en stor toppformig sten. *Kattsten* 'kvarst' förekommer ej), *Kläppön* (FLis; *kläpp* 'liten bergknalle'), *Koholmarna* (RRen; EK; jfr *Oxholmen*), *Koholmen* (FAM; EK; nu udde), *Korstensholmen* (FAM; EK; Korstensholm karta 1673; namngrund okänd), *Koryrsholmarna* (RRen; jfr *Oxholmen* nedan), *Kotångegrunden* utanför *Kotången* (FHas; EK), *Kråkan, L., St.* (*kråga* FÅ; se följ.), *Kråkholmen* (FÅ; 1829 F nr 190; Kråkan GS; fågeln. *kråka*), *Kvarnholmen* (FRå), *Kyrketången* (LSk; smal halvö vid ån; Hålebornas kyrkstig gick förr över udden), *Ladudden* (RRen), *Lillehavden* (RUI; kallas även *Öudden*), *Lindholmen* (RRen; EK; trädn. *lind*), *Lindjärns näs*, se *Näset, Ljungs holme* (LAN; EK), *Lyckholmen* (annat namn på föreg., givet efter läget utanför *Lyckornas* badort), *2 Långetången* (GSKäRUI), *Långetångeskäret* (RUI; vid föreg.), *Långe udd* (RUI), *Lögnudden* (*lögndån* FFu; namngrund okänd), *Malegrunden* vid *Malen* (FHas; EK; stenudde), *Malinstången* (FKop; Malis tången 1790 F nr 46), *Mellanvattensön* (*mälavansöa* LSi; halvö mellan L. och St. Skarsjön), *Mossehalsarna* (FDj; smala odlingar i en *mosse*), *-halsen* (FKobo), *Måvekullen* (FAM; EK; skäret är tillhåll för måsar), *-skär* (RUI), *Mörtevattens ö* (ö i St. *Mörtevattnet*), *Näset* (FLij; halvö i St. Galten; kallas också *Lindjärns näs*), *Näsön*, se *Restenäse ö, Oxholmen* (RRen; EK; koryrs eller oxholmarna 1789 R nr 8, Oxholmen 1799 R nr 62; förr två, nu en holme. Vad namnet *Koryrsholmarna* åsyftat är obekant. Oxholmen är väl snarast ett motsatsnamn till *Koholmarna*, som ligga strax intill), *Pioneviksgrunden* (utanför *Pioneviken*), *Pipholmen L., St.* (*pih-håkmän* LSi; holmar i Skarsjön; namngrund okänd), *Piren* (FAM; stenudde), *Rannebergsskäret* (RStr; EK; utanför *Ranneberg*. Enl. sjökortet och GS skulle skäret kallas *Kallholmen*, men detta namn användes ej i orten. Uttal och namngrund okända), *Redelig både* (*redeli-båda* FHas; en soldat *Redelig* seglade på grund där), *Restenäse ö* (R; EK; kallas på kartan 1673 blott *Näsön*; se *Restenä s. 54*), *Revet* (RRen), *Risholmen* (LAN; EK; namnet efter *risig* vegetation), *Röda näsan* (*röa-näsa* LBe; udde med en rödgul sten på), *Röde sten* (RRen; *sten* i saltsjön), *Röde udd* (RRen; efter en rödaktig sten på udden), *Rörhals* (FTo; Rörhals 1730 N 27: 9<sup>1</sup>; 1803 F nr 92; nu okänd udde i Buvattnet; *rör* torde åsyfta vassvegetation), *Rödskär* (FSu; Röskjär 1754 Uddevalla nr 3; annat namn på *Ringburen*; skäret har röd stengrund), *Sandudden* (FStr; EK), *Skäret* (RUI), *Sköljetången* (*sköljetången* LSk; lång, smal udde i ån, där man brukade *skölja* tvättkläder), *Småholmarna* (Fstr; EK), *Sofjudden* (*søfisdån* FDr; namngrund okänd), *Stenholmarna* (i L. Holmevattnet), *-holmen* (GFö; ö i Skarsjön), *-udden* (RUI; EK), *2 Stora ön* (FDjKobo; »öar» i mossar), *Storeflågeskäret* (RRen; EK; utanför *Storeflåget*), *Store tånge* (GMy), *Strande dyna* (FStr; EK; jämförelse med en *dyna* 'kudde'; jfr Bd III, 148, IV, 81, V, 143, SIOD 3, 22), *Strande ö* (RStr; EK; Strand Öön 1694 R nr 3; på ön låg förr ett skattetorp, uteslutet ur jb 1916), *Stången* (FAM; udde med sjömärke), *Stånge-*

*hällorna* (FAM; EK; utanför föreg.), *Sunds tånge* (FSu; EK), *Sundsudden* (RUI; udde i *sundet* mellan fastlandet och Ulvesunds ö), *Svarten* (*svåtæn* FHas; udde med svart berggrund), *Sventången* (RRen; EK; f. l. är väl namnet *Svenne*), *Svintångegrunden* utanför *Svintången Lille*, *Slätte*, *Store* (FHas), *Södskär* (LDi), *Södtången* (GFö), *Tisteltången* (LSk; förr växte mycket *tistlar* på udden), *Tovebotten* (LKors; grund vid *Tovan*), *Trankoket* (*tr@nk@k@t* RStr; udde där man kokat tran), *Trinde tången* (LSk; bred, avrundad halvö i ån), *Trätaretången* (FHol; se följande), *Twistudde* (LKITö; Twist udde 1811 L nr 27; udde i Djupedalsbäcken. Man har förr *twistat* om äganderätten. ON?), 4 *Tångarna*, 6 *Tången*, *Tången Lille*, *Store*, 2 *Udden*, *Ugnen* (*ómøn* RRen; kallas även *Håludd*; namngrund okänd), *Ulvesunds ö* (RUI; EK; Vlfssundsøy 1594 JN 154; kallas även *Ulvön úlvöga*), *Västerby skär* (FVä; EK), *Västra grunden* (FHas), 2 *Åtången* (GELLAn; 1793 G nr 7), 2 *Öhuvudet* (FStrRUI; uddar å resp. Strande ö och Ulvesunds ö), *Örstenen* (*éssten* RRa; udde; ör 'grus'), *Öskäret* (utanför Restenäse ö), *Östra grunden* (FHas).

**Allmanskroken** *ålmanskr@æn* LSk; halvö i ån. ∞ Jfr *Al(le)mansskäret* Bd IV, 77, *Allemans kvarn* SOÄ 12, 34, *Almekärr* SOÄ 13, 40 samt *Allmännebergen* nedan s. 87. Namnet betyder alltså »allmänningskroken».

**Deje Lille, Store** *lélə, st@rə d@jə* FAM. — EK, Dege karta 1673, L., St. Dejen GS. ∞ Formellt identiskt synes gårdnamnen *Deje* SOV 8, 39 f. (Brevner s. 80) vara, medan önamn som *Dejan*, *Dejen* och *Dej(e)holmen* (SOV 8, 40) samt *Degören* (Nyländska önamn I, 96 f.) torde vara bildade till samma stam. För gårdnamnen har ansatts ett mot de no. älvnamnen *Deia* (NE s. 27 f.) svarande fsv. ånamn \**Dēghia*, bildat till adj. fvn. *deigr* 'blöt, mjuk; föga energisk'. I önamnen säges i SOV 8, 40 betydelsen 'blöt, mjuk' passa. Endast om man antar, att önamnen *Dejan* och *Dejen* äro elliptiska bildningar, kan adj. *deigr* ingå. Önamnet *Deje* ovan torde snarast vara oblik form av ett urspr. \**dēghia*, f. Fvn. *deigja*, f. betyder 'väta, fuktighet'. *Deje*-öarna ovan äro små och ganska låga, varför det kan antas, att marken i äldre tid varit vattensjuk. Den exakta betydelsen av namnet *Deje* är svår att fastställa.

**Gaveln**, utskjutande bergudde å Lilla Hasselön. — EK. ∞ *Gavel* är väl här använt om ett brant bergparti. Jfr Bd V, 177 och där cit. litt.

**Gusslund** *gúss[un, gúss[un, gúss[æn* LSi. ∞ Namnet avser näset mellan Lilla och Stora Skarsjön. I närheten ligger *Gulensmyr* *gúnsmýr*, som fått namn av att en gul häst, *Gulen*, gått ner sig i myren. Det är kanske ej omöjligt, att båda namnen ha samma f. l., trots det avvikande uttalet, vilket i så fall sammanhänger med den olika accentueringen. Ett personnamn, t. ex. *Gautr*, jfr *Gusseröd* ovan, vore också tänkbart som förled. Olsen *Ætteg.* s. 215 omnämner ett *Guðslundr* 'helig lund', men en dylik tolkning kan knappast ifrågakomma för Gusslund, som ligger i en oländig och sent uppodlad trakt. I brist på äldre skrivingar blir tolkningen oviss. Jfr även NG 1, 247, 2, 224 *Guslund*.

**Hjälmetången Norra, Södra** GLis. — Nordre, Södra hjelme Tången 1823 G nr 39. ∞ Se följande.

**Hjälmudden** *jælmúsdøn* RStr. ∞ Udde med ett bergparti på Strande ö. *Hjäl*m i ON syftar ofta på berg eller höjder. Jfr Bd II, 152, III, 131, IX, 105, SIOD 3, 32.

**Loveholmen** GEL. — Lofveholmen 1793 G nr 7. ∞ Om personnamnet *Love* (Lundgren-Brate s. 171), ev. kvinnonamnet *Lova*, ingår som f. l., el. om en jämförelse med en *handlove* föreligger, kan nu ej avgöras, då platsen är okänd.

**Mänsen** *mänsøn* FStr. — EK. ∞ Väl en ellips av \**Månseholmen* e. d. I orten vet man ingenting om namngrunden.

**Nickholmen** *nækhólmen* RStr. — EK, nickholmen 1792 R nr 7, Neckholmen 1845 R nr 32. ∞ F. l. kan icke vara boh. *nick* 'näck', då näcken icke sättes i samband med saltsjön. I Norge förekomma namnen *Nekøen* och *Nikøen* (NG 12, 357, 259), av vilka det förstnämnda antas möjl. innehålla *nekk*, m. 'Stans, Hvile, Mellemrum mellem Flod og Fjære, Krog' eller *nekkja* 'drage Not op paa Land'. Det sistnämnda alternativet är kanske tänkbart även beträffande Nickholmen ovan, ehuru ingen tradition om namnets innebörd finnes bevarad.

**Ringburen** *riḡbūn* FSu. — EK. ∞ Se följ.

**Ringbåden** *riḡbæn* FSu. — Ringbunn 1754 Uddevalla nr 3, Ringborn 1835 F nr 132, Ringbåden 1855 Liunggren, Atlas öfver Sveriges städer, Sj 72. ∞ Kallas även *Ringgen* *riḡen*. Holmen utgöres av en *ring* av klippor med en sänka i mitten. Var förr en *både* men ligger nu ständigt över vattenytan. Namnet har förvanskats. *Ringburen*, som nu trängt igenom i uttalet efter någon lantmäterikarta, är säkerl. en lantmätares försök att etymologisera det för honom dunkla dialektuttalet, som numera är så gott som försvunnet.

**Räkebåden** *ræḡbæn* FBe. ∞ Undervattensbåde vid Lilla Deje, där man på vintern fångade *räkor* att använda som agn.

**Slumpe-Jon** *ʃlǫmpəjǫn* RRa. ∞ En stor sten i vattnet nära Åklädesvrån. Namnet är ett öknamn, som urspr. burits av en person, som »gick konstigt». Denne hade slagit vad om att simma tvärs över viken men orkade endast fram till stenen, som sedan fick bära hans namn. I Bd XX: 1, 69 omtalas en person *Slumpe-Hans*. F. l. är bildad till no. dial. *slumpa* 'gå tungt (släpande el. larmande)'.

**Tjällholmen** RRa. — EK. ∞ F. l. är *tjäll*, isl. *tjaldr* 'strandskata'. Jfr SIOD 3, 92.

**Trankoket** *tränkóḡet* RRa; undervattensskär. ∞ Som torpnamn förekommer *Trankoket* Bd IX, 36 och som namn på en udde ovan s. 73. Möjl. har någon båt med *trankokeri* gått på grund på skäret eller ha bränningarna över grundet jämförts med *trankokning*.

**Arholmen** RRa. — Elholmen 1594 JN 148, Erholmen karta 1673, Erholmen 1718 R nr 2. ∞ Nu okänd holme. Belägget från 1594 är osäkert. Snarast är väl f. l. ett mot fvn. *æðr*, f. 'ejder' svarande ord. I boh. förekommer *ær*, *æra*, f. 'ejder'. Se SIOD 3, 116.

#### IV. Vägar, broar, bryggor, vadställen och andra passager.

*Väg* heter *væg*, *stig* *sti* och *gata* *gåda*. *Bro* uttalas i äldre mål *bru* men numera nästan undantagslöst *brø*, *-a*. Best. pl. heter i R och F *brøanø*, medan i L uttalet *brøæra* och i G även *brøra* förekommer. Om *klev* och därmed besläktade ord se Bd III, 178 samt om *skede* Bd I, 283, XVI, 148. *Klämma*, f. betecknar 'klyfta, smalt parti mellan berg'. Betr. övriga efterleder se Bd I ff.

*Aspeledet* (FHä), *Barkesbovadet* (FFGa; 1794 F nr 25; nu okänt vadställe, som väl begagnats av folket i *Barkesbo* i Grinneröds socken), *Björkebackeklev* (FBjTo), *Björneklämman* (FRy; smal passage genom berg), *Blockeklevet* (FBröHäs; Blockeklevet 1792 F nr 88; nu okänt), *Bommeledet* (LBr; en *bom* tjänstgör som led), *Bäckevägen* (LBe; Becke- 1793 L nr 10; sannol. åsyftas vägen intill *Bäcke* s. 121), *Dammgatorna* (FKö), *Ekhagsgrinden* (GBa), *Elofs väg* (FHäs; anl. okänd), *Englandskleven* (GSkä; brant stig; namngrund okänd), *Fiskarebron* (*-brua* LKol; nu gärde mellan Aröds å och Kolbengtserödssjön. Trol. har man gått över där, när man skulle *fiska*), *\*Forsstocken* (FHat; förutsattes väl av *Fosstäckemyren* 1840 F nr 142), *Fäkleven* (FHatKö), *Gatan* (RStr), *Gatgrinden* (LGus), *Gatorna* (RStr), 2 *Getevadet* (*jødævåt* FTofLKol), *Getevadsbron* (bro över *Getevadsån*), *Gillerödvägen* (LBra; efter *Gilleröd* s. 42), *Grötå vad* (LBr; förr vadställe, nu bro), *Gustavas grind* (RRen), *Gåsevadet* (LAN; 1792 L nr 7), 2 *Hallegrinden* (GBaLGr; *hall* 'berghäll'), *-vadet* (FVa), *Hundestockeledet* (FGa; Hunnestocke Ledet 1794 F nr 25; se *Hundestocken* s. 91), *Hålegrinden* (FHov; grind vid en *håla*, grop), *Hålvägen* (GMy), *Hällsgatan* (*hålsgåda* LKä; *håll-* 'dämme', se Bd I-III reg.), *Hökevadet* (*høge-* LAN; enligt meddelaren ingår ett soldatn. *Hök* såsom f. l.), *Jättebryggan* (FVa; en stenanhopning, som går ut i Vassbosjön liksom en stor *brygga*; jfr Bd IV, 102), *Kamansvägen* (väg å FKäRö St och andra gårdar, anlagd på 1700-talet av en brukspatron *Kaman* på Dal), *Klevgrinden* (FDr), *Kleverna* (FLib), *Klockarestigen* (LHä), *Klämman* (FGa; 1796 F nr 22; nu okänd lokal), *Kläppebro* (Kleppebro 1594 JN 156 på gränsen mellan Fräkne och Hjærtum; jfr Bd X, 84), *Krappeklev* (FSt; adj. *krapp* 'trång'), *Kringlevägen* (LBra; går förbi *Kringeln* s. 43), 2 *Kyrkestigen* (FKobeRVä), *\*Kåleled* (GBar; förutsattes av *Kåleleds Sten* 1800 G nr 25; väl efter *kålodling* eller *kolbränning*), *Källegatan* (GBa), *Käringekleven* (LAR; Kierlingkleffuen 1594 JN 149; vägbacke, där enligt traditionen en *käring* brukar spöka), *-kleverna* (RLu; okänt), *Kärleksgrinden* (RRen; förr mötesplats för ungdom), *Ledgrinden* (GBa; legrinna 1792 G nr 9; nu okänd), *Lejonsprånget*, se *Trånget* nedan, *Lenas stig* (LAR; smal passage vid Kolbengtserödssjön, där en viss *Lena* fallit i sjön), *Lerklev* (FRäs; *lerig*, brant skogsstig), *-kullgrinden* (FHov), *Ljungskogsvägen* (LBra), *Lundegrinden* (GBa; lunnegrinna 1792 G nr 9; nu okänd), *Ländestaden* (*lænøstæn* RStr; stenbrygga och landstigningsplats), *Madledet* (LGus), *-vägen* (LAN), *Märreklämman* (LBr; stenig passage, där en *märr* slagit ihjäl sig), *Nobergrinden* (FHov; vid *Nober* s. 3), *Nordgårds stock* (LSk; 1791 L nr 11; kluven *stock*, använd som spång; jfr Bd X, 84), *Nötebron* (FIV; en liten spång i en beteshage), *Prästevägen* (RR; väg från kyrkan

till landsvägen), *Reginas väg* (LAr; bergväg, vid vilken en gumba, *Regina*, bodde), *Rosalund* (FJä; vägbit. Möjl. har där förr legat ett torp e. d.), *Röds bryggor* (FAm; EK; mitt emot *Röd*), *Rönnarna* (*rånøra* FBa vägstycke med rönn *run* utmed vägkanten), *Sandvadet* (LKä), *-vägen* (RStr), *Sjöledet* (LBe; 1793 L nr 10), *Skedet* (LGus; åsyftar här en avtagsväg; jfr Bd IX,109), *Skogsgrinden* (LGus), *Skrikaregrinden* (LKors; grinden har väl gnisslat. Om *gastskrik* finns ingen tradition. Jfr Bd III,215), *Smedkleven* (LKol), *Stenbron* (RHö), *Stenbrovägen* (FHov), *Stenbråtegrinden* (RHö), *Stenevadet* (FHa, stenvadet 1795 F nr 23; nu åker, förr *vadställe* vid gamla Uddevalla-vägen), *Stigarna* (*stiana* FBe), *2 Stigen* (FDrHäs), *Stockebro* (FIv; nu okänd), *-gatan* (FKop), *Storebro* (FKobe; möjl. åsyftas samma bro som Store bro 1594 JN 147), *Styggeklev* (*stygklév* FStr; mycket besvärlig passage uppför ett berg), *Sunnarevadet* (*súnarøvat* LAr; *vadställe* på södra delen av ägora), *2 Svartagrind(en)* (FGroRRen), *Tavlevägen* (*tåvle*- FGro; biväg till tingshuset. Sannol. har här väl funnits en anslagstavla), *Tjuveledet* (FFGa; tjuveledet 1794 F nr 25; anl. okänd), *2 Trånget* (FStrLKä; nr 1 är en *trång* bergväg. Nr 2 = *Lejonsprånget*; en bergformation vid passet liknar ett till *språng* nedhukat *lejon*), *Trångklev* (FSu; *trång* passage vid torpet med samma namn), *Tungeledet* (FKobo; 1859 F nr 202; namn på en åker, som väl efter formen kallats *\*Tungan*; nu okänd), *Tälleröd mal* (RRenTå; stembrygga; *mal* 'stenanhopning'), *Tässegrinden* (FIv; *tåssa* 'groda'), *Ulveheds led* (FBredfj.), *Ulveklämman* (FBredfj; Ulfve klämman 1803 F nr 92; nu okänd), *Vadet* (LBe), *Valeklämman* (FKöSy; 1839 F nr 138; sakupplysningar saknas; f. l. flertydig), *Vasebron* (FIv; *vase*, m. 'risknipa utlagd över sankt område'; jfr Bd IV,41, X,139), *Vasskleverna* (*väs*- LKä; starkt söndervittrade stenar med *vassa* kanter vid stigen), *\*Vassvägen* (FJä; förutsättes av *Vassvägs åkern* 1823 F nr 98), *Vindfjälledet* (FBrö; skogsvägsled vid *vindfjälle*), *Väggklev* (FStr; brant stupande bergväggar på ömse sidor om en stig), *Ångegrinden* (RHö).

**Barkegatan** RHö. — 1839 R nr 31. ∞ Nu ej längre namn på en väg utan på en åker, en äng och ett berg i Sörgärdet. Kanske har man *barkat* timmer där. I RB 1389 förekommer namnet *j Barka gato*, men denna form är möjligen felskrivning för *\*j Backa gato*. Jfr torpnamnet *Barkegatan* s. 53.

**Björstigen** RLu. — 1793 R nr 6. ∞ Namnet, som nu är okänt, är flertydigt. Kanske *Björkstigen* eller *Björnstigen*?

**Byrvadet** *bjørvat*, *bjøvat* GToLAn. — Byrevadet 1815 L nr 21. ∞ Förr *vadställe* över ån, som rinner till Stora Hällungen, nu namn på ett odlat område vid ån. F. l. är väl *bjur* 'bäver', som i målet uttalas *byr*. Namnet skulle alltså betyda 'vadstället, där bäver hållit till' e. d. Då något gammalt namn på ån icke är känt, kanske man icke får utesluta möjligheten av att ett urspr. ånamn kunde ingå som f. l. Betydelsen skulle då vara 'vadet över ån *\*Byra*' e. d. Ånamnet är väl i så fall bildat till ordet *bjur*. Jfr *Byrvand* s. 62.

**Gångeträdet** *gågetræt* RSt. ∞ *Gångeträ(d)* 'spång av kluvna stockar över myr eller bäck' är känt bl. a. från Forshälla sn. Jfr Bd XVIII,204.

**Hundeklämman** *hūnəkłēma* FTor. ∞ Smal vägbit mellan två kullar. F. le-  
dens innebörd är oviss. Möjl. är namnet skämtsamt: passagen är så smal, att en  
*hund* med nöd kan *klämma* sig igenom.

**Kappeklev** *kapəkłév* FHog, berg och stig. ∞ F. l. kan vara ordet *kappe*, som  
i skämtsamt användning kan betyda 'litet hus'. Jfr Bd III, 46. Numera finnas dock  
inga spår av bebyggelse vid stigen. Kanske ingår ordet *kapp* i uttrycket *springa*  
*i kapp* eller verbet *kappa* (SAOB K 481). Jfr isl. *keppa* 'vara ivrig, anstränga sig'.  
Namnet kan då jämföras med *Kapprännen* Bd XX: 1, 154.

**Kobbisevägen** *kóbisəvéjən* GLiv. ∞ Väg från Liveröd till Kolhättan i Öds-  
mål. F. l. oklar.

**Ozeklämman** FTor. ∞ Smal passage uppför ett berg. Jfr *Hundeklämman* ovan.

**Påleverket** *pəkəvərket* LAr. ∞ Förr klövjeväg. F. l. är ordet *påle*, men om  
det syftat på en milstolpe eller något annat slags påle är ovisst. S. l. är *verk*. Då  
vägen nu är okänd, kan man ej komma åt den sakliga bakgrunden till namnet.  
Enligt meddelaren har klövjevägen varit byggd av pålar över något sankt ställe.  
Jfr exv. \**Sänkverket* Bd II, 48.

**Skrumpeklämman** FGa. — Skrompe klämman 1796 F nr 22. ∞ Ett \**skrupp*,  
m. har på grundval av ON antagits som motsvarighet till boh. \**skrupp*, m. 'något  
hopskrumpet'. Den oassimilerade formen finns i adj. *skruppot* (Tjörn) 'skral, då-  
lig'. Möjl. är f. l. ett personbin. \**Skruppen* e. d. Jfr Bd V, 47, 50, IX, 173. Jfr  
även *Skrumpeklåvan* s. 109. Då namnet nu är okänt, kan den sakliga bakgrunden  
ej utrönas.

**Toltendel** *töltəndəl* FAm. ∞ Vägstycke. Kanske namnet borde skrivas \**Tolftendel*  
*tolytedel*. Namngrund okänd.

## V. Höjder, backar och sluttningar, hållar och stenar.

Ordet *berg* kan som s. l. i en sammansättning stundom anta formen *-bær*. *Ås*  
har sin riksspråkliga betydelse. *Kulle*, m. uttalas *kələ*, best. sg. i äldre mål ofta *kəl*,  
i yngre *kələn*, best. pl. *kələnə*. Riksspråkets *hög*, m. motsvaras i äldre namn av *hog*.  
*Fjäll*, n., best. f. i sammans:ar ofta *-fjælt*, användes om '(avlägsen) bergstrakt'.  
*Pall*, m. best. sg. *paln*, best. pl. *pələnə* betecknar en bergavsats. *Brank*, m. *brayk*,  
*-ən*, *-ar*, *-anə* översattes i trakten med 'backe, sluttning', medan *brink*, m. *brayk*,  
*-ən*, *-ar*, *-anə* betyder dels 'backe', dels 'kort, brant sluttning på väg'. *Bräcka*, f.  
betecknar en bred (svag) sluttning. *Lid*, f. *lɨ* heter i pl. *lɨər*, best. pl. *lɨ(ə)ra*. *Flåg*,  
n. *fləw* anger ett (högt) brant bergstup. *Bratt*, m. *brat* är en assimilerad form av  
substantivet *brant*. Se i övrigt Bd I-V, IX-X, XVI, XVIII och XX: 1.

*Aleröset* (FLij; gränsröse i stället för en *alestubble*, som 1812 utgjorde gräns-  
märket), *Almå*s (RSt; trädnamnet *alm*), *Anders kullar* (FSt), *Anders Persas kulle*  
(LSi), *Annikeskullen* (FHäs; efter en gumma *Annika*, som bodde vid *kullen*), *Aple-*  
*hogen* (FKobo; Abblehogen 1794 F nr 17), *Apotekskullen* (RRen; 1845 R nr 32;  
jfr *Apotekarevallen* s. 112), *Askebergen* (FKö; EK, 1843 F nr 150; jfr ovan s. 16),

-kullen (LAr; 1796 L nr 13), *Asmunds hog* (FF okänt), *Aspebranken* (LRä), 4 -kullen, 3 -liden, *Backarna*, *Bagarekullen* (FAM), *Baggekullen* (RRy), *Baggens säng* (*bagönsäy* GHol; stor, ovanpå något urholkad sten. Namngrund okänd), *Bankarna*, 2 *Banken*, *Barlindestenen* (FLij; gränsmärke; *barlind* 'idegran'), *Bengtebacken* (RVä; efter en viss *Bengta*), *Bergsäsen* (LBe; 1793 L nr 10), *Berns kullar* (FTo; efter en ägare), *Bernts kulle* (LSi; *Bernt* bodde vid kullen), *Björkebacken* (FIv), -kullen, -liden, *Björkholmebratten* (RRen; *brant* berg å Björkholmen), *Björkås*, -åsen, *Björnebergen* (FHatSu; säkerl. djurn. *björn*), -kullarna (LSi), 4 -kullen (FBjIvRäsGBa), *Björnåsarna* (LAr), 2 -åsen (FHäLBe; sekundärt är *Björnåseöfsen* FHä 1794 F nr 55, se under *Öfsena* nedan), *Blackeliden* (FHäs; 1819 F nr 68; väl efter *blackor* 'bredbladiga växter'; nu okänt), *Blåhuskullen* (RRen; 1845 R nr 32, se *Blåhusviken* ovan s. 54 f.), *Bockeberget* (FRö3), -kullen (GLis; 1795 G nr 16; väl efter *råbockar*), *Bockens kulle* (FHä; sannol. föreligger ett personbin. *Bocken*), *Bockepallen* (RRen; bergavsats å Ekholmen; jfr Bd IX,114), *Bockhusebergen* (*bókhusabærya* FSu; Bockhusebergen EK; på bergen har väl funnits ett skjul för *bockarna*; jfr Bd XVIII,152), *Bokullen* (FFu; 1798 F nr 37; nu okänt), *Borråseberget* (FHeSmå; EK; se *Borråsen* nedan), *Bottnarnebergen* (FHäs; berg vid *Bottnarna*, åkrar), 2 *Bottneberget* (FLij GVa), -liden (FTof), 2 *Brankarna* (*bråγκανə* FHovLis; brant sluttande åkrar), 4 *Bratteberget* (FHäRäsÖdRRy; brant stupande berg), *Bringeberget* (FGaHäs; *brīgəbær* 'hallon' växer där), *Bringebärsberget* (LSko), *Brinken* RSt; 1848 R nr 33), 3 *Brokullen* (*brú-* FHälgRBäRy), *Broliden* (FFKy), *Brunnkullen* (GBa), *Bryggebacken* (FDr; i närheten av *båtbryggan*), *Bråtebacken* (GSkä; sannol. har man *bråtat* lin där), -berget (FAsp), -kullarna GVa; här finnas ännu spår av *brədəhålar* för torkning av lin), 2 -kullen (FBredfjGRö), -liderna (GKol), *Bråten* (FBud; kulle där man *bråtat* lin. Möjl. ingår *bråte* 'röjning' i något av de ovan uppräknade *Bråte*-namnen), *Bräckan* (LKä), *Bräckebacken* (LBr, vid torpet *Bräckan*), *Bräknebacken* (*brəgnə* FVa; *brəgnə* 'equisetum'), 3 *Brände berg* (FHog; EK; FHäsRStr), 3 *Brändebergen* (FDjRäsSu), 2 -kulle (FHogGKv), 2 -åsarna (FKoboRöSt; ha härjats av skogseld), *Brändåsen* (FHäs; 1789 F nr 76), *Brännebergen* (FKy), -kullarna (FKö), -liden (FDr), *Bränne kulle* (*brənə kələ* FJä; man lär ha svedjat skogen intill), *Brännfätteberget* (*brənfdəbærjət* GHol; berg med en liten damm, vid vilken man brände påskeldar), *Buddebräcken* (LAN; *Buddebrecka* 1765 L nr 4; f. l. är väl boh. *būdə* 'får'), *Bukullarna* (FFu; *Bukullen* EK; här låg förr några *fåbodar*), -kullen (FHä; 1794 F nr 55), *Byberget* (FHäs; ligger på gränsen mot Kristinedal i Lane härad; innebörden av f. l. är oklar), *Båtebacke sten* (FDj; 1795 F nr 30; okänt), *Båsebergen* eller *Båsen* (FBudHov; *Båsen* 1795 F nr 28, *Båsebergen* 1796 F nr 20; anledningen till namnet torde vara sänkor och sprickor i bergen; jfr Bd IX,148), *Båseberget* (FKäSt; 1796 F nr 19), -pallen (LKä; 1792 L nr 9; okänt), -stenen (LKä; 1792 L nr 9), *Bärkullarna* (FHog), *Börjes håll* (FFuTof; 1798 F nr 37), *B-s klint* (FJäHav), *B-s kulle* (GFö; skall ha fått namn efter en herde, som brukade hålla till där), *Börtasflåget* (*būtasflōwət* GFö; brant stupande berg vid Skarsjön. En gumma, *būta*, skall ha ramlat ned för stupet och drunknat i sjön), *Dalberget*, *Dalebacken*, *Dalslid*, *Damm-*

*backarna*, *Dammekullarna*, 2 *-kullen*, 3 *-liderna* (samtliga vid eller i närheten av en *damm*), *Dansarebergen* (FÅ; EK; lekplats), *-kammen* (GKv; en liten, öppen plats på en nu delvis bortsprängd bergknalle), *-kullen* (FHavKobo; 1792 F nr 26), *Dansebergen* (RRa; släta berghällar vid Rannebergs brygga), *Dansken* (GMy; kulle vid vilken enligt traditionen en strid med *danskarna* skulle ha utkämpats), *Delareberget* (FHavKobo; 1792 F nr 26; berg i gränsen mellan byarna; f. l. är en *-are*-utvidgning till boh. *dele*, n. 'gräns'), *Delebacken* (dèl- FÖd; vid ägogränsen; se föreg.), *Djupepallen* (RRen; bergavsats på Oxholmen med bråddjup nedanför), *Djupsberget* (júps-FRå; berg vid ett djupt ställe i Restevattnet, sannol. kallat \**Djupet*), *Dyberget* (FSo; dyberget 1789 F nr 87; sankmark nedanför), *Ekeberg* (èg- LBra; ekbevuxet), *-blocken* (FRyTål; berg; boh. *block*, m. 'stock, som skall sågas, stockupplag'), *-brankarna* (GSKä; 1784 G nr 6), *-gilsberget* (LGus; EK; triangelpunkt; namnet givet av kartografen), *-hagsliden* (FBud), *-hogen* (LKä), *-högen* (GBaKol), 5 *-kullen* (FHuRö SoGBaLy), *-liden* (LSk), *-liderna* (GSKä), *-rotsberget* (FSå; namngrund okänd), *-stadbergen* (ègstabérja GEL; berg vid båtplats, ekställe), 2 *Ekkullen* (FHeStr), 3 *-åsen* (FivHäLBr), *Elis backe* (FKä; 1834 F nr 133; väl \**Elins backe*; nu okänt), *Elofs sten* (GFö; 1838 F nr 171), *Enebackarna* (FLå), 2 *-kullen* (FHovLSk), *Enerkullen* (GMy; 1838 G nr 49), *Erikebergen* (GFö), *Eriks kulle* (FKö; 1843 F nr 150).

4 *Fiskebergen* (FAm; EK; FDr; FF; EK; FHä; de två första ligga vid havet, de två senare vid Hälgerödsjön; bra *fiskeplatser* nedanför *bergen*), *Fjället* (FBud), *Flaggberget* (LAn; EK; ungt namn; *flaggstång* på berget), *Flykullen* (GHol; vid ett gungfly), *Flågbacken Stora* (GSKä; Stora flogbacken 1784 G nr 6), *-berget* (LHo), *Flågekullen* (GHäKv), 3 *Flåget* (FDrLDiRRa), *Flågfjället* (LFj), 3 *-kullen* (FJäStr RRen), 2 *Flöjkullen* (fløj- FKöGFö; kullar med vindflöjlar), *Frankenbergskullen* (FLisTor; lär ha fått namn efter en rallare), *Friarebacken* (friarø- LSk; förr lekplats), 3 *Furuberget* (fjër- FKöLBrRRen), *-berget* (RBa), 5 *-kullen*, *Furumans kulle* (FFu; anledn. okänd), *Furåsen* (RBa), *Fågelås* (GKol; EK), 2 *Fåglebergen* (FF; EK; LKol; *fågel* 'skogsfågel, tjäder, orre'; sekundärt till nr 1 är *Foglebergsöfset* FGa; 1794 F nr 25; se *Öfsena* nedan), *-kullen* (GEFj), *Fårekullen* (fjër- FSå), *Fäbergen* (fê- Fiv), *Galnanas berg* (FVä; 1795 F nr 29; nu okänt; möjligen \**Galna Annas berg* eller \**galnarnas* 'galningarnas' berg), *Galtebacken* (FBredfj; 1803 F nr 92), *Garvarekullen* (Fiv; en *garvare* bodde intill), *Gatbacken* (LGus), *-berget* (LGus), 2 *Gatebacken* (FHovRLu), 2 *Genstigsbergen* (FFKySu), *-kullarna* (FKö), *Germunds klev* (FBredfj; okänd lokal), 2 *Getekullen* (gèdøkèl FJäTål), 2 *-ryggen* (FVä; 1795 F nr 29; LSkä; smala, branta åsar; jämförelsenamn), *-röset* (FBrö; 1792 F nr 88; gränsmärke mot Kristinedal i Lane hd), *Giljekullen* (LBe), *Glanarekullen* (glånarø- FHov Su; utsiktspunkt; *glåna* 'titta, glo'), *Glysebergen* (GKol; vid *Glysen*), *Granbacken* (FHä), *-kullen* (FF), *-liden* (FTor), *-ås* (LAnBra), *-åsen* (FGro), *Gretas sten* (RRen), *Grindbackarna* (FKä), *Grindeberget* (LGr), 2 *-kullarna* (FHavHäRLu), 4 *-kullen*, *Grindhammarn* (grínhamøn FHov; *hammar* 'framskjutande bergås'; jfr Bd I-IX reg.), *Grisebacken* (LHä; svinen brukade gå där), *Groppeliden* (gròpølia RUI; nam-

net efter en gubbe, *grøpæn*, som bodde i en jordkula intill; jfr s. 58), *Grottebacken* (FGro; 1856 F nr 196; nu okänd), *Grytekullen* (*grýða*- GFö; litet berg med en jättegryta), *Gräsås* (FKobo; EK; god gräsväxt på åsen), *Grävlingeberget* (RHo), *-hurden* (*-húða* FVa), *-kullen* (FIv), *Gröna liden* (FVä; 1795 F nr 29), *Grönås* (GBar), *Gubbeberget* (FHogNor; anl. okänd), *Gule sten* (FDr; EK; efter färgen på stenen), *Gungsekullen* (*gòysa*- RVä; en *gòysa* 'gunga' för barnen fanns nedanför kullen), *Gungsåsen* (*gòysåsen* FLibLij; gångsåsen 1803 F nr 92; jfr *gòysa* 'gunga' och *gòysedy* 'gungfly'; sannol. föreligger ett \**gòysa*, f. 'gungfly'. Jfr det vanliga *gòga*, f. 'gungfly, gungande mark'. Se Bd I, 214, IV, 111, IX, 109, spec. X, 99), *Gusseröd vale*, se *Valen*, *Gåsebacken* (FIv), *-berget* (FHäs; EK; invid *Gåsehagen*), *-kullen* (FRö), *Gärdeskullen* (FBrö), *Göbergen* (FHuTof; EK; förr tillhåll för *jòþar* 'lodjur'), *Gösta backe* (FVa).

*Hagekullen* (FGaHog), 2 *Hallarna* (FStGBak), 2 *Halleberget* (FHat; FÅ; EK), *-liden* (FHa), 3 *Hallen* (FSuLDiRStr), *Hallingarna Södra* (FHog; 1821 F nr 83; *ing*-avledning till *hall* 'berghäll'. \**Norra H-a* okänt), *Halsebacken* (FKy; smal, på mitten inklämd sluttning), *-berget* (FBeVä), *-kullen* (GKol; långsmal höjd vid ån), *Halvors hatt* (*halvəs-hát* GRy; kulle med en stor sten, *hátæn*. En ägare hette *Halvor*), *Hammaneliden* (*hàmanalía* RRy; invid lägenheten *Hammarn*), *Hammarberget* (RStr), *-kullen* (RStr), *-liden* (RHö), *Hammarsberg* (*haməsberg* FStr; höjd och lägenhet; namngrund okänd), *Hamneberget* (FVä; 1795 F nr 29), 2 *-kullen* (FVäRRen; *hamn*, f. 'kreatursbete'), *Hanseberget* (FHäs; ägaren hette *Hansson*), *-kullen* (GLiv; en gumma, *Hansa*, bodde intill), *Harestenen* (LAr; gränsmärke mot GHol; jfr följande), *Haråsen* (*hàrsæn* RUI; Haråsen 1795 R nr 9; Harås EK; djurn. *hare* ingår i ett stort antal boh. ON), *Hasslebacken* (*hàs[ə]*- FHov), *Hattebergen* (FSt; 1793 F nr 61), 2 *Hatten* (FStr; EK; GRy; jfr *Halvors hatt* ovan), *Hatteö* (FKö; *hattliknande bergknalle* i en mosse), *Havdarna* (*hàvdana* FKö; EK; *havde* 'framskjutande högt bergparti', jfr Bd IV, 133, X, 89), *Havden* (LDi), *H-n Lille*, *Store* (RUI; EK), *Havåsen* (LTj; Hafåsen 1803 L nr 25; okänt; jfr gårdnamnet *Havås*), *Hedbacken* (*hèbakæn* RR; om det öppna uttalet av ordet *hed* se E. Noreen, *Ärtemarksmålets ljudlära*, s. 72 f. samt Kock Sv. Ljh. 1, 152 ff.), *Helges kulle* (GSkä), *Henriks lid* (FIv), *H-s kulle* (FIv; se *Henriks bäck*), *Hjorteberget* (GF1; nära *Hjortevattnet*), *Hjälarna* (FSt; Hjälarna 1794 F nr 33; höjder; väl *hjälmliknande*; knappast *hjälm* 'skyddstak', som antas ingå i en del andra ON. Hjälarna ligga inne i en stor skog. Jfr Bd IV, 111, XVIII, 111), *Hjälmen* (FGa; höjd), *Hjälmas* (*jèlməs* LBe; jfr det vanliga *Hjälmsberget*, t. ex. Bd XVI, 156), 2 *Hogen* (FHeLAN), *Hogmans backe* (GMy i hogmans Backe 1793 G nr 8; åker), *Holmebacken* (FHä; anl. okänd), *Holmestenen* (GSo; gränsmärke mot Holmen), *Hornskedebergen* (LBe; Hornskjebergen 1793 L nr 10; jfr *Hornskedet* s. 55), 2 *Horseberget* (FDr; EK; LHä; *hors* 'häst'), 2 *-kullen* (FJäRäs), *-sten* (LHä; 1838 F nr 171), *Hultebackar* (FF), *Humlebackarna* (FJä; man odlade *humle* där), *-berget* (FDr; EK), *-gården* (FBrö; kulle), *-kullen* (FBrö), *Hundebanken* (LGus), *-bergen* (FHogNor), *-klämman* (FLis; trångt bergspass), *-kullen* (FHaStr), *Hurdeberget* (RRen; *hurd* 'gryt, lya', jfr Bd IX, 39), *Husebacken* (FBrö; här lågo förr några *hus*), 2 *-bergen* (FBaGro), *-berget* (FHe), 7 *-kullen*, *-liden* (FGro), 2 *Husåsen*

(LArRUI), *Håkans kulle* (FBredfj; Håkas Kulle 1838 F nr 171), 2 *Håla berget* (*håla-bærjæt* GToLBröKä; f. l. är adj. *hål* 'ihålig'. Bergen äro starkt söndervittrade; å GTo finns en *hålväg* genom berget. Jfr Bd I-V reg.), *Håleberget* (FF; 1794 F nr 25; okänt), 2 *Håle stenar* (*håla-stênar* GSoLBrSk; stora klippblock med håligheter under), *Håvidsbacken* (FBredfj; Håvidsbacken 1803 F nr 92; nu okänt; möjl. personnamnet *Havidh*, Lundgren-Brate s. 98), *Häggebacken* (LAn; växtn. *hägg*), *-bergen* (GVa), *Hästekullen* (FRö), *-pallen* (LDi; en *häst* lär ha fallit utför branten ned i havet), *Häxekullen* (FSu; anl. okänd), *Högaberg* (RStr), *-lid* (FJäHäs; EK), *-liden* (GBarLiv), *Högbergen* (FHog), *Högeberg* (FBeTi; EK), *Höge berg* (FÖd), *Högebergen* ((FHe), 6 *-kulle*, *-kullen*, *-lid*, *Högen* (LSk; 1791 L nr 11; okänt), *Högeås* (FRå), 3 *Högås*, *Höjderna* (LSk), *Hönseberget* (FSt; 1854 F nr 199 a; sannol. ingår en förkortning av något av de många växtnamnen på *höns-*), *Hörkullarna* (FJä; *hør* 'lin' odlades där förr).

*Ingegärds klev?* (FFu; Indgerdsklef 1798 F nr 37; nu okänt), *Intageberget* (FDj; 1795 F nr 30), *Jensekullen* (FKobo), *Jeppeskullen* (FJä), *Jons kulle* (GLiv; efter en *danskø jøn*, som bodde i en håla på kullen), *Jordbärskullen* (GRi; *jordbær* 'smultron'), *Jordfallsbranken* (RSt), *Jungfrupattarna* (FTo; två små, runda kullar bredvid varandra), *Jämnfjället* (*jämfjält* FIV; EK; berg på gränsen mot Hjærtums sn; Jämnefiäll 1776 Hjærtum nr 14; *jamn* 'jämn'. Jfr Bd X,90), *Jättekullen* (FRå; 1846 F nr 163; har väl ansetts vara hemvist för *jättar*. Inga jättegrytor finnas), *Jönnes kulle* (FKobo), *Kaffekullen* (LSi), 2 *Kajeberget* (FHäs; EK; FKop; tillhåll för *kajor*), *Kalveberget* (FBe; berg i *Kalvhagen*), *-kullen* (FHav), *Karl XII:s slott* (FIV; brant berg; ingen tradition bevarad. Jfr dock *Kungseken* s. 132), *Kasebacken* (RSt), *-kullarna* (FRös), 5 *-kullen*, *Kastebergen* (FRåsRö; timmerkast på bergen), *-kullen* (RUI), 8 *Kastet* (timmerkast), *Kattekullen* (LAn), *\*Kattstenen* (FHäs; förutsattes väl av *Kattstens Röret* 1792 F nr 88; gränsmärke. *Kattsten* 'kvarts'. Jfr Bd IX,117), *Kedberget* (*şëbærjæt* FSo; f. l. är *kid* 'killing'), *Kesekullen* (*şësa*- FHäsStr; kreaturen *keste* där), *Klampebergen* el. *-kullarna* (*kåmpø*- FKö; anses i orten ha fått namn av att *klampade* får brukade hållas i bete där; jfr *Klampemaden* s. 106), *Kleveberget* (FRå), *-liden* (FRåSt; nära torpet *Kleven*), 2 *Kleverna* (FDrJä), *Klintekullen* (FSt), *Klippberget* (LHo; berg med stora klippblock på), *Klipporna* (LGr), *Klockarliden* (GÅs) 3 *Klockekullen* (LHäLLRR. På de två sista stod förr en klockstapel. Nr 1 är nu okänd), 2 *Klävstenen* (FAspGBar; *klåva*, f. 'spricka, rämna'), *Knalten* (GBak; bergknalle med märken efter »jättefingrar»), *K-n Lille* (FKö), *Knappeskullarne* (FHäs; 1789 F nr 76; nu okänt; *knap(p)el*, m. 'små, runda stenar, kullerstenar'; jfr Bd X,121), *Knarrekkullen* (GBa; 1824 G nr 37; okänt; f. l. är möjl. ett personbin. Jfr SOÄ 16,108), *Knipebacken* (RLu; 1793 R nr 6), *-bergen* (RHö), *Knipen* (RKn; *knip*, m. 'berg med brant sida'; jfr Bd IX,117) *K-n Store*, *Lille* (FFuLKol; två tvärbranta berg), 2 *Koberget* (FSuLL; *korna* brukade gå upp där vid varm väderlek; jfr *Nosepallarna* nedan), *Kohagsbacken* (GLiv; EK), *Kokullen* (GHol; se *Koberget* ovan), 3 *Korpebergen* (FIVRRenUI; fågeln. *corp*), *-berget* (LAn), *-kullen* (FIV), *Korpralsliden* (LBe; 1793 L nr 10), *Korsskillnadsberget* (*køşarøbærjæt* FGaHe m. fl.; sex gårdar

gränsa intill varandra på berget), 2 *Krakebacken* (FKoboTorRLu; kanske har man huggit *krakar* 'störar' där. Även en sammandragning av \**Krakemärrsbacken* är tänkbar), *-kullen* (RLu), *Krokeberget* (GFö; vid *Kroken* s. 31), *-liden* (RUI; vid *Kroken* s. 58), *Krokskullen* (FBus; 1840 F nr 147; möjl. är f. l. ett ON el. namnet *Krok*. Jfr Bd X, 69), *Krusekullen* (*krūsə*- FDr; en viss *Kruse* lär ha ramlat nedför berget), *Kråkebergen* (*krågə*- FJä; tillhåll för *kråkor*), *-kullen* (FBjLis), *Krösebergen* (FRös; 1793 F nr 14), *-pallarna* (*krösə*- LGus; där växer mycket lingon), *Kulleliderna* (FJä), *Kvarnbanken* (*kwəŋ*- GHol; vid backens fot låg en *kvarn*), *-berget* (GSKä), *Kvarnebacken* (FBrö), *-kullen* (FSuTi), *-liden* (RSt), *-liderna* (LKol), *Kvarnliden* (FVa), *-stenen* (*kwəstén* FTål; en *kvarn* fanns där förr), 2 *Kvarnstensbergen* (LSiRSt; man har brutit *kvarnstenar* i bergen), *Kvarnåsen* (FJäRy; i närheten fanns ett par skvaltkvarnar), *Kvibacken* (FDr; *kvi*, f. 'kreatursfälla'), 2 *-berget* (*kví*- FJäGRi), *-branken* (RLu), *Kyrkebacken* (FF), *-bergen* (LKä), 4 *-liden*, *Källarebacken*, *Källebacken*, *-berg*, *-liden*, *Källåsen* (LKä; ås med *källsprång*), *Käringebacken* (LKä; 1792 L nr 9; okänt), *-stenen* (FDj; gränsmärke), *Kärleksbacken* (LSk; ungdomen brukade mötas där), *-berget* (GRi), *Kärrebergen* (FJä; vid sankmark), *Käringeplågan* (LSkä; högt och brant berg; namngrund okänd), *Kölnebackarna* (*šəŋə*- FKö; *kölna*, f. 'torkhus för lin, säd o. d. '), *-backen* (LSkä), *-berget* (GLiv), 5 *-kullen*, *-liden* (FRö), *Ladbacken*, *-berget*, *-kullen*, *Larseberget* (RSt), *-kullen* (FDr), *Larses kulle* (FGa; 1835 F nr 130), *Lasteborgen* (LBe; 1793 L nr 10; väl förr *lastplats*; jfr Bd V, 167; okänt), *Latmansberget* (FHas; 1861 F nr 218; namngrund okänd), *Ledliden* (FDr), *Lejongapet* (LAR; en bergformation, som uppstått genom sprängning, och som liknar ett *lejon*), *Lekarebergen* (*lëgarə*- FLij; *lekplats* för ungdomen), 3 *-berget* (FRå; EK; RRen; RTå; EK; nr 2 och 3 ha varit *lekplatser* för ungdom; för nr 1, som stupar brant ned i Restevattnet, anges, att fisken *lekte* nedanför berget), *Lekåsbergen* (RRen; 1845 R nr 32), *Lerliden* (FStr), *Lidbacken* (GELSkä), *Liden*, 3 *Liderna*, *Lidåsen* (FLib; vägen löper i en brant backe nedför åsen), *Lillehammaren* (LBe; 1793 L nr 10), *Lillekullen* (RSt; en tradition att kullen skulle vara en forngrav, har ej kunnat bekräftas), *Lindebacken* (FIv), *-bräcån* (FBu), *-dalsbacken* (RSt), *-kullarna* GFö; *lind* växer där ännu), 4 *-kullen*, *-röset* (FHäs; 1792 F nr 88; gränsmärke), *Lindåsen* (GLiv), *Ljungbackarna* (GSKä), *-kullen* (FHä), *-åsar* (FBj), *Logkullen* (LNy), *Lundalsliden* (FLib; sannol. efter en person, *Lundal*), *Lundebäckarna* (FJä), *-backen* (GSKä), *-bergen* (RUI), *-kleven* (LKol), *-kullen* (FRö), *Lustigkulle* (FSt; 1854 F nr 199 a; kanske soldatn. *Lustig*; sannolikare är dock, eftersom namnet anträffats på flera ställen, jfr Bd XX: 1, 158, att adj. *lustig* ingår, angivande att kullen varit samlingsplats för ungdomen), *Långbergen* (FJä), *Långebergen* (FFGa; EK), 3 *-berget*, *-kullarna* (FSt), *-kulle* (GEL), *-kullen* (FHe), *-vattenspallarna* (LAn), 2 *Långås* (FBudRStr), *-åsar* (FHov; EK), *Läktaren* (*læktan* LAR; bergplatå, som liknar en *läktare*), *Lönnekullen* (FSå; trädn. *lön*), *Lövbergen* (FFGa; f. l. syftar på *löv*tåkt), *-berget* (FFj), *-kullen* (FJä), *-ås* (LSi).

3 *Madbankarna*, 5 *-berget*, *-bräteliden*, *-bräcån* (FTof), *-galten* (FTor; gränsten vid en *mad*; jfr den ofta förekommande användningen av djurnamn i benäm-

ningar på gränsmärken), 3 *-kullen*, *-liden*, *Majas kulle* (FHälg), *Malen* (RR; ås; *mal* 'grusbank'), *Manfjälls huvud* (LBr; utskjutande parti av *Manfjäll*, se nedan), *Marjas kulle* (FIv), *Martes berg* (FHas), *Mattes kulle* (FLib), *Midsommarskullen* (*mëssmëskël* LBr; man tände förr *midsommareldar* där), 2 *Mjölkebacken* (FGaLBe; korna *mjölka*des där), *-kullen* (LSk), *-liden* (LGus), *Mjöl(k)klevorna?* RLu; *Mjölkleferne* 1793 R nr 6; okänt; väl *\*Mjölkklevorna*, jfr *Mjölkklävan* Bd X, 119), *Mosse*kullen, *Myrabergen* (GBa; vid torpet *Myren*), 2 *Myrbacken* (FR&LSi), *-kullen* (LDi), *Myråsen* (LAn), *Månsahallen* (RRen), *Månsekullen* (FBud), *Mårtestenen* (FAM; ett gårde intill har uppodlats av en viss *Märten*), *Mårtens kulle* (FJä), *Måvekullen* (FAM; kulle å Korstensholmen, där måsar brukade hålla till), *Märkebergen* (*märkä-* FHä; enl. uppgift finnas »märken efter djurfötter i berget»), *Märreberget* (*mærrä-* GSkä; en *märr* lär ha ramlat utför berget), *Mörteberget* (*måtjå-* LTj; berg vid Skarsjön; *mörten* lekte nedanför berget), *Nabbekullen* (*nåbå-* FDr; ligger på en *nabbe* 'udde'), *Niklasebacken* (FAM), *Noberliderna* (FHov; invid *Nober* s. 3), *Nolbergen* (*nøt-* FHe; norr om gårdarna), *Nolmansliderna* (FJä; *nolman* 'norrman'; anl. okänd), *Nordre bergen* (FSu), *Nybacken* (RR; 1826 R nr 24; okänt), *Olas kulle* (FHat), *Ormeberget* (FHov; där brukar finnas gott om *ormar*), 4 *-kullen* (kullar öppna för södersol; *ormar* brukade visa sig där tidigt om våren), *\*Ormås* (LTj; förutsattes av *Ormås Flog* 1803 L nr 25), *Orrebergen* (FHo; 1851 F nr 171; fågeln. *orre*), *-berget* (LFj; vid *Orremossen*), *-kullarna* (FBj), 2 *-kullen* (FStrVa), *\*Oseberget* (FDj; förutsattes av *Osebergs kasen* 1849 F nr 191), 4 *-kullen* (*öså-* FVaGRiRRStr; efter läget vid bäckmyrningar), *Oxbacken* (FGa), *Oxekullen* (LGus), *-skallebacken* (FHäs; vid torpet *Oxeskallen*), *Pallarna* (FBredfj; 1730 F nr 92; gränsmärke), *Parkekullen* (FRös), *Perseberget* (*pæşå-* FHe; EK), *Petersberg* (FHov), *Pineliden* (FLisSo; branta backar; en »*pina*» att ta sig uppför), *Pläten* (*plådan* FBrö; liten bergplatå; jfr Bd V, 240), *Potätebacken* (FF; 1858 F nr 203), *Pukebacken* (*pågå-* LL; jfr Bd I, 110, V, 193, IX, 60), *Pulebergen* (FIv; 1831 F nr 122; okänt; säkerl. är f. l. *pöl*, som uttalas *pu<sup>l</sup>*), *Pusseberget* (LNy; har fått namn efter en vattensamling på berget).

*Rabbekullen* (*råbå-* GRi; boh. *rabb(e)* 'tuvig, mager, ljungbevuxen mark'; jfr Bd II, 170), *Ragatekullen* (FHä; 1794 F nr 55; okänt), 2 *Ranneberg(et)* (*rånå-*, *rånå-* LAr; EK; LDi; EK; f. l. är *ramn* 'korp'; se gårdn.), *Ranneberget Stora* (GSkä), *Rannebergs flåg* (RRa; EK), *Rannberget* (LTj), *Rarans kulle* (*råras-kèlå* FRå; en soldat hette *Rar*, hustrun kallades *råra*; närmare anl. okänd), *Rinnekullen* (GRi; se gårdnamnet *Rinnan*), *Rostekullen* (*røstå-* FIv; efter en soldat *Rost*), *Rovan* (*røva* RUI; trind bergknalle; jämförelsenamn), *Rumpan* (*rømpa* FLis; berg; se *Lusasken*), *Rumpkullarna* (FBj), *Ruttneblocksberget* (FRå; Rottne- 1846 F nr 163; okänt; jfr *Ekeblocken*), *Råbockesten* (LFj; 1837 F nr 171), *Råkullen* (*rå-* FSy; väl *rå* 'rågång, gräns'; ligger i gränsen mot Rapås), *Rännebacken* (GMy; 1838 G nr 49; *ränne*, m. 'bäck'), *Rävbergen* (*ræbærga* GFö), *Rävehogen* (GMy; Refvehogen 1793 G nr 8; 'rävkullen'), *-kullen* (FHaHä), *Rävhurden* (*rævhåda* LBr; *hur*d 'gryt, lya'), *Rävhyttekullen* (FSu; sekundärt till *Rävhyttorna* s. 135), *Rävstenen* (GBas; en stor *sten* med en *räv*lya under), *Röda lid* (RHö; rödaktig berggrund), 2 *R-a liden* (FDjRå), *Rödbergen* (*rø-* LGr; efter

ljungvegetation), *-berget* (LBeRUl; rödaktigt berg), *-bräckorna* (FHe; ljungbackar), *Röde sten* (RUl; rödbrun sten å Ulvön), *Rödsandsliden* (RSt), *Röjdebergen* (FGa; 1796 F nr 22; okända), *Röjåsen* (røjåsen LAr; anl. okänd), *Rönningebergen* (FSt; 1854 F nr 199 a; rönning 'röjning'<sup>1)</sup>), *Rönningbacken* (FHä), *Rörpallarna* (LFj; 1811 L nr 33; okänt), *Röseberget* (FVä; 1795 F nr 29; okänt; vad slags rösen, som avsetts, kan nu ej avgöras), *5 -bergen* (rüs- FGroÖd; EK; GKv; forn lämningar, stora rösen, finnas på bergen), *Rösåsen* (rüs- LAr; ett stort stenrös finns på åsen, sannol. en forngrav).

*Sadelmakaresten* (FHovHäsSu; 1792 F nr 88; gränsmärke; anl. okänd), *Saldebranken* (sådbråkån FRå; boh. *sađ* 'säl' och *bråk* 'sluttning'), *Samsbacken* (FF; 1794 F nr 25; förr samfällid mark; förledens *s* förklaras Bd X, 25 vara från adj. och adv. *sams*. Sannol. ingår detta ord eller stammen i verbet *samsas*. Jfr motsatsnamnet *Trätarebacken*), *Sandeliden* (GSKä), *Sandlid* (FTor), *2 -liden*, *2 Sjöbacken* (FRö RUl), *-bergen* (LBr), *-hagsliden* (FFu), *Skalleliden* (skållå LGr; höjd och vägbacke; *skalle* 'hög, torr mark' Bd I, 200), *Skansarna* (GFl; gränsmärke och berg; anl. okänd), *Skansen* (FLij; skoglös platå; väl jämförelsenamn), *Skarpåsen* (LBe; 1793 L nr 10; *skarp* betyder väl här 'torr, grusig, ofruktbar'; jfr Bd I, 114, 201), *Skateliden* (skåda-LGr; fågeln. *skata*), *Skeppsberget Stora* (LÅk; 1792 L nr 7; nu okänt), *Skiljebergen* (FHog; vid ägo gränsen), *Skilnadsbergen* (FHäNol), *Skintebergen* (jintå- FDrHov; *skinta*, f. el. *skint*, m. 'mager mark'), *\*Skogeberget* (FHä; förutsattes väl av *Skogbergsgilljan* 1794 F nr 55), *Skogsberget* (FHö), *-bergen* (LHä), *-kullen* (FBredfj), *Skorstensberget* (LSiKä; 1792 L nr 9), *Skuteberget* (FBe; EK; ett brant, i havet stupande berg, som säges likna en *skuta*), *Skutstenen* (FGaHe; Skute- 1792 F nr 15; ett stort flyttblock; jämförelsenamn), *Skyttekullarna* (fötå- FStr; skall ha fått namn efter en soldat *Skytt*. Jfr dock Bd III, 169, 215, IV, 95, 122, V, 156, X, 107, XVIII, 68), *Slantebergsliden* (slåntbæslå FBud; vägbacke med *slanteberg* 'sluttande klipphällar'; jfr Bd V, 198, X, 107), *Slanhallebergen* (RUl; Slant-halle Bergen 1795 R nr 9), *Slottsbacken* (slåts- RTål; sluttning å Borråsen, där enl. sägnen ett *slott* skall ha legat. På Borråsen har funnits en fornborg ovanför *Slottsbacken*. Kanske syftar f. l. på denna), *-berget* (FHeSmå; EK; högt, brant, vida synligt berg; jämförelsenamn; jfr Bd III, 215, IV, 123, V, 198, IX, 141), *Slätte kullen* (slåta- FDj; man har slagit gräs där; f. l. är alltså *slätt(er)*; jfr Bd X, 107), *2 Slättbergen* (FKäSt; släta berg), *2 Slättebacken* (LBrRSt; släta ängsbackar), *Slättåsen* (FAsp), *Smedbergsliden* (LGus), *2 Smedjeberget* (GRöLGus), *3 -kullen*, *5 Smedkullen* (vid samtliga ha funnits *smedjor*), *Smekeliden* (smægå- FSu; f. l. är väl verbet *smeka* eller ett namn *Smek*; namngrund okänd), *Smygkullen* (FJä; ligger i en *smyg* 'vrå'), *2 Småkullarna* (FVa LTj), *Solberget* (FGaHe; *soligt* läge), *Solekullen* (sølvå- FLisSo; lär ha fått namn efter en soldat *Sol* på Solberg), *Solfjäll* (sølvjål FGaHe; EK; Solefjäll 1792 F nr 15; 'det solbelysta fjället'), *Soliden* (súlå LAn; jfr *Grisebacken* ovan), *Sotnäsbergen* (LKol; *Sotenäs* kompani å Backamo hade förr sin förlägningsplats invid bergen), *Spikbackarna* (FRö; nu okända; möjl. har där förr funnits en *spiksmedja*), *2 Stallkullen* (FBudVa), *Stenbacken* (FSt), *-banken* (FHä), *Stenbråteliden* (RHö; något *\*Sten-*

<sup>1)</sup> Jfr SIOD 1,97 samt nedan s. 112.

bråten känner man ej till; jfr Bd IX, 34, 80, 161), *-bräcckan* (GBa), *-husberget* (FBredfj; 1803 F nr 92; okänt), 3 *-liden*, *-liderna*, *Stensbergen* (FJä), *-bräcckan* (FHa), *Stigkullarna* (*sti-* FGa; en gångstig från skogstorpen gick över *kullarna*), 2 *-kullen* (FHu Häl), *-kullsliden* (FGa), *Stigsbergen* (FSt; gen. av ordet *stig*), 2 *-berget* (FBrKö), *-kullen* (FKö), *Stinnerödbrinken* (RVä; vid gränsen mot *Stinneröd*), *Stockareliderna* (*ståkara-* FHä; ståkareliden 1794 F nr 55; *are-*utvidgning till *stock*; timmer forslades nedför sluttningen till sjön), *Stockeberget* (GÅs; timmerkast), *Stockås* (FIV), *Stolpekullen* (*stølpø-* LKä; om man huggit *stolpar* där eller om där stått några stolpar vet man ej; jfr Bd XVI, 183 och där cit. litt.), *Stolteberget* (RSt; efter en soldat *Stolt*; jfr Bd IX, 150), *Store kulle*, *Storekullen*, *-flåget* (RRen), *-liden*, *Stridekullen* (*strjå-* FÅ; soldatnamnet *Strid*), *Stubbelididen* (*stübøllia* FSY; väl sekundärt till ett nu okänt *\*Stubbeliden*), *\*Stuteberget* (FSt; förutsattes av *Stutebergstrakterna* 1854 F nr 199 a), *Sultanebacken* (GFö; gubben *Sultan sultān* bodde invid; samma namn förekommer Bd XVIII, 64, 349), *Sundskullen* (*sūns-* RUI; annat namn på *Lille Havden*; vid Ulvesundet), *Svarta flåg* (FAsp), *S-a flåget* (FRå; mörk bergart), *Svartekulla* (FHas; EK; anl. okänd), *Svarvareliden* (GBe), *Svarvestolen* (*svārvastōn* GSo; höjd; i närheten bodde en *svarvare*), *Svarvestolsberget* (FBredfj; Suarvestols berg 1730 N 27: 9<sup>1</sup>, svarvestolsberget 1803 F nr 92; okänt), *Svedkullen* (FHu; 1856 F nr 185; okänt), *Svinekullen* (FRy; *svinen* brukade beta där), 2 *Svinhuskullen*, *Svältebacken* (*svæltø-* LBra; backe med dåligt bete), *Syrekullen*, L., *St.* (FDj; 1795 F nr 30; *syra* 'sur mark'; jfr Bd XVIII, 257), *Sågekullarna* (FIV), *-kullen* (FSt), *Sågekullen* (*såw-* FHäl), *-liden* (LSk; Såglia 1791 L nr 11; okänt), *-stenarna* (FBa; stenar i bäck vid en såg), 2 *Söderbergen* (FDjTi; *söd* 'får'), *-kullarna*, *-kulle*, 3 *-kullen*, *Sölvkullsliden* (LBe; Sölf- 1793 L nr 10; okänd namngrund).

*Tasseliderna* (*tåse-* GBa; *tasse* 'varg'), *Timkullen* (*tīmkål* RSt; invid bodde *tīm* och *tīma*, vilka väl givit namn åt kullen), *Timmerberg* (LKors; EK), *-kastet* (LHo), *-ås* (LBe), *Tingskullen* (FKop; *ting* lär förr ha hållits där), *Tituskullen* (LSkä), *Tjuvekullen* (FAsp), *Tjuvliden* (FGa), *Tjuvsåsen* (FKä; se bebyggelsen.), 3 *Tjäreberget* (FFBudGFö; f. l. syftar på *tjärbränning*), *-kullen* (FVä; kulle med *tjärgropar*), *Tjärnebergen* (FSo; EK; vid Solbergs *tjärn*), *Tobackarna* (*tó-* FSmå; åker; *to* 'lin'), *Toftekullen* (FBu; nu finnas inga spår efter *hustomter*), *Tokebergen* (FIV; EK; vid *Tokevattnet*), *Tokkullen?* (*tøkūløn* RSt; kulle i skogen; möjl. är f. l. *tok*; anl. okänd), *Tole-Bengts berg* (RSt; 1800 R nr 11; jfr s. 104), *Tomteboet* (GHol; man har sett *tomtar* i berget; väl ursprungl. (hus)tomt), *-liden* (LAN), *Torkels nabbe* (FHäs; berg och gränsmärke), 2 *Tors(e)kullen* (FFSo; personnamnet *Tor*; anl. okänd), *Torstens backe* (FBrö), *T-s lid* (FKä), *Tovekullen* (LKors; vid torpet *Tovan*), *Tranekullen* (FSy; fågeln. *trana*); *Trestyckeberg* (LAN; vid *Trestykevattnet*), *Trindkullen* (*trīn-* FHeSm; liten rund kulle), 2 *Trolleberget* (FBjBrö), *Trollhättan* (FHov; berg med rösen; *hatt* och *hätta* förekomma ofta i namn på berg; här kanske en ordlek på stadsnamnet), *-ås* (FHäs), *Tryggebergen* (*tryggø-* FBj; sannol. ett personnamn som f. l.), *Trynet* (*trýnt* FVa; smalt, utskjutande berg; jämförelsenamn; kallas ibland även *trýnanø*), *Trängsberg* (LKä; okänt), *-bergen* (RVä), *Trädgårdsliden* (RHö), *Träskobacken* (FTor;

efter en *träskomakare*, som bott intill), *Trätarebacken* (*trätara-* FFu; EK; omtvistad mark; fornlämningar finnas i backen), *-pallen* (RRen; berg å Ekholmen; anl. okänd), *Tumberget* (*töm-* FRå; berg vid Restevattnet; en gubbe, *tömon*, dränkte sig där; jfr mansnamnet *Tomi*, *Tumi*, se SOH 1,32 och där cit. litt.), *Turebacken* el. *-bergen* (RUI; anl. okänd), *Tvättstenarna* (FHä; man brukade *tvätta* kläder där), *Tyskeliden* (FJä; intill bodde *týskøn*), *Tysslingekullen* (*týs[ʷ]ækj̥l* FRös; *týs[ʷ]yngon*), *Tältekullen* (*tältä-* FTi; efter en soldat *Tält*), *Tärneknalten* (RRen; fågeln *tärna*), *Törnebacken* (RBä).

*Ugglekullen* (FHu), *Ulveberget* (FJä), *-hammar* (FSu), *-kullen* (FIv), *-stenarna* (LKors), *Ulvesunds havde* (RUI; EK), *Ulvåsen* (GKol), *Utsikten* (GBa), *Vadberget* (RRen; EK; lär ha fått namn efter *vadfiske*, som bedrivits nedanför berget i havet), *Vadbodberget* (LBe; Vaboberget 1836 L nr 42), *-kullen N., S.* (LBe; Norra, Södra Vabekullen 1793 L nr 10; invid föregående; nu okänt), *Vakthusbergen* (FSy), *Valberget* (*våk-* FSoLGus; högt berg, f. l. är väl *våk(ə)* 'vårdkas, kummel, röse'), 2 *Valebergen* (LArKäRHö), *-klintarna* (FTo), *Valen* (*vân* eller *gúšərə-våkə* LGus), *Vallbacken* (FBrö), *-kullen* (FBu), *Vallersbanken* (FHog; soldatn. *Valler*), *Valåsbergen* (GMy), *-berget* (LHä), *Vassekullen* (FF; anl. okänd), *Vassås* (LAN; skogig ås med mindre myrar och kärr; f. l. är väl växtn. *vass*), *Vattnebergen* (FSt), *Vedbacken* (FNol; EK; sluttning med fornminnen), *-hallen* (FÅ; EK), *-kullen* (LÖr), *Vellmans Lid* (FBud), *Vilestene* (FHäs; *vilosten* på vägen mot Uddevalla), *Vimplebacken* (GFö; efter en båtsman *Vimpel*), *Vindfjället* (LGus; Vinfjället 1830 L nr 39; f. l. är trol. *vind*, syftande på ett för vindar utsatt läge; jfr Bd III,175, IV,113, IX,63, 79, XVI,163), *Viteflågsbergen* (FHä; Viteflugs- 1794 F nr 55; se följande), *Vite katt* (*vidä-kát* LKol; Wittekaten 1730 F nr 92; Hvita katten 1803 F nr 92; berg med *kattsten* 'kvarts'), *V-e kulle* (LAN), *Vitens kulle* (*vidäns* GBa; f. l. är väl ett personbin.), 3 *Vite sten* (FStLHogKol; gränsmärken innehållande kvarts), *Vålarna* el. *Vålen* (*våkana* el. *vân* FIv; berg; sv. dial. *vål(e)*, m. 'rishög i skogen'; jfr Bd X,111), *Väre*kullen (FGa; *väre*, m. 'bagge'), *Värmslebergen* (*væs[ʃ]ə-* FKö; berg med *värmsel* 'källsprång'), *-berget* (FStr), *Västerkullen* (RStr), *-sten* (FIv; gränsmärke mot Hjärtum), *-ås* (RRy; ås *väster* om gården; väl också ordlek på stadsn.), *Västberg* (FBredfj), *Vättnesberget* (GHä), *Ålebergskullen* (FRy; Åhle- 1833 F nr 124; namngrund okänd), *Ålkistekullen* (FBredfj), *Åsarna*, *Åsbergen* (FF), *Åseberget* (GBar), *Åsen*, *Åskullarna* (FF), 2 *Ålgehogen* (LBeSk), *Ånghammarn* (RStr), *-åsarna* (FHe; EK), *-åsen* (FHe), 3 *Ärtemärrskullen* (*ætəmæskj̥l* FBröDrKobe; på kullarna har stått en *ärtemärr* 'torkställning för arter'), *Ärtetunnan* (FRös; EK; berg; anl. okänd), *Åsbergen* (GBa) 2 *-berget* LBrGHol), *-liden* (LTj), *-liderna* (LBr; *åse*, n. 'ås'), *Öberget* (RUI; på Ulvön), *Öfläget* (RUI; EK; del av Öberget), *Ökullen L., St.* (RRen), *Örnekul(l)eknalte* (*ønəkuləkəknälte* även *ønəksləkəknälte* GBak; EK; jfr *Örnekulan* s. 29, 43. Av torpnamnet att döma är uttalet med *ll* sekundärt. I svagton har *-kuvə-* kunnat övergå till *-kslə-*. Oedman skriver dock *Örne-kulla* 1746 (s. 191); sannol. har det funnits ett *örnbo* på berget), *Örstenen* (*ös[ʃ]ən* RRa; bra laxöring-ställe), *Östareliden* (*östareliä* FJä; vägbacke).

**Allmosekullen** *ålmosa-* FHä. ∞ F. l. är *allmosa*, men dess syftning är obekant. Jfr SOÄ 7: 2,214 *Almesabo*, som har samma f. l.

**Allmännebergen** *ålmännebërja* FKö. — Almebergen 1843 F nr 150. ∞ F. l. anger, att bergen varit *allmänning*. Jfr *Allmännedalen* Bd IX,148. *Alme-* 1843 torde vara en etymologiserande lantmätarskrivning. Jfr *Almekärr* SOÄ 13,40.

**Angårdsfjället** *ångasfjält* RStr. ∞ F. l. synes av uttalet att döma vara ett nu okänt ON \**Angård* e. d. Om betydelsen av ett dylikt ON se NG 4: 1, 8, 9 samt annorlunda NG 7,222 jämte där cit. litt. Dunkelt.

**Bikta berget** *bikta-bærjät* FBud. ∞ Se följ.

**Bistra berget** *bistra-bærjät* FBud. ∞ F. l. är adj. *bister* 'dyster, vild, kulen' (SAOB). Jfr t. ex. *Bisterås* Bd I,234 och där cit. litt. Ett annat — möjl. äldre — namn på samma berg är *Bikta berget*. Detta namn är numera känt endast av ett fåtal personer. Enl. traditionen skulle berget varit tillhåll för rövare, varför man borde *bikta* sig, innan man passerade stället. Detta är dock säkerl. blott en förklarings-sägen. F. l. har sannol. förvanskats.

**Bistaberget** FGro. — 1856 F nr 196. ∞ Jfr följ.

**Bistadliden** *bistalja* RUI. ∞ F. l. är i båda namnen dunkel. Möjl. föreligger en förvanskning av adj. *bister*. Eventuellt kunde en tillfällig ordbildning, \**bistad* 'ställe där (vild)bin finnas' ingå som f. l. Jfr användningen av *stad* i namnen *Ostadvik*, *Bystadberget*, *Ekestadbergen* och *Hästestaden*.

**Bjällekullen** F Rös. — Biellekullen 1793 F nr 14. ∞ Målets *bjälla* 'bjällra'. Namnet betyder väl 'kullen, som man går upp på för att lyssna efter kobjällrorna'. Jfr Bd I,40 m. fl.

**Blindeberget** FKy. — Blinne-Berget 1795 F nr 25, EK. ∞ *Blind-* förekommer bl. a. i namn på undervattensskär o. d. Jfr Bd IV,78, XVI,118, SIOD 3,175. Betydelsen anses vara 'som ej synes'. På liknande sätt tolkas åtskilliga namn på *Blind-* i NG (se reg.). Namnet ovan har upptagits ur lantmäteriakterna. Dess syftning är obekant.

**Blåkullen** *blóksl* LFj. — 1851 F nr 171. ∞ Adj. *blå* syftar väl snarast på berggrundens färg. Jfr Bd IX,124 jämte där cit. litt.

**Borrefjäll** *børrefjäl* FBuHov. — 1792 F nr 88, EK. ∞ Namnet förekommer på flera ställen i Boh. Ordet *borg*, som med all sannolikhet ingår som f. l., torde här syfta på det höga och branta bergets utseende. Jfr NG Indl. s. 44 samt Paasche, Snorre Sturlason (1922) s. 71. Inga fornlämningar äro nu kända. Jfr följande.

**Borråsen** *børåsen* RTå. — EK, Borr Åsen 1834 R nr 30. ∞ På åsen finns ett röse samt enligt traditionen även rester av en bygdeborg. Åsnamnet och röset ha givit upphov till en sägen, att en konung *Borre* skulle ha begravts där. Om ljudutvecklingen i ON se Bd I,50 under *Bårekulla*.

**Bredfjället** *brèfjält*, *brèfjäl*, skogs- och fjällområde med spridd bebyggelse. Förr häradsallmänning. ∞ F. l. är adj. *bred*. Om de många små torp och backstugor, som förr funnos här, heter det i en lantmäteriakt från år 1837 (F nr 171): »Alla dessa Backstugelägenheter hafva tid efter annan utan wederbörligt tilstånd till-

kommit. Deras innehafvares belägenhet är ömkansvärd, emedan De, som bo  $\frac{1}{2}$  à  $\frac{3}{4}$  mil från farbar väg, endast på sine små odlade åkerlappar få ringa afkastning, så att Tiggarsstafven måste för övrigt upprätthålla dem. Ingen lägenhet på hela allmanningen finnes, som kan uppskattas till  $\frac{1}{16}$  mtl. . .»

**Brissbacken** *brésbakøn* FStr. — EK. Backslutning med gravfält. ∞ Jfr följande.

**Brissberget** *brésberjæt* FStr. — EK. ∞ *Berg* ovanför *Brissbacken*. Jfr *Brissbäcken* ovan s. 70.

**Brurekullen** *brürækål* FStVr. — EK, Brudkullen 1854 F nr 199 a. ∞ F. l. är målets *brür* 'brud'. Traditionen berättar, att en brud bortförts hit.

**Brurepallen** *brüræpål* LGr. ∞ Namnet åsyftar en backe på gamla landsvägen med ett brant stup ned mot det nu torrlagda Brandserödvattnet. Liksom i fråga om flera andra namn på *Brur-* berättas här om en brud, som skulle ha förolyckats. Jfr Bd I, 158, II, 148, III, 56 m. fl. *Pallen* (se ovan s. 77) har liknats vid en brudpall.

**Burkullen** LBredfj. — 1803 F nr 92. ∞ Se följande.

**Buråsarna** *büråsana* RBären. ∞ F. l. är väl gen. (pl.) av fvn. *búð*, f. 'bod, fåbod'. Jfr t. ex. Bd IX, 2, XVIII, 193 jämte där cit. litt.

**Busen** GVa; gränssten. — 1811 G nr 22. ∞ Säkerl. ingår *buse* 'spöke'. Snarast är namnet en förkortning av ett urspr. \**Busestenen* e. d. Sägner om spöken äro ofta knutna till gränsmärken.

**Byrås** *býrás* GSkä; liten höjd mellan L. och St. Prästevattnet. ∞ Omedelbart nedanför höjden rinner en liten bäck mellan de två sjöarna. I namnet ingår väl ordet *bjur* 'bäver', målets *byr*. Möjl. är f. l. ett namn på bäcken, som då kallats \**Bjúra* e. d. Jfr NG 15, 114 samt *Byrvadet* ovan.

**Bystadberget** GVa. — Bystaberget 1815 G nr 34. ∞ Berget ligger invid *Bystadsjön* (jfr ovan s. 62 f.). I vilket förhållande de båda namnen stå till varandra, kan ej avgöras. Har f. l. åsyftat, att platsen varit byallmanning?

**Dampeberget** LKä. — 1792 L nr 9. ∞ Dialektens *damp*, m. 'fuktighet, imma' torde ingå som f. l. Då namnet nu är okänt, kan den sakliga bakgrunden ej utrönas. Jfr Bd XVI, 199.

**Djurås** GLis. — 1823 G nr 39. ∞ Se följ.

**Djurås** *jýrás* RBa; nu åker. ∞ Ordet *jyr* 'djur' användes om älg och hjort. Om uttalet se *Djurhult* ovan s. 4 och där cit. litt.

\***Dyresten** RRen. — 1792 R nr 7. Förutsattes även av *dyrestens bäck* 1792 R nr 7. ∞ Jfr föreg.

**Falkesten** FHovHäs; gränsmärke. — 1792 F nr 88. ∞ Okänt. Som f. l. kan såväl fågeln. *falk* som ett tilln. *Falk* ingå.

**Ferrebekullen?** FHogRö. — 1794 F nr 26 (2 ggr), färebbe kullen 1793 F nr 61. ∞ Sannol. ett äldre namn på *Slättbergen*. Kanske en förvanskad form av \**Füräpekullen*. Jfr *Koräpebergen* nedan.

**Fjälberget** FBredfj. — Fiählberg 1730 N 27: 9<sup>1</sup>, fjälberget odat. karta, sannolikt från omkr. 1800 F nr 92. ∞ F. l. synes vara *fjäl* 'planka, stock', men dess

syftning är okänd. Jfr Bd III, 178, V, 255. Då uttal saknas, kan kanske ordet *fjäll* inte helt uteslutas. Jfr NG 10, 365 f.

**Fjäreberg** LGus. — 1830 L nr 39. ∞ F. l. är flertydig, men snarast föreligger en förkortning av ett \**Fjäderhaneberg* e. d. Jfr dock Bd I, 160 under *Firrås* jämte där cit. litt samt Bd IV, 81.

**Flenås** FF. — EK, 1795 F nr 25. ∞ Namnet lever kvar i sekundärnamnet *Flenåsebergen flenasabärja* FKy. Möjl. avses samma lokal med de båda namnen; *-bergen* är då ett senare tillägg. Namn på *Flen-* äro relativt sällsynta. Bland möjligheterna att tolka f. l. kunna följande framhållas. 1. No. dial:s *flein*, n., sv. *flen*, n. 'svulst, knöl'. Ordet synes i denna betydelse endast användas som namn på en sjukdom. Det är väl mindre sannol., att ordet här skulle ha använts i överförd bemärkelse. Sakligt skulle emellertid en sådan tolkning väl låta sig motiveras av den småkulliga terrängen vid Flenåsbergen. — 2. No. dial:s *flein*, m., *fleina*, f. 'naken fläck, röjt stycke i skog, barklös fläck på träd', bildat till adj. no. *flein*, sv. *flen* 'bar, naken'. Den kala berggrunden sticker här och där upp. Denna tolkning torde vara den mest sannolika. — 3. I NE s. 52 upptas tre älvdamn *Flena*. En liten bäck rinner nära åsen, men det är väl knappast sannolikt, att denna burit namnet \**Flena*.

**Flukullen L., St.** *flúkyl* FVä. ∞ F. l. dunkel. Kullen kallas även *Flöjkullen flójkyl*. En väderflöjel lär ha stått där.

**Flängåsen** *flängåsen* LAr. — Flängås 1792 L nr 9. ∞ Namnet förklaras i bygden såsom »åsen, där det blåst och flängt». Jfr no. dial. *vindn flængjer* (Ross s. 186). Åsen ligger utsatt för vindar från alla håll. Formellt skulle f. l. även kunna vara ett mot no. dial. *fleng*, m. 'Hug, Rift, Flig, Lap' (Aasen) svarande ord, men syftningen blir då oviss.

**Fläskbacken** FSt. — 1854 F nr 199 a. ∞ *Fläsk* i ON kan vara berömande eller ironiskt, men dessutom torde det finnas ett terrängbetecknande ord \**fläsk* med betydelsen 'flik' eller möjligen 'flat häll' e. d. Då namnet nu är okänt, ha inga sakupplysningar stått att erhålla. Jfr *Fläskåkrar* s. 121.

**Fråget** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Nu okänt. Möjl. en felskrivning för \**Flåget* eller en dial. växling mellan *l* och *r*, som är väl känd från ett flertal sv. dial. Jfr även *Frågot* Bd IX, 65, X, 54.

**Fräknebacka hall** FRåsRö; gränsmärke. — 1842 F nr 150. ∞ Namnet är nu okänt. Namngrund okänd.

**Fröstockebergen** *frøstakøbærja* FHat. ∞ F. l. torde vara västsv. *fröstock* 'trästycke som förenar »dockorna» på släde'; jfr E. Abrahamson i MASO 5 (1943) s. 94.

**Galgberget** LHä; stort flyttblock. ∞ Underliga vittringsformationer påminna dels om en människofot och oxfötter, dels om stolphål. Dessa märken ha givit upphov till en sägen, att en *galge* släpats upp av oxar, och att en oskyldig man blivit hängd där. Sägner refereras utförligt av Ljungner i GBFT 1935 s. 85 ff. Jfr även *Galgekällan* nedan s. 133.

**Glyteberget** *grjðbærjat* RUI. ∞ Möjl. en bildning till ett mot no. dial. *glita*, f. 'lys, aapen plet i skog' svarande ord med labialiserat *i*. Jfr fvn. *glita* 'glänsa, skina'.

**Gläppekullen** FF. — 1858 F nr 203. ∞ Nu okänt. F. l. är väl (en bildning till) sv. dial. *gläppa* 'öppna sig, bliva en öppning, spricka' (Rietz s. 203), bl. a. känt från Västergötland. Jfr no. dial. *glepp*, m. 'aabent Mellemrum, f. Ex. i en Skovstrækning'. Denna betydelse synes av kartan att döma passa in på terrängförhållandena på platsen.

**Glättesten** FIV; gränsmärke mot Hjærtum. — 1782 Hjærtum nr 22. ∞ F. l. är målets *glätta*, f. 'glänta i skog'. Namnet är behandlat i Bd X, 99.

**Glöggesten** FSt. — EK, Gluggesten(en) 1776 Hjærtum nr 14, 1795 F nr 30. ∞ Se Bd X, 98 f. *Glyggesten(en)*.

**Grevestenen** *grævæstén* FSt. — EK. ∞ En stor och hög *sten*, under vilken enl. traditionen en *greve*, som stupat i krig mot danskarna, skulle ligga begravd. Detta är säkerligen blott en namnförklaringssägen. Ett binamn *Greve(n)* är känt (Bd III, 252, XVIII, 155), väl syftande på »pampigt» uppträdande. En länsman *Grefve* bodde på 1600-talet dels i Ljung och dels i Resteröd. Möjl. kan namnet ha något samband med denne.

**Grinnerås** GLis; skog och ås. — 1823 G nr 39. ∞ Nu okänt. F. l. är väl gen. av det \**grind*, f. 'sand, grus', som antagits ingå i *Grinneröd* och *Grinnsjön*.

**Grisen** GToLis; gränsmärke. — 1795 G nr 16. ∞ Närmaste gränsmärke intill *Suggan*. Djurnamn äro vanliga i namn på gränsmärken. Jfr följande.

**Grågåsen** GBar; gränsmärke. — 1830 G nr 43. ∞ Fågeln. *grågås*. Anl. okänd.

**Gråe hund** *gråe-hån* GTo; höjd. ∞ Jämförande namn. Jfr t. ex. *Grå mårren* Bd XX: 1, 124, *Gråson* XX: 1, 150, *Grå(e) hund(en)*, *Gråsuggan*, *Gråulven* Bd X, 99. Jfr även *Hyndan* nedan.

**Grå hund** FKobeRVä; gränsmärke. — grå(å) hun(d) 1696 F nr 2, Gråhund 1794 F nr 55. ∞ Nu okänt. Jfr föreg.

**Gul(l)berget** LBr. — gulberget 1696 L nr 2. Sekundärt är *Gullbergetz myr* 1699 L nr 2 och *Gullbergshulan* 1793 L nr 10. ∞ Namnen äro nu okända. Sannol. ingår adj. *gul*, syftande på gulaktig berggrund eller på gul vegetation. Jfr *Gullvattnet* s. 64.

**Hackåsen** el. **Hacksåsen** *håksåsen*, *håksåsen* FHa. — Hackåsen 1746 Oedman, s. 190. ∞ Det vore frestande att sammanställa namnet med det jämtländska *Hackås*, fsv. *Hakuas*. Se NoB 1922 s. 136 ff. Ordet *haka* uttalas emellertid *håga* och *hake håga*. F. l. i Hackåsen är därför sannol. *hake*, n. 'med hacka uppodlad åkerlapp'. Namnformen *Hacksåsen* kunde vara sekundär till ett nu försvunnet ON \**Hacket* e. d. Invid åsen ha förr funnits små åkerlappar. Även andra tolkningar äro tänkbara. I orten anges namnet ha uppstått av att en konung *Hacke* skulle ligga begravd på åsen. Någon forngrav känner man dock ej till numera, och denna tradition är säkerl. blott ett försök att förklara namnet. Jfr vidare *Kung Hakes grav* samt *Hackegraven* s. 134. Se Oedman s. 190. Jfr även *Hakesberg* nedan.

**Hagleberget** FSå; gränsmärke mot Hjærtum. — 1813 Hjærtum nr 21. ∞ Namnet anses Bd X,100 möjl. innehålla *hagel*, n. i en äldre betydelse 'liten sten' (resp. soldatn. *Hagel*) eller vara ett urspr. (försvagat) \**Hagledberget* (*led* 'gårdsgårdsled') eller \**Haglidberget*.

**Hakesberg** LAr. — c:a 1850 rättsprotokoll. ∞ Då uttal saknas, är det svårt att yttra sig om namnets betydelse. Möjl. ingår ett personnamn *Hake*. Holmberg III,259 omnämner ett *Hakåsen* å Aröd, som tycks åsyfta samma höjd. F. l. i *Hakesberg* kunde då vara urspr. *Hakås-*, som i sin tur kunde vara sammansatt med ordet *hak* el. *haka*. Jfr *Hackåsen* ovan.

**Hakullen?** LKol; berg. — 1840 L nr 45. ∞ Nu okänt. F. l. är flertydig. Snarast kommer kanske ordet *hage* i fråga. Jfr Bd III,106. Tänkbara äro också *hag* 'inhägnad', *hak*, *hake* el. *haka*. Jfr Bd I,309, V,180.

**Haltebacken** *håltébäckan* FKy. ∞ F. l. är sannol. ett personbin., \**Halten* el. \**Haltan*, till verbet *halta*. Jfr *Haltetorget* Bd IX,25.

**Handräckorna** *hånrräckora* GÅs. ∞ Höga backar med brant stup på ena sidan på den gamla landsvägen. Som skydd hade man satt upp *handräckor* 'ledstänger'. Se Nilén Ordb. s. 51 samt SAOB under *handräck*.

**Helgås** *hæljås* GSkä; berg och skog. ∞ F. l. är väl personnamnet *Helge*. Formellt kunde ordet *helig* ingå, men någon tradition, som sätter namnet i förbindelse med kult, finnes ej numera bevarad.

**Helvetesflåget** FBredfj. — Helfvetsfloget 1803 F nr 92. ∞ Nu okänt.

**Hjälmås** LBe. — 1836 L nr 42. ∞ Namnet är bevarat som lägenhetsnamn och ingår i de nu okända sekundärnamnen *Hjelmåsetegen*, *-kullen* 1793 L nr 10 och *Hjelmåstlyckan* 1836 L nr 42. Kanske har åsen uppkallats efter något *hjälm*liknande parti. Jfr SIOD 3,22 f., Bd IX,105, 130, XVIII,111, 358 och där citt. litt. Även *hjälm* 'skyddstak på stolpar' kan ingå.

**Hogeberg** FBredfj. — 1803 F nr 92. ∞ Nu okänt. Jfr *Hukebergen* nedan.

**Hornkullen** *høn-* FHälg. ∞ *Horn* i boh. ON betecknar ofta ett framskjutande bergparti. Jfr Bd I,242, X,100.

**Hukebergen** *hügébærja* FVä. ∞ F. l. är väl det terrängbetecknande *huk*, m. 'skarp krökning, vinkel, framskjutande hörn (av berg)'. Berget går brant och vinkelformat fram mot landsvägen. Jfr Bd I,321, II,14, 123, X,24.

**Hundestocken** *hünäståken* FGaFF; berg. ∞ På berget lär ha funnits en *harstock* 'gillerstock för harfångst', vari en *hund* fastnat och omkommit. Folkhumorn har sedan kallat berget för Hundestocken.

**Hungerås** *hüjærås* GHä. ∞ Det no. *Hungeraasen* NG 5,410 anses innehålla subst. *hunger*. Det är »magert og kleint» där. Denna tolkning passar in också här.

**Huvudet** *hðvøt* LBr; berg. ∞ Berget utgör *huvudet*, avslutningen, på en ås. Jämförelsenamn.

**Hyndan** FKobeRVä; gränsmärke. — hynna 1696 F nr 2. ∞ Nu okänt. Låg nära *Grå hund* och är väl beroende av detta namn.

**Häradsdomarn** FHäs; gränsmärke. — 1792 F nr 88. ∞ Låg nära gränsstenen *Nämndeman*.

**Högseliden** *höjsälta* LAn. ∞ F. l. är ett IN, *höjsän*. Ej långt därifrån ligger torpet *Högen*, vars ägare kallats *höjsän*.

**Hövdingebanken** *hövdigebåkän* LHo. ∞ Se följ.

**Hövdingen** *hövdigän* FDj; kulle i åker. ∞ Ordet *hövding* 'höjd' är belagt från boh. dial. Jfr Bd I, 13, III, 198.

**Järnhylstren** *jænhylstra*, *-hülstra* FFu; stenmoras. ∞ S. l. är pl. av *hylster* 'gömställe'. Enl. traditionen skulle rövare hållit sig gömda där. F. l. *järn* anses i orten sammanhånga med att det finns sumpigt järnvatten omkring moraset.

**Jättehuset** GBaKol; gränsmärke. — 1783 G nr 5. ∞ Gränsmärket, som nu är okänt, utgjordes enl. beskrivningen i akten av ett stort flyttblock. Jämförelsenamn.

**Jättesätet** *jætset* FIV; berg. ∞ Namnet betyder 'jättens sittplats, säte'. Jfr no. dial. *setberg* 'sædeformet el. stolformet Bjerg' samt no. *sete* 'liden Flade i en Klippe eller paa en Bjergtop'. I s. l. har *æ* i uttalet *-sædet* synkoperats, varefter *dt* assimilerats till *tt*. Jfr Janzén Subst. s. 121.

**Kall(en)** *kal* LFj; berg. Kallas även *Kallsbergen kalsbærja*. — 1851 F nr 171. ∞ Sannol. är namnet en artikellös best. f. *Kall* < \**Karlen*. Dylika artikellösa former förekomma i Fräkne härad. Se Janzén Subst. s. 101. Formen *kal* förekommer huvudsakl. i nordboh. och no. dial. (Janzén a. a. s. 200), men orden *kvarnkall* och *fjärrkall* förekomma i hela Boh. *Kallen* anträffas ofta som fjällnamn i Norge; jfr t. ex. NG 16, 309. *Kallen* är högsta punkten på Bredfjället. Någon gång användas benämningarna *Lille Kall* och *Store Kall* på den näst högsta resp. högsta bergsklinten på Bredfjället.

**Kilåsberget** FHjärtum. — Kilåss berget 1696? F nr 3. ∞ Nu okänt berg på gränsen mellan Forshälla och Hjärtums socknar. Till grund ligger väl ett nu likaså okänt \**Kilåsen* e. d. Av kartan 1696 framgår ej, om någon kilformig terrängformation funnits där. Jfr exv. *Kilebergen* Bd XVI, 172.

\***Kittlehogen** FAsp. — Förutsättes av *kittlehogs Bergen* 1828 F nr 112. ∞ *Kittel* torde ha åsyftat någon fördjupning eller möjl. någon kittelformig rundning. Ordet heter i nutida boh. *şælå*. Se Janzén Subst. s. 207. Jfr *Kittelsberget* Bd X, 103.

**Klåberget** *klåbærjot* RHo. ∞ Sannol. ingår *klå* 'klia, riva', som återfinnes i åtskilliga ON av obscen natur. Kanske en uppsnyggning av \**Klåkutteberget* e. d. Jfr Bd XVIII, 210, 352. Uttalet med *æ* utesluter, att ordet *klåva* ingår.

**Knippleberget** FF. — Kniple- 1858 F nr 203. ∞ Se följande.

**Knipplekullen** *knèpka*. FBröJäSoLSkRBäHö. ∞ Sex kullar på olika platser, där man *knipplat* lin. *Knippla* 'ta ut linets fröhus' (Nilén). Jfr Bd II, 155. Kanske ha *knipplarna* 'linets fröhus' torkats där.

**Kommingebacken** FDj. — 1795 F nr 30. ∞ Säkerl. en skrivning för *Kumminbacken* e. d. *Kummin* heter i boh. mål *kàmry*, *kàmry*. Jfr Bd X, 90, XVI, 157.

**Kongebergen** FHovHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Innebörden av f. l. är oviss. Man synes ha att välja på en gen. på *-e* (jfr Bd III,55, XVIII,320 ff.) av det relativt vanliga bin. *Kong*, *Kung* och gen. pl. av *kung* med betydelsen 'konungen, kronan tillhörig'.

**Korintebergen** *kòrintabérja* GSkä. ∞ F. l. är *korint*, här kanske använt i skämtsamt bemärkelse om fårspilling (som i smål. dial.). Jfr torpnamnet *Korintarud* NoB 1916 s. 2.

**Korstenen** *kòstén* FSu; berg. ∞ *Korsten* är en vanlig dial. form för *skorsten*. Kanske ett jämförelsenamn. Se Bd III,203, *Korstenskullen*. Möjl. är, att namnet borde skrivas *\*Kors-stenen*. I orten vet man ingenting om anl. till namnet.

**Koräpebergen** FHog. — 1821 F nr 83. ∞ F. l. är dial. *koräpa*, f. 'kospilling' (Rietz s. 552 under *räpa*), no. dial. *räpa*, f. 'Mögklump, Kokase' (Aasen). Namnet är knappast något jämförelsenamn. Där har väl funnits gott om kospilling. Jfr i fråga om betydelsen *Korintebergen* ovan.

**Krokige gubben** FHäs; gränsmärke. — 1792 F nr 88. ∞ Jfr *Nämndeman* nedan.

**Kräklingekullen** *kræklygækslén* FSu. — EK. ∞ F. l. är *kräkling* 'kråkbär'. Jfr Bd XVI,157. Uttalet med *k* för väntat *g* kan bero på tidig förlängning framför konsonant.

**Kurrebergen** *kürə*- GBar. ∞ F. l. är sannol. *kurra*, f. 'dyig vattenpuss'. Jfr Bd IX,182.

**Kvinne(r)backe(n)** FHä. — Qvinnerbacken 1794 F nr 55, Qvinnebacke 1858 F nr 203. ∞ Nu okänt. F. l. är oklar. Kanske ingår *kvinna*. Jfr *Kvinnovallen* Bd V,236.

**Kåreberget** FVä. — kårebäret 1795 F nr 29. ∞ Möjl. ingår mansn. *Kåre*, som återfinnes i åtminstone sex boh. *Kåröd*. F. l. kan också vara ett nu försvunnet ON *\*Kåröd* e. d.

**Kämpen** FKoberVä; gränsten. — Kiempen 1696 F nr 2. ∞ Säkerl. en förkortning av målets *kämpesten* 'bautasten', men då namnet nu är okänt, stå inga sakupplysningar att få. Jfr *Kämpen* Bd X,140.

**Käringehoppet** *šærvjähšbət* FSo; berg. ∞ S. l. kan på grund av uttalet icke vara subst. *hopp* till *hoppa*, som har gammalt *pp*. Formellt kunde *hopp*, n., da. *haab*, eller någon annan bildning till fsv. *hopa*, *hopas* ingå, men namnets innebörd är oklar. Jfr NG 15,299 *Haapnes*.

**Limhogen** *limhøwən* FÖd; kulle och åker. ∞ F. l. syftar antingen på beredning av hudar med *lim* 'kalk' (Bd III,206, V,188) eller på *limkokning*.

**Lireberget** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Nu okänt. F. l. är möjl. en gammal gen. *lidar* av *lid*, f. Av *lidar-* blev först *lier-*, sedan *lir-*, varefter en mellanvokal sköts in i kompositionsfogen. Jfr *Liremyr* Bd XX:1,174 samt med avseende på bevarat genitiv-*r* *Burebacken* Bd IV,37, *Burvallen* V,222 m. fl.

**Liversbergen** FSu. — Lifversbergen 1835 F nr 132. ∞ I brist på uttal kan ingen säker tolkning givas. Möjl. är f. l. ett familje- eller personnamn.

**Loffet** *låftat* FHuTor; berg. ∞ Kallas å FTor även *Loftskulle*. *Loft* i ON syftar vanl. på högt, fritt läge eller på *loft* 'ett slags stolpbod'. Jfr Bd I, 46, 198, III, 102, 261.

**Lombergen** FDjKä. — Lomm Bergen 1795 F nr 30. ∞ Säkerl. ingår fågeln. *lom*, men anl. är oklar. Namnet är nu okänt, och läget framgår ej av lantmäteriakten.

**Luckusebergen** *lukkusebærga* FKöSy. ∞ Se följ.

**Luckuseliderna** *lukkuseliderna* GTor. ∞ Namnet hänför sig till skogklädda sluttningar, där det för länge sedan lär ha legat ett hus. Förmodligen har detta haft (fönster)luckor<sup>1</sup>). Man tycks kunna förutsätta ett appellativ \**lukhus*, då detta och föregående namn synas vara oberoende av varandra. Jfr även *Lugus* ovan s. 40. Beträffande ordet *lucka* '(fönster)lucka' jfr Björseth s. 124.

**Lugnebergen** *lögnebærga* RVä. ∞ F. l. är adj. *lugn*, åsyftande skyddat, lugnt läge.

**Lullingkullen** *lullingköl* FHog. — Lullings kullen 1821 F nr 83; Lullingsåsen 1821 F nr 83. ∞ Kullen har fått namn av att herdarna förr stått där och ropat på sina djur. *Lulla* 'locka, ropa på kreatur under vallgång' (SAOB), 'med hög, sånglik, utdragen röst ropa mot berg och tät skog för att skrämman vargar, locka på kreatur, som beta i skogen eller spörja på långt håll varande vallhjon' (Rietz s. 414).

**Lusasken** *lūsasken* FLis; bergrygg. Kallas även *Rumpan* och *Öfsena*. ∞ *Lusasken* förekommer några gånger i Boh. som benämning på gamla krogar eller kojor. (Bd I, 113, IV, 56). En gammal koja, tillhåll för luffare, lär ha stått på berget. Namnet har väl ursprungl. tillkommit denna koja.

**Lykullen** *lyköl* FStrGSoToLFjGusRRen. ∞ Namnet förekommer sex gånger inom häradet. I allmänhet avses ganska höga kullar, där man stått och lyssnat efter skallorna från betande djur. *Ly* 'lyssna'.

**Lypebacken Lilla** FHov. — 1795 F nr 28. ∞ \**Stora Lypebacken* saknas i akterna. Däremot finns *Stora Lyperenen*. Anl. till namnet är okänd, och bristen på uttal gör tolkningen vanskelig. Jfr *Löperemaden* s. 103.

**Långeskårsberget** RTål. — Långe Skårs Berget 1792 R nr 7. ∞ Namnet är nu okänt, och akten ger inga sakupplysningar. Möjl. är f. l. ett mot fvn. *skarð*, n. 'skåra, inskärning' svarande ord. Jfr t. ex. Bd IX, 78. F. l. kan också vara ett ON, vars s. l. är fsv. *skör*, f., no. dial. *skor* 'inskränning eller skåra i marken, avsats i berg'. Jfr Bd II, 75 f.

**Lästen** *lästen* FJä; berg. ∞ Sannol. föreligger en jämförelse med en skoläst. Jfr SIOD 3, 144 samt Bd X, 116 *Lästekärret* jämte där cit. litt.

**Lökebräckan** FBud. — lökebräcka 1821 F nr 70. ∞ Platsen har fått namn efter lökväxter. Jfr *Lökås* Bd IV, 118.

\***Malleberg** FKö. — Förutsättes av *Mallebergs gylja* 1843 F nr 150. ∞ Nu okänt. F. l. kan vara ett personnamn, *Malle* el. *Malla*. Även andra möjligheter finnas.

<sup>1</sup>) Påpekats av lantbr. H. Christenson, Ljungskile.

**Manfjäll** *månfjæll* LAnGus; högt berg. — Manfjell(shufvud) 1815 L nr 21, Mannefjellet 1826 L nr 37, Mannfjäll EK. ∞ *Man-*, *Mans-* el. *Manne-* i ON åsyftar ofta, att en man (el. flera män) omkommit el. begravts på platsen. Jfr *Manberget* Bd XVIII, 217 f. jämte där cit. litt. Någon tradition om Manfjäll ovan har ej kunnat anträffas.

**Melaksberg** *melağsbærg* LHä. ∞ Omkr. 1850 bodde här två män, *Emil* och *Axel*, vilka odlade upp ett stycke jord vid berget. Namnet är en sammandragning av (E)*mil* och *Ax*(el).

**Middagsberget** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Samma namn Bd XX: 1, 159 tolkas som berget, varöver solen står vid middagstid. Jfr även *Middagskullen* Bd XVIII, 218 och där cit. litt.

**Millanvälfven** FBrö; gränsmärke mot Kristinedal i Uddevalla. — Millanvälfven 1792 F nr 88. ∞ S. l. kan kanske sammanställas med no. *Hvelven* (NG 5, 228), som anges innehålla *velv*, *kvelv*, m. 'Hulning, rundagtig Fordybning mellem Bakker eller Bjerger'. Av akten att döma synes Millanvälfven närmast ha betecknat en kulle. Inga sakupplysningar ha stått att få.

**Minnespjälan** *minəspjæla* LSk; jordås på en tånge. — Minspiärs Kullen 1730 N 27: 9<sup>1</sup>, Minsspers kullen 1803 F nr 92. ∞ Nära udden finns en åmynning. F. l. torde vara *minne*, n. 'mynning' (Rietz s. 448). S. l. är *spjåla*, f. 'ribba'. Att ord med betydelsen 'spjåla, ribba' användas i namn på utskjutande partier, uddar o. d. är ej ovanligt. Jfr t. ex. *Ribbenäs* och *Spelnäs* SOV 2, 23, 24, *Spildernes* NG 17, 121 samt \**Spjällkö* Ohlsson Blekinguskusten s. 132.

**Moliden** *måla* GKol. ∞ Vägbacke från gården upp till Backamo. F. l. är ordet *mo*, som i häradet uttalas *mə*. Jfr Janzén Subst. s. 132 f., 207. Samma namn Bd X, 14.

**Nosekullen** *nəsəkəl* FKy. ∞ Se följande.

**Nosepallarna** *nəsəpālana* FDj. ∞ F. l. är verbet *nosa*. »Kreaturen brukade under varma dagar stå där och nosa».

**Näddekaserna** GFö. — Nädde kaserne 1803 G nr 19. ∞ Berg men tydl. förr även odling. Okänt och dunkelt. Kan möjl. jämföras med no. *Noddeland* NG 8, 48, 87.

**Nämndeman** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Gränsmärkena närmast intill kallas i akten *Häradsdomarn* och *Krokige gubben*. Anl. okänd.

**Oberget** *øbæryt* LNy. ∞ Berget lär ha fått namn av att en rund ring, ett *o*, är ristad på bergväggen.

**Oxehornet** RHöSt; gränssten. — 1800 R nr 11. ∞ *Horn* i ON betecknar något krokigt, böjt. Kanske har namnet uppstått av att gränslinjen här gjort en krök.

**Pipås** *pibås* FAm. ∞ F. l. är väl verbet *pipa* 'vissla, blåsa i pipa' (bl. a. om vallhjon), 'kvittra' (Rietz s. 502). Jfr *Piphulterna* nedan s. 106.

**Predikstolen** *prédikstør* GSkä; kulle. ∞ Namnet lär ha uppkommit av att en gumma en gång stod på kullen och grälade på dem, som gingo nedanför på ången och mejade gräs.

**Raberg** FHog. — 1821 F nr 83. ∞ Okänt. Sannol. ett urspr. \**Radberg* av *rad*, f. (fvn. *rōð*) 'långsträckt grusbänk, jordrygg'. Jfr Bd I,305, IX,107, 137, X,105, SIOD 3,53.

**Rackhogen** FGro. — 1799 F nr 38, Rackhogarne 1856 F nr 196. ∞ Okänt. F. l. synes vara boh. *rack* 'rak', no. dial. *rakk*, men namngrunden är okänd. Jfr vidare Bd XVIII,311.

**Raparna** *rābanā* LSi; bergås. ∞ Av formen att döma är *Raparna* pl. av ett mot no. dial. *rape*, m. 'Skredbakke, Grusbakke i en Bjergside' svarande ord. Verbet *rapa* 'glida utför, stöta ned (om jord och stenar i bergsida)' är känt bl. a. från boh. Åtskilliga boh. ON innehålla f. l. *Rap(e)*-. Se OGB reg. Om stammen *rap*- se Abrahamson s. 3 f. Bd III,211, IX,138 omnämnes ett *Rapande ås* från Ljungs sn. Formen beror emellertid på en missuppfattning av upptecknarens »*rābanā*, ås».

**Resteliden** *rēstēliā* FHa; backe på gränsen till Resteröds sn. ∞ Se *Resteröd*.

**Resset** *rēsēt* FSu; berg. ∞ Best. f. av det i boh. ON rätt vanliga *res*, *res*, n. 'förhöjning, högsta punkten på en backe'. Jfr ovan s. 22 o. 53 samt Bd XX: 1,210.

**Roparepallen** *rōbarēpālñ* LDi; berg. ∞ Här stod man och *ropade*, om man ville över sundet till Orust.

**Räpan** *rēpa* LHo; höjd. ∞ Namnet är best. form av boh. *räpa*, f. 'liten hög av spillning' (Rietz s. 552). Jfr *Koräpeberget* ovan. Antagl. ett jämförelsenamn.

**Rättarestenen** GBe; gränsmärke. — 1814 G nr 31. ∞ Anl. okänd.

**Rävelämmarna** *rävvelāmānā* FIV; berg. ∞ Där har väl funnits ett slags fångst-anordning för *räv*. Jfr Bd XVIII,250 under *Lämmemyren* samt där cit. litt.

**Rävyssekullen?** *rävysakūl* FFu. — Räfisseberg 1730 F nr 92, 1730 N 27: 9<sup>t</sup>, Räfviserberget 1803 F nr 92, Räfisberget 1838 F nr 171. Sekundärt är väl Räfvisersten 1798 F nr 37 (avskr. 1944). ∞ Namnet är flertydigt. Kartformerna ge snarast vid handen, att f. l. är ett subst. \**rävvis* 'rävspillning'. Jfr *Getefeset* nedan s. 134. Mellanleden kunde även vara ett mot no. dial. *hysa*, f. 'Hylster' svarande ord. Om i så fall \**rävhyssa* betytt 'rävlya' eller betecknat något slags rävgiller — jfr *rävhus* i denna bet. — är ovisst.

**Rökinnas kulle** FDj. — 1795 F nr 30, Rökens kulle 1811 F nr 79. ∞ I brist på uttal blir tolkningen osäker. Möjl. skulle en personbeteckning, bildad till lägenhetsnamnet *Ryckin*, *rōkñ*, ovan s. 14 kunna ingå som f. l.

**Sardekulle** FSt. — 1854 F nr 199 a. ∞ Säkerl. blott en skrivning för \**Saldekullen*, av *sald saq* 'sälq'.

**Seppsberget** *sēpsbærjēt* LAn. ∞ Möjl. förr sjömärke. Dunkelt.

**Skageliderna** *skāwēliā* FBeHa. ∞ Av uttalet att döma kan f. l. ej vara *skog* utan är snarast *skage*, m. 'udde'. Jfr Bd XX: 1,50. Vad som åsyftats i terrängen är okänt.

\***Skarpåsen** LBe. — 1793 L nr 10. ∞ F. l. är adj. *skarp* 'hård, mager, torr, ofruktbar'. Jfr Bd I,114, 201 samt reg.

\***Skinås** FHjärtum. — Förutsättes av *Skinåsbärget* 1696? F nr 3. ∞ Nu okänt. Om f. l. är *skin*, n. 'sken' eller *skinn*, är i brist på uttal omöjligt att avgöra. Om namn på *Skinn*- se Bd V, 196 f. samt där cit. litt. Om ON på *Skin*- se Bd XVIII, 163 samt Indrebø Innsjön. 2, 162.

**Skitarestenen** GBaKolliv; gränsmärke. — 1783 G nr 5. ∞ F. l. är väl en *-are*-utvidgning till subst. *skit*. Jfr Bd III, 291 *Skitarelyckan*. Anl. okänd. Jfr vidare B. Ohlsson Blekingskusten s. 127 och där cit. litt.

**Skogleskulle** *skòw'asköl* LGr; långsträckt höjd med skog nedanför. ∞ Möjl. ett urspr. \**Skoglöskulle*, där *-lös-* försvagats till *-les-*. Övergången *l > k* i kompositionsfogen kunde ske så mycket lättare som namnet blivit obegripligt. Uttalet med *k* har understötts av vissa ord på *-el*, som i synkoperade former ha uttalet *k*. Ett *Skoglösberg* förekommer Bd XX: 1, 142.

**Skosliteberget** *skòs'ljòb'èrjòt* LNy. ∞ Över berget går en gångstig. Bergytan är mycket skrovlig, varför *skosulorna sletos* starkt där.

**Skovlesten** FDj; gränsmärke mot Hjärtum. — Skofle- 1795 F nr 30. ∞ Möjl. ingår *skovel*, men anl. är okänd.

**Skrals kulle** *skrals'kòlò* FTäl. ∞ F. l. är väl ett öknamn. Jfr *Skraltorpet* Bd III, 86 samt *Skravelsbo* SOH 1, 166 samt där cit. litt.

**Skårens kulle** *skån's'kòlò* GFö. — Skånskulle 1850 G nr 55. ∞ F. l. är väl ett personbin. Kanske har ON samband med någon medlem av *Skåre*-släkten, som bott i häradet.

**Slevås** *slévås* FHog. ∞ Mycket al, varav *slevar* förfärdigats, växte förr på åsen. Jfr Bd I, 284, II, 184, V, 156.

**Snedingebacken** RLu. — Sneingebacken 1793 R nr 6. ∞ F. l. är en *-ing*-avledning till adj. *sned*, väl med betydelsen 'sned yta'. Kanske är namnet sekundärt till ett nu okänt \**Snedingen* e. d. Jfr Bd X, 135.

**Solpälarna** *sò'lpá'kanò* FJä; bergklint. ∞ Enl. ägarens antagande skulle man här förr ha haft en anordning för bestämning av tiden efter *solen* medelst i marken nedslagna *pålar*.

**Soten** *sò'den* FJä; berg. ∞ Sannol. en förkortning av \**Sotkullen* e. d. Innebördnen är dock oklar, då berget ej är särskilt mörkt. Jfr Bd IX, 174.

**Sparrås** *spårås* GRö. ∞ På åsen fanns gott om skog. Man har huggit *sparrar* där. Jfr Bd V, 95 jämte där cit. litt.

**Spelthusbergen** FBrö. — spelthusbärgen 1788 F nr 75. ∞ Okänt. Verbet *spelta spälla* betyder i boh. 'spola garn'. Se Janzén Subst. s. 219, Rietz s. 655. Dunkelt.

**Spetalsbackarne** FSu. — 1835 F nr 132. ∞ F. l. är fsv. *spetal*, *spital* 'vårdanstalt för sjuka och fattiga'. Jfr SOÄ 2, 68, 6, 178, Bd II, 14, IV, 138, XVIII, 255. Möjl. har området varit anslaget till underhåll av någon vårdanstalt.

**Spjålebacken** FHäl. — Spielebacken 1812 F nr 54. ∞ F. l. är väl *spjåle*, *spjåla* 'ribba', men anl. är okänd. Jfr *Minnespjålan* ovan s. 95.

**Spjälkeberget** *spjälkò'bèrjòt* el. **Spelekoberget** *spålòkò'bèrjòt* FBrö. ∞ Uttalsuppgifterna härröra från två olika meddelare. Vid kontroll ha båda uttalen be-

styrkts. Tydl. är namnformen starkt förvanskad. Om f. l. vore den i nord. dial. kända stammen *spjälk-*, hade man väntat *k*. Verbet *spela* uttalas i boh. *spèla, spèla*. Dunkelt. Jfr *Spjelkavik* NG 13,176.

**Spångeroseberget** *spångerosabérjæt* FKobo. — Spångerrosberget 1792 F nr 26, Spångeråsberget 1859 F nr 202. ∞ Sannol. är f. l. ett nu försvunnet ON, \**Spångeros* e. d., där f. l. är gen. (med bevarat *-r*) av *spång* och s. l. *os* 'bäckmykning'. Jfr *Spångerås* Bd I,319.

**Stakås** *ståggås* RVä. — 1858 R nr 39. ∞ F. l. är väl *stake* e. d. Möjl. har man där hämtat virke till *stakar*, störar.

**Stamnekullarna** *stamnækblanæ* GRö. ∞ F. l. är fvn. *stafn* i jämförande användning. Jfr NG Indl. s. 78. *Stafn* 'stam, stäv' brukas i ON enl. NG om »stærkt fremspringende, brat Høide», vilken betydelse passar ganska väl här. Jfr NG 6,153 *Stavnaas*.

**Starsten** FTor. — 1808 F nr 77. ∞ Fågeln. *stare* torde ingå som f. l., men anl. är okänd.

**Stegen** GFö; berg. — 1803 F nr 92, 1827 G nr 38. ∞ Nu okänt. Namnet kan vara best. f. av *steg*, fsv. *stigh* i bet. 'avsats' eller möjl. det från no. ON kända \**steig* till verbet *stiga* 'höja sig'. Jfr NG reg. samt SOÄ 18,100.

\***Steglebergen**, se *Ställebergen*.

**Stick(h)uskulle?** *stihuskåle* GHol; högt berg. ∞ Dunkelt.

**Stigtotskulle** GHol. — 1836 G nr 44. ∞ Dunkelt. Möjl. ingår ett person(bi)n. som f. l. Av lantmäteriakten att döma avses samma höjd, som nu kallas *Stick(h)uskulle*.

**Stinkekullarna** *stivka* FF. ∞ Se följ.

\***Stinkliden** FF. — Förutsattes av *Stinklibergeren* 1858 F nr 203. ∞ F. l. är möjl. verbet *stinka* 'fara snabbt undan', även 'skygga' (Rietz s. 677, Vendell s. 940). Sakupplysningar saknas.

**Suggan** GToLis. — 1795 G nr 16. ∞ Gränsmärke nära *Grisen*.

**Sulepskott(et)?** *sulæpskøt* GSkä; bergigt område. ∞ S. l. är säkerl. (best. f. av) det från no. och boh. dial. kända subst. *skott*, n. 'timmerkast, vedkast'. Om ljudutvecklingen se *Jättesätet* ovan. F. l. är dunkel.

**Sundingarna** *sunninganæ* LDi; bergås söder om gården. ∞ En bildning med suffixet *-ing* till *sund*. Jfr Bd XVI,184.

**Sämjedelet** GBar; »ett förfallet Femstena rör». — 1800 G nr 25. ∞ S. l. är *dele*, n. 'gräns'. Jfr Bd X,94.

**Sölebergen** FHog. — 1821 F nr 83. ∞ F. l. är sannol. *söla*, f. 'dypöl' eller verbet *söla*, bl. a. brukat om hjortar och älgar, som »söla» sig. Jfr *Hjortesölan* s. 64.

**Söndagskullen** FTi. — 1841 F nr 149. ∞ F. l. synes vara *söndag*, men dess syftning är oklar. Då uttal saknas, måste man taga med i beräkningen, att en skrivaretytologi kan föreligga. Jfr *Söndagsflaten* s. 128 samt *Sönsås* SOÄ 7: 2,86, urspr. \**Sundersas* men redan 1568 skrivet *Söndaxås* o. l.

**Sörjäsen** *sørjåsen* LArKä. — Sorgåsen 1796 L nr 13, EK, Söljås(en) 1792 L nr 9. ∞ Även uttalet *sørjåsanå* förekommer. F. l. är väl *sörja*, f. 'dy, smuts', men åsen är åtminstone icke numera sörjig. Nedanför finnes ett kärr, där en bäck rin- ner upp. Möjl. syftar f. l. på någon av dessa lokaler. Jfr no. *Sörgefoss* NG 5,37 jämte där cit. litt. Skrivningen *Söljåsen* 1792 antyder kanske en äldre uttalsväx- ling mellan *l* och *r*.

**Sötekullen** FLijGVa. — Söde kule 1730 F nr 92, Söde-, Söte- 1812 F nr 54, Sötekulle 1853 F nr 175. ∞ Namnet förekommer flerstädes. Förledens syftning är oklar. Möjl. ingår (del av) något växtnamn. Jfr Bd XVI,184.

**Timkullen** *tĩmkål* RSt. ∞ Jfr *Timmertorpet* ovan s. 57.

**Tingskullen** *tĩgskål* FKop. — Tingsberg 1827 F nr 105. ∞ F. l. är *ting*, som ingår i åtskilliga boh. ON. Kullen är låg och överst ganska jämn. Enl. traditionen skulle här ha hållits ting.

**Tjocken** GVa; gränsmärke. — 1811 G nr 22. ∞ Nu okänt. Väl en förkort- ning av \**Tjockestenen* e. d. Jfr namn på *Tjock*- Bd I,269, III,234, V,29.

**Tolliskullen** *tølskål* RStr. ∞ Sannol. ingår kvinnon. *Tolli*, knappast mansn. *Tolle*. Uttalet synes vara riksspråkspåverkat.

**Torkås** *tũrkås* FF. ∞ Trots uttalet, som kontrollerats, torde f. l. syfta på att åsen *torkar tũrkar* lätt, är torr. Jfr Bd I,101.

**Trostebergen** FHov. — 1821 F nr 83. ∞ Uttal saknas. F. l. är väl *trast*, som då även i norra Fräkne skulle ha uttalats *trost* som i nordboh. Detta uttal före- kommer i Lane härad. Jfr Janzén Subst. s. 212 samt SIOD 5,64.

**Tullareberget** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ *Tullare* 'gränssidare, tulltjänste- man'. Anl. okänd. Jfr Bd XVIII,136, 306.

**Tutareberget** FKö. — 1843 F nr 150, EK. ∞ Se följ.

**Tutareåsen** *tũdara-* FIV. — EK. ∞ Herdar brukade enl. uppgift i orten *tuta* 'blåsa i vallhorn' till varandra från höjder och åsar.

**Tvillingarne** GToÅs; gränsmärke. — 1795 G nr 16. ∞ Två lika stora stenar bredvid varandra.

**Vaberkol?** *våbærkål*, *våbrækål* LBe; kulle. ∞ I närheten låg *Vadbodberget*. F. l. är möjl. en stark sammandragning av *Vad(bod)ber(get)* (jfr s. 86). — S. l. dunkel. Oklart.

**Vaktarhögen**, se *Väktarestenen*.

**Vettebergen** *wẽdå-* FHu. ∞ Se *Vetten*.

**Vetteberget** FGro. — EK, Weteberget 1786 F nr 99. ∞ Se följ.

**Vetten** LÅk. — EK. ∞ Namnet är best. f. av *vette*, m. 'vårdkas'. Se f. ö. Bd II,166, IV,127, XVIII,237.

**Väktarekullen** GBar. — 1874 G nr 74. ∞ Se följ.

**Väktarstenen** *væktastẽn* GBarEl; gränsmärke. — Väktarestenen 1800 G nr 25. ∞ *Vaktarhögen* GKol (Väktar Högen 1825 G nr 10 avskr. 1854), nu okänt, torde vara en felskrivning för \**Väktarhögen*. Vad slags *väktare*, som avsetts, har man nu ingen vetskap om. Jfr Bd X,111.

**Vällebergen** *vələ-* LKäSi. — Wälleberget 1792 L nr 9. ∞ F. l. är möjl. ett \**välle*, en neutral *ia*-avledning till *vall*, m. Jfr boh. *nyvälle*, n. 'nybruten mark, uppplöjd vall, som får ligga tills grässvålen ruttnat, nyodling'. Jfr *Välleröd* ovan.

**Värlebackar** FRö. — Verle- 1873 F nr 243. ∞ Nu okänt. Skriftformen kan återge ett uttal med *l* eller *ʎ*. F. l. blir sålunda flertydig. Jfr *vələ* 'vakare på fiskvad', *vele*, m. 'knöl på handen' (Rietz s. 802), verben *hverla*, *hvela* (Rietz s. 271) m. fl. ord.

**Yngenkullen** FHuNol. — 1856 F nr 185 i citat ur en dombok från 1803. ∞ Namnformen obegriplig. En förvanskning torde föreligga.

**Åkås** *ågås* LAn. ∞ F. l. är knappast mansn. *Åke* utan snarare verbet *åka* eller ett mot fvn. *aka*, f. 'åkning' svarande ord. Jfr *Åkeberget* Bd XVI, 186, V, 205 m. fl. Sannol. har man *åkt* (kanat) nedför åsen.

**Äcklebacka** FBu. — äcklebacka 1791 F nr 44, Eckrebacken 1823 F nr 96. ∞ Se följ.

**Äcklås** *ækklås* FBu. — äckelås(tegarna) 1789 F nr 87, Ekleås(kullen) 1827 F nr 108. ∞ Nu namn på en backe på vägen men urspr. väl namn på åsen intill landsvägen. F. l. är knappast fsv. *ikil*, m. 'istapp', sv. dial. *ikkel*, *eckla* o. l., no. dial. *jökul* 'listap' (Aasen s. 337), som dock antages ingå i *Ecklasjön* Bd I, 294. Man skulle ej vänta en obruten form i Boh. Även uttalet med *æ* synes peka på en annan f. l. Ett no. *Ekle* (NG 4: 1,48) uttalas *ækkte* och skrives a *Æiklidi* 1342. Det tolkas som fvn. *eiklid*, n. 'ställe där man har sin eka liggande'. En sådan tolkning förbjöds av lokalförhållandena vid Äcklås. Däremot vore en sammanställning av *ek* och *lid* 'slutning' med samma ljudutveckling som i no. *Ekle* tänkbar. I så fall har det tidigare funnits ett ON \**Eklid*, som ligger till grund för både *Äcklebacka* och *Äcklås*.

**Äsarekullen** *æsarekél* FBrö. ∞ En *are*-utvidgning till *äse*, n. 'ås'. Jfr Bd I, 16, 260 m. fl.

**Äsena** GHolFDjIv. — Äsarne 1836 G nr 44. ∞ Formen *Äsarne* är säkerl. blott en skrivning för ett uttal \**æsana*, best. pl. av *äse* 'ås'. Se Janzén Subst. s. 130.

**Äskefjäll** *æskəfjæl* FBud. — Eskelsfjell 1799 F nr 38, Eskefjell 1841 F nr 143. EK har som lägenhetsnamn Eskilsfjäll FBud och Ö. Eskefjäll FGro. ∞ Uttalet och skrivningen 1841 tyder på att f. l. är *äske*, n. 'askdunge'. Jfr dock *Eskils grav* nedan s. 133.

**Öfsena** *öfsana* FLis. ∞ Namnet är målets best. pl. av *öfse*, n. 'utskjutande bergkam'. Jfr Bd X, 87 samt Janzén Subst. s. 130. Pluralen syftar väl på flera småtoppar på berget. Kallas även *Lusasken*.

**Östare liden** *östara lida* FJä. ∞ Backen ligger ett stycke öster om gården *Liden*.

**Östersvalen Lille** och **Store** *östəsväl* LFj. ∞ Bergen, om vilka inga närmare sakupplysningar stått att få, ha möjl. jämförts med en *svale* 'utbyggnad på hus'. Även andra tolkningsmöjligheter finnas.

**Överman(nen)** *övermán* FGa; berg. — Öfwermansberget 1835 F nr 130, 1852 F nr 168. ∞ Säkerl. en av folkhumorn gjord ordlek. Urspr. har väl berget kallats *Övermansberget* i enlighet med de äldre skrivningarna. F. l. är väl här snarast ett till- eller binamn. Sedan den person, som burit namnet, glömts bort, har detta skämtsamt omtolkats. Berget, som är ganska högt, har betraktats som de omgivande bergens »överman». Jfr *Övermanskasen*.

## VI. Kärr, mossar, myrar, mader.

*Mad ma*, f., best. *máa*, pl. *màer* el. *mâr* best. *màra* betyder 'sank (ängs)mark', *Myr* heter i best. f. *mýra*, pl. *mýrar* best. *mýrara*. *Mosse* uttalas *məsə*, -n. *Kärr* *şer* betecknar dels detsamma som i rsp., dels 'tät trädunge, snårskog (ej nödvändigt sank)'; jfr Björseth s. 200. Då det varit svårt att i varje särskilt fall avgöra vilken betydelse ordet har, ha alla namn på -*kärr* förts till denna avdelning. *Dy*, n. 'sank, gytjig mark' och *fly*, n. 'gungfly' samt *hängedy*, n. 'gungfly' beteckna sank, gytjiga platser. *Sik sig*, f., *sägg*, m. och *sidd*, f. ingå i namn på sidlänta, fuktiga ställen.

*Abbemosse* (*abəmäsə* GÅs; EK; Aboremåsen 1795 G nr 16; f. l. är tydl. fiskn. *abborre*, varvid slutledsbetoningen bidragit till förkortningen av f. l.), *Abborremaden* (FKä), 3 *Alekärren*, 3 -*kärret*, -*maden*, 3 -*myren*, \**Andekärr(et)* (FFu; förutsättes väl av *Andekärsvattnet* s. 62), 2 *Andersmossen* (GSkäLFj), *Annekärr?* (FStr; annekjärr 1787 F nr 47; möjl. samma som bebyggelsenamnet *Andekärr* s. 22), *Apelmaden* (*åþəlmáa* FLib; förr *vildaplar* invid *maden*), *Aple-* (FIv), *Aplere-* (GVa; förutsättes av *Aplerema sten* 1815 G nr 34; till grund ligger möjl. ett nu okänt \**Apleröd*), *Arvidsmad* (FKä), *Askedraget* (*åskədráget* FHe; sankmark; träd. *ask* och *drag*, n. 'källsprång, rännil'), -*maden* (FLij), *Baldersmad* (LÖr; en häst med namnet *Balder* har begravts där), *Barlindemaden* (FAspLij; *barlind* 'idegran'), -*myrarna* (FAsp), *Benjaminsmossen* (FHälg), *Bergens mad* (FKä; 1796 F nr 19; f. l. är väl ett tillnamn), *Bistockekärren* (FJä; *Bistockekärret* EK; fsv. *bistokker*, m. 'ihålig stock, där ett bisamhälle slagit sig ned'), 3 *Björkekärret*, -*myren*, 3 *Björnemaden*, 5 -*mossen*, -*myr*, 5 -*myren*, *Björnmossen* (GSkä), *Blöta dyet* (FKobo; sankmark), *Blötekärret* (LKä), -*mossen* (LFj), -*myr* (LBr), 2 *Blötorna* (FKöLAr; *blöta*, f. 'sank — ofta odlad — mark'), *Bockemaden* (FSt; djurn. *bock*), -*mossen* (LFj), *Bomossen* (FDjSt; EK; väl efter *bod*), -*myren* (LAn), *Bredamaderna* (FSt), *Bredmossen* (GBaLiv; EK), -*myr* (LSi; EK), *Bringebärsmayren* (FGa; *bringebär* 'hallon'), *Brogrensmayren* (LBr), *Brokärren* (*brú*- FFj), -*maden* (FF), *Bromsemossen* (FBredfj; Bromse måssen 1803 F nr 92; antingen ett bin. *Broms* eller insektsn.), *Brunnemaden* (FHogNor; f. l. är *brunn*), *Bråtemyren* (GKol; Bråde Myra 1821 G nr 36; väl *bråte* 'röjning'), *Brände mosse* (FDjSt; EK; skogsmosse, som härjats av skogseld), *Brännekärret* (FBaFu; *bränna*, f. 'svedjeland'), -*mossen* (LFj; *bränntormosse*), *Busekärret* (RRe; väl *buse* 'spöke'), *Båsmayren* (FBud; intill *Båsebergen*), \**Bäckekärr(et)* (GTor; förutsättes väl av *Bäckekärrsmayren* 1851 F nr 171), -*kärren* (LÖr), -*myren* (LÖr), *Bärmyren* (FGa), *Börjes mad* (FKä), *Börtas mad* (FTo; 1842 F nr 151), *Börtasmayr* (FF; 1858 F nr 203).

*Dalemyren* (GLis), *Dalmaden* (FVa), *Dammemad* (FDj), *Dammkärret* (FGö), *-maden* (FKä), *Djupe mosse* (FIV; det är »djupt» till mossens botten), *Djurhults mosse* (FDj; EK), *Duvemossen* (FF; väl fågeln. *duva*), *Dybäckemossen* (FIV; vid *Dybäcken*), *Dyena* (FDj; 1846 F nr 160), *Dydet*, se *Kattedydet*, 2 *Dymyren* (FGaKy), 2 *Dyremyr* (FGroKyStr; EK; *dyr* 'djur; älg, hjort'), *Dysumparna* (FKobo; nu åker), *Ekékärret* (FHas), *\*-myren* (FIV; förutsättes av *Ekemyrs skog* 1831 F nr 122), *Fjärhanemossen* (FRy; *fjärhane* 'tjädertupp'), *Floarna* (FGro), *Flogen* (*flövan* FAsp; mosse med mindre vattensamling), *Flyen*, (FHa), *Forsemaden* (GHO; vid en strid bäck), 3 *Furumossen*, 3 *-myren*, *Fåglemossen* L., *St.* (*fålkämåsen* LHO; *fågel* 'orre, tjäder'<sup>1)</sup>), *-myren* (LKol), *Fämaderna* (GBaÅs; torrlagd och odlad sjöbotten), *Galgemyren* (FHä; vid *Galgekällan*), *Galtemaden* (LHä; Galte maden 1803 L nr 24; sannol. har det förr varit svinbete omkring maden), *Gatemaden* (FBredfj), *Glasmästaremaden* (LKol; en ägare var *glasmästare*), *Gluppemyren* (FHaKy; EK; nära torpet *Gluppen*), *Grankärret* (FHä; 1794 F nr 55), *-maden* (FKä; 1796 F nr 19), *Gråbenemaden* (FSt; en varg sköts där), *Grågåsekärret* (LGus), *-myren* (LGus), *Grå mosse* (FGa; EK; grå mossor), *Gräsbergsmaderna* (FIV; förutsätter möjl. ett nu okänt *\*Gräsberget*), *Grävlingemaden* (FBredfj), *Gröna myren* (GBak), *G-a sik* (FHat), *-siken* (GFö), *Gulensmyr* (*gùñsmýr* LSi; en gul häst, *Gulen*, har gått ned sig i myren), *Gungsemaden* (FLij; f. l. syftar på *gungfly*), *Gårdskärret* (FGro), *Gåsekärr* (FStr), *-maden* (FSt), *Gärдемossen* (FDj), *Gärdsmeden* (FLij), *Gökemossen* (GFö).

*Hagekärret* (FVä), *-myren* (FGa), *Hallemeden* (*hålå-* FSY; odling med många stenhällar), *Halsemyren* (FF; 1858 F nr 203; *hals*, m. 'smalt ställe'), *Hammar-mossen* (GSKä; Hammar Måssen 1784 G nr 6; *hammar*, m. 'framskjutande bergås'; jfr Bd III, 34, V, 3), *Hanses kärr* (FHä), *Hasslekärret* (FHä), *Hattemosse* (FKöHat; EK; namnet har samband med *Hattedalen*), *Havremaden* (FTo), *Helges mad* (GHol), *Henriks mad* (FIV), *H-s myr* (FRö), *Hermans mad* (FSt), *Herremanskärret* (RRen; Herremanskjärret 1789 R nr 8; nu okänt), *Hjortemyren* (FSt), *Hjälmemyren* (FGa; väl *hjälm*, m. 'skyddstak'), *Holkedy* (FBud; 1821 F nr 70; jfr *Holketegen* s. 122), *Horsemossen* (FBredfj), *-myren* (FKö), 2 *Humlemaden* (*hòmlå-* FDjVr; väl efter *humlor*), *Hundemaderna* (FSt; anl. okänd), *-mossen* (*hùñå-* FNol; vid *Hundebergen*), *-myren* (FTi; EK), *Husemyren* (FSu), *Hålamaden* (LKol; 1840 L nr 45; adj. *hål* 'ihålig, urholkad'), *Hålekärr* (LAn), 2 *-mosse* (FFjGRö; *håla*, f. 'fördjupning'), 2 *-mossen* (FDjStGRy; nr 1 vid torpet *Hålorna*), *Håltsmyr* (*hålsmyr* LKäSi; EK; 1792 L nr 9; f. l. är väl *hål* 'hult'), 2 *Hängedyen* (*hængedyå* FGaKobe; förr *gungfly*), *Hästamosse* (FJäHavKobo; EK), *-myren* (FKö), *Hästmeden* (FLij; EK), *Hästskomyren* (*hæskomyra* FBrö; Häskomyren 1788 F nr 75; hade förr formen av en *hästsko*), *Högrens mosse* (FJä), 2 *Högmyren* (FKobeRVä; anl. okänd), *Hökemyren* (RVä), *Jansmeden* (FBredfj), *Jensemyn* (LSk).

*Kallsmossen* (GRe; nära berget *Kall*), *Kalvmeden* (FÅ), *Kalvmeden* (FDr), *Karolinas mosse* (GBas), *Kastmyr Lilla*, *Övra* (LKol), *Kattedydet* (GBa; förr sum-

<sup>1)</sup> Eller *ful* adj.; jfr exv. Bd IX, 127, XVI, 244.

piggt område, där man dränkte kattungar), *Katthålsmossen* (GKol; förutsätter väl ett nu okänt \**Katthålet*), *Kavlebromaden* (GRö; *kavelbro* 'bro förfärdigad av runda stockar, utlagda på marken'), *Kavlemossen* (GFö; se föregående), *-myren* (LKol), *Kerstins vase* (*keʃtʰs-vàsə* GFö; mosse med risvasar att gå på), *Klockaremyren* (FF; *myrhöet* har kanske ingått i *klockarens* naturaförmåner), *Kläppemaderna* (FIvRy), 2 *-mosse* (FToGKol), *-mossen* (GBas; huvuddelen i Hjärtums sn; se Bd X, 113), *-myr* (GKol; vid *Kläppemosse*), 2 *Knipemaden* (LKolRLu; vid *Knipen*), *Knipplemyren* (RSt; se *Knipplekullen* s. 92), *Kokärr* (RRen), *Kolaremyren* (FSt; väl efter odlaren), *Kolekärr* (*kəʔəʃår* LRä; en kolbotten har funnits intill), 2 *Komaden* (FHatKö), *-myren* (GBas), 2 *Korpemyren* (LAnNy), *Korsmyren* (FHäs; 1789 F nr 96; nu okänd), *Kringelmossen* (LKol), 2 *Kringlemossen* (GEIFö; runda mossar), *Krokemaden* (FRå), *Kullemaden* (FKä), *-myren* (FKä), 4 *Kvarnemaden* (*kwəŋə-* FHeHuIv-LKol), *Kvarnstensmyren* (FHov; en *kvarn* har legat vid bäcken, som rinner genom myren; närmare anl. okänd), *Kvigemaden* (FIv), *Kvimaderna* (FSt; *kvi*, f. 'kreatursfälla'), *-myren* (FKä), *Källemaden* (FLib), *-myr* (FBredfj), *-siken* (FKobo), *Kärret Stora* (FHog), 2 *Kölnemaden* (*ʃəŋəmā* FStGSkä; *kölna*, f. 'torkanordning för lin'), *Lillamaden*, *Lillemad* (FHä), 2 *-myr* (FRåSy), *Ljungmossen* (LHä), *Lundemyren* (GSkä; lunnemyren 1784 G nr 6; väl boh. *lunde*, biform till *lund*; jfr Bd II, 188), *Lyckemaden* (FGa), *Lyngmossen* (GSkä; lyngmässen 1784 G nr 6; *lyng* 'ljung'), *Långa mad* (FFj), *L-a maden* (FHälg), *Långekärr* (FHäs), *-mad* (FDj), 2 *-maden* (FLijRTå), *-maderna* (LFj), *L-e mosse* (GRöSo), 2 *-myren* (FGa; EK; GÅs), *Löperemaden* (*løþərə-mā* GRö; målets *løþər*, *løþər* 'löpmage (hos kalv)'; maden liknar till formen en löpmage; jfr *Löperkärren* Bd X, 116), *-mossen* (LHo), *-myren* (GRö), *Lövbergsmysen* (*løþəʃ-* FHäs; vid *Lövberget*), *Lövmaden* (FKä; väl efter *lövtakt*).

*Maden* (*Lilla*, *Norra*, *Stora*, *Södra*) (ett tjugotal upptecknade), 5 *Maderna*, *Madmossen* (FSt), 2 *-siken* (FKopLGus), *Majas mosse* (LÖr; en ko, *Maja*, har gått ned sig där), *Malins myr* (FSt; en gumma, *Malin*, fastnade i myren), *Marbomossen* (FSt; Marbo Måsen 1794 F nr 33; *marbo* 'invånare i Marks härad'), *Mellanmaden* (*mələməmā* FHa), *-mossen* (FBredfj), 2 *Mossarna*, 2 *Mossemaden*, 6 *Mossen*, *Myrarna*, 8 *Myren*, *Mårtens myr* (FTof), *Mörtemyr* (FHov; anl. okänd), *Nedaremaden* (*nəərəmā* FHa), *Nolaremyren* (*nəʔərə-* FSol), *Nymansmossen* (FIv; EK), *Nävermaden* (FRy; Näfver- 1833 F nr 124; väl efter *nävertäkt*), *Ormemaden* (FGa), *-siken* (LBe; 1793 L nr 10), *Orrekärret* (FKobo), *-mossen* (LFj), *Parkemossen* (FIv; vid torpet *Parken*), *Pilemaden* (*pələmā* FVa; *pil* växer där ej numera), *Pinemaden* (FKö; sank äng, besvärlig att slå), *-mosse* (FKö; invid föregående), *-myren* (LGus), *Porsen* (*pəʃən* GKol; *pors*beväxt område), *Porsemyren* (RR), *Porsmyren* (FGa), *Prottemyren* (FStr; vid *Prottehagen* s. 22), *Prästemaden* (GSkä), *-mossen* (FF), *Pussemaden* (FHälg), *Puttarna* (*pūtənə* FDj; sankmark med *puttar* 'vattenpussar'), *Pölemaden* (FIv).

*Ragatemyren* (FHälg; jfr *Ragatehålan* s. 109), *Raremyrarna* (FRå; soldatn. *Rar*; jfr *Rarans kulle*), *Ryttaremaden* (FKö), *Röda myr* (FF), *Röremyr* (*røərə-* FHä; EK; rör 'vass'), *Rörkärr* (FBud; f. l. anges i orten vara ett båtsmansn. *Rör*), 4 *-maden*,

-*maderna* (GRö), -*mossen* (FKö), -*myren* (FHä), *Rösemosse* (rø̂sə- FHe; f. l. är väl rø̂s 'röse'; anl. okänd).

*Samuelsmaden* (sämäsma FHu), *Sidden* (RHö; jfr Bd III,233), 6 *Siken*, *Sikerna* (GMy), *Sikmaden* (FRö), *Skogemyren* (FDj), *Skogmyren* (LHo), *Skogsmossen* (FSt; EK), *Skäremossen* (ſæram̄sən GEl; Skäremosse EK; vassen *skars* till kreatursfoder; jfr följande), *Slåmossen* (GRy; man *slog* gräset på mossen), *Smedjemaden* (FLib), *Småmaderna* (FSt), -*mossen* (GTor), *Snarmyren* (GFö; f. l. syftar sannol. på fågelsnaror; jfr Bd X,114, XVIII,68), *Solmyren* (FHäs; en soldat *Sol* lär ha odlat myren), *Sopemossen* (FAsp; säkerl. har man där hämtat *sø̂bø̂ms* 'mossa till ugnssopa, ugnskvast'; jfr Bd V,100 *Sopekulla*), -*myr* (FAsp), -*myren* (FHä; 1794 F nr 55), *Sopmyr* (FRö 3; 1873 F nr 243), *Sparrmossen* (GSkä; jfr *Sparrås* s. 97), *Stackekärr* (RTå; kanske ordet *stack* 'höstack'), *Stakemossen* (GFö; anl. okänd), *Stenmaden* (GVa; innan *maden* odlades, fanns en stor *sten* på den), *Stensmossen* *Stora* (FBredfj; 1851 F nr 171), *Stjärnas myr* (LBr; sannol. har en ko, *Stjärna*, gått ned sig i myren), 2 *Storemaden*, 4 -*mosse(n)*, *Stormossen*, *Stugemaden* (LÖr), *Stute-mossen* (GFö; vid *Stuteröven*), *Stygga mad* (GFl; förr mycket blöt och sumpig), 9 *Stygge-myrr*, *Stygge-myren*, (jfr Bd XVIII,8), *Stämmemossen* (FSt; *stämma*, f. eller *stämme*, n. 'fördämning'), -*myren* (GRö), 3 *Sumparna* (sankmarker), *Surläggarna* (FGa; surläggarna 1794 F nr 18), *Svarta mad* (FTål; svart jord), *Svartamyren* (FJä Kobo), 2 *Svartemyren* (LBrFF), *Svensmyr* (LBr), *Svennings myr* (FBredfj), 2 *Svine-maden* (FKöStr), 2 *Såget* (RLu; 1793 R nr 6; *såg* 'källdrag, sankmark'), 2 *Säggen* (FKobo GRy; jfr Bd I,331), *Södmaden* (LHä), *Sölemyren* (sø̂la- FHog; f. l. är väl ett mot no. dial. *søyla*, f. 'gyttja, dy, kärr' svarande ord; jfr *Hjortesölan*), *Sölorna* (FHog; föreg. namn är möjl. sekundärt till detta), *Sörmaden* (FAsp), -*maderna*, -*myrarna*, *Tattarsiken* (FJä; Tadder *Siken* 1823 F nr 98), *Tegemossen* (FFu; EK), *Tjuvemossen* (FJä; EK; anl. okänd), *Tokemaden* (Fiv; EK; vid *Tokevattnet*), -*mosse* (FSt; EK), *Tole-Bengts myr* (RSt; jfr *Tole-Bengts berg* s. 85), *Tores myr* (LHä), *Tors mosse L.*, *St.* (GTor), *Torvmyren* (FStr), *Torstekärren* (RVä; EK), 3 *Tranekärr* (FBudHovLis; väl fågeln. *trana*), 2 -*mossen* (GBeEl), *Trehörnemaden* (trø̂hø̂nə- FDj; Trehörningsmaden 1795 F nr 30), -*myren* (FGa), *Trollemyren* (FBjTo), *Trosse(röd)-maderna* (trø̂sə-, trø̂sə- FJä; vid *Trosserödvattnet*), -*mossen* (FVa), *Tungekärren* (FBud; 1796 F nr 20; efter formen), 3 *Tuvemossen*, -*myren*, *Tvärmyr* (tvæ̂rmÿr FLä; efter läget tvärs över ägorna), *Tässemyren* (FHa; *tåssa* 'groda').

*Ulvemossen* (GSkä), *Vallmaden* (FBrö), *Valmyren L.*, *St.* (FGa; nu okänt; f. l. flertydig), *Vasemossen* (GFör; *vase* 'risknipa i väg över sankmark'), *Vasskärret* (FRö), -*tapparna* (FBrö; vattensjuk mark med *vasstuvor*), *Vita maden* (GRy; efter *vita* blommor; jfr Bd XX: 1,171), *Vite mosse* (GFl), -*myr* (FHä; bevuxen med *vitmossa*), *Västamyren* (LHä), *Yxnemosse* (FHov; Ysne Måsse 1800 F nr 34; 'oxmossen'), *Åmaden* (GEl), *Åsingemaden* (FRö3; vid *Åsingen*), *Ålgemossen*, (FBredfj), *Ångmaden* (FDr).

**Barkemyr** GKol. — 1821 G nr 36. ∞ Nu okänt. F. l. är antingen subst. *bark*, syftande på *barktäkt*, eller verbet *barka* 'garva'. Möjligheten av familjenamnet *Bark* kan icke uteslutas.

**Blåduven** *bl@dúvən* FStVr. — EK, blådufvemässen 1794 F nr 33. ∞ Skrivningen 1794 visar, att namnet är en förkortning av *Blåduvemossen*, där f. l. är *blåduva* 'skogsduva'.

**Bomullsmynnen** FDj. — 1849 F nr 191. ∞ Okänd. Möjl. har där vuxit något slags kärrväxter, t. ex. ängsullarter (*Eriophorum*), vilkas efter blomningen utväxande vita, glänsande kalkborst kunnat kallas *bomull*.

**Bulekärr** FBu; förr utjord. — 1791 F nr 44. ∞ Okänt. *Bål buł*, 'trädgren, trädstam' o. d. (Bd I,153) eller *böle* 'bostad' (Bd III,187) kan ingå som f. l. Andra möjligheter anföras Bd XVIII,99.

**Byringsmaden** *býrýngsmáa* FSå; nu åker. ∞ Kanske f. l. är ett ON, \**Byrängen* < \**Bjurängen*. Jfr t. ex. *Byrmeden* Bd X,115. Beträffande ljudutvecklingen jfr *Bytingen* Bd XVI,218 och *Dyringevallarna* Bd XVI,219.

**Båremossen?** *bërə*- GEl. — Båremosse EK. ∞ F. l. är möjl. *borg*. Jfr beträffande uttalet *Borråsen* ovan s. 87 samt *Bårekulla* Bd I,50, *Bårholmen* IV,80, *Borgås* IV,106. Någon bygdeborg känner man ej till.

**Dannemyren** FRö3. — 1873 F nr 240. ∞ Okänt. Dunkelt. Felskrivning för \**Dammemyren?*

**Dopplemossen** *dùpłəmýsən* GBredfj. ∞ F. l. angavs av meddelaren vara en sammandragning av *dopphål* 'vattenhåla, källhåla'. Jfr emellertid no. dial. *depel*, *dopel*, m. 'Mudderpøl, Dynd' (Aasen) samt *dypil* (Ross). Se även Bd II,172 samt *Duple Bäckén* ovan s. 70.

**Duddemossen** FLij. — 1853 F nr 175. ∞ Sannol. föreligger blott en skrivning för \**Duldemossen*, uttalat *dúđə*- (jfr Bd X,67). F. l. är då antingen \**duld*, f. 'dold plats, vrå' eller möjl. \**dulde*, m. 'ett slags sjörå'.

**Dälsemossen** FBredfj. — Dälse- 1851 F nr 171. ∞ Dunkelt. Kanske en utveckling av ett urspr. \**Delesmossen*. Jfr i så fall namn på *Dele-* i reg.

**Flaskemyren** GKolLiv. — 1800 G nr 24. ∞ Se följ.

**Flaskepussen** *flàskə*- FJä; liten myr. ∞ F. l. är trol. sv. dial. *flask*, m. 'femtumsplanka' i jämförande användning. Jfr Bd I,306, III,249, IV,140, X,130, DSt 1,12.

**Flotmossarna?** FAsp. — Flotmåssa 1828 F nr 112. ∞ Okänt. F. l. är flertydig. Jfr no. dial. *flot*, n. 'något som flyter' samt sv. dial. *flått*, m. el. n. 'fästing'.

**Flåmossen** GBar. — Flåmåsen odat. karta G nr 17. ∞ Möjl. ingår adj. *flå* 'flat, slät'. Eftersom uttal och sakupplysningar saknas, äro även andra tolkningar möjliga. Jfr ON på *Flå-* Bd III,189, XVI,167, 190, XVIII,242 m. fl.

**Färlemaden** FDjIv. — 1831 F nr 122. ∞ Dunkelt i brist på uttal. Kanske är f. l. sv. och no. dial. *ferel*, m. 'gångstig, genväg', fvn. *ferill*, m. 'liten väg'.

**Gråsemaden** *gròsəmáa* FBrö. — Gråsemaen 1788 F nr 75. ∞ Ett grått sto kan kallas *Gråssan*. Jfr *Gråssans stall* s. 132. Den närmare anl. okänd.

**Gunna(rs)mosse** *gùna-*, *gùnašmésə* FKy. — Gunnarsmossen 1858 F nr 197, 203, EK. ∞ Enl. ortstraditionen skulle en viss *Gunnar* ha omkommit där. F. l. är dock äldst mansnamnet *Gunne*, gen. *Gunna*, som senare omtolkats till *Gunnar*. Jfr skrivningarna för *Gunnared* SOÄ 9: 1,38 ff.

**Hasemossen** FBredfj. — 1851 F nr 171. ∞ År formen riktig, kan f. l. vara boh. *has* 'knäveck; del av bakben'. Väl ett jämförelsenamn. Jfr *Pers has* Bd IX,171.

**Hönsemyren** *hønsømyra* FStr. — EK, Hönsemyr 1852 F nr 173. ∞ Sannol. en förkortning av \**Hönsbärsmyren* e. d. *Hönsbär* kallas bären av *Cornus svecica*. Jfr Bd II,154, IV,112, V,166, IX,146 m. fl.

**Kistemaden** FLij. — 1853 F nr 175. ∞ Okänt. Namnet är givet efter en *ålkista* (jfr Bd X,18), eller också föreligger ett jämförande namn. (Bd XX: 1,173, 184, 205 f.).

**Klampemaden** *klæmpemåda* FKö. — 1843 F nr 150. ∞ *Klamp*, m. betyder 'klump, klumpigt föremål'. F. l. syftar trol. på små upphöjningar i marken. Jfr Bd XX: 1,206, NG 9,49. Jfr *Klampebergen* s. 81.

**Knutemyren** *knødemýra* LBr. — knutemyr 1846 L nr 47. ∞ F. l. är väl ordet *knut*, m. eller *knuta*, f. 'kula, rund eller kulformig förhöjning', kanske åsyftande små förhöjningar i marken. Jfr föreg.

**Kockemyren** *køka-, køkømyra* FStr; nu odling. ∞ *Kock* 'tupp' användes icke om skogsfågel. Verbet *kocka* användes däremot även om skogsfåglars parning. Sannol. ingår detta ord. Jfr Bd V,39.

**Lorrhöd?** *løra* LBr; sank äng. ∞ »Ängen släddes gemensamt av alla bönderna i byn, varefter höet bars upp på torr mark och lades i stackar. Någon gick därefter omkring som blindbock och *løra* och delade ut höstackarna till byamännen». Det är åtminstone formellt möjligt, att verbet *løra* 'gå sakta, vara senfärdig' eller något därav bildat ord (ev. namn) kan ingå som f. l. S. l. är då *rød* 'röjning'. Namnet skulle också kunna innehålla ordet *ljore* 'taköppning', i boh. uttalat *løra, lýra*, eller möjl. en sammansättning av detta ord och *rød*. Dess syftning är dock obekant. Jfr Bd IX,72 *Görås*.

**Läktesmyr** FBredfj. — Läktesmyr 1803 F nr 92. ∞ Okänt. Av skrivningen att döma ingår boh. *lækte*, n. 'läkt, ribba'. Jfr Bd IX,136.

**Mygräsmaden** FRö. — 1873 F nr 243. ∞ Nu okänt. F. l. synes vara sammansatt av målets *mjuk myg* och *gräs*. Namnet skulle då betyda 'maden, där det växer mjukt gräs' — i motsats till det vanl. sträva gräs, som brukar växa på mader.

2 **Moltemyr(en)** GRöLKol. — Måltemyra 1809 L nr 22. ∞ Boh. *molter*, f. pl. 'hjordtron'.

**Piphult** FLij. — 1853 F nr 175. ∞ Samma som följ.

**Piphulterna** *pibhøltara* FHälg; kärr. ∞ *Pip* är här ej använt i jämförande syfte. Antingen ingår något växtnamn på *pip*, t. ex. *pipdån, pipmossa*, eller också ordet *pip*, n. 'fågelkvitter', kanske åsyftande, att småfåglar bruka hålla till i kärrens buskvegetation. Jfr Bd III,263. S. l. är målets best. pl. av *hult*, n. Se Janzén Subst. s. 128 f.

**Rongsemaden** LHä. — Rongse Maden 1803 L nr 24. ∞ F. l. är möjl. en kontamination av *runsa rønsa* 'gunga' och *gung(s)a* 'gunga', sannol. syftande på gungfly. Jfr boh. *runsegunga* 'gungfly'. Jfr vidare NG reg. namn på *Rongs-*.

**Råsemossen** FHeRå. — Råsemåssen 1799 F nr 40. ∞ Nu okänt. Möjl. ingår *ross*, fvn. *hross* 'häst'. Namnet skulle också kunna stå i något samband med bebyggelsen. *Råssbyn*.

**Salatmaden** FKö. — Salate Maden 1843 F nr 150. ∞ F. l. innehåller väl namnet på någon av de många växter, som kallas *salat*(-). Se Lyttkens Sv. växtn. reg.

**Skrikemyren** *skrigemýra* GTo. ∞ Enl. ortstraditionen ha barnskrik hörts från myren. Jfr Bd III,215.

**Skyggemaden** *fyggemåa* GF. l. ∞ Om f. l. är det från boh. kända *skygga*, f. 'tillbygge, uthus' (Rietz s. 606) eller ett mot no. dial. *skyggje*, n. 'et Sted som ligger i Skygge' (Aasen s. 695) svarande ord, är svårt att avgöra. För den senare tolkningen talar, att maden ligger i skuggan av berg och skog.

**Sniken?** *sniga* FHä; skogsmyr. ∞ Väl en förkortad form av \**Snikemyren* e. d. till verbet *snika* 'smyga'. Jfr Bd III,216.

**Solkedyet** FBud. — 1790 F nr 73. ∞ F. l. är *solk*, n. 'smuts' eller *solka* 'smutsa, söla ner'. Solkedyet är en sankmark med en liten dyhåla. Kanske ha hjort eller älg »solkat» sig där. Jfr *Hjortesölan* s. 64.

**Stamnemyren** *stämnamýra* GRö. ∞ Jfr *Stamnekullarna* ovan s. 98. Myrnamnet är sannol. sekundärt.

**Stålbymaden Lilla, Stora** FBrö. — Stålbymaden, Stora Ståhlby maden, Lilla Stålbymaden, Lilla Stålbymaden 1832 F nr 121. ∞ Dunkelt i brist på uttal och sakupplysningar. Jfr namn på *Stål-* OGB reg.

**Stålmaden** FKö. — Stål Maden 1842 F nr 150. ∞ Nu okänt. Kanske f. l. är ett personnamn, svarande mot fvn. *Stáli*. Jfr t. ex. Bd XVI,241, SOÄ 7: 1,9, 216, NG 2,160. Även ett soldatn. *Stål* eller ett växtn. kan ifrågakomma.

**Svalemyren** *swälvemyra* LKä. — EK. ∞ F. l. är adj. *sväl*, verbet *svälva* 'svalka' eller fågeln. *svälva*. Jfr Bd XVIII,135, SOÄ 1: 2,32.

**Trugemyren** *trügemyra* LBr. — Trugemyr 1846 L nr 47. ∞ Nära torpet *Trugen* ovan s. 42.

**Trässlemyr** FDj. — 1849 F nr 191. ∞ Nu okänt. F. l. hänger möjl. samman med \**trässlor*, f. pl. 'småtrasor, paltor', adj. *träslig*, *träsled* 'söndrig, trasig' (Gotl. ordb., Rietz s. 749). I äldre danska omnämnes verbet *træsle* 'arbeta utan att uträtta stort' (Kalkar, Ordbog 4 s. 473; efter Moth). Jfr no. dial. *træs*, n. 'slit, arbete', sv. dial. *träsa* 'slita ont' (Rietz s. 760). Jfr även no. dial. *træsle* 'svinde ind, hentæres, vantrives' (Aasen). Dunkelt.

**Tröskemyren** *tröskemyra* FDj. — 1795 F nr 30. ∞ På grund av lokalens art och uttalet kan f. l. icke vara verbet *tröska* (jfr Bd XVIII,234 och där cit. litt.). Snarare ingår *trösk* 'brakved' (Rhamnus frangula). Myren är numera odlad. Brakved växer där ej nu. Jfr Bd X,117.

**Valvemyren** *vålvemyra* FBuHov. — EK. ∞ Av uttalet att döma ingår *valv*, fsv. *hvalf*, men dess syftning är obekant. Myren är omgiven av berg.

**Aträssemaden** *ätträesomda* FSt. — Ålträskmadden [!] 1854 F nr 199 a. ∞ Skrivningen 1854 är uppenbarl. förvanskad och saknar helt värde för namnets tolkning. Dunkelt. Jfr möjl. *Trässlemyr* ovan.

## VII. Dalar, dälder, fördjupningar, grottor.

*Dal* uttalas *dak*, best. *dan*, pl. *dälar*, best. *dälgånä*. *Botten*, uttalat *bøn* (best. = obest.), pl. *bønär*, best. *bønånä*, betecknar lågt liggande mark, i synnerhet innersta delen av en sänka. *Gilja jeltja*, f. (best. = obest.), pl. *jeltjær*, best. *jeltjæra*, betecknar en sänka mellan berg. Ordet *kyrka* kan ibland åsyfta håligheter, grottor e. d. Mindre håligheter i marken kallas *hål høl*, n., best. *høt* (spec. i sammansättningar), samt *håla*, f. *Klåva kløva*, f., pl. *kløvær*, best. *kløværa*, betyder 'trång klyfta, pass'.

*Alebottnen* (*ätbøn* FBrö; åker), *-giljan* (FVa), *-hålan* (GRy), *Andal* (FHe; Andahl 1792 F nr 15; nu okänt; f. l. flertydig), *Annas i Giljan* (*annas i jeltja* FIv; åker), *Annedal* (GBas), 3 *Apledalen*, *-giljan* (FHa), *-hålor* (FVä; Ablehålerna 1795 F nr 29), *Askedalen* (FKä; trädnamnet *ask*), *Aspegiljan* (FF), \**Bastedalen* (FDjIv; förutsattes av *Bastedalskulle* 1782 Hjærtum nr 22), *Bengtehålet* (FKö; dal; jfr s. 132), *Bergsgiljan* (RBä), *Bistockarna* (*biståkarna* FJä; dalar; *bistock* 'urholkad trädstam, där en bisvärm slagit sig ned'), *Bistockehålan* (FBrö; Biståckehålan 1788 F nr 75), *-hålor* (GSKä), *Björkegiljan* (FSO), *Björnedalen* (GRy; enl. traditionen skall en björn ha skjutits där), *-giljan* (FHat), *B-n Lilla, Stora* (FHäs), *-hålet* (FIv), *-smugan* (*bjønsmūwæn* GFö; *smug* 'vrå, hörn'), *Blockhålan* (FKö; Blockhåla 1843 F nr 150), *Blåbärshålan* (FFj), *Bockedalen* (FBredfj; 1803 F nr 92), *Bogiljan* (FIv; väl bod), *Borres kyrka* (*børæs-şørka* RTä; grotta i Borråsen; alltså egentl. \**Borrås kyrka*, men av traditionen sammanställt med kung *Borre*, se *Borråsen* s. 87), 2 *Bottnarna*, 7 *Bottnen*, *Brohålan* (*brū-* FBe; vid en bro); 2 *Brunndalen*, *Bräckadal* (LHä; 1819 L nr 1; bräcka 'bred sluttning'), *Bräknedalen* (FBrö; efter bräkenväxter), *Budalen* (FKy), *Båsen* (FSt; väl *bås*, m. 'båsliknande sänka'), *Bäckedalen* (FRös), *Börjes hål* (FBaFu; 1798 F nr 37; nu okänt), *Dalarna*, *Dalen*, 2 *Djupa giljan* (FBjKä), 2 *Djupedalen*, *Dunderhålet* (FHav; otillgänglig dal i skogen), *Duvedalen* (*dūwədår* RSt; väl efter skogsduvor), \**Dämmedalen* (RUL; förutsattes väl av *dämmedalskällan* 1795 R nr 9).

2 *Ekegiljan* (FBaLGus), *Elofs dal* (FHäs; okänt), *Eskils klåvor* (FBud; anl. okänd), *Fallet* (*fålet* FBrö; dal; *fall*, n. 'sluttning'), *Fröstockegiljan* (*frøstøckegilja* FHat; vid *Fröstockebergen* s. 89), *Furemans gilja* (FFu; väl ett soldatnamn), *Galtegiljan* (FVa; skogklädd sänka i *Trynet* s. 85), *Garnegiljan* (FHäs; f. l. är väl gårdn. *Garn*), *Giljan*, *Goddal* (*gødak* RLu; bördig åker i dal), *Godvattensgrottan* (LSk; vid *Godvattensskällan*), *Granehålan* (GRy), 2 *Grinddalen*, *Grävlingehålan* (FAsp; tillhåll för grävlingar), *Gröna giljan* (LBr), *Gubbehålan* (FLib), *Gåsdalen* (FHäs; 1789 F nr 76), *Gåsedalen* (LGr), *-hålan* (GSKä; dal med gåsdamm), *Hassledalen* (FDj), *-giljan Stora* (FRå), *-hålor* (GKOl), *Hjälmeålan* (FDj; Hjelmehåla 1795 F nr 30;

f. l. är möjl. namnet på en ko eller en tjur, *Hjälman*, *Hjälmen*), *Hundredalen* (GMy), 2 *-hålan* (GRöLGus), *-stockegiljan* (FF; vid *Hundestocken*), *Husedalen* (FBrö), *-giljan* (FHä), *Hyggedalen* (*högédár* FHog; Hökedalen 1821 F nr 83; f. l. är — trots skrivningen 1821 — ordet *hygge*, n. 'skogshygge'), 5 *Hålan*, 2 *Hålorna*, *Hål(l)sdal* (LKä; väl av *hålt* 'hult' eller *håll* 'dämme'), *Häggedalen* (LSk), *-giljan* (FBud; 1796 F nr 20), *Hästedalarna* (LSk), *Hästhålan* (GRi), *Hästskohålan* (RR; efter formen), *Hörgropen* (RTä; dal; *hör* 'lin'), *Johannas kammaren* (*johanas-kàmøn* GHä; grotta; anl. okänd), *Jungfruhålan* (LSk), *Jämmerdalen* (LFj), *Kalvedalen* (FBrö), *-hålan* (FBrö), *Karins håla* (LBra), *Kasedalen* (RSt), *-giljan* (FHä), 2 *Katthålet* (GFöLBr; dalar; ordet *katthål* betecknar här en trång passage), *Knipehålan* (LKol; nära *Knipen*), 2 *Kolhålorna* (FGaGSKä; skog där man bränt *kol*), *Korthålehålet* (*kòt[phæt* FSo; en naturlig hållighet i berget vid *Korthålan*, se s. 20), *Krokdalarna* (GHol), *Krokedalen* (RUI; vid *Kroken* s. 58), *Krösehålan* (LGus), 2 *Kvarndalen*, 2 *Kvarnedalen* (*kwæñä-*), *-giljan*, *-hulan*, *-hålan*, *-hålorna*, *Kvarngiljan*, *Kycklingedalen* (FHav; anl. okänd), *Kärlekshålan* (RR; anl. okänd), *Kölnedalen* (GRö), *-hålan* (GHol).

*Laggvedshålan* (LKol; Laggveds håla 1840 L nr 45; okänt), *Lasses håla* (FHas), 2 *Lerdalen*, *-gravarna* (FHe), *-hålan*, *Lidhålorna* (FÖd), *Lill-Alebottnen* (*lèlælæbøn* FBrö; åker), *Lilledalen*, *Lillemansdal* (GEl; anl. okänd), *Lille-Pers håla* se *Store-Pers håla*, *Lindedalen* (RSt), *\*Lindgiljan* (FHat; förutsattes väl av *Lingiljeberget* 1840 F nr 142; f. l. är sannol. trädn. *lind*), *Ljungs håla* (FGa; 1835 F nr 130; f. l. är väl ett familjen.), *Lunddalen* (*lündár* FLib; anl. okänd; *lönn lun* växer där ej numera, varför f. l. snarast är *lund*), *Lyckebottnen* (RUI), *-hålan* (FVä), *Långagiljan* (FHäs), *Långegiljan* (LFj), *Lövgiljan* (FBredfj), 2 *Madbottnen*, *Mellandalen*, *Mias grotta* (LBe; grotta i Rödberget; *Mia* okänd), *Middagsgiljan* (LKors; anl. okänd), *Mittaldalen* (GMy), *Mårtens hål* (FKobe), *Märrhålan* (GSKä), 3 *Mörkagiljan*, *Nolhålan* (FHe), *Olssmugen* (GFö; dal och vik; *smug* 'vrå, hörn'; jfr viknamnet s. 61), *Osegiljor* (FVa; *os* 'bäckmynning'), *Ovedalen* (LFj), *Pottan* (LSk; rund och djup sänka), *Ragatehålan* (FHäl; anl. okänd), *Rosenbussens gilja* (FHä; rosenbussensgillja 1794 F nr 55; *Rosenbuss* är ett båtsmansn.), *Rosendalen* (RVä; *røsær* 'blommor'), *Russehålan* (*ræsä-* LSk; i sänkan brukade man hänga *ræsær* 'ryssjor' på tork), 3 *Ryttardalen* (LHäSkGLiv), *-giljan* (LDi; sadelformig fördjupning mellan två berg-hällar), *Räfsdalen* (*ræfsdær* LSk; anl. okänd), *Rävbogiljan* (FKä), *Rävgiljan* (FDr), *-hyttegiljan* (FRö; räfhyttgiljan 1796 F nr 21; se *Rävhyttorna* s. 135), *Rönnehålan* (*rønä-* FLib; *rönn run* växer där).

*Saltdalen* (RUI; 1795 R nr 9; EK; man har sjudit salt här), *Sandhålan* (RSt), *Skedesdalen* (RSt; Skeesdalen 1789 R nr 13; *skede* förekommer i flera olika betydelse i boh. ON, se OGB reg.; dess syftning är här okänd), *Skithålorna* (FRås; sumpig sänka), *Skogsgiljan* (LGus), *Skrumpeklåvan* (FGa; Skrumpeklåfvan 1835 F nr 130; okänt; se *Skrumpeklämman* s. 77), *Slådalen* (LBra; anses ha fått namn av att man började slåttern där), *Smedhålan* (FSu), *Snaredalen* (GHol; väl efter djurfångst med *snaror*), 2 *Stallhålan*, *Stigs gilja* (FHäs; 1831 F nr 117), *Stor-Alebottnen* (FBrö; åker), *Store-Pers håla*, *Lille-Pers håla* (LSk; två mindre dalar, som ett par

drängar, *Store-Per* och *Lille-Per*, brukade slå i kapp), *Strupedalen* (*strùbedån* GSKä; jämförelsenamn), *Styggedalen* (FHäs), *Surdalen* (FBrö; sur och sank), *\*Svaldalen* (FGa; förutsattes av *Swaldalskasen* 1835 F nr 130; se *Svalemyren*), *Svanedalen* (FBredfj; odat. karta; nu okänt), *Svarta dal* (FHov; skogsdal, »mörkt på dagen där»), *S-a hålet* (FBrö), *Svartedalen* (LAr), *Svårdedalen* (*svåqø*- LKä; efter en soldat *Svård*), *2 Sågedalen*, *-hulan*, *Södhålorna* (LSk; djupa inskärningar i en dal; söd 'får'), *Tisteldalen* (FKö), *Trossdalen* (FHe; *tross*, n. 'rutten ved, grenar, bråte'), *Tyska botten* (RSt; 1800 R nr 11; äng; namngrund okänd), *Tysslingedalen* (FHä; *tyssling* 'lingon'), *Ulvegiljan* (LBe), *-groparna* (GBa; förr fångstgropar för varg), *-gropen* (LSi), *Vakthusgiljan* (FKö; vallpojkar hade en koja där), *Vallhulan* (RLu), *Vinterdalen* (FDj; en *vinterväg* gick förr genom dalen), *-giljan* (FRö; 1792 F nr 26; se följande), *-hålet* (LBr; skogsdal, där snön ligger kvar länge), *Vintervädershulan* (FHä; Vintervälshulan 1794 F nr 55; okänt; se föreg.), *Värmsledalen* (*våşø*- FNor; *värmsel* 'källsprång').

**Arnstengiljan?** FHeRå. — Anstengilljan 1799 F nr 40. ∞ Okänt. F. l. flertydig, sannol. mansn. *Arnsten* (Lundgren-Brate s. 16), jfr *Anstensrud* NG 1,70. No. *Ansteinen* tolkas NoB 1915 s. 30 som 'örnstenen'.

**Börsgiljan** FHäs. — Börsgiljan 1789 F nr 76. ∞ F. l. är möjl. det fsv. personnamnet *Byrgher*. Jfr beträffande ljudutvecklingen *Börsebo* (Franzén Vikbolandet s. 185). Andra möjligheter nämnas av Sahlgren, Halländsk bygdekultur, s. 88 ff.

**Danske stallarna** *danskøstålana* LSk; grottor. ∞ Enl. sägnen skulle *danskarna* under ett anfall i Bohuslän ha gömt sina hästar där. Grottorna kallas även *Håle stall hgtøstål* efter gården *Håle*. Enl. en annan version av sägnen skulle bönderna i *Håle* ha gömt sina hästar där vid ett danskt anfall.

**Fjortondarshålan** LKl; nu åker. ∞ Samma namn betecknar å LKol en skog. Namngrund okänd. Kanske har något arbete tagit *fjorton dagar* att utföra. Jfr följ.

**Fjortondarshålet** FHe. ∞ Enl. ortstraditionen fanns där förr en kvarn, som på grund av den ringa vattentillgången blott kunde vara i gång *fjorton dagar* på sommaren.

**Halvsuledalen?** *håşbedån* LKä. ∞ En liten, rundad inskärning i en större dalgång. F. l. är enl. uttalet *halvsula*, men detta ger knappast någon begriplig mening. Sannolikare är, att namnet är en uppsnyggning av ett urspr. *\*Arshåledalen* (*ars* 'stuss, bakdel').

**Handalarna** *håndåvana* FHe. — Hanndalarna 1822 F nr 95. ∞ Handalarna är en bred, långsträckt dalgång. Intill ligger *Krokehandal* *krøgehåndåv*, en krokig åker. Ordet *hand* ger ingen begriplig mening. Skulle möjl. f. l. vara ett mot fvn. *haðna*, f. 'get' svarande ord? *Haðna* har av Janzén antagits ingå i *Hanliden*. Se Bd X,100 och där cit. litt.

**Hudalen** *hūdån* GBe. ∞ F. l. kan icke vara *hurd*, *urd* 'stengryt' o. d. Kanske ingår *huv*, men dess syftning är obekant. Jfr *Huwholmen* SIOD 3,118. Ordet

kan i no. dial. betyda 'takrygg, liten utbyggnad på tak, en rundad, upphöjd punkt, krets, ring' (Aasen). Jfr *Hudalen* NG 8,22, som dock lämnas oförklarad. Se även *Hudal* SOÄ 4,63 b. Möjl. är, att *hud* ingår. Jfr i så fall NG 6,259.

**Hävjedalen** *hævjedålr* FJä; en numera utdikad och odlad dalgång. ∞ Möjl. ingår *ävja* 'dy, gyttna' med sekundärt *h*. Dalen har förr varit sumpig.

**Lergröpedalen** *lergrøbådår* LBe. ∞ F. l. är väl *\*lergröpa*, f. 'lergrop'. Jfr no. dial. *grøypa*, f. 'Skure, Fals, Hule, Hul i Jordan' (Aasen).

**Lommedalen** *lømmedålr* LKol. ∞ Dunkelt. Av uttalet att döma ingår icke målets *lom(mer)* 'lom' eller *lomme* 'ficka'. Sakupplysningar saknas.

**Lunkepottan** *løkøpøta* FHa; liten, rund skogsdal ∞ En liten, djup och rund dal kallas ibland *potta*. Jfr *Pottan* s. 109. F. l. är sannol. växtn. *lunk*, *lunke* (Rietz s. 415, Lyttkens Sv. växtn. s. 1097 f.). Annorlunda tolkas *Lunketjärn* Bd I,216 f.

**Myskegiljan?** FBrö. — Myrskogilljan 1792 F nr 88. ∞ Kartformen är säkerl. etymologiserande. F. l. är det bl. a. från Västergötland kända växtn. *mysk(a)* 'Asperula odorata' el. 'Anthoxanthum odoratum'. Jfr Bd IV,144 f.

**Ramsaregiljan** FBredfj. — Ramsaregilia 1803 F nr 92. ∞ En *are*-utvidgning till f. l. i följ.

**Ramsedalen** FJä. — 1869 F nr 234. ∞ F. l. flertydig. Samma namn Bd I,322 antas innehålla växtn. *rams* 'Allium ursinum' eller 'Epilobium angustifolium', men något växtn. *rams* känner man ej till i trakten. Bd III,60 f. nämner *ramn* 'korp' och *ramm* 'fuktig äng, dyg mark'. Bd V,218 föreslår mansn. *Ramn* eller ett urspr. *\*Ramnäs*, vars s. l. försvagats i sammansättning.

**Sansesinen?** *sånsesin* LSi; sank dal. ∞ Möjl. föreligger en förkortning och omtolkning av ett namn, som varit sammansatt med *Sanssouci* e. d. På förekomsten av *Sanssouci* som naturnamn har arkivarie H. Ståhl fäst min uppmärksamhet.

**Skäldalen** *ſædån* FFu. ∞ I dalen finnes *skäl*, *ſævær*, 'snäckskal'.

**Säfwershålan** FBrö. — 1788 F nr 75. ∞ Jfr *Säfristucket* s. 127. Dunkelt.

**Södfödseln** *søføs[la]* GSkä; liten sänka. ∞ F. l. är *söd* 'får' och s. l. *födsel*, f. 'uppfödande; bete(smärk)'. Boh. *sö(d)födsel* betecknar 'bete el. foder för ett får (med lamm)' och ingick förr i pigornas löneförmåner.

**Söpärsan?** *søpæsa* FKöTof; två olika lokaler, en dal och en åker. — Söpersa 1843 F (Kö) nr 150. ∞ Dunkelt. Namnet kan vara sammansatt av *\*Sö-Pers-hålan* e. d., där f. l. kunde vara ett öknamn, binamn e. d., *\*Sö-Per*. Ingen tradition finnes om namnen.

**Tattardalen** *tåddår* FJä. — Tadderdalen 1823 F nr 98. ∞ F. l. är väl *tattare*. Beträffande detta ord jfr Björseth s. 45.

**Tjuvkistorna** *ſjvſiſtara* FBU; grottor i ett berg. ∞ *Tjuvkista* brukar betyda 'arrest'. Jämförelsenamn? En meddelare trodde, att grottorna använts som tjuv-godsgömma.

**Tjuvsdalarna** *ſjvſdålrana* FBuHov; två olika dalar. ∞ Enl. ortstraditionen skulle tjuvar ha hållit sig gömda där, men den sing. förleden i gen. tyder snarast på att det varit fråga om en bestämd tjuv. Jfr *Tjuvsåsen* s. 15.

**Toppedalen** Fräkne hd? — 1594 JN 149. ∞ Nu okänt. Anges ligga vid »Kolbiörn vandit», varmed möjl. avses Kolbengtserödsjön. Om f. l. är *topp*, m. 'spets, den översta delen av något' eller möjl. *tupp* kan ej avgöras. Jfr Bd I, 269, 339 *Toppekärr*; Bd XX: 1, 216 *Tupperöd* samt NG reg.

### VIII. Åkrar, ängar, hagar, gården, svedjemarker, röjningar, öppna områden o. d.

*Åker*, m. uttalas *ägør*, best. *ägør*, men plur. *åkrar*, best. *åkranø*. *Åckra*, f. *ækra*, pl. *ækrar*, best. *ækræra*, översattes i orten 'åker i gräsvall' (jfr Bd I, 189). I målet förekomma både *flat*, f. *flad*, -a, -ær, -æra och *fläte*, m. *flädä* med bet. '(större) sammanhängande åkerstycke'. I de fall, då uttal saknas, kunna de båda orden i best. f. icke skiljas från varandra. *Gärde*, n. *jælvæ*, *jæt*, pl. *jælvæ* el. *jælvær*, best. *jælvænø*, betyder 'inhägnad åker'. En mindre, inhägnad åkerlapp kallas *lycka*, f. *Hage*, m., i äldre mål uttalat *håwø*, avser inhägnad betesmark. Om *träde*, n. 'trädesåker' se Lindroth i GBFT 1942 s. 18. Ord med betydelsen 'röjning, svedjeländ' äro *kas*, f. *kas*, -a, -ær, -æra, *bråte*, m. *brødä*, *running*, m. *rùnnyg* (fvn. *ruðningr*), *bråne*, m. *brønø* och *bränna*, f. *brænna* m. fl. I äldre ON förekommer också *röd*. *Hed*, f. anges betyda 'skoglös, slät mark'. *Krok*, m. avser oftast ett krokigt markstycke. *Hamn*, f. betyder 'utmarksbete'. *Mo* uttalas i genuint mål *mø*. Om *vall* se Bd XVIII, 275 samt om *kvi* Bd XVI, 205 f. jämte där cit. litt.

*Abrahamskasen* (FAsp), *Abrahams lycka* (FHav), 4 *Alehagen*, 2 *-kasen*, *-kaserna*, *Allmänneåkrarna* (RHö; se *Allmännebergen* s. 87), *Allmänne vallåkrarna* (RHö), \**Almeröd* (RSt; förutsattes väl av *Almere kuln* 1800 R nr 11), *Alängen*, *Anderses hage* (*ånøæs-hågø* FBrö), *Anna-Majas lycka* (LÖr), *Annas åker* (FHas), *Anneflaten* (FStr), *Apleflaten* (LSk), *-lyckan* (FSy), *Apotekarevallen* (RRy; en apotekare odlade medicinalväxter där), *Arnes Åkrarna* (GSkä; 1784 G nr 6), *Arvåkrarna* (FSt; Arf-åkrarne 1794 F nr 33; flertydig f. l.; mansn. *Arve* (*Arvid*) eller ett växtn.), *Asbjörns kvi* (FBredfj; Asbiörns quij 1730 N 27: 9<sup>t</sup>), *Askehagen* (GSo; trädn. *ask*), *Asparna* (FHov; Asperna 1795 F nr 28), *Aspebråten* (FRås), 2 *-flaten*, *-hagen*, 2 *-kasen*, 2 *-lyckan*, *-renen*, *-tegen*, *-vallen*, *Asphagen*, *-åkrarna*, *-ängen*, *Backehagen*, 2 *-lyckan*, *Bankfjärdingen* (FHäs; en fjärdedel av ett större stycke), 2 *Barkehagen* (LARRHö; okända; f. l. syftar sannol. på barktäkt), *Bastuåkrarna* (FHälg; f. l. är *badstuga*), *Beckflaten* (*bægflåda* FKobo; åker med klibbig lerjord), *Bergelyckan* (LTj), *Bergshagen* (FAm), *Bergslagen* (*båslawa* LSi; skämtsamt beteckning för bergig åker), *Bergslaget* (FSt; 1794 F nr 33), *Bergsrabben* (FHä; 1794 F nr 55; s. l. är *rabb* eller *rabbe*, m. 'stenig och tuvig mark'), *Berguvarna* (GBa; -ufvarne 1792 G nr 9; uppges i akten som »dålig åker»; namngrund okänd), *-åkrarna*, *Berns odling* (FKy), *Biuhagen* (GTo; förr hade man bikupor i *hagen*), *Bistockekaserna* (FJä), *Björkebråten* (FHä), *-gårdet*, *-hagen*, 3 *-kasen*, *Björklyckan*, *-ängen*, *Björnebråten* (FHä; 1794 F nr 55), *-hagarna* (FSt), 2 *-hagen* (FKäLKä), *-kaserna* (FIv), *-moarna* (GVa; åker), *-vrån* (FSu; lär ha fått namn av att björnbär växer där), *Blackåkrarne* (FTor; 1808

F nr 77; väl av *blacka* 'storbladig växt'; jfr Bd I, 260, II, 147; SOÄ 9: 2, 196), *Blekebacken* (FSt; 1854 F nr 199 a; åker; nästan varje gård hade förr en *blekebacke*, där lärft blektes), *-hagen* (FVä; 1795 F nr 29), *-platsen* (FstLKol), *Bleket* (*bl'ëgat* FKop; 1827 F nr 105), *Blomstertegen* (LBr), *Blötehagen* (FSm; sank åker), *Bokebrännorna* (GBa; förr svedjeland), *Borgehagen* (FKy; en rockmakare *Borg* bodde där), *-lyckan* (LSk; namngrund okänd), *Borres lycka* (RTä; jfr *Borres kyrka* ovan s. 108), *Bottenängen* (FHälg), *Bottnekasen* (FF), *Bottåkrar?* (FLij; 1853 F nr 175; väl fel för \**Bottenåkrar*; ON?), *Brandgärdet* (*brånj'ët* LAn; Brandgierdet 1765 L nr 4; anl. okänd), *Brandsgärdet* (FVä; Brans- 1795 F nr 29), *Bratteflaten* (RRy; 1826 R nr 23; okänd), *Bredspjällen* (FSt; bredspjellen 1794 F nr 33; jfr Bd I, 284), *-åkrarna*, *Bremshagarne* (FHa; 1835 F nr 135; väl namnet *Brems* eller *brems* 'broms'; jfr Bd X, 3 f.), 2 *Bringebärskasen* (FGaRå), *-lyckan* (FHäs), *Broddesmedjan* (FTor; åker; efter en viss *Brodd*, som hade en *smedja* där), *Brogärdet*, *-flaten*, *-hagen*, 3 *-lyckan*, *Brunnsflaten* (LKors), *Bryngels äng* (LL; 1827 L nr 95), *Brånehagen* (LKä), 3 *Bråtarna*, 4 *Bråtegärdet*, *-lyckan*, 5 *Bråten*, *B-n Nye*, *Store*, *Bråtängen*, *Bräcket* (*br'ëkat* FStr; åker; väl en förkortning av ett sammansatt namn med ordet *bräcka* som f. l. och en neutral s. l.), *Bräcketegen* (LKä), *Bräkebråten* (FKö), 2 *Brända kas*, *-en* (FDj; svedjeland), *Brännan L.*, *St.* (GTo), *Bränneriflatten* (FTi; förr låg här ett *bränneri*), *-kasen* (Föd), 2 *-lyckan* (FKobeSm), *Brännerisvallen* (RHö), *Brännet* (FKä; jfr Bd I, 191, 277), 4 *Brännorna*, *Buddegärdet* (LFj; 1811 F nr 33; väl *bùdä* 'får'), *Burekaserna* (FHov; efter en soldat *Bur*), *Buskåkrarna* (FKobo), *Buslättehagen* (FSu; EK), *Byhagen* (FSu), 2 *-kasen* (FKäSm), 2 *Byxorna* (FFjLBe; jämförelsenamn), 3 *Båsen* (FHOLKäSkä; små kilformiga åkrar; jämförelsenamn), *Båtsmansflaten* (FBe), 3 *-lyckan*, *-ängen*, *Bäckeflaten* (GEl), *-jorden*, *-lyckan*, *-tegen*, *Bästefars kvi* (FJä; äng; okänd), *Böneflaten* (FDj), 2 *-lyckan* (FBudDj), *Bönflaten* (FBud), *Börjehagen* (FHä), *Börjes kas* (FKä), *B-s slätt* (FLij), *Börkåkrarna* (Fiv), *Ceders vall* (FHäs; åker; familjenamnet *Ceder*).

*Dalbergsvallen* (LAn; efter odlaren), *Dalegärdet* (FAm), *-hagarna* (FHe), *-hagen* (FHä), 2 *-kasen* (FHeHäs), 3 *Dalåkrarna*, *-å kern*, *Dammelyckan*, *Dammhagen* (LAn), 2 *-kasen* (FVaLKol), 2 *-lyckan* (GMyLkol), *-ängen* (FTi), *David's vall* (FBa), *De gamla tomterna* (FHog), *Dikesängen* (FRås), *Dragonhagen* (FHäs), *-lyckan* (FSO), *Dygärdet* (LHä), *-hagen* (FBrö), *-heden* (FGro), *-åkrarna* (FSO), *Dåligeängen* (LTj), *Ekeflaten* (FTO), *-hagen* (LAr), *-lunden* (FJä; åker), *-lyckan* (FFu), *-vallen* (FAsp), *-ängen* (FAsp), *Elkhagen* (FBud), 3 *-åkrarna*, *Elofs kas* (FBredfj), *Enehagen* (FHov), *Enerlyckan* (LBe), *Enern* (LBe; åker), *Enertegarna* (LBe), *Engelbrektslyckan* (FBrö), *Engelska trädgården* (LTj; 1803 L nr 26; anl. okänd), *Eriks hage* (FGa), *E-s lycka* (FDj).

*Femenarna* (FJä; åkern begränsades förr av *fem enar*), *Femåkrarna* (LGus; fem- 1795 L nr 12; jfr Bd III, 249), *-ändarna* (FJä; femkantig åker), *Fimflaten* (FRös; *fimjord*), *-åkrarna* (GLis; Fim- 1823 G nr 39), *Finnskäggeflaten* (*fins'æg'ä* FRö; *finnskägg* 'scirpus-art' eller 'Nardus stricta'; jfr Bd XVI, 154 samt Lyttkens Sv. växtn.), *Fisken* (FHov; åker; jämförelsenamn), *Fjärdingen* (FSu;

åker; anl. okänd), *Flaten* (*flåden* FStr; *flate*, m.), *Flaten* (RRy; best. f. av *flate*, m. eller av *flat*, f.), *F-n Stora*, *Västra*, *Flaterna* (FJä), *Flatevrån* (FStr), *FlovalLEN* (FKobe; åker, som ofta översvämmas), *Flundran* (FHä; åker; 1794 F nr 55; jämförelsenamn), *Flågsflaten* (RRa), *-gårdet* (RRa), *-kaserna* (FIV), *Flågåkrarna* (FHe), 2 *Fläckåkrarna* (FRåsRö; små åkrar; *fläck*, m. 'litet stycke'; jfr Bd IX, 43), *Flåske-skinkan* (*flåskesfigka* RHö; väl ett jämförelsenamn; att åkern skulle ha bortbytt mot en (flåsk)skinka, är en ren namnförklaringsägen), *Flögsängarna?* (FVä; flögsängerna 1795 F nr 29; väl en skrivning för \**Flågs-*?), *Forsbergsplatsen* (FKy), *Framgårdet* (FRå), 2 *Frammareflaten* (FHäRös; 1794 F nr 55 resp. *frammar* flaten 1793 F nr 14; dial. komparativ till *fram*; jfr Bd X, 112), *Frankekassen* (FKö; *Franke* är ett familjen.), *Fred(skogs)kaserna* (FIV; vid *Fredsskogen*), *Fredriks äng* (GBak), *Furåkrarna* (FHo), 2 *Fyrkanten*, 5 *Fyråkrarna* (jfr *Femåkrarna*, *Sexåkrarna*), *Fäbrolyckan* (FDj), *Fågatsflaten* (*-flåda* FHä), 3 *Fåhusflaten*, *-lyckan*, *-åkrarna*, *Fällbråten* (FIV; f. l. är vindfålle), *Fölungen* (FHäs; liten åkerlapp intill en större), *Fölungehagen* (LHä; åker).

*Gamlagårdet*, *Gamleträdgården* (FÅ; åker), *Gateflaten*, *-hagen*, 3 *-lyckan*, *-renen*, *Gatflaten*, *-hagen*, *-åker*, *Gluppen Lilla*, *Stora* (FTof; åkrar vid torpet *Gluppen*), *Gluppekassen* (FKy; vid föregående), *Grenlyckan* (FHa; 1835 F nr 135; okänt), *Grindfläckarna* (FBu; Grinnefläckarne 1823 F nr 96; jfr *Fläckåkrarna* ovan), 2 *-lyckan*, *Grindlyckan*, *-åkrarna*, *-åker*, *Gripetomten* (FSt; f. l. är ett soldatn.), *Gropelyckan* (FSt), *Gråsehagen* (FKö; 1843 F nr 150; *Gråssan* var ett grått sto), *Gränseflaten* (FHe; vid ägo gränsen), *Gråskasen* (FKä), *Gröneflaten Västra*, *Östra* (FHe), *Gubbejorden* (FHa), *-kassen* (FHogNor), *-lyckan* (GSkä), *Gubbens vrå* (FKobo; en gubbe lär ha hittats ihjälfrusen på åkern), *Guldbråtarna* (FVä; 1795 F nr 29; namngrund okänd), *Gullbergslyckan* (FBud; familjen. *Gullberg*), *Gunnarsflaten* (FHov), *G-rs hage* (FVa), *Gunneflaten* (FHov; 1802 F nr 42; f. l. är ett personn., kanske kvinnon. *Gunna*), 2 *Gåselyckan* (LGusÅk), *Gåsgårdet* (FGro), *-hagen* (FHäs), *Gärdena*, *Gärdeskassen*, *Gårdet*, *Gärdslyckan*.

*Hagegårdet*, *-lyckan*, 2 *Hagen*, 2 *Hagevallen*, *Hagåkrarna*, *Hallagårdet* (FSu), *Hallelyckan* (LGr), *Halvors bråte* (FVä; Halfvords bråte 1795 F nr 29; en av ägarna 1795 hette *Halvor*), *Halvorshagen* (FHäs), *Hamneåkrarna* (FHe), 2 *Hampelyckan* (FDjRStr), 2 *-åker* (FJäGSkä), 3 *Hampåkrarna* (FBröSoGM), *Hanseflaten* (FHä), *-kassen* (RSt; en viss *Hansson* bodde där), *Hasselslyckan* (FF), *Hasslehagarna* (LKol), *-hagen* (FHa), *-tegen* (FHe), *-vallen* (FDj), *Havdekaserna* (FKö), *-lyckan* (LDi), *Havregårdet* (FBud), *-kassen* (FBu), *-landet* (FBu), 2 *-lyckan* (FRöGM), *-ländet* (RHö), *Heden* (FSOStr), *Hedeåkrarna* (FBud), *Helges kas* (FJä), *-ängen* (FRås), 2 *Hemgårdet*, *-jorden*, *-åkrarna*, *Hennings bråte* (LHo), *Herrbråten* (FHä; Herrbröden 1794 F nr 55; okänt), *Herremansjorden* (RRen; 1789 R nr 8; »sur sidländ åker»; namnet ironiskt?), *Hjälarna* (FLij; EK; *hjälm* 'stolpbod'), *HjälmeHagen* (FLib; soldatn. *Hjälme*), 2 *Hjälmhagen* (LLFj), *-åkrarna* (FVä), 2 *Hogelyckan* (FJäRå; åkrar med kullar på), *Hogesrenen* (FRå; vid föreg.), *Hogseflaten* (FHe; f. l. är ett LN, *hòwsøn*, 'åbon på *Hogen*', hemmansdel å Hede), *-lyckan* (FHe), *Hogsängen*

(FStr), *Hogåkrarne* (RVä; 1799 R nr 12), *Holmevallen* (FTi), *Holmsflaten* (FRö; på gränsen mot Holmen), *Hopahagen* (FHog), *-runningen* (FHä; hoberönningen 1794 F nr 55; 'den gemensamma röjningen'), *-stycket* (FHä), *Hopåkrarna* (LSk), *Horsebråten* (LBr; nu skog; hors 'häst'), *Hulstykkena* (GF1; åkrar intill *Hulorna* i Hjärtums sn), 3 *Humlegården*, *-gårdsgärdet*, 2 *-gårdsluckykan*, *-hagen*, *-kaserna*, *-madsgärdet* (sannol. växtn. humle), *Hunden* (FHa; åker vid *Hundekullen*), *Hundhagen* (FNol; åker vid *Hundebergen*), 4 *Husegärdet*, 2 *-hagen*, *-kaserna*, 3 *-lyckan*, *-staden* (FHat; *-stan* 1840 F nr 142; 'husplatsen'), *-vallen*, *Hyttegärdet* (LBr), *-hagarna* (R.R), *Hyttan* (FFj; åker, på vilken förr funnits en koja), *Håkans hage* (FIV; Håkas Hage 1825 F nr 109), *H-s lycka* (FHa), 2 *Håle bråte* (FHäGKOl), *H-e hage* (GSKä), *Hålekaserna* (FHog), *-skiftet* (FHov), *\*Hålluckykan?* (LGus; Hålycka 1795 L nr 12), *Håltegarna* (FSO), *Hålluckykan* (FF), *Hålåkrarna* (RVä), *Häggeflaten* (LBr; en hägg växer intill), *Hästekaserna* (FÅ), *-staden* (FHat; *-stan* 1840 F nr 142; åker; namngrund okänd), 3 *Hästhagarna*, 5 *-hagen*, *-kaserna*, *-skon* (GHol; 1836 G nr 44; liknar på kartan en hästsko), 2 *Höga kas*, 4 *Höge bråte*, *\*Högevall* (FKä; förutsattes väl av *Högevalls hage*), *Höjentorp* (RHö; högt belägen äng), *Hökhultskasen* (FIV; 1825 F nr 109; okänt), *Hörgärdet* (GEl; 1793 G nr 7; hör 'lin'), *-kasen* (FHäs), 2 *-lyckan*, 2 *-renen*, *-vallen*.

*Ingasflaten* (i<sup>g</sup>asfl<sup>å</sup>da RSt), *Ingeborgsängen* (FÖd), *Ingeborgs kålgård* (FDj), *I-s nedre vända* (FGro; 'vändteg'), *-tomten* (RBa), 6 *Intagan*, *I-n Nedre*, *Övre*, 8 *Intaget*, 2 *Intagorna*, *Isakelyckan* (GRö), *Janshagarna* (FHov), *Johannes slätt* (FLij), *Johannes Svensas vall* (FÖd), *Jonas bråte* (FVä), *Jonsvall* (LSi), *Jordfallet* (LAN; *jordfall* 'jordras, särskilt vid vattendrag'; se Bd I, 209 och OGB reg.), *Jutåkrarne* (RVä; 1799 R nr 12; traditionen förbinder namnet med en strid mot *jutarna* 'danskarna'; namngrund okänd), *Jönsehagen* (LSk), *Kaffeflaten* (LSi; åker vid *Kaffekullen*), *Kalvebråten* (FHov), *-kaserna* (FKö), *-lyckan* (FHat), 5 *Kalvhagen*, *-kaserna*, *Karls hage* (FDj), *Karlslund* (FHo; åker), 3 *Kasegärdet*, 9 *Kasen*, *K-n Lilla*, *Långa*, *Stora*, 9 *Kaserna*, *K-a Norra*, *Kashagen*, *Kasthagen* (LGus; 1799 L nr 16; nu okänt), *Kattegatt* (FTi; skämtsamt benämning på en mycket stor åker), *\*Kathagen* (GRe; förutsattes väl av *Katthagsbergen* 1851 G nr 171; namngrund okänd), *Kattäkern* (GSKä; 1784 G nr 6; nu okänt; f. l. åsyftar kanske *lekatt* 'hermelin'; jfr Bd XX: 1, 173), *Kerstins lycka* (ke<sup>s</sup>tis-l<sup>ö</sup>ka LBr), *Kilen* (FKobe), *Klockaretegen* (FF; invid följ.), *Klockarhagen* (FFKy; *Klockar*-August bodde där), *Klävekaserna* (FDj), *Klämme-hagen* (FHäs; 1789 F nr 76; *klämma* 'trångt pass'), *Kläppeheden* (FSO; åker), *Klö-verlyckan* (FVa), *Knektelyckan* (GTo), 2 *Knipeflaten* (RLuTä; nära Knipen), *-lyckorna* (RTä), *-ängen* (RLu), *Knutåkersändan* (FSO; 1789 F nr 87), *Kohagen*, *Kohagsgärdet*, *Kolboden* el. *Kolbodkasen* (FJä; en *kolbod* fanns förr på åkern), *Kolgården* (k<sup>ö</sup>t- FDj; åker; namngrund okänd), 3 *Kolhagen*, *-lyckan*, *Kommerselyckan* (LRä; Kommerce lycka 1835 L nr 41; se *Kommersesvall* s. 41), 2 *Kornhagen* (FIVRHö), *-jorden* (FSu), *-lyckan* (FVä), *Korpelyckan* (GRy), *Kortan* (k<sup>ö</sup>ta FBu; 'den korta tege'), *Kortjorden* (GTo; jfr *Långjorden*), *Kraftetomten* (FHov; familjenamnet *Kraft*), *Krakegärdet* (FAm), *-hagen* (FKobo), 13 *-lyckan*, *Krakemärren* (LKI; *krågå-*

*mär* 'torkställning för ärtväxter'), 7 *Kraklyckan*, 3 *Kriken* (FVäLKäRBä; ängar; *krik*, f. 'vrå'; jfr Bd XVIII, 292), *Kringeln* (LÅk), *Kristiansflaten* (RR), 5 *Krokarna*, *Krokegårdet*, *Krokelyckan*, 12 *Kroken*, *Krokflaten*, 2 *-lyckan*, *-vallen*, 3 *-å kern*, 5 *-åkrarna*, *Kruseflaten* (FDr; vid *Krusekullen*), *Kulan* (*kùla* RHö; åker; namngrund okänd), *Kullegårdet*, *-lyckan*, *Kullå kern*, *-åkrarna*, *-ängen*, *Kungegravarna* (LSk; hage med små kullar), *Kvarnegårdet* (*kwèŋə*- LAn), *-hagen*, *-kasen*, *-kaserna*, 4 *-lyckan*, *-vallen*, *Kvarnjorden*, 3 *-kasen*, 2 *-lyckan*, *Kvarnstenshagen* (FJä; qvarnstens hagen 1823 F nr 98; okänt), *Kvarnvallen*, *-å kern*, *-ängen*, *Kvekevallen* (*kwègə*- FKobe; *kwèga* 'kviokrot, Triticum repens'; jfr Bd IV, 143 och XVIII, 86), 2 *Kvierna* (FJäGEL; qvierne 1823 F nr 98 resp. Qvierne 1793 G nr 7; plur. av *kvi*; se följande), *Kvikaserna* (FIv; *kvi* 'kreatursfälla'), *-lyckan* (LGr), 9 *Kvin*, 2 *Kvivallen*, *-åkrarna*, *Kyrkeflaten* (RBa; äng vid *kyrkvägen*), *-hagen*, *-lyckan*, *-renen*, 2 *Kyrkogården* (FNolSy GHä; nr 1 är en äng med små kullar; nr 2 en åker, där självdöda kreatur begravts), *-slätterne* (FBus; 1840 F nr 147), *Kyrkvallen* (FDj), *Kålgårdslyckan* (RHö), *Kålhogarna* (FRås), *-hagen* (FGa), *-åkrarna* (LGuS), *-ängen* (FTo), 2 *Källarebråten*, 3 *-flaten*, *-hagen*, *-lyckan*, *-vallen*, 2 *Källarflaten*, *-kasen*, *Källbergshagen?* (FSu; Kjellbergs- 1835 F nr 132; möjl. ett familjenamn som f. l.), *-lyckan* (FSu), *Källeflaten* (FStr; *källa* intill), *-hagen*, *-kasen*, *Källhagen*, *-tegarna*, *-å kern*, 4 *-åkrarna*, *-ängen*, *Käringelyckan* (FHog), *-tegen* (RBa), *Käringflaten* (GSK), *-ängen* (LKä), *Kättekas* (FRå; Kjettekass 1864 F nr 223; nu okänt; väl *kätte*), 3 *Kölneflaten*, *-gårdet*, 4 *-lyckan*, *-vallen*, 2 *-åkrarna*.

4 *Ladflaten*, *-kaserna*, 4 *-lyckan*, *-skiftet*, *-åkrarna*, 3 *Ladugårdsflaten*, 3 *-gårdet*, 3 *-lyckan*, *-å kern*, *-ängen*, *Laggarehagen* (FSt; 1794 F nr 33; *laggare* 'person som tillverkar laggkärl'), *Lammehagen* (FDj), *Lammhagen* (FHäs), *Larses tomt* (FGa), *Lars-hagen* (FBud), *Lassehagen* (LAr), 2 *Ledåkrarna*, *Lekanderplatsen* (FSt; f. l. förmodas i orten vara ett båtsmansn.), 3 *Leran*, *L-n Lilla*, *Stora*, *Lerflaten* (FRå), *-fläckarna* *Övre* (RVä; Öfre lerfläckarne 1799 R nr 12; *fläck*, m. 'litet stycke'; jfr ovan *Fläckåkrarna*), 2 *-lyckan Lilla*, *Stora*, *Leråkrarna*, *Lidbergsflaten* (FÅ; *Lidberg* är ett familjenamn), *Lidflaten* (GBa), *-mon* (FÖd; åker), *-å kern*, *-åkrarna*, *Lillagårdet*, *-å kern*, *Lilleflaten*, *-huslyckan* (FSt), *-lerbo* (FBu; åker vid gränsen mot Lerbo), *-åkrarna*, *Lill-Olas kas* (FAsp; Lill Olas Kas 1828 F nr 112), 6 *Lillängen*, *Linvlyckan* (FHov), *-åkrarna* (RLu), *Lissleröd* (GRö; åker), *Livsgårdet* (GKol; soldatn. *Liv*), *Ljungrabben* (FSt; 1794 F nr 33; s. l. är *rabb* eller *rabbe* 'tuvig mark'), *Loglyckan* (FSt), *Lovisetomten* (FHä), *Lugnet* (RVä; åker med skyddat läge), *Lunde flaten* (GBa), 2 *-kasen*, 2 *-lyckan*, 2 *Lundåkrarna*, *Lyckegårdet*, 4 *Lyckan*, *L-n Långa*, *Stora*, *Södra*, 2 *Lyckåkrarna*, *Lyngbrännorna* (GSKä; lyngbrännerna 1784 G nr 6; *lyng* 'ljung'), *Långebråten*, *-hage*, *-hedarna* (FHog), 2 *-jorden*, *-kas*, 3 *-lyckan*, 2 *-trädet* (FBeRå), 7 *Långflaten*, 40 *-jorden*, *-kroken*, *-renen*, *-vallarna*, *-å kern*, 5 *-åkrarna*, *-ängen*, *Lövbergs* (*lóbæŋ* FBrö; åker med namn efter en viss *Lövberg*), *Lövbråtar*, 2 *-bråten*, *-hjalmen* (FBrö; åker vid ett högt berg; om s. l. syftar på detta eller på någon nu försvunnen stolpbod, kan ej avgöras), 2 *-kasen*, *-kaserna*, 2 *Madbråten*, *-hagen*, *M-n Lilla*, *Stora*, *-lyckan*, *-stycket*, *-tegen*, *M-n Hittere*, *Uttère* (FIv; Hittere, Uttère Ma-

tegen 1825 F nr 109; dial. komparativer av *hit* och *ut*), *-vallarna*, *-vallen*, 2 *-åkrarna*, *-ängen*, *Majlyckan* (LDi; 1855 L nr 57; vid *Majviken*), *Mattes kas* (FHovHäs; 1792 F nr 88; *Matte* är en kortform av *Mattias*), 3 *Mellanflaten*, 5 *-gården*, *-kaserna*, *-ledet*, *-lyckan*, *-trädet* (FRÅ), 2 *-vändan*, *-å kern*, 2 *-ängen*, *M-n Lilla*, *Stora*, \**Mofällan* (FHä; förutsattes av *Måfjällekulle* 1794 F nr 55), *Mormors äng* (FBrö), *Mossekasen*, *-laggen* (GBar), *-lyckan*, *-vallen Stora*, *Mossjorden*, *-gården*, *-laggen* (FIv), *-lyckan*, 2 *-ängen*, *Mostermans lycka* (*móstemans löka* FBj; *mosterman* 'man gift med någons moster'; Rietz s. 442), *Murstenshagen* (LAN; 1826 L nr 37; vid *Murstenen* s. 131), *Myregården*, *Myrgården*, *-kroken*, *Myrslyckan* (GMy), *-åkrarna* (GMy), *Myrtegen*, *-åkrarna*, 2 *Månsegården*, *-lyckan*, *Månse kas* (FSt), *Månshagen*, *Måns åkrar*, *Måns-åkrarna*, *Mårtgården* (FStr), *Mårtens hage*, *Mårtenshagen*, *-lyckan*, *Mårtens teg*, *M-s vrå*, *Märren* (*méra* FÖd; efter en ärtemärr 'torkställning för ärtväxter'), *Mölnarevallen* (*mønærøvd* LKärrs), *Mörkret* (LAN; åker med namn efter läget i mörk skog; jfr Bd III, 275).

*Nilseshagen*, *-lyckan*, 2 *Nordgården* (*nølv-*), 3 *-flaten*, *-gård* (LAN; åker), 10 *-gården*, *-hagen*, *-kaserna*, *-kvin*, 2 *-lyckan*, *-åkrarna*, *-ängarna*, 12 *-ängen*, *Nordreflat* (LAN), *Norrgården*, *Norrmanshagen* (FJä), *Nya kas*, *Nyborgsflaten*, *-ängen*, 2 *Nybrottet* (GBaRRy), *-gården*, *-hage*, *-kas*, *-lännena*, *-lännen*, *Nymanslyckan*, *Nytorp* (FHov; åker), 5 *Näbbarna* (åkrar med utskjutande uddar, flikar), *Odlingen*, *Olas hage*, *O-s lycka*, *Olauslyckan*, *Olssons vall*, *Ornehagen* (FGro), *-vrån* (GHol), *Osebråtarna* (RR; os 'bäckutflöde'), *Pantängen* (FSu; 1835 F nr 132; har möjl. varit bortpantad; jfr *Pantstycket* Bd XVI, 212), *Parkelyckan* (FBrö; vid *Parken*), *Perehagen* (FVr; efter odlaren), *Pers lycka*, *Persåkrarna*, *Peters kas*, *P-s teg* (LÖr), *Pickevrån* (*pèka*- FHov; efter en torpare, som kallades *pèkan*), *Pilevrån* (FSå; efter en viss *Pil*, som bott intill), *Plankan* (FDj; se OGB reg.), *Plantaget* (FAM; 1822 F nr 93; namngrund okänd), *Platsegården* (FSu; *plats* användes ofta om båtsmansställe), *-hagen* (FRö), *Platsen* (FHälg), *Plåten* (FBrö; jfr Bd V, 240; om namnet har något samband med det likalydande bergnamnet, har ej kunnat utrönas), *Potäteflaten* (FHe), *-hagen* (FVä), *-lyckan* (FBe), *Potäthagen* (FBud), 2 *-lyckan* (FGro), *-å kern* (FGro), *Prästebråten* (GSkä; 1784 G nr 6), *Pussehagen* (FIv), *Pölekasen* (FIv), *Rabben* (GMy; 1838 G nr 49), *Rabbet?* (LBe; rabbet 1793 L nr 10; väl *råbhø* 'plats där ris och bråte kvarligger efter skogshuggning'), *Rasmus lycka* (FBrö), *Redeligs hage* (FRås; *Redelig* är ett soldatn.), *Rekterskans tomter* (FHe; efter en fru *Rekter*), *Remsan* (FHov; åker), *Renen* (RRy), *Renåkrarna* (FSo), *Revalslyckan* (*révalsloka* FKö; namngrund okänd), *Ringvallarna* (GÅs; åkrar runt om en kulle), *Riskvin* (LBe; Risqvia 1793 L nr 10; jfr Bd V, 224), *Rothugget* (LKors; 1876 L nr 61; okänt), 2 *Roselandet* (FHäsTor; *røsær* 'blommor'), 2 *Rosenlund* (FAMLij; ängar), 2 *Rovelyckan*, *-vallen*, 2 *Rumpan* (FBröSu), *Rumpåkrarna* (GSkä), *-ängen* (FKö), 11 *Runningen* (fvn. *ruðningr*, m. 'röjning'; jfr *Rönningen*), *Runningslätten* (LAR), *Runningsvallen* (FBud), *Rute(r)bråten* (GKol; Rude Bråten 1821 G nr 36; lär ha fått namn efter en präst, *Ruth*), 3 *Ryttarhagen*, *-åkrarna*, *Rytteriet* (FBrö; 1788 F nr 75; äng), *Råds undantag* (FAsp; 1828 F nr 112), *Rågbråten* (GHä), *-hagen* (FRy), 2 *-kasen*, *-vallen*, *-åkrarna*, *Råhagen* (FTO;

1842 F nr 151; väl efter läget vid rågången), *Ränneflaten* (GLiv; väl ordet *ränna*, f.; namngrund okänd; jfr Bd I,170, II,160, III,212 m. fl.), *Räveflaten* (FHe), *Röda havet* (FHov; röda hafvet 1795 F nr 28; namngrund okänd), *Röjدهagen* (FHu), *Rönnelyckan* (FBrö; rönn växer där), 5 *Rönningen* (jfr *Runningen*), *Rönnängen* (FBud; 1795 F nr 62), *Rörmekasen* (*rörmekåsa* FHat; sekundärt till *Rörmaden* i Bäve sn), *Rörtégarna* (RStr; rör 'vass'), *Rösebråten* (FHas; EK), *-tegen* (RRy), *Röd-vallen?* (FKö; Rövalen 1843 F nr 150).

*Sadelmakarekasen* (FHov; 1792 F nr 88), *Salhagen* (FHov; f. l. är möjl. en dial. form av *sadel*; se Janzén Subst. s. 106, 202; namnet har sannol. något samband med föreg.), *Samsbråtarna* (FStr; väl förr samfälld mark; förledens -s anses här-röra från adj. och adv. *sams*; se vidare OGB reg.), 2 *-kasen*, *-kaserna*, 3 *Samslätte(r)n* (FBeStrLSk; jfr Bd III-V reg.), *-slätterna* (FBe), *Samuels kas* (FRö), 3 *Sandarna* (FStGStSkäRR), *Sandbråtarna* (FBud), 2 *Sanden* (FBröRy), *Sandgårdet*, *-hagen*, *-håleflaten*, *-hålevallarna*, *-kasen*, 3 *-lyckan*, *-lyckorna*, *-vägskasen*, *-å kern*, 2 *-åkrarna*, 4 *Sexåkrarna* (förr *sex åkrar* intill varandra; jfr Bd II,183 m. fl.), *Sidajorden* (LKol; 1786 L nr 6), *Sikåkrarna* (FRö), *Sjumansflaten* (FTi; 1841 F nr 149; namngrund okänd), *Sjöbråtarna*, 3 *-flaten*, 2 *-gårdet*, *-kasen*, *-kaserna*, *-laggen* (LTj), 5 *-lyckan*, *-lyckorna*, *-renarna*, *-tegar na*, *-tegen*, *-vallen*, 2 *-å kern*, 6 *-ängen*, 6 *Skallarna* (åkrar med högt läge; jfr Bd I,200), *Skallåkrarna* (FGa), 2 *Skedehagen* (Fiv; om *skede* se Bd I,283; nr 2 FBröStr förutsättes av *Shehagelund* 1852 F nr 173), *-vallen* (FKop), *Skedesflaten* (GStkä), *-renen* (FVä), *-vallen* (RSt), 3 *Skifternas*, *Skilnadshagen* (FRå), *Skimlingebrännan* (GFl; vid *Skimlingen*), *Skinten* (*shinten* FNol; boh. *skint*, m. 'mager mark'), *Skogegårdet*, *-lyckan*, *Skogsrunningen* (FHä), *-å kern*, 2 *-ängen*, 3 *Skrådarelyckan*, *Slättakas* (FRå), *Slätten* (FLij), *Slättåkrarna* (FSt), *-ängen* (FLij), *Smalakasen* (FF), *Smedbergsflaten* (FBud; familjenamnet *Smedberg*), *-ängen* (FBud), *Smedens bråtar* (FBud; 1796 F nr 20), 3 *Smedhagen*, *Smedje flaten*, *-kålgården*, 5 *-lyckan*, *-åkrarna*, 4 *Smedlyckan*, *Smedslyckan*, *Smygen* (FBrö; äng; *smyg* 'vrå, hörn'), 2 *Småtegar na*, *-åkrarna*, *Smårekroken* (FHe; äng; 1822 F nr 95; *småre* 'vitklöver'), *Snippen* (FBrö; 1788 F nr 75; *snipp*, m. 'snibb'; efter formen), *Soldatelyckan* (GBar), *Spikarne* (FGa; 1794 F nr 18; långa och smala åkertegar enl. kartan; nu okänt namn; väl en jämförelse med *spik*; jfr Bd I,268; möjl. har vid någon av nedanstående platser funnits någon *spiksmedja*), *Spikrenen* (FVä), *-åker* (FRö), *-åkrarna* (FSo), 4 *Spjällen* (små åkerlappar; jfr Bd I,284), *Spjällrenarna* (RSt), *Sprötekålgården* (FRö; 1796 F nr 21), *Stallen* (FFu; nu okänt; jfr Bd XVI,10, 197), *Stallhagen* (FAm), 2 *-åkrarna*, *Starkelyckan* (FKobe; familjenamnet *Stark*), 2 *Stenbråtarna*, *-bråten*, 2 *-flaten*, *-kasen*, 5 *-lyckan*, *-rabben* (FHä; 1794 F nr 55; *rabb(e)*, m. 'tuvig el. ljungbevuxen mark'; jfr Bd II,170), *Stenslyckan*, *-åkrar Stora*, *Stentegen*, *-vallen*, *-åkrarna*, *Stigarna* (FDr; åkrar med *stigar* över), 3 *Stigshagen* (appellativet *stig*), *Stockarebråten* (FSm; *-are*-utvidgning till *stock*; en timmerväg går förbi), *Stockeflatten* (FKop; åker vid *Stočekatan*), 2 *-lyckan*, *Stockåkrarna* (FKop), *Storaf latten*, *-gårdet*, *Storeflaten*, *-lyckan*, *-vallen*, 4 *Storflaten*, *-gårdet*, 3 *-lyckan*, 3 *-tegen*, *-å kern*, 2 *-åkrarna*, 10 *-ängen*, *Strömmelyckan* (FHat; vid en bäck), *Stubbebråten*, 2 *-hagen*,

-kasen, -lyckan, -röd (FHä; stubbfälla som odlats), *Stubbängen*, 2 *Stugeflaten*, -gårdet, 14 *lyckan*, -åkrarna, *Stugens hage* (FIV; efter en gubbe, som kallades *stävæn*), *Stycket*, *Stäckote Bäckejorden* (FKobo; stäckote bäckejorden 1794 F nr 17), *Stängelyckan* (FDj; stänge 'stängsel'), 5 *Stänget*, *S-t Lilla*, *Stora*, *Stöveln* (LÖr; efter formen), *Sultehagen* (LAR; sult 'svält'; mager åker), *Sundeflatten* (RUI; åker vid sundet), *Sundshagen*, -lyckan (FHov; på gränsen mot Sund), -vall (RUI; strandäng vid sundet; namnet är en ordlek på stadsnamnet *Sundsvall*), *Surevallen* (LKors), *Svacken* (LBe; 1793 L nr 10; väl en förkortning av \**Svackåkern* e. d.; jfr Bd V, 220), *Svartakas* (FBrö; åker med svart jord), 2 *Svarvarebråten*, *Svedjelyckan* (FF), *Svens bråte*, -flaten, *S-s gamla teg*, -äng, -ängen, *Svinebråten* (FBredfj), 2 -kasen (FKöÖd), -kroken (FKop), -vallen (FHa), *Svinhamnen* (FDR; 1848 F nr 164; *hamn* 'utmarksbete'), *Sågebråten* (FKö; en såg intill), -kohagen (LTj), -lagsflaten (RRa; sågelag 'sågställning'; här byggdes förr båtar), *Såglyckan*, -åkrarna, *Södrellyckan*, 3 *Södshagen*, -hamnen, -huslyckan, -kaserna, -lyckan (boh. *söd sø* 'får, tacka'), *Sölängen* (FHog; vid *Sölemyren*), *Söregårdet*, 9 *Sörgårdet*, -hagarna, 2 -hagen, 2 -jorden, -kaserna, -kohagen, -lyckan, -lyckorna, -vallarna, -vallen, 7 -ängen.

*Tavlegårdet* (FGro; vid *Tavlevägen*), *Tegelmästarelyckan* (LKors), *Tegen*, *Tibergsåkern* (FGa; familjenamnet *Tiberg*; jfr Bd X, 109), *Tistelåkrarna*, *Toftaängen* (FRås; 1786 F nr 74), 3 *Toften* (FHäKÖRHö), *Toftehamnen* (FLe), -lyckan (FRås), -renarna (FHä), *Toftåkrarna* (FRås), *Tollevallen* (GBa; mansn. *Tolle*; se Bd II-V reg.), *Tomteflaten* (FIV), -lyckan (FLij), *Tomterna* (GHä), *Tores lycka* (FBR), *Torkels hage* (FHä), *Tornarne* (FHä; 1794 F nr 55; äng; *tornar* 'torniga växter'; jfr Bd X, 28), *Tornekasen* (FSo), -lyckan (GHol), *Torparekohagen* (RRen), *Torpebrännor* (FBj; Torpe-bränner 1807 F nr 65; ligger nära gränsen till *Torpet*), *Torpet* (GBa; åker), *Torpkrokarna* (GMy), 2 -lyckan, *Torrgusseröd* (LÅk, torr sandåker mot *Gusseröd*<sup>1)</sup>), *Torsegårdet* (FSo), -hagen (FBj), -röd (LBra; åker), *Torsgårdet*, -vallen, *Torstens gårde*, *Tovegårdet* (LKors; nära *Tovan*), *Trehörningen*, -kanten, -snibben, -snippen, *Treäkershagen* (FSt), *Trollhagarna* (GMy), *Trossehagen* (FF; tross, n. 'rutten ved' o. d.), -kaserna (FVa), *Tryggelyckan* (FLe; soldatnamnet *Trygg*), *Trynehagen* (FVa; vid *Trynet*), *Trädesvallen*, -åkrarna, 2 *Trädet*, *Trädgårdsflaten*, -gårdet, -vallen, *Trätarehagen* (RR; omtvistad åker), *Trättåkrarna* (GEL; Trättåkrarne 1793 G nr 7), 2 *Tungan* (FHovRSt; åkrar; efter formen), *Tungekroken* (RSt; vid föreg.), *Tungå kern* (FRås), -ängen (FRås), *Tuverabbet* (LBr; se *Rabbet* ovan), -tegarna, *Tv-ängen*, *Tvååkrarna* (LGus; jfr *Fyråkrarna*), 2 *Tvärflaten*, 4 -jorden, -jaggarna (FSt), -å kern, 2 -åkrarna, *Tyskelyckan* (FJä; namngrund okänd), *Tångegårdet*, *Täljknivshagen* (FBu; nära *Täljkniven*), *Täpporna*, *Uddekasen*, 4 *Undantaget*, 13 *Underlän det*, *Underlän dsflaten Nordre*, *Södre*, *Utgårdsvallen*, *Utsikten* (GSK; högt belägen åker), *Utängen*, *Vadbodflaten* (LBe; Wabeflatten 1793 L nr 10; jfr *Vadbodberget*), -slätten (LBe; Vaboslätten 1836 L nr 42), -ängen (LBe), *Vadlyckan* (FKobo; Valyckan 1794 F nr 17; okänt), *Valbomsflaten* (RVä; soldatn. *Valbom*), *Valekasen* (våkå- FKö;

<sup>1)</sup> Fil. lic. C. S. Lindstam påpekar, att f. l. kan vara mansn. fvn. *Forgautr*. Detta förekommer i Bohuslän under medeltiden, se Lind Dopn. 1162.

åker vid följ.), *Valen* (FKö; åker med högt läge; jfr *Valberget* s. 86), *Vallarna*, 17 *Vallen*, *V-n Gamle*, *Lille*, *Nye*, *Sönnere*, *Vall Gamle*, *Nye*, *Store*, 2 *Vallgärdet*, 2 -åkrarna, 4 -ängen, *Vasekasen* (FF; Wase- 1858 F nr 203; väl vase 'risknipa, som lägges på sank mark för att göra den farbar'), *Vassehagarna* (FKy; väl växtn. vass), *Vasshagen*, -*lyckan*, -åkrarna, *Vennerstenskasen* (FSy; efter odlaren), *Veteplatsen* (FTi), -*hagen Lilla*, *Stora* (FSt), *Vibergsflaten* (FBud; 1867 F nr 228; jfr följ.), *Viborgsåkrarna* (FBud; Wiborgs Åkrarna 1790 F nr 73; f. l. i detta och föreg. namn, som nu äro okända, är väl ett familjenamn *Viberg* eller *Viborg*), *Vindfällan* (FBrö; åker), *Vrån* (FHä; åker), *Vrågärdet* (FRös), *Vända jorden* (FSo; 1789 F nr 87; okänt), 2 *Vändan Nedre*, *Övre* (FKobeLSk), *Vändplatsen* (FHe), *Värmslebråten* (FBud), -*platsen*, 3 -*lyckan*, 3 *Västerplatsen*, -*gärdet*, -*äng*, 2 *Åhagen*, *Åkergärdet*, *Åkers lycka* (LAn; mot Åker), -*ängen* (LAn; se föregående), *Ålekistegärdet* (FTål; ålkistor i en bäck bredvid), -*vallen* (FBj), *Åsarnetegen* (GKol; Åsane- 1821 G nr 36), *Åsebråtarna*, -*hagen*, -*kasen*, *Åskasen*, *Åtegarna*, 3 *Åckrorna*, *Ålgebråten* (FHä), -*hagen* (LBe), -*lyckan* (FFj), *Ångarna*, 3 *Ångebråten*, -*heden* (FSo; Ånge Hea 1789 F nr 87), -*lyckan*, *Ången*, 3 *Ånghagarna*, 8 -*hagen*, -*kasen*, -*vallen*, *Ånkans haggård* (*cygkas-håggår* FBrö; åker; *haggård* 'gärdesgård'; namngrund okänd), *Årtämärren* (FÅ; åker; *årtemärr* 'orkställning för ärtväxter'), 4 *Årtemärrsflaten*, 2 -*lyckan*, *Åseplatsen* (LTj; äng vid Äset), -*gärdet* (GHol; vid Åsberget), *Åspeplatsen*, *Åspet* (LBe), *Ödegårdsluckan* (LKä), *Ödekaserna* (FAsp), *Östergårderna*, 7 -*gärdet*, -*hage*, 2 -*lyckan*, -*äng*, *Östreflatsen*, 2 *Överlännet*, *Övermanskasen* (FGa; se *Övermannen* s. 101), *Övraflatsen*.

**Ansåkrarna** *ansåkrana* GSkä. ∞ F. l. är dunkel. Möjl. ingår ett person- (bi)n. Dess form är vansklig att bestämma, då f. l. kan vara starkt förkortad. Jfr dock *Anseröd* SOÄ 9: 1,52, som redan 1546 skrives Anssredt. Se även NG 17, 120.

**Asperunnen** FBu; äng. — 1796 F nr 49. ∞ Okänt. S. l. är väl *runne*, m. 'buskage'. Jfr Bd I, 204.

**Brännefejden** GKol. — Brännefejda 1836 G nr 44. ∞ *Brännefejden* kallas de krigiska härjningarna i Bohuslän år 1612, varvid ett 60-tal gårdar i Inlands Fräkneshd nedbrändes. Hur detta namn kommit att knytas till denna nu okända åker, är ovisst. Möjl. har den urspr. kallats \**Brännan*. Vid skiftet kan så oenighet ha uppstått om åkern, varefter den av folkhumorn döpts till Brännefejden. Mindre sannol. är väl, att s. l. beror på en omtolkning av ett äldre *-fedja*, av *fit* 'sank ängsmark'. Jfr *Fedja* Bd XVI, 31.

**Brödskårningen** *bröskårningen* FTål. ∞ Tre gärdesgårdar stöta ihop i hagen. Man har liknat de härigenom uppkomna styckena vid bitar av en brödkaka, *skårningar*.

**Bröttegarna?** *brötégarna* FAm; åkrar. ∞ F. l. kan vara ordet *bröd*, men vad som åsyftats därmed är ovisst. Är namnet gammalt, kunde en gen. av fsv. *bryti* 'gårdsfogde', event. använt som personbin., ingå som f. l. Då senare denna blivit ogenomskinlig, har den associerats med *bröd*. Jfr i så fall *Bröttegen* SOÄ 19, 106. Av annat urspr. är *Brödåkra* SOH 1, 67.

**Bulareängen** LBe. — 1793 L nr 10. ∞ F. l. är flertydig i brist på uttal.

**Bottel** *bótəl* GRy. ∞ Åker, som liknats vid en *butelj*, i målet *bótəl* (jfr ndl. *bottel*, eng. *bottle*).

**Byreplatsen** *bÿraplāsən* FKä; åker. — 1834 F nr 133. ∞ F. l. är på grund av naturförhållandena knappast *bjur* 'bäver', i dial. uttalat *byr*, utan snarare ett person(bi)n.

**Byrmeden** FDj. — Byrmaen 1782 Hjärtum nr 22; 1795 F nr 30. ∞ Målets *byr* 'bäver'. Jfr Bd X,115.

**Bäcke** *bækə* FBe; åker. — Bäcke 1787 F nr 72, Stora Becke 1808 F nr 78. ∞ Åkern, som tydl. i äldre tid utgjorts av flera tegar, ligger mellan två bäckgrenar och hör av terrängen att döma till de tidigast uppodlade områdena på gården. Namnet är en böjningsform av *bäck*, sannol. gen. pl., motsv. fsv. *bækkia*. Den urspr. namnformen har väl varit *\*Bækkia aker* e. d., som genom ellips givit *\*Bækkia* och vidareutvecklats till *Bäcke*.

**Dampen** *dámpa* FKoboRös; två olika åkrar. ∞ Ordet *damp* 'imma, fuktighet', som antas ingå i *Dampen* Bd II,5, X,34, XVI,199, XX:1,37, synes i boh. dial. vara mask. Eftersom uttalet *dámpa* för de båda namnen är säkert bestyrkt, synes ett *damp*, f. ligga närmast till hands. SAOB anför också genus femininum för ordet, dock med frågetecken. Eventuellt kan *dámpa* också vara best. pl. av ett *damp*, n. Slutl. kunde en förkortad form av *\*Dampeflaten* (*flat*, f.) e. d. föreligga, men man skulle då ha väntat grav accent.

**Falsken** FTor; åker. — 1808 F nr 77. ∞ Väl en förkortning av *\*Falskåkern* e. d. F. l. är säkerl. *falske*, m., fvn. *folski*, m. 'falaska'. (Jfr Rietz s. 124).

**Flabbarne** GKol. — 1836 G nr 44. ∞ Sannol. pl. av *flabb*, m. Se följ.

**Flabben** *flábən* GSkä. ∞ *Flabb*, m., jfr Bd III,249, samt Lindberg Skeem. s. 18.

**Fläcken?** *fléka* FBeHäRöSo; fyra olika åkrar. — fläcka 1787 F (Be) nr 72, 1789 F (So) nr 87; 1822 F (Rö) nr 111; Flecken 1808 F (Be) nr 78. ∞ Uttalet är belagt endast från BeHä, medan de två namnen från RöSo nu äro okända. I samtliga fall avses små åkerstycken. Samma namn och uttal föreligga Bd IX,165. Namnen kunna vara best. f. av ett *\*fläck*, f. eller best. pl. av ett *\*fläck*, n. Intetdera ordet är dock belagt i boh. Betydelsen är väl densamma som för *fläck*, m. 'litet (jord)stycke'. Den Bd IX,165 nämnda möjligheten, att namnet är en förkortning av ett sammansatt ON med fem. s. l., är väl möjlig men mindre sannolik, sedan uttalet styrkts från ytterligare två platser.

**Fläskåkrar** LÅk. — 1827 L nr 95. ∞ Slutledens obest. form jämte den rätt rikliga förekomsten av åkernamn på *fläsk-* tyder snarast på att ett appellativ *\*fläskåker* funnits. Jfr *Fläskåkrarna* Bd X,130, *Fläskäckrorna* Bd XX:1,201, 233; *Fleskager Sieg* (Hald s. 114) och *Fläskelyckan* Bd I,192 samt *Fläskbacken* ovan s. 89. Snarast torde *\*fläsk* här betyda *flik*. Jfr Lindroth i Fornvännen 1915 s. 7. Se vidare Ohlsson Blekinguskusten s. 66 ff. samt Bd IX,105.

**Fägassen?** FHä; åker. — fägassen 1794 F nr 55. ∞ Dunkelt.

**Grolyckan** FBräStr. — 1852 F nr 173. ∞ Se följ.

**Groröd** FStr; äng. — Groröd, -red 1787 F nr 47. ∞ Säkerl. äro de båda nam-

nen sekundära till ett nu okänt ånamn \**Grō* eller \**Grōa*. Se Janzén i NoB 1935 s. 11. Jfr vidare gårdn. *Grohed* ovan s. 8.

**Guldborgarna** *gūlbōrja* LBe; åkrar med en kulle. — Gullborg 1793 L nr 10. ∞ Enl. traditionen har man här gjort fynd av guldföremål, men då man numera ej känner till något närmare om fyndets art, är det sannol. blott fråga om en namnförklaringsägen. Icke heller kan man få någon klarhet i vad s. l. åsyftat. Jfr *Gullborg* i Ödsmåls sn, Inlands Nordre hd.

**Guldbråtarna** FVä. — 1795 F nr 29. ∞ Okänt. Jfr föreg.

**Göpan** FBu; äng. — Göpa 1823 F nr 96. ∞ I brist på uttal blir namnet flertydigt. Sannol. är det en förkortning av ett urspr. \**Göpeängen* e. d., där f. l. är *göpa*, f. 'lodjur'. Jfr Bd X, 89, XVIII, 246.

**Hargen** *hārja* FHov; åkrar. ∞ Namnet är best. pl. av ett *harg*, n. Jfr Bd IX, 25 och där cit. litt. Ordet *harg* betyder i sv. dial. 'stenhög, stenröse, stenig mark' o. d., i fvn. även 'offerställe, altare'. Åkrarna äro nu ej steniga, ej heller finnes något stenröse där numera, men kringliggande åkrar äro ganska stenbundna. Någon anledning att anta kultisk innebörd i namnet finnes knappast.

**Hon** *hōn* FBe; åkrar. — Hoen 1787 F nr 72. ∞ Säkerl. ingår *ho*, m. 'vattenho'. Åkern är emellertid slät, varför något jämförelsenamn icke föreligger (jfr *Hovallen* nedan). Man känner numera ej heller till om det funnits någon vattenho där.

**Holketegen** FFuGBa. — 1814 F nr 59, 1792 G nr 9. ∞ Inget av namnen har anträffats i levande dial. F. l. är det i ON vanliga *holk* 'med holk försedd källa'. Jfr Bd I, 263.

**Hovallen** *hōval* FHav. ∞ Åkern är lägst i mitten och höjer sig mot kanterna. Jämförelsenamn. Jfr *Hon* ovan.

**Hundebeten** *hūnabédan* FLå; åker. ∞ S. l. är ordet *bete*, m. 'stycke, tugga'. Hundebeten är en liten, trekantig åker. Namnet är nedsättande: 'ett så litet åkerstycke, att en hund kan bita om den, ta den i ett bett'.

**Huv(ud)åkern?** RSt. — Hufåkren 1789 R nr 13. ∞ Skrivningen återger väl uttalet av ett urspr. \**Huvudåkern* (jfr *hövågär* Bd IV, 142). Jfr även *Huvudåkrarna* FAsp (Hufvud Åkrarne 1828 F nr 112). Boh. *huvudåker* 'vändteg' o. d. Se Bd XX: 1, 204.

**Härlyckan** LGus. — 1830 L nr 39. ∞ Ej anträffat i levande dial. F. l. är möjl. — om skrivningen är tillförlitlig — en omljudd form *häre* av ordet *hare*. Jfr t. ex. Bd X, 121, XVI, 170, XX: 1, 41. Föreligger rätt och slätt en felskrivning för *hare* (el. hör 'lin')?

**Hövdingarna** FHäsRLu; två åkrar. — Höfdingarne 1792 F nr 88, 1793 R nr 6. ∞ Se följ.

**Hövdingen** *hōvdyn* FDj; åker med en höjd på. ∞ Boh. dial. *hövding(e)*, m. 'höjd'. Jfr Bd I, 13, III, 198, X, 102.

**Intäknan** *intékna* GLiv; åker. ∞ För ett säkerl. identiskt namn har Bd X, 132 ansatts formen \**Intäknaden* på grundval av kartformerna *Intecknan*, *-täck*.

nan 1807. Ett mask. \**intäknad* (Bd X,132), en tillfällig bildning till *intäkt* och *intaga* efter mönster av *inhägnad*, kan emellertid knappast förenas med uttalet ovan. Jfr uttalet *hægnan* Bd V,14 av *Hägnaden*. Namnets förekomst i två härader tyder närmast på att till grund ligger ett eljest okänt dialektord. I fråga om ordbildningen erbjuder sig då möjligheten av ett \**intäkn*, f. bildat på samma sätt som fsv. *hæghn*, f. 'inhägnad'. Femininbildningar av denna typ äro dock få och synnerligen ålderdomliga, varför en dylik väl är mindre sannolik, även om uttalet med *k* för väntat *g* kunde förklaras genom tidig förlängning framför konsonant. Jfr *Fräkne*, *Kräklingekullen* m. fl. Namnet betyder säkerl. 'intagan'.

**Jacken** *jåka* LAN; åker. — Jacka(n) 1765 L nr 4. ∞ Såväl verbet *jåka* 'göra en inskränning' som subst. *jak*, n. 'inskränning' äro belagda i målet. Namnet är best. pl. av *jack*. *Jacken* består av flera sammanslagna åkrar, varför man ej kan konstatera, hur dessa urspr. sett ut. Jfr följ.

**Jackens åkerjord** LAN. — 1826 L nr 37. ∞ \**Jacken* är väl ett personbin., sannol. bildat till åkernamnet *Jacken* ovan.

**Järsallp** *jæsål* LGr; åker. ∞ Enl. lantbr. H. Christenson, Ljungskile, betecknar namnet urspr. en stor berghäll (*hall*) på platsen, med ena sidan upplyft från marken och vilande på kullerstenar, så att ett snedtak bildas. F. l. är *gårde*. Namnet skulle alltså betyda 'gärdeshällen'. Jfr emellertid *Järsalen* i Dalsland (Janzén i NoB 1940 s. 137 ff.).

**Kajkhagen** *kåjk-* FKop. ∞ Verbet *kajka* användes enligt SAOB som sjöterm och betyder 'gunga, kränga, kava, paddla, med möda taga sig fram' o. d. Kanske är f. l. ett nu okänt personbin. (båtsmansn.?) \**Kajken* e. d.

**Karlkoppegärdet** *kå|kspøgøt* GKol. — 1836 G nr 44. ∞ F. l. består av ett för- och ett tillnamn, *Karl Kopp(e)*, i fast förbindelse. Samma namntyp återfinnes i t. ex. *Karlskyttaberget* Bd IX,132, vilket väl bör tolkas på samma sätt.

**Kjatekas**, se *Tjatekas*.

**Kockhagen** FBU. — 1823 F nr 96. ∞ Jfr ovan *Kockemyren* s. 106 samt Bd II,155, IV,35, 143, XVI,78 m. fl.

**Kolystret** *kølystøt* FBrö; åker. — Kolystret hfl. 1809-1812; sekundärt är Kohlysterhagen 1828 F nr 116. ∞ Intill bodde en skomakare, som kallades *kølystøtø*; jfr Tengström s. 110. S. l. är knappast best. f. av ett urspr. *hester* 'ung ek el. bok; ställe där dylika träd växa'; jfr Ekenvall s. 177 ff. Mot ett dylikt antagande talar nämligen dels uttalsformen, dels vår kännedom hittills om de sv. *hester*-namnens utbredning. Möjl. är s. l. *hylster*. Bortfall av *l* framför *str* förekommer i ord som *bulster* 'bolster', *fjälster*. Se Björseth s. 126, 212, 215. Jfr dock *Järnhylstren* ovan s. 92 samt Björseth s. 166. F. l. är *kol*, här väl syftande på kolbränning.

**Korsekaserne** FIV. — 1831 F nr 122. ∞ Okänt. Av kartan framgår ej, om kaserna legat i *kors*.

**KorverödvalLEN** *kørvørø vøll* FHat. ∞ F. l. är möjl. ett nu okänt ON \**Korveröd*. Jfr *Korvö* NoB 1916 s. 92.

**Krokknivarna** *kroknivana* FHog; äng. ∞ Ängen är långsmal och böjd. Den

har liknats vid en *krokkniv* 'kniv med böjt blad'. Pluralformen torde ange, att den förr varit delad i flera skiften.

**Krokkniven** FGA; åker. — krokknifven 1794 F nr 18. ∞ Okänt. Jfr föreg.

**Krongärdet** FSt. — 1854 F nr 199 a. ∞ Jfr följ.

**Kronovallarne** FSt. — 1794 F nr 33. ∞ Förledens innebörd är oviss. Jfr t. ex. det vanliga *Kronängen* SOÄ reg. Namnet antas föranlett av att marken tillhört *kronan*. Ett dialektord *\*krona* 'hjassa, krön' (Bd V,235), även 'höglänt åker' (Bd XVI,224), måste misstänkas vara abstraherat ur ortnamnen. Sannolikare är då, att ON med f. l. *Kron(o)-* ha fått namn av att lokalerna varit utarrenderade som bete åt *kronohästar*, vilket förr var mycket vanligt. Se Kongl. Stadgar . . . och Resolutioner angående Swea Rikes Landt-Milice . . . hopsamlade af L. Gahm Persson, IV,642.

**Kurrehagen** *kūrə-* FStr. ∞ Den gamla *kurran* 'arresten' på Grohed inköptes av en av gårdens ägare och placerades i hagen.

**Lappresularne** FSt; åker. — 1794 F nr 33. ∞ Namnet, numera okänt, är dunkelt. Skrivningen 1794 kan dock återge ett urspr. *\*Lapparesylarna*. *Sylarna* uttalas i målet *sylarna*. F. l. är då *lappare*, en *are*-utvidgning till *lapp*, och s. l. pl. av *syl*, syftande på något smalt och långsträckt. Jfr till betydelsen användningen av *spik* i åkernamn. Se även *Pinnesylen* Bd V,192.

**Laveröd** *lāvərə* FHä; åker. — Lafveröd 1833 F nr 126; EK. ∞ I äldre jordeböcker upptas en äng, *Laveröd*, skrivet *Lafwerööd(h)* 1688-1725, av krononatur. Numera är den utsluten ur j.b. Sannol. åsyftas *Laveröd* ovan. Ingen bebyggelse synes ha funnits där. F. l. är mansn. *Lave* (Lundgren-Brate s. 165), s. l. *röd* 'röjning'.

**Lertamparna** FHä; åker. — lertamparne 1794 F nr 55. ∞ S. l. är boh. *tamp*, m. 'klump, koka, tuva'. Jfr Bd XVI,237 *Vasstamparna*.

**Lilleåkers huvud** LBe; äng. — lilleåkers huvud 1793 L nr 10. ∞ Ängen, som nu är okänd, ser på kartan ut som ett *huvud* till den ganska smala *Lillåker*.

**Lirehagen** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Jfr *Lireberget*.

**Lovegärdet** GEL. — lofve- 1793 G nr 7. ∞ Kanske är f. l. personnamnet *Love* eller *Lova*, men även andra möjligheter finnas.

**Luftåkrarne** GBa. — 1792 G nr 9. ∞ F. l. är *loft*, n. Det framgår ej av kartan, vad ordet åsyftat. Jfr Bd I,46 och där cit. litt.

**Lundeby** *lūnbý* FBrö; åker. ∞ En stuga har förr funnits invid åkern, varför väl namnet — ett uppkallelsenamn efter något *Lund(e)by* (se OGB reg.) — urspr. tillkommit bebyggelsen.

**Lurkelyckan** RR. — Lurke lycka 1826 R nr 24. ∞ F. l. är väl snarast ett personbin. (öknamn) *\*Lurken* e. d., bildat till fvn. *lurkr*, m. 'påk', fsv. *lurker* 'påk; odugling, tiggare', sv. dial. *lurk* 'drummel'.

**Lyperenen Stora** FHov. — 1795 F nr 28. ∞ Kanske föreligger blott en skrivform för målets *löper* 'löpe', men namngrunden är okänd. Jfr *Lypebacken* ovan s. 94.

**Månadsvrån** FDrKobo; två ängar. — Nr 2 1794 F nr 17. ∞ Namngrund okänd.

**Namnet** LAr; äng. — 1794 L nr 14. ∞ Jfr ovan s. 41 samt Bd III, 208 f., NG 1, 358, SOÅ 8, 293.

**\*Niflata** FRös. — 1793 F nr 14. ∞ Möjl. är f. l. *\*nip* 'spets' (Bd IX, 170, XX: 1, 62 f). Dunkelt.

**Noppallsflaten** FDj. — Noppal(l)sflaten 1849 F nr 191. ∞ Namnet, som nu är okänt, förutsätter väl ett ON, *\*Norपाल* e. d. Jfr beträffande assimilationen *-rp-* > *-pp-* namnet *Söbben*, urspr. *j Sörbude*, Bd IX, 87.

**Norskohagen?** GLis. — 1823 G nr 39. ∞ Kanske en felskrivning för *\*Norskohagen*. Jfr Bd I, 58, 250, 282. Även ett urspr. *\*Nordskoghagen* kunde tänkas resultera i skrivningen *Norskohagen*.

**Rabbetass** *rabotás* GSkä; åker. ∞ Boh. *rabbe*, m. 'tuvig el. ljungbevuxen mark'. S. l. *tass* kan möjl. syfta på åkerns läge vid ena ändan av en lång och smal åker.

**Rackhagen** *rák-* FÖd. ∞ F. l. är ett mot no. dial. *rakk* 'rak' svarande ord. Jfr Bd XVIII, 311. Hagen är lång och smal.

**Relen** GTo; åker. — 1869 G nr 71. ∞ Säkerl. best. f. av *redre*, m. 'fågelbo'. Uttalet *rèlvə* förekommer i den angränsande Hjærtums socken. Se Janzén Subst. s. 265 och jfr i övrigt Bd XVIII, 23 samt SOÅ 17, 59, 19, 118 f.

**Ribbetass** *rebotás* LKä. ∞ Ett smalt, öppet markstycke intill skogen. F. l. är väl *ribba*, f., syftande på den långsträckt formen på området. Jfr Bd XX: 1, 161. Vad s. l. avsett, är okänt. Jfr *Rabbetass* ovan samt *Räbbekärr* Bd II, 170.

**Rien** *riən* GToLis; åker. — 1823 G nr 39. ∞ Sannol. en förkortning av *\*Ri-å kern* e. d., där f. l. är *ria* (subst. och verb) 'höhässja; hässja hö'.

**Rinleflaten** GTo; åker. — 1869 G nr 71. ∞ Boh. *rinnel*, m. 'liten bäck'. Jfr t. ex. Bd IV, 76.

**Risparna** LSk; åker. — Risparne 1833 L nr 38. ∞ Namnet, som nu är okänt, är — såvitt ej en felskrivning för *\*Risparna* föreligger (jfr t. ex. Bd XVI, 213, XX: 1, 195) — en förkortning av *\*Rispåkrarna* e. d., där f. l. är boh. *rispa*, f. 'remsa, smalt jordstycke' (Bd IV, 146).

**Robben** GMy; åker. — 1851 G nr 56. ∞ Möjl. en felskrivning för *\*Rabben*.

**Röra** LKä; äng. — 1792 L nr 9. ∞ Namnet är flertydigt i brist på uttal. Det torde väl vara för ungt för att ha samma ursprung som bebyggelsenamnet *Röra* (Bd IV, 26). Snarare är det pl. av *rör*, n. 'stenrös' eller en förkortning av *\*Rörängen* e. d. (*rör* 'vass'). Jfr Bd II, 170, 183.

**Selebräcka** FHa; åker. — 1835 F nr 135. ∞ 'Åkern där *selarna* brytas sönder eller hästarna bli selbrutna?' Jfr *bräcka* 'bryta (sönder)'.

**Skabban?** FSu; äng. — skabba 1835 F nr 132. ∞ Förekomsten av ett dial. *\*skabba*, f. 'svag förhöjning på mark med torr och stenig jordmån' (Bd II, 184, III, 266, X, 134) bestrides Bd IX, 172. Då uttal saknas, är det kanske försiktigast att antaga, att namnet är en förkortning av *\*Skabbängen* e. d. eller möjl. pl. av *skabb*, n. Jfr följ.

**Skabbet** FRö; åker. — 1796 F nr 21. ∞ Okänt. Sannol. best. f. av *skabb*, n., åsyftande dålig (fläckvis uppträdande) växtlighet. Jfr föreg. och Bd XVI,203.

**Skackorna** FSu; åker. — Skackerna 1835 F nr 132. ∞ En förkortning av \**Skackäckorna* e. d., där f. l. är adj. *skack* 'sned'. Jfr Bd I,330.

**Skivevallarna** FDj. — Skifevallarne 1849 F nr 191. ∞ Okänt. F. l. är väl *skiva*, f., men dess syftning är obekant.

**Skomakaren** *skomágæn* FRy; åker. ∞ En ellips av \**Skomakaråkern* e. d. Numera vet man dock ingenting om anl. till namnet. Jfr *Skomakarna* Bd XX: 1,212.

**Skåregången** *skåregången* LGus; åker. ∞ Boh. *skårgång* 'liesträng, den sträng en karl slår med lien'; här beteckning för en liten och smal åker. Jfr Bd X,139.

**Skörlyckan** FBe. — Sjør-, Skjør- 1787 F nr 72. ∞ F. l. i detta nu okända namn är väl sv. dial. *skyr*, *skör*, f. 'inskränning, skåra'. Jfr *Skörholmen* Bd XVI,9.

**Smittejorden** LAN; åker. — 1765 L nr 4. ∞ En person *Smitt* har en tid bott på Anfasteröd. Jfr Bd XVIII,29, SOÄ 18,47.

**Snedarna** GRö; äng. — Snearne 1864 G nr 69. ∞ Väl en förkortning av \**Snedängarna* e. d. Jfr följ.

**Snedén?** LGus; åker. — Snea 1795 L nr 12. ∞ Sannol. pl. av *sned*, n. 'snett el. spetsigt jordstykke' (Bd IX,173). Jfr följ.

**Snedet** *snét* FBrö; åker. ∞ Jfr föreg.

**Snedingarna** RLu; åker. — sneingarne 1793 R nr 6. ∞ Pl. av en bildning på -ing till adj. *sned*. Jfr Bd X,135.

**Sniken** FKö; åker. — 1843 F nr 150. ∞ Okänt. Jfr uttalet av *Sniken* ovan s. 16. *Snik* 'smyg, smalt pass', *snika* 'smyga'. Namngrund okänd.

**Snurken** *snúrka* FBusRSt; två olika åkrar. ∞ Best. f. av *snurk*, f., sidiform till *snurk*, m. 'yttersta ändan av något' (Rietz s. 641). Jfr Bd I,284, III,86, 267.

**Sprunset** FHa; *sprúnsöt* FKobe; åkrar. — Nr 1 1835 F nr 135. Okänt. ∞ Namnet är best. f. av boh. *spruns*, n. 'sprund' m. m. Jfr no. dial. *spuns*, *spruns*, n. 'tapp, hål i tunna, kil i kläder, stor lapp'.

**Spånen** LSk; äng. — Spån 1791 L nr 11. ∞ Se bebyggelsen. *Spon* ovan s. 49.

**Stackote flaten** FHov. — Stackotte flaten 1802 F nr 42. ∞ Fsv. adj. *stak-kotter* 'kort'.

**Stadsängen** RLu. — 1793 R nr 6. ∞ *Stadsängen* ger i detta fall ingen begrip- lig mening, varför det här säkerl. blott är fråga om en skrivning för ett uttal *stásæya* (Bd V,245) e. d. Namnet torde återgå på ett i sv. och no. ON ej ovanligt men till sitt ursprung dunkelt *Stavsängen*. Jfr Bd XX: 1,89 f. och där cit. litt. Förledens betydelse antas vara 'rämärke'.

**Stavstensåkrarna** Små, Stora FSt. — små, store stafstensåkrarne 1794 F nr 33. ∞ *Stav(e)sten* finnes i boh. såsom benämning dels på rämärke, dels på bautasten. Jfr Bd V,200.

**Storkelyckan** FKobe. — 1889 F nr 259. ∞ Namngrund okänd. Möjl. är f. l. ett soldatn. Jfr Bd IX,150.

**Ståffelyckan** FHe. — 1792 F nr 15, Stoffe- 1822 F nr 95. ∞ F. l. är väl ett person(bi)n., möjl. någon kortform till *Staffan*. Jfr da. *Stoffens*, *Staaffen* DGP 1280.

**Stäckeflaten?** FRös. — steckeplata 1793 F nr 14. ∞ Se följ. och Bd X,135.

**Stäckegeärdet** FGro. — stäckegeärdet 1823 F nr 99. ∞ F. l. är antagl. en förkortning av adj. boh. *stäkkot* 'kort'.

**Stäcklyckan** FGro. — 1822 F nr 99. ∞ Se föreg.

**Stöttingarna** FBud; åker. — 1790 F nr 73. ∞ Namnet, som anträffas flerstädes (se reg. Bd I-XX, *Stytt-*, *Stött-*), betecknar något kort eller avstubb. Jfr Bd I,202.

**Sultanen** *sültāna* FBj; åker. ∞ En gubbe *Sultan sültān* lär ha bott intill. Åkernamnet är väl snarast en ellips av ett urspr. sammansatt ON med fem. s. l. Samma bin. *Sultan* förekommer Bd XVIII,64.

**Suttehagen** *sütəhåwən* LAr; åker. ∞ F. l. är ett personbin., \**Sutten* eller \**Sutan*, bildat till verbet *sutta* 'skutta'. Jfr Bd V,246 *Suttängen* samt *Suttens löcka* Bd I,226 under *Suttebäcken*. Eftersom åkern har myrjord, skulle ett mot no. dial. *surtā*, f. 'järnhaltig myrjord' sakligt passa väl, men detta ord låter sig ej förena med det nuvarande uttalet.

**Svakasen** FTor. — 1808 F nr 77. ∞ Boh. *svada*, f. 'slät, sluttande (och hal) berghäll'. Jfr Bd IX,113, XVI,142.

**Svalan** *svàʎa* FKop; åker. ∞ Då åkern har dyig jord, ingår kanske adj. *sval* eller verbet *svala* 'svalka'. Jfr Bd XVIII,135. Även andra möjligheter att tolka namnet finnas. Sålunda kunde fågeln. *svala* eller stammen *svard-* (boh. *svàʎə*, svag biform till *svål* Bd V,157) ifrågakomma. Säkerl. föreligger en förkortning av ett urspr. sammansatt namn. Jfr *Vällingesvalan* nedan.

**Svälgen** FKobo; äng. — 1794 F nr 17. ∞ Sv. dial. *svälg*, m., no. dial. *svelg*, m. 'svalg, fördjupning'. Kartan ger ingen antydning om terrängens beskaffenhet. Jfr Bd II,138, III,137.

**Såget** GMy; åker. — 1793 G nr 8. ∞ Okänt. Samma namn Bd III,86 lämnas oförklarad. Kanske ordet *såg*, n. 'källdrag, rännil' (Rietz s. 563). Akten ger inga sakupplysningar. Jfr s. 104.

**Sängen** LBe; åker. — Sänga 1793 L nr 10. ∞ Kanske (trädgårds)*säng*. Möjl. har det funnits någon sängliknande formation i terrängen. Kartan ger ingen ledning. Jfr *Sängarna* Bd V,247.

**Säfristycket** FBrö; åker. — 1788 F nr 75. ∞ Vid *Säfwershålan* ovan s. 111. Dunkelt.

**Söddöden** *södön* FHov; åker. — Södön 1861 F nr 211. ∞ Namnet betyder 'får-döden, platsen där får satt livet till'. Om sättet för fårens förolyckande vet man ingenting. Jämförliga namn äro *Oxadö(de)n*, *Kodö(de)n* (Brevner s. 165), *Ädredön* (SIOD 3,75) och *Bokedöden* (Mollösunds sn, påpekat av Lindroth). Åkern *Söddöden* beskrives vara mycket stenig och mager. Kanske är namnet ironiskt: 'Åkern med så magert bete, att ej ens fåren kunna livnära sig där'.

**Sövellyckan** *səʎvalöka* FBrö. ∞ Väl personnamnet *Sölve* (Lundgren-Brate s. 258; SOÄ 14,84). Jfr *Sörvellyckan* nedan.

**Söndagsflaten** FTi. — 1841 F nr 149. ∞ Namngrund okänd. Jfr *Söndagslyckan* Bd IX,161 samt *Söndagskullen* ovan s. 98.

**Sörvelyckan** *sörvelöcka* FBrö. — Sörfwe- 1788 F nr 75. ∞ Namnet betecknar samma åker som *Sölvelyckan*. Båda uttalen användas omväxlande. Trots kartformen 1788 torde väl *Sölve-* vara den urspr. f. l. Uttalet *sörve-* torde bero på dissimilation.

**Södtaget** *sötågot* RUl. ∞ Liten, inhägnad plats och skreva i berg, där man om höstarna brukade fånga in fåren.

**Tavan** *tåva* Fiv; åker. ∞ Samma namn förekommer Bd V,247, där det sammanställs med no. dial. *tava* 'slita och släpa utan resultat, gå mödosamt och sakta' eller no. *tave*, m. 'lapp, klut'. I båda fallen får man väl antaga, att ett urspr. sammansatt ON förkortats.

**Tingsflaten** FGro. — 1856 F nr 196. ∞ Att *ting* hållits i Grohed i äldre tid, bestyrkes av domböckerna, men den närmare anledningen till namnet är okänd.

**Tippan** el. **Tippen** FDj; äng. — 1846 F nr 160. ∞ Om f. l. är best. f. av *tippa*, f. 'spets' eller av det liktydiga *tipp*, m. kan ej avgöras, då uttal saknas. I ON synas orden åsyfta (spetsig) kulle, höjd. Sakupplysningar saknas. Jfr Bd XVIII,46, 49.

**Tjatekas?** FRå. — Kjate-, Kjadedkas 1846 F nr 163. ∞ Möjl. har f. l. något samband med verbet *tjata* (kanske ett därtill bildat personbin.).

**Tjörnåkern** FHäs. — 1792 F nr 88. ∞ Sannol. har någon person från Tjörn haft med åkern att skaffa — odlat den, bott i närheten e. d. Jfr *Tjörn* Bd IX,30.

**Torget** GMy; åker. — 1873 G nr 72. ∞ Okänt. Namnet förekommer flerstädes i Boh. och åsyftar öppna platser. Jfr Bd V,248, IX,161, XX: 1,196.

**Trindsel** *trinsel* RR; åker. ∞ Boh. *trindsel*, m. 'rund yta'. Åkern är halvcirkelformig. Jfr Bd IX,162.

**Tronelyckan** FHov. — 1795 F nr 28. ∞ F. l. är flertydig i brist på uttal. Den kan bl. a. vara gammal gen. *Trondar* till mansn. *Trond*, varom se Bd XVIII,41 under *Husmannen*. Jfr vidare Janzén, Vokalassimilation och yngre u-omljud i boh. dial., s. 25.

**Tubberöd** RVä; åker. — 1858 R nr 39. ∞ Mansn. *Tube* eller kvinnon. *Tubba*. Hur detta *Tubberöd* förhåller sig till torpnamnet å FKobe, kan ej avgöras, då namnet nu är okänt.

**Täckelsången** RSt. — täckelsången 1789 R nr 13. ∞ Dunkelt.

**Täljekniven** *täljåknivén* FHovTor; åker. ∞ Den långsmala åkern har väl liknats vid en *täljkniv*. Jfr *Krokknivarna* ovan. Möjl. kan ett öknamn *\*Täljekniv(en)* (Bd IX,34) ifrågakomma, om åkernamnet urspr. varit sammansatt.

**Vallplanket** *välphåykät* LGus; åker. ∞ Lång och smal. *Plankan* och *Plan-korna* äro vanliga namn på små, smala åkrar. *Vallplanket* torde vara en förkortning av ett urspr. *\*Vallplankestycket* e. d.

**Varpehagarna** *värphåwans* FLe. ∞ Sv. och no. dial. *varp*, n. 'på marken uppkastad ris- eller stenhög'. I orten vet man ingenting om anl. till namnet. Jfr Bd X,142.

**\*Villjorne** GBa; åker. — 1792 G nr 9. ∞ Dunkelt.

**Virflaten** RSt. — wirflaten 1789 R nr 13. ∞ Se följ.

**Virängen** FSo. — wir ängen 1789 F nr 87. ∞ Boh. *virə* 'vide', fvn. *vidir*.  
Se Janzén Subst. s. 53.

**\*Våtegen** GEL. — 1793 G nr 7. ∞ Möjl. ett urspr. \**Våttegen*. Jfr *Våtdalen*  
Bd III,244. Okänt.

**Väggåkrarne** FSt. — 1794 F nr 33. ∞ Okänt. Om *vägg* ingår, bör det ha  
syftat på någon brant bergvägg i närheten. Felskrivning för \**Väggåkrarna?* Jfr  
*Vägeryr* s. 58.

**Vällingesvalan** *vælygssvåla* FKop; åker. ∞ Annat namn på *Svalan* ovan.  
F. l. är väl (ler)*välling*. Åkern har myrjord. Jfr SIOD 2,63, Bd XVIII,45, 353  
samt *Vällingholmarna* SIOD 3,130. Om s. l. se *Svalan*.

**Värtegen** GHol; äng. — 1836 G nr 44. ∞ F. l. är säkerl. boh. *væra* 'gumse',  
fsv. *væpur*. Se Janzén Subst. s. 202.

**Yxen** *öksa* FRö; åker. ∞ Är väl urspr. ett jämförelsenamn, ehuru åkern nu-  
mera ej liknar en *yxa*. Jfr Bd II,177, V,250.

**Åsingen** *åsigen* FRö3; slät åker. ∞ Någon *ås* finnes ej i närheten. Namnet  
är möjl. en förkortning av ett urspr. \**Åsingeåkern* e. d., där f. l. är soldatnamnet  
*Åsing* el. ett IN \**åsing* 'person från Åsen'. Jfr Tengström s. 37.

**Älveflaterna** FRös. — älveflaterne 1793 F nr 14. ∞ *Älv* kan i nordboh. be-  
teckna större å eller bäck. Älveflaterna låg vid Forshällaån.

**Åskan** *äska* FDr; åker. ∞ Best. f. av sv. dial. *äska*, f. 'liten ask, skrin'. I  
närheten av åkern finnas rester av en husgrund. Namnet *Åskan* har väl urspr.  
tillkommit stugan.

**Öbyn** FDr; äng. — Öbyn, Öby-Ängen 1820 F nr 86. ∞ Jfr *Öby* ovan s. 5.

**Öknegärdet** FJäTål. — 1833 F nr 125. ∞ Väl sekundärt till följ.

**Öknen** FJä; äng. — 1869 F nr 234. ∞ Okänt. *Öken* i ON brukar syfta an-  
tingen på läget långt bort i ödemarken eller på stor yta.

## IX. Skogar, lundar, träd- el. buskbevuxna områden.

*Skog* uttalas i äldre mål *skow*. Boh. *lunde länə* m. och riksspråkets *lund*  
kunna, då orden stå i best. f. i senare sammansättningsleden, icke särskiljas. Om  
*kärr* se avd. VI. *Snäre snæra* n. betyder 'snår, buskage'. *Hult*, n. 'dunge' har  
i målet best. plur. *hæltæra*. *Park* betecknar dels trädplantering, dels också annat  
vackert (parkliknande) lövträdsbestånd. *Mark*, f. betyder 'utmark, utmarksskog'.

5 *Björkelund*, -*snäret* (GSkä; 1784 G nr 6), *Björklunden*, *Blötesskog* (FHä), *Blöt-  
skog* (FTor), *Det brända* (GSkäRö; skog som härjats av skogseld), *Ekeblocken* (*ëga-  
blöckæn* FTål; skogsdunge; *block* 'stock lämplig att sågas') -*lundarna* (FJä), *Fran-  
keparken* (FRö; familjenamnet *Franke*), 2 *Fredsskogen* (FivLGus; 1831 F nr 122;  
1830 L nr 39; möjl. förr ett fridlyst område av allmänning, där ingen avverkning  
fick äga rum; jfr Bd I,288 och där cit. litt.), *Frökbergsskogen* (FAM; väl ett familje-  
namn som f. l.), *Furulunden*, -*skogen*, *Gategrindssnäret* (RLu; Gategrinds Snäret

1793 R nr 6), *Gategården* (FBud; 1796 F nr 20; skog; namngrund okänd), *Grohedslunde* (FStr; Groes lunne 1822 F nr 94), *Grässeskogen* (FKö; 1843 F nr 150; jfr *Gräs-sans stall* s. 132), *Gröneskog* (LBr), *Gunnerskoug* (LGu?; 1594 JN 155; okänt; i närheten av Gunneröd?), *Hamnen* (*håmna* FÖd; skog och betesmark), *Hatteskogen* (FSt; nära gränsen mot *Hattedalen*), 3 *Hemskogen* (f. l. antyder, att skogen ligger nära intill gårdarna), *Hollskogen* (GBas; enligt uppgift är f. l. ett familjenamn *Holl*), *Hygget* (FSt), *Håalterna* (FF; Håaltera 1858 F nr 203), *Höglund* (RBä; högt belägen skog), *Johannes park* (FLij; namngrund okänd), *Kasemarken Norra, Östra* (FDj), *Kavles park* (GKol; björkdunge, planterad av en kapten *Kavle*), *Klippeskogen* (GHol; 1836 G nr 44), *Kommunskogen* (Bredfj; skog som äges av Grinneröds och Ljungs kommuner), *Källeskogen* (GHol).

*Larses hörne* (FHäHöNol; skog; även gränssten, där Forshälla, Resteröds och Ljungs socknar stöta samman), 5 *Lundarna*, 7 *Lunden*, *Lyckelunden* (FStr), *Lövlunden* (FGa), *Madskogen* (LAn), *Mellanmarken* (RVä), *Mon* (FSu), *Mosseskogen* (FÖd), *Myreskogen* (FSu; skog invid åkern *Myren*), *Mårstensskogen* (Fam 1822 F nr 93; skog invid torpet *Mårsten(en)* s. 1), *Nordmarken* (RRen; Nohl- 1789 R nr 8), 6 *Nordskogen*, 5 *Parken*, 2 *Samsmarken*, 2 *Samskogen*, *Skogen*, *Skräddareparken* (FVa), *Stakeskogen* (LSi; småskog; väl nedsättande namn), *Starkemarken* (FKö; *Stark* är familjenamn), *Stockholm* (FIV; skog; ordlek; någon holme finns ej), 2 *Storskogen*, *Svedrumpen* (*svèrømpøn* FGa; skog, som förr *svedjats*), *Sönnareparken*, FKobo; 1859 F nr 202; efter läget), 2 *Sörskogen*, *Tegesokogen* (FVa; vid åkern *Tegen*), *Tomterna* (FLij; skog med rester av husgrund), *Torrmön* (FSt; 1794 F nr 33), *Torveskogen Utre?* (FIV; Uttre Torfve skogen 1831 F nr 122; om f. l. är *torv* eller möjl. *torrved* är ovisst, då namnet nu är okänt), *Tryneskogen* (FVa; vid Trynet), *Utlägget* (FDj; odling, som *utlagts* till skogsmark), *Varpeskogen* (LAn; skog med rösen; jfr *Varpehagarna* ovan s. 128), *Ålunde* (FStr; ålunne 1793 F nr 12, avskr. 1941), *Ödeskogen?* (RRen; Öoskogen 1789 R nr 8; möjl. \**Öskogen* 'skogen på Restenäse ö').

**Apeln** *åbøl* GHöMy; skog. ∞ På ett berg i skogen fanns förr en stor vildapel. Om uttalet se Janzén Subst. s. 105. Jfr bebyggelsenamnet ovan s. 28, 35.

**Brunneskogen** FSt. — 1793 F nr 61. ∞ F. l. är väl fvn. *bruni*, m. 'brand'. Skogen lär ha eldhärjats för länge sedan. Jfr *Brunnefjäll* Bd IX, 26.

**Delegården** RRen; skog. — 1789 R nr 8. ∞ *Dele* 'gränsskillnad'. Vad s. l. avsett, är okänt. Kanske har här för länge sedan legat en *gård*.

**Ekenehultet** *ëgønähültet* LAr; skog. ∞ Janzén Subst. s. 287 upptar formen *ëgønə* n. 'hjuleker' (sg. = pl.) från Forshälla. Om detta ord ingår som f. l., har man väl tagit virke till *hjulekrar* där. Jfr Ekenvall s. 72 och där cit. litt. Fsv. *ekorne*, ä. da. *egerne* 'ekorre' heter i sydboh. mål *ekorre*. Jfr Janzén Subst. s. 217 f. jämte där cit. litt.

**Giret?** FBud; skog. — 1796 F nr 20. ∞ Möjl. sammanhänger namnet med boh. dial. *gira gïra*, f. 'strimma (på ko)', adj. *girot gïrotə* 'med vita fläckar (om ko)' samt no. dial. *geire*, m. 'Strimmel, Kile', nisl. *geiri* m. 'trekantet el. kiledannet Stykke af n-t, kiledannet Græsplet i en Bjærgskraaning' m. m.

**Handräckningen** *hånreknaya* GÅs; skog. ∞ Namnet är en ordlek. Formellt är det en *ning*-avledning till ordet *handräcka* 'ledstång'. I skogen ligger *Handräckorna* (s. 91), som väl är ursprunget till namnet.

**Husmannen** FHäs; skogsmark. — 1789 F nr 76. ∞ Namnet, som nu är okänt, torde vara en förkortning av *\*Husmansskogen* e. d. *Husman* 'inhysesshjon'. Jfr Bd XVIII,41.

**Håle skog** *håle skóv* LBra. ∞ F. l. kan vara adj. *hål* 'ihålig, djup', men sannolikare är väl, att gårdn. *Håle* ingår.

**Hålskogen** *hålskóvæn* LKä. ∞ SAOB, H 1717 upptar ett appellativ *hålskog* 'djup och mörk skog'. Jfr Bd X,137, XVIII,311.

**Murstenen** *músten* LAN; skogsmark. ∞ Namngrund okänd.

**Opsals skoug** Fräkne hd? — 1594 JN 147. ∞ Se *Vpsalom* ovan s. 27.

**Piphulterna** *pìbhåltæra* FLij; skog. ∞ Namnet sammanhänger väl med *Piphulterna*, kärr å FHälg. Se ovan s. 106.

**Rassen** FF; skog. — 1858 F nr 197. ∞ Fvn. *rass*, boh. *rass*, m. 'ändtarm(ens öppning), bakdel'. Ett jämförande namn. Sakupplysningar saknas. Jfr Bd XVIII,35.

**Ryssvrån** *ryssvråa* GKv; skog. ∞ Traditionen sammanställer namnet med ett slag mot ryssarna, men detta är säkerl. blott en förklaringsägen. *Ryssja* heter i Grinneröd *rus* men uttalet *rysa* förekommer i Hjærtums sn och *rysa* i Kville hd. (Modéer s. 63). Sannolikt föreligger en »uppsnyggad» form av målets *rus* 'ryssja'. Jfr beträffande namnets innebörd *Russehålan* s. 109 samt Bd IX,180.

**Silkeskogen** *sèlkeskóvæn* RBäRy. — silkeskogen 1796 R nr 10; EK. ∞ F. l. åsyftar kanske något slags växtnamn; se *Silkemyr* Bd XVIII,117, där även andra möjligheter diskuteras. Jfr även *Silkepinnegatan* Bd X,86 och *Silkeåkrarna* Bd XVI,230.

**Svarvestolarne** FKö. — 1843 F nr 150. ∞ Namnet betecknar i akten ett skogsområde men har väl urspr. avsett några höjder e. d. Jfr *Svarvestolen* ovan s. 85 och Bd XX: 1,165.

**Tjärrotorna?** *şæróðæra* FIV; skog. ∞ I skogen lär det finnas hålor efter *tjärbränning*. S. l. är dunkel. Ett subst. *\*rota*, bildat till det likalydande verbet, är känt i sammansättningen *svinerotor*, *svinæróðær*, 'hålor som svinen rotat upp'. Formellt skulle plur. best. f. av *\*rota*, f. kunna ingå.

## X. Andra namn av skilda slag.<sup>1)</sup>

*Källa*, f. uttalas i obest. och best. sg. *şæla*. *Dy*, n. betecknar även vattenhåla, kallkälla. Jfr Bd XVIII,314 samt under avd. VI ovan. *Värmsel*, f. betyder 'källsprång'.

<sup>1)</sup> Till denna avdelning ha hänförts även en del ur äldre akter hämtade namn, för vilka ingen klar lokalbeteckning stått att få.

*Aspehagekällan*, *Augustinas kyrka* (LSi; bergsklyfta, där en gumma brukade hålla till), *Backekällan* (FHov), *Backmans källa* (RUI; en viss *Backman* bodde intill), *Bagarns rännor* (GKol; källsprång; en *bagare* bodde intill; jfr *Livekällan*), 2 *Barlind* (FAspRyVa; gränsmärken), *Bengtehålet* (FKö; källa; *Bengtän* bodde invid), *Bergekällan* (FBräStr), *Bergskällan* (FLis), *Brynfittan* (GHol; källa; »bryntän brynte liar där»), *Bränneribrunnen* (RBA), *Brännerisbrunnen* (FHa), -höljen (-hür, RHO; källhåla), *Burekällan* (FHov; efter en soldat *Bur*), *Bäckekällan* (FJä), 2 *Dyret* (vattningstillägen), *Ekestödet* (ägastöt LFj; tilläggsplats för ekor), *Eldstadsbrännan* (elstibräna GSk; litet eldhärjat område med en tomtplats i mitten), *Fiskareboden* (LKol; 1768 L nr 6; akten ger ingen upplysning om lokalens art), *Fiskekällorna* (FHov; källa med småfisk i), *Forshälla kast* (FFHä; forshällekast 1794 F nr 55; väl namn på ett timmerkast), *Godvattenskällan* (GSk; källa med särskilt »gott» vatten), *Gluppen* (FF; utmark; 1858 F nr 203; se ovan s. 15), *Groppekällan* (gröpsåla RUI; jfr *Groppeliden* s. 58), *Gråssans stall* (gråsas-stäl RHö; brant ställe, där en grå märr, *Grässan*, ramlat ned), *Grävlingestocken* (FIV; gilleranordning för grävlingfångst), *Hage dykällan* (FHä; dyig källa i skog), *Halt-Olas krege* (FIV; Halt Olas Krege 1825 F nr 109; krege 'vrå'; jfr Bd X, 125), *Hedkällan* (FBräStr), *Hjälmens klämma* (LGus; sank plats, där en tjur, *Hjälmen*, omkommit), *Hogkällan* (RBä), *Holken* (RUI; källa med holk omkring), *Holketrakterna* (FSt; Hålketrakterne 1854 F nr 199 a; lokal okänd), *Horsekällan* (FHov; 'hästkällan'), *Husestaden* (FHat; tomtplats), *Håkans stuga* (LKol; skjul; en viss *Håkan* lär ha gömt sig där för att slippa krigstjänst), *Hålkastet* (LGus; lastageplats; se *Hålkasteviken*), 3 *Hästekällan*, -våltorna (LBr; hästarna brukade valtra 'vältra sig, tumla' där), *Klarkällan* (FRy), *Knektekällan* (RUI), *Kohagskällan*, *Korset* (RUI; ett kors, inhugget på en bergvägg utåt fjorden; möjl. något slags sjömärke), *Kungebjörken* (kögä- FVä; stor björk; namngrund okänd; jfr följ.), *Kungseken* (FHäs; Karl XII lär ha rastat vid eken), *Kvarnevrån* (FKobo), *Kvikällan* (FJä), *Källan Lilla*, *Stora*, *Källhållorna* (GLiv; igenfyllda källor), *Käringekällan* (RUI).

*Lerhålan* (FDj; källa), *Linden* (FHäs; 1792 F nr 88; gränsmärke), *Lisas källa* (GSp), *Livekällan* el. *Livens rännor* (GKol; efter en soldat *Liv*; kallas även *Bagarns rännor*), *Lundekällan* (FBe; Lunne- 1863 F nr 220), *Lyckehålan* (FSo; källa), *Lövskjulstrakterna* (FSt), *Mosterns hål* (mosternas-hål FIV; källa; *moster* 'gumma'), *Paradiset* (RStr; naturskön plats), *Prostinnans källa* (FFu; namngrund okänd), *Prästevassen* (GPr; vassrugge i Grinnsjön), *Rumpekällan* (FBj; vid *Rumpekullarna*), *Rörmadvärmseln* (FJä; vid Rörmaden), *Salteriet* (RRa; plats vid brygga, där man saltat fisk), *Sikedraget* (FStr; källdrag; sike draget 1784 F nr 43), *Sjökällan* (LAN; vid havet), \**Skogdraget* (FDj; förutsattes av *Skogdrågshalsen* 1846 F nr 160; namngrund okänd), *Smedbergskällan* (FBud), *Sovåsekällan* (FHov), *Surbrunnen* (RRen; källa med järnhaltigt vatten), \**Svartekastet* (LGus; förutsattes av *Svartekastskogen* 1830 L nr 39; nu okänt; väl timmerkast i mörk skog), *Sötekälla* (LAN; Söte-källa 1768 L nr 5; sötvattenskälla nära havsstranden), *Tegelugnen* (tjälömön LKors; plats med rester av tegelugn), *Timkällan* (RSt; vid Timkullen), *Tjärtrakterna* (FSt; plats

för tjärbränning), *Trynekällan* (FVa; i Trynet), *Tysklandskällan* (FHol; namngrund okänd), *Tässebrunnen* (RUI; *tåssa* 'groda'), *-dammen* (RUI; källa), *Tältans källa* (FTi; jfr *Tältekullen* s. 86), 2 *Varpet* (FAspBa; rösen av sten och ris; ingen tradition bevarad), *Vilestödet* (FHu; 'vilostället'), 3 *Värmseln*, *Ålkistan* (LFj; plats vid bäck), *Åsekällan* (GHol; vid *Åsena*), *Åskedraget* (FHe; 1876 F nr 248; lokal okänd; jfr *Åskedraget* ovan s. 101), *Ödegården* (FKä; Ögården 1834 F nr 133; område, sannol. förr bebyggt), *Österkällan* (GFö), *-valen* (FBredfj; -hvalen N 3, härads-karta i LSA utan årtal; boh. *våkə*, m. 'vårdkas'), *Östrakällan* (FJä).

\***Aspekräppet** RSt. — Förutsattes av *Aspe Krepps vråa* 1789 R nr 13. ∞ *Väl kräppe*, n. 'trångt ställe'. Jfr Bd III, 179, IX, 110, XVI, 149. Av akten framgår ej vad slags lokal som avses.

**Barkebykällan** *bårkəbyšéla* FBrö. ∞ F. l. *Barke-* är väl snarast att uppfatta som ett tillägg till ett ursprungligare \**Bykällan*. Betydelsen blir då 'källan, där byns invånare *barkat* (garvat) hudar'. Jfr *Barkekällan* Bd XVI, 37.

**Bastekällorna** *båstəšélera* FIV. ∞ Här har man förr rötat lindbark, varav sedan *bast* beretts. Se Granlund i Folkliv 1943-44 s. 166 ff.

**Björneholken** FBjTo; markstycke. — 1807 F nr 65. ∞ Okänt. *Holk* har möjl. avsett en källa. Det är väl knappast troligt, att så stora djur som björnar fångats i holk. Jfr *grävlingholk*, *rävholk* 'fyrcantig fångsttrumma för grävling resp. räv'.

**Björnekvi** FBredfj. — björneqvi 1803 F nr 92. ∞ Namngrund okänd.

**Bordon** FHäsTor; gränsmärke. — 1792 F nr 88. ∞ Okänt. Akten ger inga sakupplysningar. Ss familjen är *Bordon* känt från Forshälla.

\***Borrås grav**, se Kung Borres grav.

**Dampen** FDj; källa. — 1795 F nr 30. ∞ *Väl damp*, m. 'fuktighet, ånga, dimma'. Jfr dock fsv. *damp*, m. 'fördämning, damm'. Detta senare ord är okänt i boh. Se Bd XX: 1, 37 och där cit. litt.

**Damperulten** FDj. — Damperullten 1849 F nr 191. ∞ Okänt. Akten ger inga sakupplysningar. *Rult*, m. 'liten, rund kulle'. Om f. l., se föregående.

**Disekällan** FVä. — 1856 F nr 190. ∞ F. l. är väl kvinnonamn. *Disa*. Jfr *Diseröd* Bd V, 40. Det finns knappast någon anledning att anta kultisk innebörd i namnet. Jfr annars *Dishögen* Bd V, 175 och *Disevid* NoB 1915 s. 81 f.

**Dåpekällan** *dəbəšéla* LKors. ∞ F. l. motsvarar no. dial. *dope*, m. 'vattenhål'. Detta uttalas även *daapa* (Ross). Jfr *Smørdaapan* NG 6, 199.

**Eskils grav** *əskəls-gráv* FBud; röse. ∞ Enligt sägnen skulle en konung *Eskil* vara begravd där. Röset ligger emellertid på *Åskefjäll*, varför »kung Eskil» säkerligen är abstraherad ur bergnamnet, vilket redan 1789 skrives *Eskelsfjell*. Jfr ovan s. 100.

**Femnevale** FBredfj; vårdkas. — -hvale N 3, härads-karta i LSA utan årtal. ∞ S. l. är *vale* 'vårdkas'. F. l. dunkel.

**Galgekällan** LHä. ∞ Jfr *Galgeberget*. Källan skulle ha runnit upp som bevis på den på Galgeberget avrättade mannens oskuld. Jfr s. 89.

**Gatloppsmarken** GMy. — 1838 G nr 49. ∞ F. l. är *gatlopp* »straff, som förr

utmättes, förnämligast inom armén och flottan (avskaffat 1812) men även för civila brott (avskaffat 1734)» (SAOB). Backamo ligger ej så långt därifrån. Någon tradition om namnet känner man ej. Jfr vidare *Gatelloppsåkrarna* Bd I, 325.

**Getefeset** *gåðafésæt* LBe; *gåðafésæt* RUI; brant stup vid havet mellan Berg och Ulvesund. — Gjeddefestet[!] 1793 R nr 10. ∞ F. l. är säkerligen — trots det oväntat öppna uttalet av stamstavelens vokal — (gen. pl. av) *get*. S. l. är best. f. av *fes(s)*, n. 'fjärt; spillning'.

**Glysen** *glýsøn* GKol; källa. ∞ Boh. *glys*, m. 'framvällande källsprång'. Jfr även *glysa* 'lysa'.

**\*Gråbås(en)** FBredfj. — Förutsättes av *gråbåse berget* 1803 F nr 92. ∞ I akten finns ingen lokalangivelse. Om *bås* åsyftat någon båsliknande sänka i berget eller någon fångstanordning är ovisst. I senare fallet kunde *grå* vara ett noanamn för varg. Jfr Sahlgren i NoB 1920 s. 161 ff.

**Grävlingestocken** FIvRy; gränsmärke. — Grävlinge Stocken 1831 F nr 122. ∞ Namnet anger, att där funnits en gillerstock för *grävling*fångst.

**Gullborget** *gúlþórjæt* LBr; område. ∞ Namnet sammanhänger väl med det nu okända *Gullberget* och kanske också med *Gullborg* och *Gullborga* i den angränsande Ödsmåls sn. Vid *Gullborg* strax intill sockengränsen mot Brandseröd har det möjl. funnits en fornborg. Se GBFT 1918 s. 24. Gullborget ovan skulle då kunna vara en förkortning av ett urspr. *\*Gullborg(a)berget*.

**Hackegraven**, se *Kung Hackes grav*.

**Hoksvoltkällan** *höksvöltiçála* GKol. ∞ Namnet, som torde vara förvanskat, lär ha givits efter en fanjunkare på Backamo.

**Hålnäbban** FDj; markstycke. — 1795 F nr 30. ∞ Boh. *näbba*, f. 'mindre näs' (Nilén). F. l. är i brist på sakupplysningar och uttal flertydigt.

**Isekällan** FKä. — 1795 F nr 29. ∞ F. l. är subst. *is* eller verbet *isa* 'frysa igen'. Jfr *Iseforsen* Bd XVIII, 171 och där cit. litt.

**Jäbygden** *gåbbýða*. ∞ Namnet betyder sannolikt, såsom hr Erik Larsson, Ytterby, föreslagit, 'bygden där man säger *jä* (i st. f. *ja*)'. Uttalet *jä* 'jag' har 1931 upptecknats av Larsson i Forshälla sockens huvudbygd, där det dock numera är statt i utdöende. I fjällbygden uppe mot Hjärtumsgränsen saknades det även tidigare. Det torde ha varit ett kärkommet tillfälle för de avlägset boende och smått föraktade fjällborna att kunna ge den centrala Forshällabygden ett namn med försmädlig klang. — Samma namnbildningsprincip tillämpas, då Svarteborg (Tunge hd) betecknas som *fásókan* 'för-socken' av grannarna i Mo; i Svarteborg uttalas det obetonade prefixet *för- fa-* (påpekat av hr Larsson).

**Krypin** FIv; sandmylla. — 1825 F nr 109. ∞ Okänt. Jfr torpnamnet s. 10.

**Kung Borres grav** *koyþóræs gráv* RTå; röse. ∞ »Graven» ligger på Borråsen. Namnet är ett urspr. *\*Borrås grav*, varur sedan »kung Borre» abstraherats.

**Kung Hackes grav** *koyhækæs gráv* RTå; forngrav. ∞ Kallas även *Hackegraven* *hækægráva*. Ej långt därifrån ligger *\*Hakullen* å LKol samt *Hakesberg* och *Hakåsen* å LAr. Jfr vidare *Hackåsen* FHa, som dock ej sträcker sig ända hit ned.

Något liknande namn har säkerl. legat till grund. Graven ligger på en ås och finnes avbildad hos Brusewitz s. 138.

**Kung Ranes grav** *kong-rånæs gráv* FÅ. ∞ Namnet är bildat till *Ranneberg*, på vars sluttning graven ligger.

**Kung Ris hög** *kong-rís hög* FStr; mindre kulle å Kungsbacken. ∞ Uttalet är ungt. Enl. traditionen skulle en kung *Ri* ligga begravd där. Namngrund okänd.

**Lindjärns kyrka** *linjæns-sørka* FLij. — EK. ∞ Ligger överst på ett högt berg och utgöres av några låga stenrader, vilka med säkerhet uppförts av människor. Möjl. har där funnits en mycket liten bygdeborg eller snarare en (mera tillfällig) förskansning. Om platsen finnas flera sägner, vilka relateras av Oedman s. 187 f., Holmberg III s. 254 och Hallenborg s. 68.

**Märkeeken** GBaKol; gränsmärke. — 1783 G nr 5. ∞ »En stor och mycket gammal ek, hälften nyligen afblåst upputi». Nu okänt.

**Nästekällan** *næstæjæla* Fstr. — 1793 F nr 12, avskr. 1941. ∞ Kanske den *nästa* (första, närmaste) *källan* man kommer till å Strands ägor. Den ligger intill vägen ned till gårdarna. Jfr i övrigt namn på *Näst(a)*- Bd I,232, II,145, III,209, IV,119, X,105 m. fl.

**Rapåsporten** FRå; avrösningsjord. — Rabåsporten 1846 F nr 163. ∞ Okänt. F. l. är *Rapås* och s. l. *port*. Inga sakupplysningar i akten.

**Räpekällan** *ræbæjæla* LHo. ∞ F. l. är antingen *räpa*, f. 'kospillning' eller höjdn. *Räpan*. Källan ligger ej långt från *Räpan* s. 96.

**Rävbodraget** FKä. — Rävbodraget 1836 F nr 133. ∞ *Drag* avser väl här närmast något källdrag. Jfr om detta ord Franzén Vikbolandet s. 186 ff. och där cit. litt. *Rävbo* 'rävlya'. Jfr Bd XVIII,223, 254, 270.

**Rävhyttorna** *rævhýtora* FRö; rävytor. ∞ Namnet är best. pl. av ett nu okänt dial. *\*rävhytta*. Jfr *björnhytta* 'primitiv hytta, i vilken jägaren står på lur efter björn'. Kanske har *\*rävhytta* haft en liknande betydelse. Sannolikare är emellertid, att *\*rävhytta* bör betraktas som en parallellbildning till *rävhus* 'ett slags rävgiller'. Jfr Sahlgren i NoB 1920 s. 164.

**Saltkälén** *sælšæel* FDr. — EK. ∞ *Saltkäle* 'kittel för saltkokning'. Jfr Bd III,167, 278, IX,180, XVI,246 samt det nu okända namnet (*til*) *saalkkietivuls* s. 27.

**Saltverket** RRen. — 1845 R nr 32. ∞ Här har förr funnits ett *saltsjuderi*. Jfr Bd XX: 1,39, 50, 221.

**Silverbrunnen** *silvæbrun* RTä. ∞ Lär ha varit en offerkälla. Man skall ha funnit *silverföremål* i brunnen.

**Skårekällan** *skæraçæla* LAn. — Skåre kiälla 1746 Oedman s. 190. ∞ Möjl. har någon av slakten *Skåre*, som på 1500- och 1600-talen bodde på Anfasteröd, givit upphov till namnet.

**Slaktarestödet** *slæktaræstøt* FBrö. ∞ Ställe invid en bäck, där man brukade *slakta*. *Stöde*, n. 'plats för något'. F. l. är antingen *slaktare* eller en *are*-utvidgning till *slakt*.

**Svärtekälla** FBu. — 1833 F nr 123. ∞ F. l. är *svärta*, f. 'svart jord'. Jfr Bd I,143, III,243, V,93.

**Söthålet** *søthølet* FSu; djupt ställe nära land i saltsjön. ∞ Inga sakupplysningar ha stått att få.

**Tåvan** FKä; kas. — Tåfva 1836 F nr 133. ∞ Dunkelt i brist på uttal. Jfr *Tavan* ovan s. 128 samt *Tövan* Bd IX,176.

**Ulvestugan** FHäs. — Ulfwe- 1789 F nr 76. ∞ Anges i akten beteckna skogs- mark. Sannol. har där funnits något slags fångstanordning för varg. Jfr *Rävhyt- torna* ovan.

**Vassrötan** FKä. — 1796 F nr 19. ∞ En sank plats avses. 'Stället där vassen ruttar'?

**Vetten** *wæden* LAN. ∞ Där lär enligt uppgift i orten ha funnits ett märke för sjöfarande. Om *vette* se Bd II-IV reg.

**Virebuskarna** LGus; område. — 1795 L nr 12. Boh. *vīrø* 'vide'.

# REGISTER.

## 1. Ortnamnsregister.

Asterisk framför en namnform anger att denna är konstruerad. Inom citationstecken stå dels från den nutida normalformen avvikande ä. former ur lätt tillgängliga (tryckta) källor, dels former som närmare ansluta sig till uttalet än den officiella formen. — Namn på orter utom häradet äro tryckta med *kursiv* stil. D = Danmark, N = Norge. Jfr i övrigt Inl. till motsvarande register i Bd II.

Abbemosse 101.  
Abbildrödt 38.  
Abborremaden 101.  
Abborrevattnet 60.  
Abrahamskasen 112.  
Abrahams lycka 112.  
Adamshagen 35.  
Alebacken 40.  
Alebottnen 108.  
Alegiljan 108.  
Alehagen 24, 40, 41, 112.  
Alehålan 108.  
Alekasen 112.  
Alekaserna 112.  
Alekärren 60, 101.  
Alekärrer 101.  
Alekärrsvattnet L., St. 60, 70.  
Alekärrsvattnet L., St. 60.  
Alemaden 101.  
Alemymren 42, 52, 101.  
Aleröset 77.  
Aleviken 60.  
*Allemans kvarn* 73.  
Al(le)mansskäret 73.  
Allmagsholm 71.  
*Allmagskilen* 71.  
Allmanskroken 73.  
Allmosekullen 87.  
Allmännebergen 73, 87, 112.  
Allmänne vallåkrarna 112.  
Allmänneåkrarna 112.  
»Almebergen» 87.  
Almekärr 87.  
Almere kuln 112.

\*Almeröd 112.  
*Almesabo* 87.  
Almgren 29.  
Almå 77.  
Alängen 48, 112.  
Ammenäs XIII, 1.  
*Amundevik* 5.  
Andal 108.  
Andekärr 22, 62, 101.  
Andekärrsbäcken 69.  
Andekärrshagen 7.  
Andekärrsvattnet 7, 62, 69,  
101.  
Anderses hage 112.  
Anders Kristians 6.  
Anders kullar 77.  
Andersmossen 101.  
Anders Persas kulle 77.  
Andtjärn 62.  
Anebo 56.  
»Anekjerrswatn» 62.  
»Anekärrshagen» 7.  
Aneröd 2.  
Anfasteröd X, XIII (två ggr),  
40, 45, 46, 47, 49, 50, 64.  
\*Angård 87.  
Angårdsfjället 87.  
Anna-Majas lycka 112.  
Annas i Giljan 108.  
Annas åker 112.  
Anneberg 4, 37.  
Annedal 8, 41, 56, 108.  
Aneflaten 112.  
Annekärr? 101.

Annikekullen 77.  
*Anseröd* 120.  
*Ansteinen* N 110.  
*Anstensrud* N 110.  
Ansåkrarna 120.  
Apelbäcken 69.  
Apelmaden 101.  
Apeln 28, 35, 130.  
Apeläng 35.  
Apledalen 35, 69, 108.  
Apledalsbäcken 69.  
Apleflaten 112.  
Aplegiljan 108.  
Aplehogen 77.  
Aplehålorna 108.  
Aplelyckan 112.  
Aplemaden 101.  
Apleremaden 101.  
Aplerema sten 101.  
\*Apleröd 101.  
Apleskär 71.  
Apotekarevallen 77, 112.  
Apotekskullen 77.  
Armoden 4.  
*Arnebo* 2.  
Arnes Åkrarna 112.  
Arnstengiljan? 110.  
Arons hage 49.  
\*Arshåledalen 110.  
Arvidsmad 101.  
Arvåkrarna 112.  
Aröd XIII, 41.  
Aröd(s) å XI, 46, 69, 75.  
Asbjörns kvi 112.

- Askag 62, 69.  
 Askagsbäcken 69.  
 Askebergen 16, 77.  
 Askedalen 108.  
 Askedraget 101, 133.  
 Askehagen 112.  
 Askekullen 78.  
 Askemaden 101.  
 Asken 46.  
 Asmunds hog 78.  
 Asparna 112.  
 Aspebranken 78.  
 Aspebråten 112.  
 Aspeflaten 112.  
 Aspegiljan 108.  
 Aspehagekällan 132.  
 Asp(e)hagen 1, 112.  
 Aspekasen 112.  
 \*Aspekräppet 133.  
 Aspekullen 78.  
 Aspekärr 1.  
 Aspekärrens ö 71.  
 Aspeledet 75.  
 Aspeliden 78.  
 Aspelyckan 112.  
 Asperenen 112.  
 Asperunnen 120.  
 Aspetegen 112.  
 Aspetången 71.  
 Aspevallen 112.  
 Aspeviken 1, 60.  
 Aspåkrarna 112.  
 Aspången 112.  
 Augustinas kyrka 132.  
  
 Backa XIII, 28, 30, 42, 52.  
 Backamo 30, 84, 95.  
 Backarna 18, 78.  
 Backehagen 112.  
 Backekällan 132.  
 Backelyckan 112.  
 Backen 2, 35, 41.  
 Backmans källa 132.  
 Backån 69.  
*Bagabu* N 29.  
 \*Bagar (\*Bagir) 29.  
 Bagarekullen 78.  
 Bagarns rännor 132.  
*Bagetun* N 29.  
 Baggekullen 78.  
  
 Baggens säng 78.  
 Baggetoften 56.  
 Bakeröd XIII, 29.  
 Baldersmad 101.  
 Bankarna 78.  
 Bankefjärdingen 112.  
 Banken 41, 78.  
 Barka gato 53, 58.  
 \*Bark(a)sjöbo(da) 29.  
 \*Bark(a)sjön 29, 60, 62.  
 Barkebykällan 133.  
 Barkegatan 53, 76.  
 Barkehagen 53, 112.  
*Barkekällan* 133.  
 Barkemyr 104.  
 Barkesbo XIII, 29, 75.  
 Barkesbovadet 75.  
 Barkesbovattnet 29, 60, 62.  
 Barlind 132.  
 Barlindekasen 18.  
 Barlindemaden 101.  
 Barlindemyrarna 101.  
 Barlindestenen 78.  
 Barsnes 51, 71.  
 Basenom 38.  
 Bastebacka 30.  
 \*Bastedalen 108.  
 Bastedalskulle 108.  
 Bastekällorna 133.  
 Basteviken 62.  
 Bastuåkrarna 112.  
 Beckelyckan 30.  
 »Stora Becke» 121.  
 Becketorpet 30.  
 Beckflaten 112.  
 Bengtebacken 58, 78.  
 Bengtehålet 108, 132.  
 Benjaminsmossen 101.  
 Berg XIII (två ggr), 2, 6, 30,  
 41, 65.  
 Bergekällan 132.  
 Bergelyckan 112.  
 Bergen 51.  
 Bergens mad 101.  
 Berget 2, 3, 18, 46.  
 Bergsgiljan 108.  
 Bergsgården 41.  
 Bergshagen 112.  
 Bergs kile 60  
 Bergskällan 132.  
  
 Bergslagen 21, 112.  
 Bergslaget 112.  
 Bergslund 42, 43.  
 Bergsnäs 51, 71.  
 Bergsrabben 112.  
 Bergsåsen 78.  
 Berguvarna 112.  
 Bergåkrarna 112.  
 Berns kullar 78.  
 Berns odling 112.  
 Berns röv 62.  
 Bernts kulle 78.  
 Bihagen 112.  
 Bikta berget 87.  
 Biorneröd 25.  
 Bistaberget 87.  
 Bistadliden 87.  
 Bisterås 87.  
 Bistockarna 108.  
 Bistockehålan 108.  
 Bistockehålorna 108.  
 Bistockekaserna 112.  
 Bistockekärren 101.  
 Bistra berget 87.  
 \*Bjúra 88.  
 \*Bjurängen 105.  
 »Bjälledal» 18.  
 Bjällekullen 87.  
 Bjälledal 18.  
 Björbäck 9, 18, 70.  
 Björkebackebäck 69.  
 Björkebackeklev 75.  
 Björkebacken 2, 78.  
 Björkebo 38.  
 Björkebråten 112.  
 Björkegiljan 108.  
 Björkegården 112.  
 Björkehagen 112.  
 Björkekasen 112.  
 Björkekullen 78.  
 Björkekärret 101.  
 Björkeliden 78  
 Björkelund 129.  
 Björkemyren 101.  
 Björkesnäret 129.  
 Björkhem 32.  
 Björkholmebratten 78.  
 Björkholmen 54, 71, 78.  
 Björkholmeskåret 71.  
 Björklunden 25, 129.

- Björklyckan 112.  
 Björkstigen? 76.  
 Björkås(en) 42, 58, 78.  
 Björkängen 112.  
 Björnebergen 78.  
 Björnebråten 112.  
 Björnedalen 16, 108.  
 Björnegiljan 108.  
 Björnehagarna 112.  
 Björnehagen 112.  
 Björneholken 133.  
 Björnehålet 13, 108.  
 Björnekaserna 112.  
 Björneklämman 75.  
 Björnekullarna 78.  
 Björnekullen 78.  
 Björnekvi 133.  
 Björnemaden 9, 18, 70, 101.  
 Björnemoarna 112.  
 Björn(e)mossen 101.  
 Björnemyr(en) 32, 101.  
 Björnesmugen 108.  
 Björnevrån 112.  
 Björnstigen? 76.  
 Björnåsarna 78.  
 Björnåsen 28, 78.  
 Björnåseöfven 78.  
 Björstigen 76.  
 Blackeliden 78.  
 Blackevatten 3, 60 (två ggr).  
 »Blackwan» 60.  
 Blackåkrarne 112.  
 Blekebacken 113.  
 Blekehagen 113.  
 Blekeplatsen 113.  
 Bleket 113.  
 Blindeberget 87.  
 Blockeklevet 75.  
 Blocken 31.  
 Blockhålan 108.  
 Blomstertegen 113.  
 Blåbärshålan 108.  
 »blådufvemåssen» 105.  
 Blåduven 105.  
 \*Blåhus(et) 55.  
 Blåhuskullen 55, 62, 78.  
 Blåhusviken? 54, 55, 62, 78.  
 Blåkullen 87.  
 Blåsopp 14, 44, 58.  
 Blåsvik 54, 60.  
 Blöta dyet 14, 101.  
 Blötehagen 113.  
 Blötekärret 101.  
 Blöt mossen 101.  
 Blötemyr 101.  
 Blöteskog 129.  
 Blötorna 41, 101.  
 Blötpussen 60.  
 Blötskog 129.  
 Bockeberget 78.  
 Bockedalen 108.  
*Bockedöden* 127.  
 Bockekullen 34, 78.  
 Bockemaden 101.  
 Bockemossen 101.  
 Bockens kulle 78.  
 Bockepallen 78.  
 Bockholmen 60, 71.  
 Bockholmesund 60.  
 Bockhusebergen 78.  
 Bockås 25.  
 Bogiljan 108.  
 Bokebrännorna 113.  
 Bokullen 78.  
 Bolbergshagen 10.  
 Bols häitu 51.  
*Bolstorp* 51.  
 Bommeledet 75.  
 Bomossen 101.  
 Bomullsmynnen 105.  
 Bomyren 40, 101.  
 Bordon 133.  
 Borgehagen 113.  
 Borgelyckan 113.  
 Borgen 28, 49.  
 Borglyckan 49.  
*Borgås* 105.  
 Borrefjäll 87.  
 Borres kyrka 108, 113.  
 Borres lycka 113.  
 Borråseberget 78.  
 Borråsen 57, 78, 84, 87, 105, 108, 134.  
 \*Borrås grav 133, 134.  
 \*Borrås kyrka 108.  
 Bottel 121.  
 \*Bottenåkrar 113.  
 Bottenängen 113.  
 Bottnarna 78, 108.  
 Bottnarnebergen 78.  
 Bottneberget 78.  
 Bottnekasen 113.  
 Bottneliden 78.  
 Bottnen 6, 7, 108.  
 Bottåkrar? 113.  
 Brak 50, 60.  
 Brakebäcken 69.  
 Brakedammen 50, 60, 69.  
 Brandgårdet 113.  
 Branseröd XIII, 26, 42.  
 Brandserödsvatten 60, 61, 88.  
 Brandsgårde(t) 26, 113.  
*Brandsmoen* N 26.  
 Brankarna 78.  
 Brasetorpet 36, 57.  
 Bratteberget 78.  
 Bratteflaten 113.  
 Brattefors XI, 42.  
 Brattefors kvarn 42.  
 Bratteforsån 33, 69.  
 Bratteröd XIII, 2.  
 Bratteskar 71.  
 Brattås 3, 32, 45  
 Brattön 71.  
 Bredamaderna 101.  
 Bredfjället X, XI, XII, 60, 87.  
 Bredmossen 34, 101.  
 Bredmyr 101.  
 »bredsbacken» 70.  
 Bredspjällen 113.  
*Bredstorp* 70.  
 Bredvadet 30.  
 Bredvik 60.  
 Bredåkrarna 113.  
*Breisaas* N 70.  
*Breisviken* N 70.  
 Bremsevik 60.  
 Bremshagarne 113.  
 Bremsvik X, 43, 60.  
 Brevik 3.  
 Bringeberget 78.  
 Bringebärsberget 78.  
 Bringebärskasen 113.  
 Bringebärslyckan 113.  
 Bringebärsmyren 101.  
 Brinken 78.  
 Brissbacken 70, 88.  
 Brissberget 70, 88.  
 Brissbäcken 70.  
 Brittas 47.

- Broddesmedjan 113.  
 Broflaten 113.  
 Brogensmyren 101.  
 Brogårdet 113.  
 Brohagen 113.  
 Brohålan 108.  
 Broks rudi XIII, 26.  
 Brokullen 12, 78.  
 Brokärren 101.  
 Brotiden 6, 78.  
 Brolyckan 113.  
 Bromaden 101.  
 Bromsemossen 101.  
 Bron 13, 41, 56.  
 »Brudkullen» 88.  
 Brunndalen 108.  
*Brunnefjäll* 130.  
 Brunnemaden 101.  
 Brunneskogen 130.  
 Brunnkullen 78.  
 Brunnnsflaten 113.  
 Brurekullen 88.  
 Brurepallen 88.  
 Brusås 30 (två ggr).  
 Bryggebacken 78.  
 Brynfittan 132.  
 Bryngels äng 113.  
 Bryniulfs tuft XIII, 26.  
 Bråckan 45.  
 Bråckedal 45.  
*Bråk* 50.  
 Brånehagen 113.  
 Bråtarna 113.  
 Bråtebacken 78.  
 Bråteberget 78.  
 Bråtebukten 60.  
 Bråtegårdet 44, 69, 113.  
 Bråtegårdsbäcken 69.  
 Bråtekullarna 78.  
 Bråtekullen 78.  
 Bråteliderna 78.  
 Bråtelyckan 113.  
 Bråtemyren 101.  
 Bråten 1, 3, 19, 22, 34, 37, 40,  
 44, 45, 55, 60, 78, 113.  
 Bråtängen 113.  
 Bräckadal 108.  
 Bräckan 42, 49, 78.  
 »Bräckan» 45.  
 Bräcke 3, 22.  
 Bräckekullen 78.  
 Bräcket 113.  
 Bräcketegen 113.  
 Bräknebacken 78.  
 Bräknebråten 113.  
 Bräknedalen 2, 108.  
 Brända kas(en) 113.  
 Brända ön 71.  
 Brände berg 78.  
 Brändebergen 78.  
 Brändekulle 78.  
 Brände mosse 101.  
 Brände udd 60, 71.  
 Brändeuddsbukten 60.  
 Brändeåsarna 78.  
 Brändåsen 78.  
 Brännan 30, 38, 113, 120.  
 Brännebergen 78.  
 Brännefejden 120.  
 Brännekullarna 78.  
 Bränne kulle 78.  
 Brännekärret 7, 101.  
 Bränneliden 78.  
 Brännemaden 12.  
 Brännemossen 101.  
 Bränneribrunnen 132.  
 Bränneriflatsen 113.  
 Brännerikasen 113.  
 Brännerilyckan 113.  
 Brännerisbrunnen 132.  
 Brännerisbäcken 69.  
 Brännerishöljen 132.  
 Brännerisvallen 113.  
 Brännet 113.  
 Brännfiteberget 78.  
 Brännorna 113.  
 Brödskårningen 120.  
 Brödtegararna? 120.  
*Brödåkra* 120.  
*Bröttegen* 120.  
 Bua XIII (två ggr), 3.  
 Buabråten 34.  
 Buakärr 3.  
 Bubäcken 69.  
 Budalen 108.  
 Buddeberg 3.  
 Buddebräckan 78.  
 Buddegårdet 37, 113.  
 Bukilen 60.  
 Bukullarna 61, 78.  
 Bukullen 78.  
 Bukullssjöarna 61, 65.  
 »Bukälls vattn» 61.  
 Bulareängen 120.  
 Bulekärr 105.  
*Burebacken* 93.  
 Burekaserna 113.  
 Burekällan 132.  
 Burkullen 88.  
*Burvallen* 93.  
 Burås 54.  
 Buråsarna 88.  
 Busekärret 101.  
 Busen 88.  
 \*Busestenen 88.  
 Busåkrarna 113.  
 Buslätt 4, 22.  
 Buslättehagen 22, 113.  
 Buvattnet 1, 24, 61, 65, 69,  
 71, 72.  
 Byberget 78.  
 Byhagen 22, 113.  
 Bykasen 16, 20, 113.  
 \*Bykällan 133.  
 \*Byra 76.  
 Byreberg 50.  
 Byreplatsen 121.  
 Byringsmaden 105.  
 Byrmaden 105, 121.  
 Byrvadet XI, 76, 88.  
 Byrvand 50, 62, 76.  
 Byrås 50, 88.  
 \*Byrängen 105.  
 \*Bystad 63.  
 Bystadberget 63, 87, 88.  
 Bystadsjön 62, 88.  
 »Bystadvatten» 62.  
*Bytningen* 105.  
*Byxorna* 113.  
 Bålebacke sten 78.  
 Bållevik 63.  
*Bårekulla* 87, 105.  
 Båremossen? 105.  
*Bårholmen* 105.  
 Båsebergen 78, 101.  
 Båseberget 78.  
 Båsen 10, 15, 78, 108, 113.  
 Båsepallen 78.  
 Båsestenen 78.  
 Båsmynen 101.

- Båtevikén 61.  
 Båtsmansflaten 113.  
 Båtsmans hage 15.  
 Båtsmanslyckan 113.  
 Båtsmansängen 113.  
 Båtviken 71.  
 Båtvikeskåret 71.  
 Bäck 52.  
 Bäckaskog 30.  
 Bäcké 75, 121.  
 Bäckedalén 108.  
 Bäckeflatsen 113.  
 Bäckejorden 113.  
 Bäckekällan 132.  
 Bäckekärren 101.  
 \*Bäckekärr(et) 101.  
 Bäckekärrsmyren 101.  
 Bäckelyckan 113.  
 Bäckemyren 101.  
 Bäckén 12.  
 Bäcketegén 113.  
 Bäckevägen 75.  
 \*Bækkia akér 121.  
 Bärkullarna 78.  
 Bärmyren 101.  
 Bästefars kvi 113.  
 Båveån 70.  
 Bøkker boleno XIII, 26.  
 Bølebackén 15.  
 Bøn(e)flatsen 113.  
 Bønelyckan 113.  
 Børjehagen 113.  
 Børjes håll 108.  
 Børjes håll 78.  
 Børjes kas 113.  
 Børjes klint 78.  
 Børjes kulle 78.  
 Børjes mad 101.  
 Børjes slätt 113.  
 Børkåkrarna 113.  
 Børsebo 110.  
 Børsgiljan 110.  
 Børtasflåget 78.  
 Børtas mad 101.  
 Børtasmyr 101.  
  
 Cederslund 10.  
 Ceders vall 113.  
  
 Dalahöjd 4.  
 Dalarna 9, 18, 108.  
  
 Dalberget 78.  
 Dalbergsvallen 113.  
 Dalebackén 78.  
 Dalegårdet 113.  
 Dalehagarna 113.  
 Dalehagen 113.  
 Dalekasén 113.  
 Dalemyren 102.  
 Dalén 22, 108.  
 Dalmadén 102.  
 Dalsgårdet 46.  
 Dalslid 78.  
 Dalsliden 1.  
 Dalåkeren 113.  
 Dalåkrarna 113.  
 Dammbackarna 78.  
 Dammekullarna 79.  
 Dammekullen 79.  
 Dammeliderna 79.  
 Damm(e)lyckan 113.  
 Dammemad 102.  
 \*Dammemyren? 105.  
 Dammen 1, 12, 16, 22 (tre ggr),  
 31, 45, 61.  
 Dammgatorna 75.  
 Dammhagen 34, 40, 113.  
 Dammkasén 113.  
 Dammkärret 102.  
 Dammaden 102.  
 Dammängen 113.  
 Dampeberget 88.  
 \*Dampeflatsen 121.  
 Dampen 121, 133.  
 Damperulsten 133.  
 Dannemyren 105.  
 Dansarebergen 79.  
 Dansarekammen 79.  
 Dansarekullen 13, 79.  
 Dansebergen 79.  
 Danseskär 71.  
 Danske 79.  
 Danske stallarna 110.  
 Davids vall 113.  
 De gamla tomterna 113.  
 Deje 73, 74.  
 Delareberget 79.  
 Delebackén 79.  
 Delegården 130.  
 Del(e)holmen 71.  
 \*Delesmossen 105.  
  
 Det brända 129.  
 Dikesängen 113.  
 Dimmyren 7.  
 Dirhuvud XIII, 43, 64.  
 Dirhuvudbukten 61.  
 Dirhuvudbåden 71.  
 Dirhuvudholmarna 71.  
 Diskällan 133.  
 Djupa bukt 61.  
 Djupa giljan 108.  
 Djupebäck 69.  
 Djupedal(en) 69, 108.  
 Djupedalsbåcken 73.  
 Djupedalsån 69.  
 Djupe mosse 102.  
 Djupepallen 79.  
 Djuperna 63.  
 \*Diup(er) siø 63.  
 \*Djupe 79.  
 Djup L., St., 63.  
 Djupsberget 79.  
 Djurhult XIII, 4, 88.  
 Djurhults mosse 63, 71, 102.  
 Djurnäs 38, 43, 71.  
 Djurås 88.  
 Dopplemossen 70, 105.  
 \*Drafn 5.  
 Dragonhagen 113.  
 Dragonlyckan 113.  
 Dragonstaden 20.  
*Drambyn* 5.  
*Dramsruð* 5.  
 Dramsvik XIII, 5.  
 Duddemossen 105.  
 \*Duldemossen 105.  
 Duldevattnet 63, 64.  
 Dunderhålet 13, 25, 108.  
 Duple Båcken 70, 105.  
 Duvedalen 108.  
 Duvemossen 102.  
 Dyberget 79.  
 Dybäckemossen 102.  
 Dybåcken 13, 69, 102.  
 Dyena 102.  
 Dyet 102, 132.  
 Dygårdet 113.  
 Dyhagen 113.  
 Dyheden 113.  
 Dymyren 102.  
 Dyremyr 102.

Dyrenäs 43.  
 \*Dyresten 69, 88.  
 Dyrestens bäck 69, 88.  
*Dyringevallarna* 105.  
 Dyråsen 8.  
 Dysumparna 102.  
 Dyåkrarna 113.  
 Dåligeången 113.  
 Dåpeköllan 133.  
 Dålsemossen 105.  
 \*Dämmedalen 108.  
 dämmedalsköllan 108.  
 Döa korsviken 63, 64 f.

*Ecklasjön* 100.  
 Egllöbaick 26.  
 Ekeberg 53, 79.  
 Ekeblocken 79, 83, 129.  
 Ekebrankarna 79.  
 Ekeflaten 113.  
 Ekegiljan 108.  
 Ekegilsberget 79.  
 Ek(e)hagen 113.  
 Ekehagsliden 79.  
 Ekehogen 79.  
 Ekehålan 35.  
 Ekehögen 28, 79.  
 Ek(e)kullen 79.  
 Ekekärret 102.  
 Ekeliden 79.  
 Ekeliderna 79.  
 Ekelund 35, 48, 55.  
 Ekelundarna 129.  
 Ekelunden 113.  
 Ekelyckan 113.  
 \*Ekemyren 102.  
 Ekemyrs skog 102.  
 Ekenehultet 130.  
 Ekerotsberget 79.  
 Ekestadbergen 79, 87.  
 Ekestödet, 132.  
 Ekevallen 113.  
 Ekeången 113.  
 Ekhagsgrinden 75.  
 Ekholmen 61, 71, 78, 86.  
 Ekholmesundet 61.  
*Ekle* N 100.  
 \*Eklid 100.  
 Ekorretången 44, 71.  
 Ekåkrarna 113.

Ekåsen 13, 21, 42, 79.  
 Eldstadsbrännan 132.  
 \*Elins backe 79.  
 Elis backe 79.  
 Elofs dal 108.  
 Elofs kas 113.  
 Elofs sten 79.  
 Elofs väg 75.  
 Elversröd XIII (två ggr), 30.  
 Enebackarna 79.  
 Enebacken 6, 17.  
 Enehagen 113.  
 Enekullen 79.  
 Enerkullen 79.  
 Enerlyckan 113.  
 Enern 41, 113.  
 Enertegarna 113.  
 Engelbrektslyckan 113.  
 Engelska trädgården 113.  
 Enggebeck 26.  
 Enggelie 26.  
 Englandskleven 75.  
 Erikebergen 79.  
 Eriksdal 57.  
 Eriks hage 113.  
 Eriks kulle 79.  
 Eriks lycka 113.  
 Eskilsfjäll 100.  
 Eskils grav 110, 133.  
 Eskils klåvor 108.  
 Extra fjället 31.

Fagergärdet 6.  
 Faghra bærgi 58.  
 Faghra vergi 58.  
 Falckeröd 12, 16.  
 Falkesten 88.  
 Fallet 108.  
 Falsken 51, 121.  
 \*Falskåkern 121.  
 Fars näsa 71.  
 Fasteröd 40.  
*Fedja* 120.  
 Femnarna 113.  
 Femnevale 133.  
 Femåkrarna 113, 114.  
 Femändarna 113.  
 Ferrebbekullen? 88.  
 Fimflaten 133.  
 Fimåkrarna 113.

Finnskäggeflaten 113.  
*Firräås* 89.  
 Fiskareboden 132.  
 Fiskarebron 75.  
 Fiskartorpet 22.  
 \*Fisa 58.  
 Fiskebergen 79.  
 Fiskeköllarna 132.  
 Fisken 113.  
 Fiskeskär 55, 71.  
 Fiskeskärsbåden 71.  
 Fisunni 58.  
*Fisarudå* 58.  
 Fjortondarshålan 110.  
 Fjortondarshålet 110.  
*Fjuk* N 31.  
 \*Fjäderhaneberg 89.  
 Fjälberget 88.  
 Fjällbacken 16.  
 Fjällbokasen 18.  
 Fjällbygden X, XII, 6, 18.  
 Fjällen X.  
 Fjäll(et) X, 6, 31, 38, 43, 48,  
 79.  
 Fjärdingen 113.  
 Fjäreberg 89.  
 Fjärhanemossen 104.  
 Flabbarne 121.  
 Flabben 121.  
 Flacket 71.  
 Flaggberget 79.  
 Flaskemyren 105.  
 Flaskepussen 105.  
 Flaten 61, 114.  
 Flaterna 114.  
 Flatevrån 61, 114.  
 Flatholmen 71.  
 \*Flena 89.  
 Flenås 89.  
 Flenåsebergen 89.  
*Fleskager Sieg* D 121.  
 Floarna 102.  
 Flogarna 28.  
 Flogen 102.  
 Flotmossarna 105.  
 Flovallen 114.  
 Flukullen L., St. 89.  
 Flundran 114.  
 Flundresund 61.  
 Flyen 102.

- Flygaretomten 63.  
 Flykullen 79.  
 Flyttut 46.  
 Flågbacken Stora 79.  
 Flågberget 79.  
 Flågekullen 79.  
 Flåget 31, 79, 89.  
 Flågtjället 31, 38, 79.  
 Flågkullen 79.  
 Flågsflaten 114.  
 Flågsgårdet 114.  
 Flågskaserna 114.  
 \*Flågsängarna? 114.  
 Flågviken 61.  
 Flågvikgrunden 71.  
 Flågåkrarna 114.  
 Flåmossen 105.  
 Flåcken? 121.  
 Fläckåkrarna 114.  
 Flängåsen 89.  
 Flåsk(e)backen 21, 89, 121.  
 Flåskeskinkan 114.  
 Flåskåkrar 89, 121.  
 Flögsängarna? 114.  
 Flöjkullen 79, 89.  
 Foglebergsöfset 79.  
 Forsbergsplatsen 114.  
 Forsemeden 102.  
 Forsen 61.  
 Forshälla 1, 6, 20.  
 Forshälla kast 132.  
 Forshällaån 69, 129.  
 \*Forstocken 75.  
 Fosstäckemyren 75.  
 Framgårdet 114.  
 Frammareflaten 114.  
 Frankekasen 114.  
 Frankenbergsullen 79.  
 Frankeparken 129.  
 Freden 53.  
 Fredriksborg 8.  
 Fredriksplatsen 4.  
 Fredriks äng 114.  
 Fred(skogs)kaserna 114.  
 Fredsskogen 129.  
 Friarebacken 79.  
 Friborg 50.  
 Friskebacken 55.  
 Fruns tänge 71.  
 Fråget 89.  
 Fräckärå 51.  
 Fråkne IX, 51, 123.  
 Fråknebacka hall 89.  
 Fråknefjord IX n. 1.  
 Frökbergsskogen 129.  
 Fröstockebergen 89, 108.  
 Fröstockegiljan 108.  
 \*Funda 6, 69.  
 \*Fundr 6.  
 \*Fund(r)ir 6 f.  
 \*Fundu-os-holt 7.  
 \*Fundusæholt 7.  
 \*Fundusæ(r) 7.  
 Funneshult XI, XIII, 6 f., 63.  
 Funneshultssjön 60, 63, 65.  
 »Funnsholts Sjön» 63.  
 Furemans gilja 108.  
 Furubacksbäcken 69.  
 Furubergen 79.  
 Furuberg 79.  
 Furubergsklovan 32.  
 Furudden 71.  
 Furukullen 79.  
 Furulund 10.  
 Furulunden 129.  
 Furumans kulle 79.  
 Furumossen 36, 102.  
 Furumyren 9, 102.  
 Furuskogen 129.  
 Furåkrarna 114.  
 Furåsen 79.  
 Futtelyckan 31.  
 Futtan 31.  
*Fykan* 31.  
*Fykelyckan* 31.  
*Fykerud* N 31.  
 Fyrkanten 114.  
 Fyråkrarna 114, 119.  
 Fågelås 28, 79.  
 Fåglebergen 79.  
 Fåglekullen 79.  
 Fåglemossen L., St. 102.  
 Fåglemyren 102.  
 »Fällungs Vatten» 63.  
 Fårekullen 79.  
 Fåbergen 79.  
 Fåbergskasen 1.  
 Fåbrolyckan 114.  
 Fågassen? 121.  
 Fågatsflaten 114.  
 Fåhusflaten 114.  
 Fåhuslyckan 114.  
 Fåhusåkrarna 114.  
 Fåkleven 75.  
 Fällbråten 114.  
 Fällomevattnet 63.  
 \*Fällugnen 63.  
 »Fällungsvattnet» 63.  
 Fåmaderna 102.  
 Fårgås 48.  
 »Fårgås» 48.  
 Fårlmaden 105.  
 \*Fårepekullen 88.  
*Fåggetorp* 31.  
*Fåikaas* N 31.  
 Fåkeröd XIII, 31.  
 Fålungehagen 114.  
 Fålungen 114.  
 »Få ro skull» 45.  
 \*Fårsöket 35.  
 \*Fåykiå 31.  
 \*Gaddevandt 61.  
 Galgberget 63, 89, 133.  
 Galgebukten 63.  
 Galgekällan 63, 89, 102, 133.  
 Galgemyren 102.  
 Galnanas berg 79.  
 \*Galtasjön 63.  
 Galtebacken 79  
 Galtegiljan 108.  
 Galtmeden 102.  
 Galten L., St. 63, 72.  
 »Galte Vatten» 63.  
 Gamlagårdet 114.  
 Gamle dammen 61.  
 Gamleträdgården 114.  
 Gamlevatten 63.  
 Garn XIII, 7, 8, 108.  
 Garnegiljan 108.  
 Garnvindan 8.  
 Garvarekullen 79.  
 Gatan 2, 30, 33, 75.  
 Gatberget 79.  
 Gat(e)backen 79.  
 Gat(e)flaten 114.  
 Gategrindssnåret 129.  
 Gategården 130.  
 Gat(e)hagen 32, 114.  
*Gatelloppsåkrarna* 134.

- Gatelyckan 114.  
 Gatemaden 102.  
 Gaterenen 114.  
 Gatetomten 56.  
 Gatgrinden 75.  
 Gatloppsmarken 133.  
 Gatorna 22, 47, 75.  
 Gatåkern 114.  
 Gaveln 73.  
 Genan 40.  
 Genstigsbergen 79.  
 Genstigskullarna 79.  
 Germunds klev 79.  
 Getefesset 96, 134.  
 Getekullen 79.  
 Get(e)ryggen 56, 79.  
 Geteröset 79.  
 Getevadet 46, 75.  
 Getevadsbron 75.  
 Getevadsån 69, 75.  
 Giljan 9 (två ggr), 13, 16, 20, 108.  
 Giljekullen 79.  
 Gilleröd 42, 75.  
 Gillerödvägen 75.  
*Gillinge* 52.  
 Gillingeröd 52, 54.  
*Gillingsmarken* 52.  
 Gillås 55.  
 Gilmo 26.  
 Giret? 130.  
 Gislinga rudhi XIII, 26.  
*Gjellesaasen* N 32.  
 Glanarekullen 79.  
 Glasmästaregården 41.  
 Glasmästaremaden 102.  
*Glien* 67.  
 Gluppediket 69.  
 Gluppekasen 114.  
 Gluppemyren 102.  
 Gluppen 15, 69, 102, 114, 132.  
*Glyggesten(en)* 90.  
 Glysebergen 79.  
 Glysediket 69.  
 Glysen 63, 69, 79, 134.  
 Glyseviken 63.  
 Glyteberget 90.  
 Glädjen 49.  
 Gläntan 49.  
 Gläppekullen 90.  
 Glättesten 90.  
 Glöggesten 90.  
 Goddal 108.  
 Godvattensgrottan 108.  
 Godvattenskällan 108, 132.  
 \*Godvattnet 63.  
*Godviken* 63.  
 Gorrvikbukten 63.  
 Gorrviken 22, 25, 63.  
 Gossebukten 61.  
 Govattens dalen 63.  
 Granbacken 79.  
 Grandalen 17.  
 Granhålan 108.  
 Granholmen 71.  
 Granholmeskäret 71.  
 Grankullen 79.  
 Grankärret 102.  
 Granliden 79.  
 Granmaden 102.  
 Granskogen 21.  
 Granås(en) 25, 79.  
 Grenlyckan 114.  
 Gretas sten 79.  
 Grevegårdarna 21.  
 Grevestenen 21, 90.  
 \*Grindasio 64.  
 Grindbackarna 79.  
 Grinddalen 108.  
 Grindeberget 79.  
 Grindefläckarna 114.  
 Grindekullarna 79.  
 Grindekullen 79.  
 Grind(e)lyckan 114.  
 Grinden 28, 34, 42, 44, 55.  
 Grindhammarn 79.  
 Grindstorp 38.  
 Grindtorp 16, 23.  
 Grindåkern 114.  
 Grindåkrarna 114.  
 Grinnebacken 37.  
 Grinnerås 90.  
 Grinneröd XIII, 28, 32, 90.  
 »Grinnerödssjöbäcken» 69.  
 »Grinnerödssjön» 63, 64.  
 Grinnsjöbacken 37.  
 \*Grinnsjöbergen 64.  
 Grinnsjöbäcken 69.  
 Grinnsjön 28, 36 (två ggr), 37, 63, 90, 132.  
*Grinsvall* 5.  
 Gripetomten 114.  
 Grisebacken 79, 84.  
 Grisen 90, 98.  
 \*Grö(a) 8, 69, 122.  
 Grohed X, 8, 22, 122.  
 Groheds bäck 69.  
 Grohedshuset 8 (två ggr).  
 Groheds lunde 130.  
 Grolyckan 8, 121.  
 Gropelyckan 114.  
 Groppekällan 132.  
 Groppeliden 79, 132.  
 Groröd 8, 121.  
 Grottebacken 80.  
 Grumsedammen 61.  
 Grytekullen 80.  
 Gråbenemaden 102.  
 Gråbeneviken 64.  
 \*Gråbås(en) 134.  
 Groppeliden 79, 132.  
 Grå(e) hund 90, 91.  
 Grågåsekärret 102.  
 Grågåsemyren 102.  
 Grågåsen 90.  
 Grå mosse 102.  
*Grå mårren* 90.  
*Gråson* 90.  
 Gråssans stall 105, 130, 132.  
 Gråsehagen 114.  
 Gråsemaden 105.  
 Gråsseskogen 130.  
 Gråsuggan 90.  
*Gråulven* 90.  
 Gränseflaten 114.  
 Gräsbergsmaderna 102.  
 Gräsgiljan 12, 18.  
 Gråskasen 114.  
 Gråsslingeviden 64.  
 \*Gråsviken 61.  
 Gråsvikskullen 61.  
 Gråsås 14, 80.  
 Grävlingeberget 80.  
 Grävlingehurden 80.  
 Grävlingehålan 108.  
 Grävlingekullen 80.  
 Grävlingemaden 102.  
 Grävlingestocken XI, 132, 134.  
 Gröna bukt(en) 61.  
 Gröna giljan 108.

- Gröna liden 80.  
 Gröna myren 102.  
 Gröna sik 102.  
 Grönasiken 102.  
 Gröndal 52, 56.  
 Gröneflaten Västra, Östra 114.  
 Grönelund 41.  
 Gröneskog 130.  
 Gröne skog 34.  
 Grönevik 55, 61.  
 Grönås 80.  
 Grönäng 44.  
 Grötåbukten 61.  
 Grötån 44, 70.  
 Grötå vad 75.  
 Gubbeberget 80.  
 Gubbehålan 108.  
 Gubbejorden 114.  
 Gubbekasen 10, 114.  
 Gubbelyckan 114.  
 Gubbens vrå 114.  
*Gudebo* 64.  
 Gudevattnet 64.  
*Gudslund* N 73.  
 Guldborgarna 122.  
 Guldråtarne 114, 122.  
 Gulensmyr 73, 102.  
 Gule sten 80.  
 Gullberget 134.  
 Gul(l)berget 90.  
 Gullbergetz myr 90.  
 Gullbergshulan 90.  
 Gullbergslyckan 114.  
 Gullborg 134.  
*Gullborg* 122, 134.  
*Gullborga* 134.  
 \*Gullborg(a)berget 134.  
 Gullborget 134.  
 Gullvattnet 64, 90.  
 Gumpelöcke 38.  
 Gungsekullen 80.  
 Gungsemaden 102.  
 Gungsåsen 80.  
*Gunnared* 105.  
 Gunnarsflaten 114.  
 Gunnars hage 114.  
 Gunna(rs)mosse 105.  
 Gunnars vik 61.  
 Gunneflaten 114.  
 Gunnerskoug 130.  
 Gunneröd 44, 130.  
*Guslund* N 73.  
 Gusseröd XIII, 44, 119.  
 Gusseröd vale 80.  
 Gusslund 71, 73.  
 Gusslundsön 71.  
 Gustavas grind 75.  
 Gångetrådet 76.  
 Gårdskärret 102.  
 Gåsebacken 80.  
 Gåseberget 80.  
 Gås(e)dalen 108.  
 Gåsedammen 61.  
 Gås(e)hagen 12, 80, 114.  
 Gåsehålan 108.  
 Gåsekullen 80.  
 Gåsekärr 22, 102.  
 Gåselyckan 114.  
 Gåsemaden 102.  
 Gåsevadet 75.  
 Gåsgärdet 114.  
 \*Gåsviken 61.  
 Gåsviksbergen 61.  
 Gäddevattensberget 61.  
 \*Gäddevattnet 61.  
 Gärdemossen 102  
 Gårdena 114.  
 Gärdeskasen 114.  
 Gärdeskullen 80.  
 Gärdet 4, 69, 114.  
 Gärdhem 6.  
 Gärdsbäcken 69.  
 Gärdslyckan 114.  
 Gärdsmeden 102.  
 Gästgivaregården 8.  
 Göbergen 80.  
 Gökemossen 102.  
 Göpan 122.  
 \*Göpeängen 122.  
*Görås* 106.  
 Gösta backe 80.  
  
*Haapnes* N 93.  
 Hackegraven 90, 134.  
 \*Hacket 90.  
 Hacksåsen 90.  
 Hackåsen 90, 91, 134.  
 Hagarna 4, 6, 41, 46, 48, 49.  
 Hagebukten 61.  
 Hagebykällan 132.  
 Hagegården 55, 114.  
 Hagekullen 80.  
 Hagekärret 102.  
 Hagekyckan 114.  
 Hagemyren 102.  
 Hagen 13, 17, 55, 57, 114.  
 Hagevallen 114.  
 Hagleberget 91.  
 Hagåkrarna 114.  
 Hakesberg 90, 91, 134.  
 »Hakuas» 90.  
 Hakullen? 91, 134.  
 Hakåsen 91, 134.  
 Haljersröd XIII, 8.  
 Hallagärdet 114.  
 Hallarna 80.  
 Halleberget 80.  
 Hallebräcken 3.  
 Hallegrinden 75.  
 Halleliden 80.  
 Hallelyckan 114.  
 Hallemeden 23, 102.  
 Hallemyren 44.  
 Hallen 23, 25, 80.  
 Hallevadet 75.  
 Hallingarna 80.  
 Halsebacken 80.  
 Halseberget 80.  
 Halsekullen 80.  
 Halsemyren 102.  
 Halsen 22.  
 Halsetången 71.  
 Haltebacken 91.  
 Haltetorp 91.  
 Halt-Olas kregre 132.  
 Halvors bråte 114.  
 Halvorshagen 114.  
 Halvors hatt 80 (två ggr).  
 Halvsuledalen? 110.  
 Hammaneliden 53, 56, 57, 80.  
 Hammarberget 80.  
 Hammarkullen 80.  
 Hammarliden 80.  
 Hammarmossen 102.  
 Hammarn 56, 80.  
 Hammarsberg 80.  
 Hammersberg 22.  
 Hamneberget 80.  
 Hamnekullen 80.  
 Hamnen 53, 130.

- Hamneåkrarna 114.  
 Hampelyckan 114.  
 Hampeå kern 114.  
 Hampåkrarna 114.  
 Handalarna 110.  
 Handräckorna 91, 131.  
 Handräckningen 131.  
 Hanliden 110.  
 Hanseberget 80.  
 Hansebäcken 69.  
 Hanseflaten 114.  
 Hansekasen 114.  
 Hansekullen 80.  
 Hanseröd 10.  
 Hanses kärr 102.  
 »Hanses Torp» 13.  
 Hansestugan 34.  
 Hanstorp 13.  
 Haraldsberg 29.  
 Harestenen 80.  
 Hargen 122.  
 harril 26.  
 Haråsen 80.  
 Hasemossen 106.  
 Hasselbacken 4.  
 Hasselsgården 12.  
 Hasselslyckan 114.  
 Hasselön XI, 8, 71, 73.  
 Hasslebacken 10, 16, 32, 80.  
 Hassledalen 108.  
 Hasslegiljan Stora 108.  
 Hasslehagarna 114.  
 Hasslehagen 114.  
 Hassleholmarna 71.  
 Hassleholmen 71.  
 Hasslehalorna 108.  
 Hasslekärret 102.  
 Hassleliden 19.  
 Hassletegen 114.  
 Hasslevallen 114.  
 Hassmansbäcken 69.  
 Hattebergen 80.  
 Hattedalen 8, 21, 102, 130.  
 Hattehagen 9, 21.  
 Hattekasen 9, 21.  
 Hattemosse(n) 9, 102.  
 Hatten 9, 80.  
 Hatteskogen 130.  
 Hatteö 80.  
 Haukariodre 26, 53.  
 Havdarna 80.  
 Havdekaserna 114.  
 Havdelyckan 114.  
 Havden 80, 85.  
 Havregärdet 114.  
 Havrekasen 114.  
 Havrelandet 114.  
 Havrelyckan 114.  
 Havreländet 114.  
 Havremaden 102.  
 Havås 9, 53, 80.  
 Havåsen 80.  
 Hedbacken 56, 80.  
 Hede XIII (två ggr), 9.  
 Heden 22, 114.  
 Hedeåkrarna 114.  
 Hedkällan 132.  
 Hedås 33.  
 Helges kas 114.  
 Helges kulle 80.  
 Helges mad 102.  
 Helgesängen 114.  
 Helgeviken 42.  
 Helgås 91.  
 Hellgrensgrinden 58.  
 Helvetesflåget 91.  
 Hemgårdet 114.  
 Hemjorden 114.  
 Hemsbogen 130.  
 Hemåkrarna 114.  
 Hennings bräte 114.  
 Henriks bäck 69, 80.  
 Henriks kulle 80.  
 Henriks lid 80.  
 Henriks mad 102.  
 Henriks myr 102.  
 Hermans mad 102.  
 Hermanstorpet 6.  
 Herrbråten 114.  
 Herremansjorden 114.  
 Herremanskärret 102.  
 Herrgården 41.  
 Hjelmsækullen 91.  
 Hjelmsætegen 91.  
 Hjelmsåslyckan 91.  
 Hjorteberget 80.  
 Hjortemyren 102.  
 Hjortesölan 64, 98, 104, 107.  
 Hjortevattnet 80.  
 Hjälmarna 17, 21, 80, 114.  
 Hjälmberget 80.  
 Hjälmehagen 114.  
 Hjälmehålan 108.  
 Hjälmemyren 102.  
 Hjälmén 80.  
 Hjälmens klämma 132.  
 Hjälmétången 73.  
 Hjälmhagen 17, 47, 114.  
 Hjälmudden 74.  
 Hjälmåkrarna 114.  
 Hjälmås 25, 42, 80, 91.  
 »hoberöningen» 115.  
 »Hofhult» 53.  
 Hog 53.  
 Hogarna X, 9 f., 18.  
 Hogeberg 91.  
 Hoglelyckan 114.  
 Hogen 9, 13, 80.  
 Hogesrenen 114.  
 Hogkällan 132.  
 Høglund 41.  
 Hogmans backe 80.  
 Hogseflaten 114.  
 Hogselyckan 114.  
 Hogsängen 114.  
 Hogåkrarne 115.  
 Høksvøltkällan? 134.  
 Holkedy 102.  
 Holken 132.  
 Holketegen 102, 122.  
 Holketrakterna 132.  
 Holl 30.  
 Hollskogen 130.  
 Holmarna 4, 25, 71.  
 Holmebacken 80.  
 Holmen 10, 32, 34, 45, 71, 80,  
 115.  
 Holmesanden 71.  
 Holmeskåret 71.  
 Holmestad XIII, 32, 34.  
 Holmestenen 80.  
 Holmetångarna 71.  
 Holmevallen 115.  
 Holmevattens bäck 69.  
 Holmevattnet L., St. 32, 61  
 (två ggr), 72.  
 Holmsflaten 115.  
 Hon 122.  
 Hopahagen 115.  
 Hoparunningen 115.

- Hopastycket 115.  
 Hopåkrarna 115.  
 Hornkullen 91.  
 Hornskedebergen 55, 80.  
 Hornskedet 53, 55, 80.  
 Horseberget 80.  
 Horsebråten 115.  
 Horskullen 80.  
 Horsekällan 132.  
 Horsemossen 102.  
 Horsemyren 102.  
 Horsesten 80.  
 Hova XIII (två ggr), 10.  
 Hovallen 122.  
 Hoven 44.  
*Hudal* 111.  
 Hudalen 31, 110.  
 »Hufvud Tofta» 11.  
 Hugget 15, 24.  
 Hukebergen 91 (två ggr).  
*Hulorna* 115.  
 Hulstyckena 115.  
 Hultebackar 80.  
 Humlebackarna 80.  
 Humleberget 80.  
 Humlegiljan 12.  
 Humlegården 21, 80, 115.  
 Humlegårdsgärdet 115.  
 Humlegårdslyckan 115.  
 Humlehagen 115.  
 Humlekaserna 115.  
 Humlekullen 80.  
 Humlemaden 102.  
 Humlemadsgärdet 115.  
 Hummerskären 71.  
 Hundebanken 80.  
 Hundeborgen 80, 102, 115.  
 Hundebeten 122.  
 Hundedalen 109.  
 Hundehålan 109.  
 Hundeklämman 77 (två ggr),  
 80.  
 Hundekullen 80, 115.  
 Hundemaderna 102.  
 Hundemossen 102.  
 Hundemyren 102.  
 Hundén 115.  
 Hundstockegiljan 109.  
 Hundstockeledet 75.  
 Hundstocken 75, 91, 109.  
 Hundeviken 61.  
 Hundhagen 115.  
 Hungerås 91.  
 \*Hurddalen 31.  
 Hurdeberget 80.  
 Hurden 55, 57.  
 hurth böliithberg 26.  
 Husebacken 32, 80.  
 Husebergen 80.  
 Huseberget 80.  
 Husedalen 109.  
 Husegiljan 109.  
 Husegärdet 29, 49, 115.  
 Husehagen 115.  
 Husekaserna 115.  
 Husekullen 80.  
 Huseliden 80.  
 Huselyckan 30, 115.  
 Husemyren 102.  
 Husen 49.  
 Husestaden 115, 132.  
 Huset 45, 49, 57.  
 Husevallen 115.  
 Husgiljan 11.  
 Husmannen 131.  
 \*Husmansskogen 131.  
 Husåsarna 41.  
 Husåsen 57, 80.  
*Huvholmen* 110.  
 Huvudet 91.  
 Huvudtoften XIII, 11.  
 Huv(ud)åkern? 122.  
 Huvudåkrarna 122.  
*Hvelven* N 95.  
 Hyggedalen 109.  
 Hygget 130.  
 Hyndan 91.  
 Hyttegärdet 115.  
 Hyttehagarna 115.  
 Hyttehagen 56.  
 Hytten 115.  
 Håkans hage 115.  
 Håkans kulle 81.  
 Håkans lycka 115.  
 Håkans stuga 132.  
 Håla berget 81.  
 Håla maden 46, 102.  
 Hålan 15, 18, 43, 45, 109.  
 Håle XIII, 45.  
 Håleberget 81.  
 Håle bråte 115.  
 Hålegrinden 75.  
 Håle hage 37, 115.  
 Hålekaserna 115.  
 Håle kulle 45.  
 Hålekärr 102.  
 Hålemosse(n) 11, 24, 102.  
 Håleskiftet 115.  
 Håle skog 131.  
 Håle stall 110.  
 Håle stenar 81.  
 Hålet 56, 57.  
 Hålkastet 132.  
 Hålkasteviken 64, 132.  
 Hålleröd 11.  
 Hål(l)sdal 109.  
 Hållsgatan 75.  
 Hållsmyr 69.  
 Hållsmyrsbäck(en) 69, 70.  
 \*Hålllyckan? 115.  
 Hålnäbban 134.  
 Hålorna 21, 102, 109.  
 Hålskogen 131.  
 Håltegarna 115.  
 Hålterna 130.  
 Håltlyckan 115.  
 Håltsmyr 102.  
 Håludd 72, 73.  
 Hålvägen 75.  
 Hållåkrarna 115.  
 Håvhålt XIII, 53 (två ggr).  
 Håvidsbacken 81.  
 Häggebacken 81.  
 Häggebergen 81.  
 Häggedalen 109.  
 Häggeflaten 115.  
 Häggegiljan 4, 109.  
 Häggegården 37.  
*Hägnaden* 123.  
 Hälgeröd 11.  
 Hälgerödsjön 56, 61, 79.  
 Hälgerödsvattnet 61.  
 Hälgeröds å 58, 69.  
 Hålgån 12, 69, 70.  
 »Häljersröd» 8.  
 Hållarna 58.  
 Hålle X, XIII, 45, 50, 69 (två  
 ggr).  
 Hållebacken 45.  
 Hållebäcken 69 (två ggr).

Hällesås 32.  
 Hälleviken 61.  
 Hällungen, L. 32, 64.  
 \*Hällungsås 32.  
 Hällyckan 44.  
 Hängedyen 102.  
 Häradsdomarn 92, 95.  
 Härlyckan 122.  
 Hässleröd XIII (två ggr), 12.  
 Hästamosse 102.  
 Hästamyren 102.  
 Hästedalarna 109.  
 Hästedammen 61.  
 Hästekasen 17.  
 Hästekaserna 115.  
 Hästekullen 81.  
 Hästekällan 132.  
 Hästemaden 17, 102.  
 Hästemyren 16.  
 Hästepallen 81.  
 Hästestaden 87, 115.  
 Hästetjärn 61.  
 Hästevaltorna 132.  
 Hästhagarna 115.  
 Hästhagen 9 (två ggr), 11, 13,  
 18 (två ggr), 43, 115.  
 Hästhålan 109.  
 Hästkaserna 115.  
 Hästskohålan 109.  
 Hästskomyren 102.  
 Hästskon 32, 115.  
 Hävjedalen 69, 111.  
 Hävjedalsbäcken 69.  
 Häxekullen 81.  
 »Hög» 53.  
 Högaberg 81.  
 Höga kas 115.  
 Högalid(en) 12, 13, 81.  
 Höga liden 33, 34.  
 Högbergen 81.  
 Högeberg 81.  
 Höge berg 81.  
 Högebergen 81.  
 Höge bråte 115.  
 Högekulle 81.  
 Högekullen 81.  
 Högelid 81.  
 »Högelund» 52.  
 Högen 10, 12, 14, 30, 33, 40,  
 81, 92.

\*Högevall 115.  
 Högevalls hage 115.  
 Högeås 81.  
 Höggeröd XIII (två ggr), 26,  
 53, 69.  
 Höggeröds bäck 69.  
 Höggrens mosse 102.  
 Höglund 130.  
 Högmyren 102.  
 Högseliden 92.  
 Högås 81.  
 Höjden 58.  
 Höjderna 81.  
 Højentorp XIII, 55, 115.  
 Hökemyren 102.  
 »Hökeröd» 53.  
 Hökevadet 75.  
 Hökhultskasen 115.  
 \*Hönsbärsmyren 106.  
 Hönseberget 21, 81.  
 \*Hönsebär(s)berget 21.  
 Hönsemyren 106.  
 Hörgropen 109.  
 Hörgärdet 115.  
 Hörkasen 115.  
 Hörkullarna 81.  
 Hörlyckan 115.  
 Hörrenen 115.  
 Hörvallen 115.  
 Hövdingarna 122.  
 Hövdingebanken 92.  
 Hövdingen 92, 122.  
  
 Iglevattnet 61, 69.  
 »Ikornetången» 44.  
 Ingasflaten 115.  
 Ingeborgs kålgård 115.  
 Ingeborgs nedre vända 115.  
 Ingeborgstomten 115.  
 Ingeborgsängen 115.  
 Ingegärds klev? 81.  
 Ingmans bryggör 72.  
 Inland IX.  
 Innsjöbergen 64.  
 \*Insjön 64.  
 Intagan 23, 115.  
 Intageberget 81.  
 Intaget 29, 115.  
 Intagorna 115.  
 \*Intåknaden 122.

Intåknan 122.  
 Isakelyckan 115.  
 Iseforsen 134.  
 Isekällan 134.  
 Ivarsbo XIII, 13, 69.  
 Ivarsbobäcken 69.  
 Ivarsbosjön 61.  
  
 Jacken 123.  
 Jackens åkerjord 123.  
 Jaktevik 64.  
 Janshagarna 115.  
 Jansmeden 102.  
 Jensekullen 81.  
 Jensemyren 102.  
 Jeppekullen 81.  
 Jesperhagarna 12.  
 Jesperhagen 22.  
 Johannas kammaren 32, 109.  
 Johannes park 130.  
 Johannes slätt 115.  
 Johannes Svensas vall 115.  
 Jonas bråte 115.  
 Jons huvud 72.  
 Jons kulle 81.  
 Jonsvall 115.  
 Jordbärskullen 81.  
 Jordfallet 115.  
 Jordfallsbranken 81.  
 Jordmyredammen 61.  
 »Jortevattnet» 64.  
 Jungfruhålan 109.  
 Jungfrupattarna 81.  
 Jutåkrarne 115.  
 Jyrings mosse 4.  
 Jäbygden X, 134.  
 Jämmerbacken 16, 42.  
 Jämmerdalen 109.  
 Jämnfjället 81.  
 Järnhylstren 92, 123.  
 Jätsbol 13.  
 Järsalen 123.  
 Järsall? 123.  
 Jättebryggan 75.  
 Jättehuset 92.  
 Jättekullen 81.  
 Jättesås 13.  
 Jättesätet 92, 98.  
 Jönshagen 115.  
 Jönses kulle 81.

- Kaffeblaten 115.  
 Kaffeullen 81, 115.  
 Kåjeberget 81.  
 Kåjkhagen 123.  
*Kakelugnstjärn* 63.  
 Kakelöse backe 42.  
 Kalfhaghanom 38.  
 \*Kalkläp 26.  
 Kalkläpshædi 26.  
 Kall(en) XI, 92, 102.  
 Kallholmen 72.  
 Kallsbergen 92.  
 Kallsmossen 102.  
 Kalseröd 42.  
 Kalveberget 81.  
 Kalvebråten 10, 115.  
 Kalvedalen 109.  
 Kalvehålan 109.  
 Kalv(e)kaserna 115.  
 Kalvekullen 81.  
 Kalvelyckan 115.  
 Kalv(e)maden 102.  
 Kalvhagen 2, 15, 38, 47,  
 81, 115.  
 Kalvhusbacken 35.  
 Kalvhusdammen 61.  
 Kamansvägen 75.  
 Kappeklev 77.  
*Kapprännan* 77.  
 Kardusedammen 64.  
 Karins håla 109.  
 Karl XII:s slott 81.  
 \*Karlen 92.  
 Karlkoppegärdet 123.  
 Karlsberg 14.  
 Karlsborg 50.  
 Karls hage 115.  
*Karlskyttaberget* 123.  
 Karlslund 4, 10, 115.  
 Carolinas mosse 102.  
 »Karusedammen» 64.  
 Kasebacken 81.  
 Kasebukten 61.  
 Kasedalen 109.  
 Kasegiljan 109.  
 Kasegärdet 17, 115.  
 Kasekullarna 81.  
 Kasekullen 81.  
 Kasemarken Norra, Östra 130.  
 Kasen 8, 9 (två ggr), 11, 13,  
 14, 16, 17 (två ggr), 18, 22,  
 23 (två ggr), 34, 35, 47, 49,  
 53 (två ggr), 56, 57, 58, 72,  
 115.  
 Kasepussen 21.  
 Kaserna 4, 18, 20, 24, 115.  
 Kasesjön 61.  
 Kashagen 115.  
 Kasperhagen 48.  
 Kastebergen 81.  
 Kastekullen 81.  
 Kastet 22, 81.  
 Kasthagen 115.  
 Kastmyr Lilla, Övra 102.  
 Kasudden 72.  
 Kattedyet 102.  
 Kattegatt 115.  
 Kattekullen 81.  
 Kattevikén 61.  
 \*Kathagen 115.  
 Kathagsbergen 115.  
 Kattholmen 61, 72.  
 Kattholmssund 61.  
 Katthålet 42, 47 (två ggr), 103,  
 109.  
 Katthålmossen 103.  
 Kattsjön 61.  
 \*Kattstenen 81.  
 Kattstens Röret 81.  
 Kattåkern 115.  
 Kavlebromaden 103.  
 Kavlemossen 103.  
 Kavlemyren 103.  
 Kavles park 130.  
 Kedberget 81.  
 Kellebergs Lider 61.  
 Kerstins lycka 115.  
 Kerstins vase 103.  
 Kesekullen 81.  
 Kessleberg 67.  
 Kiarre 27.  
*Kilebergen* 92.  
 Kilen 115.  
 Kilåsberget 92.  
 Kistemaden 106.  
*Kittelsberget* 92.  
 \*Kittlehogen 92.  
 kittlehogs Bergen 92.  
 Kjatekas 123.  
 Kjelleröd 4.
- Kjerstein* N 47.  
 »Kjörsvik» 65.  
 Klampebergen 81, 106.  
 Klampekullarna 81.  
 Klampemaden 106.  
 Klarkällan 132.  
 Klaufua holte XIII, 58.  
 »Klenby» 16.  
 Klenetorpet 10.  
 Kleveberget 81.  
 Klevegrinden 75.  
 Kleveliden 81.  
 Klev(en) 13, 18, 45, 50, 55, 58,  
 81.  
 Kleverna 75, 81.  
 Klevshagen 45.  
 Klintekasen 18.  
 Klintekullen 18, 81.  
 Klinten 21.  
 Klippeberget 81.  
 Klippeskogen 130.  
 Klipporna 81.  
 Klockaremyren 103.  
 Klockarestigen 75.  
 Klockaretegen 115.  
 Klockaretoften 54.  
 Klockarevrån 36.  
 Klockarhagen 115.  
 Klockarliden 81.  
 Klockekullen 81.  
 Klåberget 92.  
 \*Klåkutteberget 92.  
 Klåvan 32.  
 Klåvekaserna 115.  
 Klåvstenen 81.  
 Klämby 16.  
 Klämman 75.  
 Klämmehagen 12, 115.  
 Kläppebro 75.  
 Kläppebäcken 69.  
 Kläpp(e)heden 20, 115.  
 Kläppemaderna 103.  
 Kläppemosse(n) 69, 103.  
 Kläppemyr 103.  
 Kläppevattnet 64.  
 Kläppön 20, 72.  
 Klöverlyckan 115.  
 Knalten 81.  
 Knappeskullarne 81.  
 Knarreullen 81.

- Knektekällan 132.  
 Knektelyckan 115.  
 Knektetorpet 58.  
 Knipebacken 81.  
 Knipebergen 81.  
 Knipeflaten 115.  
 Knipehålan 109.  
 Knipelyckorna 115.  
 Knipemaden 103.  
 Knipen 54, 61, 81, 103, 109, 115.  
 Knipesjön 61.  
 Knipeängen 115.  
 Knippleberget 92.  
 Knipplekullen 57, 92, 103.  
 Knipplemyren 57, 103.  
 Knutemyren 106.  
 Knutåkersändan 115.  
*Knäppan* 4.  
 Knäppet 4.  
 Kobbisevägen 77.  
 Koberget 81.  
 Kockemyren 106, 123.  
 Kockhagen 123.  
*Kodö(de)n* 127.  
 Kohagen 43, 115.  
 Kohagsbacken 41, 81.  
 Kohagsgården 115.  
 Kohagskällan 132.  
 Koholmarna 72.  
 Koholmen 72.  
 Kokullen 81.  
 Kokärr 103.  
 Kolaremyren 103.  
 Kolbengtseröd XIII, 33, 46.  
 Kolbengtserödsjön 45, 61, 64, 75 (två ggr), 112.  
 \*Kolbjörnsvattnet 61, 64, 112.  
 Kolboden 115.  
 Kolbodkasan 115.  
 Koleholmen 14.  
 Kolekärr 103.  
 Kolgården 115.  
 Kolhagen 115.  
 Kolhålorna 109.  
 Kollkind 19.  
 Kollyckan 115.  
 Kolystret 123.  
 Komaden 103.  
 Kommerselyckan 115.  
 Kommersesvall 41, 115.  
 Kommingebacken 92.  
 Kommunskogen 130.  
 Komyren 103.  
 Kongebergen 93.  
 Konngsbacke 26.  
 Konungsberg 14, 26.  
 Konungsbol XIII, 14, 26.  
*Kopaas* N 15.  
*Kopangen* N 15.  
 \*Koppedammen 64.  
 Koppedammsbergen 64.  
 Koppungen X, 14.  
 Koppungen 14.  
 Koppungeån 69.  
 Korintebergen 93 (två ggr).  
*Korinterud* 93.  
 Kornhagen 115.  
 Kornjorden 115.  
 Kornlyckan 115.  
 Korpebergen 81.  
 Korpeberget 81.  
 Korpekullen 81.  
 Korpelyckan 115.  
 Korpemyren 103.  
 Korpereden 56.  
 Korpralsliden 81.  
 Korpås 4.  
 Korsbäcken 70.  
 Korsekaserne 123.  
 Korset 132.  
 Korsmyren 103.  
 Korsskillnadsberget 81.  
 \*Kors-stenen 93.  
 Korstenen 22, 93.  
 Korstensholmen 72, 83.  
 Korsviken 43, 46, 48, 63, 64, 68.  
 Korså 70.  
 Kortan 115.  
 Korthålan 20, 109.  
 Korthålehålet 109.  
 Kortjorden 115.  
 \*Korveröd 123.  
 Korverödvallen 123.  
*Korvö* 123.  
 Koryrsholmarna 72.  
 Koräpebergen 88, 93.  
 Koräpeberget 96.  
 Kotångegrunden 72.  
 Kotången 72.  
 Kraftetomten 10, 115.  
 Krakebacken 82.  
 Krakegården 115.  
 Krakehagen 115.  
 Krakekullen 82.  
 Krakelyckan 115.  
 Krakemärren 115.  
 \*Krakemärrensbacken 82.  
 Kraklyckan 116.  
 Kransemaden 23.  
 Krappeklev 75.  
 »Kreken» 41.  
 Kriken 41, 116.  
 Kringeln 42, 43, 75, 116.  
 Kringlemossen 103.  
 Kringlevägen 75.  
 Kristergården 18.  
 Kristiansflaten 116.  
 Kristineberg 57.  
 Kristinedal 12.  
 Krokarna 116.  
 Krokdalarna 109.  
 Krokeberget 82.  
 Krokedalen 109.  
 Krokegården 116.  
 Krokehandal 110.  
 Krokeliden 82.  
 Krokelyckan 116.  
 Krokemaden 103.  
 Kroknen 31, 41, 58, 82 (två ggr), 109, 116.  
 Krokevattnet 61.  
 Krokflaten 116.  
 Krokige gubben 93, 95.  
 Krokknivarna 123, 128.  
 Krokkniven 124.  
 Kroklyckan 116.  
 Krokskullen 82.  
 Krokvallen 116.  
 Krokåkern 116.  
 Krokåkrarna 116.  
 Krongården 124.  
 Kronovallarna 124.  
 Kroppevattnet 61.  
 Kruseflaten 116.  
 Krusekullen 82, 116.  
 Kruseliden 49.  
 Kruset 31.  
 Krypın 10, 14, 134.

Kråkan, L., St. 72.  
 Kråkebergen 82.  
 Kråkekullen 82.  
 Kråkholmen 72.  
 Kråkingekullen 93, 123.  
 Krösebergen 82.  
 Krösehålan 109.  
 Krösepallarna 82.  
 Kulan 116.  
 Kullegärdet 116.  
 Kulleliderna 82.  
 Kullelyckan 116.  
 Kullemeden 103.  
 Kullemyren 103.  
 Kullen 6, 10, 19, 34, 47, 55, 58.  
 Kulläkern 116.  
 Kullåkrarna 116.  
 Kullängen 116.  
 Kumminbacken 92.  
 Kung Borres grav 133, 134.  
 Kungebjörken 132.  
 Kungegravarna 116.  
 Kung Hackes grav 90, 134.  
 Kung Ranes grav 135.  
 Kung Ris hög 135.  
 Kungsbacken 22.  
 Kungseken 81, 132.  
 Kurran 22.  
 Kurrebergen 93.  
 Kurrehagen 124.  
 Kvarnbanken 82.  
 Kvarnberget 82.  
 Kvarnbäcken 69.  
 Kvarnebacken 82.  
 Kvarn(e)dalen 109.  
 Kvarn(e)giljan 109.  
 Kvarnegärdet 116.  
 Kvarn(e)hagen 56, 116.  
 Kvarnehulan 109.  
 Kvarnehålan 109.  
 Kvarnehålorna 109.  
 Kvarn(e)kasen 10, 116.  
 Kvarnekasarna 116.  
 Kvarnekullen 22, 82.  
 Kvarn(e)liden 82.  
 Kvarneliderna 82.  
 Kvarn(e)lyckan 41, 116.  
 Kvarnemaden 11, 46, 103.  
 Kvarnen 41.  
 Kvarn(e)vallen 116.

Kvarnevrån 132.  
 Kvarnholmen 72.  
 Kvarnjorden 116.  
 Kvarnstenen 11, 82.  
 Kvarnstensbergen 82.  
 Kvarnstenshagen 116.  
 Kvarnstensmyren 103.  
 Kvarnåker 116.  
 Kvarnåsen 82.  
 Kvarnängen 116.  
 \*Kvatrandi 33, 69, 70.  
 Kvatroneröd XIII, 33, 70.  
 Kvekevallen 116.  
 Kvibacken 82.  
 Kviberget 82.  
 Kvibranken 82.  
 Kvibäcken 69.  
 Kvidalen 69.  
 Kvierna 116.  
 Kvigemaden 103.  
 Kvikaserna 116.  
 Kvikällan 132.  
 Kvillebacken 18.  
 Kviluckyckan 116.  
 Kvimaderna 103.  
 Kvimyren 103.  
 Kvin 25, 55, 116.  
 Kvinne(r)backen(n) 93.  
 Kwitterstomten 29.  
 Kvivallen 116.  
 Kviåkrarna 116.  
 Kycklingedalen 109.  
 Kyrkebacka 15.  
 Kyrkebacken 82.  
 Kyrkebergen 82.  
 Kyrkeflaten 116.  
 Kyrkehagen 116.  
 Kyrkeliden 46, 82.  
 Kyrkelyckan 116.  
 Kyrkerenen 116.  
 Kyrkestigen 75.  
 Kyrketången 72.  
 Kyrkogården 116.  
 Kyrkoslätterne 116.  
 Kyrkvallen 116.  
 Kåleholmen 15.  
 \*Kåleled 75.  
 Kåleleds Sten 75.  
 Kålgårdslyckan 116.  
 Kålhagarna 116.

Kålhagen 116.  
 Kållåkrarna 116.  
 Kållängen 116.  
 Kåreberget 93.  
 Kåröd 16, 93.  
 \*Kålda 15.  
 Kældaug(h)um 27.  
 Källan Lilla, Stora 132.  
 Källarebacken 82.  
 Källarebråten 10, 116.  
 Källareflaten 116.  
 Källarehagen 116.  
 Källarelyckan 116.  
 Källarevallen 116.  
 Källareflaten 116.  
 Källarkasen 116.  
 Källbergshagen? 116.  
 Källbergslyckan 116.  
 Källebacken 82.  
 Källeberg 61, 82.  
 Källebergsdalen 13, 61.  
 Källebergsvattnet 61, 70.  
 Källeflaten 116.  
 Källegatan 75.  
 Källegren 15, 65.  
 Källehagen 116.  
 Källekasen 116.  
 Källeliden 82.  
 Källemeden 103.  
 Källemyr 103.  
 Kålleröd 15.  
 Källesiken 103.  
 Källe sjö 15, 65.  
 Källeskogen 130.  
 Källeviken 61.  
 Kållhagen 16, 116.  
 Kållhålorna 132.  
 Kålltegarna 116.  
 Kålläkern 116.  
 Kållåkrarna 116.  
 Kållåsen 82.  
 Kållängen 116.  
 Kåmpen 93.  
 Kåringebacken 82.  
 Kåringehoppet 93.  
 Kåringekleven 41, 75.  
 Kåringekleverna 75.  
 Kåringekällan 132.  
 Kåringelyckan 116.  
 Kåringeplågan 82.

- Käringestenen 82.  
 Käringetegen 116.  
 Käringevattnet 65.  
 Käringflaten 116.  
 Käringången 116.  
 Kärleksbacken 82.  
 Kärleksberget 82.  
 Kärleksgrinden 75.  
 Kärlekshålan 109.  
 Kärr XIII (två ggr), 27, 46.  
 Kärrebergen 82.  
 Kärret Stora 103.  
 Kärrstegebäcken 69.  
 Kärrstegen 47, 69.  
*Kärtared* 42.  
 Kättetas 116.  
*Kättleberget* 67.  
 Kölnebackarna 82.  
 Kölnebacken 82.  
 Kölneberget 82.  
 Kölnedalen 109.  
 Kölneflaten 116.  
 Kölnegärdet 116.  
 Kölnehålan 109.  
 Kölnekullen 82.  
 Kölneliden 82.  
 Kölnellyckan 116.  
 Kölnemaden 103.  
 KölnevalLEN 116.  
 Kölneåkrarna 116.  
*Kølset* N 42.  
 Köperöd XIII, 16.  
 Körsvik? 65.  
 Körtgården 42.
- Ladbacken 82.  
 Ladberget 82.  
 Ladflaten 116.  
 Ladhagen 40.  
 Ladkaserna 116.  
 Ladkullen 82.  
 Ladlyckan 116.  
 Ladskiftet 116.  
 Ladudden 72.  
 Ladugårdsflaten 116.  
 Ladugårdsgärdet 116.  
 Ladugårdslyckan 116.  
 Ladugårdsåker 116.  
 Ladugårdsången 116.  
 Ladåkrarna 116.
- Laggarehagen 116.  
 Laggvedshålan 109.  
 Lamm(e)hagen 116.  
 Langa riordre 27.  
 \*Lapparesylarna 124.  
 Lappresularne 124.  
 Larseberget 82.  
 Larsekullen 82.  
 Larses hörne 130.  
 Larses kulle 82.  
 Larses tomt 116.  
 Larshagen 116.  
 Lassehagen 116.  
 Lasses håla 109.  
 Lasteborgen 82.  
 Latmansberget 82.  
 Laurensplatsen 42.  
 Laveröd 124.  
 Laxetomten 96.  
 Ledgrinden 75.  
 Ledliden 82.  
 Ledåkrarna 116.  
 Lejongapet 82.  
 Lejonsprånget 75, 76.  
 Lekanderplatsen 116.  
 Lekarebergen 82.  
 Lekareberget 82.  
 Lekåsbergen 82.  
 Lenas stig 75.  
 Leran 116.  
 Lerbo XIII, 16, 116.  
 Lerbäck 69.  
 Lerdalen 109.  
 Leren 65.  
 Lerflaten 116.  
 Lerfläckarna Övre 116.  
 Lergravarna 109.  
 Lergröpedalen 111.  
 Lerhålan 109, 132.  
 Lerkeplatsen 15, 21.  
 Lerkeröd 15, 21.  
 Lerklev 75.  
 Lerkullsgrinden 75.  
 Lerliden 82.  
 Lerlyckan Lilla, Stora 116.  
 Lersiken 40.  
 \*Lersjön 65.  
 Lertamparna 124.  
 Leråkrarna 116.  
 Lidagärdet 34.
- Lidbacken 82.  
 Lidbergsflaten 116.  
 Liden I, 8, 13, 14, 49, 82, 100.  
 Liderna 2, 33, 45, 82.  
 Lidetorp 45.  
 Lidflaten 116.  
 Lidgärdet 12.  
 Lidhålorna 109.  
 Lidmon 116.  
 Lidvattensbäcken 69.  
 Lidvattnet 61.  
 Lidåkrarna 116.  
 Lidåsen 82.  
 Liffuethorp XIII, 38.  
 Lillagärdet 116.  
 Lill-Alebottnen 109.  
 Lillamaden 103.  
 Lilla vatten 61.  
 Lilla å 69.  
 Lillaåker 116.  
 Lillebråten 37.  
 Lilledalen 109.  
 Lilleflaten 116.  
 Lille hage 10.  
 Lillehagen 33.  
 Lillehammaren 82.  
 Lillehavden 72.  
 Lillehuslyckan 116.  
 Lillekullen 82.  
 Lillelerbo 116.  
 Lillemad 103.  
 Lillemansdal 109.  
 Lillemyr 103.  
 Lille-Pers håla 109.  
 Lillesjön 60, 61.  
 Lilleåkers huvud 124.  
 Lilleåkrarna 116.  
 Lill-Olas kas 116.  
 Lillåker 124.  
 Lillången 116.  
 Limhogen 93.  
 Lindebacken 16, 82.  
 Lindebräcken 82.  
 Lindedalen 57, 109.  
 Lindedalsbacken 82.  
 Lindekasan 16.  
 Lindekullarna 61, 82.  
 Lindekullen 82.  
 Lindekullsbukten 61.

- Linden 132.  
 \*Lind(d)erud 38.  
 Linderöset 82.  
 \*Lindgiljan 109.  
 Lindholmen 72.  
 Lindjäm 17.  
 Lindjärns kyrka 135.  
 Lindjärns näs 72.  
 Lindsgärdet 33.  
 Lindåsen 82.  
 Lindgiljeberget 109.  
 Linlyckan 116.  
 Linåkrarna 116.  
 Lireberget 93, 124.  
 Lirehagen 124.  
 Lisas källa 132.  
 Lissleröd XIII, 17, 34, 116.  
 Livekällan 132.  
 Livens rännor 132.  
 Liversbergen 93.  
 Liveröd XII, 34, 38.  
 Livsgärdet 116.  
 Ljung XIII (två ggr), 40, 47.  
 Ljungbackarna 82.  
 Ljungkullen 82.  
 Ljungmossen 103.  
 Ljungrabben 116.  
 Ljungs holme 72.  
 Ljungs håla 109.  
 Ljungskile XII, 50.  
 Ljungs kile IX, XII, 45, 51, 61.  
 Ljungskogsvägen 75.  
 Ljungs å XI, 69.  
 Ljungåsarna 82.  
 Loftet 94.  
 Loftskulle 94.  
 Logkullen 82.  
 Loglyckan 116.  
 Lombergen 94.  
 Lommedalen 111.  
 »Lommerkårs Vatten» 65.  
 »Lommern» 65.  
 Lommertjärn 65.  
 Loppetorpet 28.  
 Lorröd? 106.  
 Lovegärdet 124.  
 Loveholmen 74.  
 Lovisetomten 116.  
 Luckhuseliderna 40.  
 Luckusebergen 94.  
 Luckuseliderna 94.  
 Luftåkrarne 124.  
 Lugnebergen 94.  
 Lugnet 116.  
 Lugus 40, 94.  
 Lullingkullen 94.  
 »Lullingsåsen» 94.  
 Lundadal 58.  
 Lundalsbäcken 69.  
 Lundalsliden 82.  
 Lundarna 2, 58, 130.  
 Lunddalen 69, 109.  
 »Lunddalsbäcken» 69.  
 Lundebackarna 82.  
 Lundebacken 82.  
 Lundebergen 82.  
 Lundeby 124.  
 Lundeblaten 116.  
 Lundebrinden 75.  
 Lundevasen 116.  
 Lundeleven 82.  
 Lundelevkullen 82.  
 Lundelevkällan 132.  
 Lundelevlyckan 116.  
 Lundelevmyren 12, 103.  
 Lunden 10, 23, 33, 40, 51, 52 (två ggr), 54, 56, 130.  
 Lundåkrarna 116.  
 Lunkepottan 111.  
 »Lunnarna» 2.  
 »Lunnemyren» 12.  
 Luntantu 50.  
 Lurkelyckan 124.  
 Lusasken 49, 83, 94, 100.  
 Lustigkulle 82.  
 Luvan 21.  
 Luxemburg 54.  
 Lya N 65.  
 Lyckan XII, 8 (två ggr), 10, 23, 34, 44 (två ggr), 46, 47, 53, 57, 116.  
 Lyckebo 21.  
 Lyckebofjällen 109.  
 Lyckebofjället 61.  
 Lyckegärdet 116.  
 Lyckehålan 109, 132.  
 Lyckelunden 130.  
 Lyckemaden 103.  
 Lyckhem 4, 22, 53.  
 Lyckholmen 72.  
 Lyckorna XIII, 47, 72.  
 Lyckåkrarna 116.  
 Lykullen 65, 94.  
 \*Lykullevatten 65.  
 Lynerud 38.  
 Lyngbrännorna 116.  
 Lyngmossen 103.  
 Lypebacken Lilla 94, 124.  
 Lyperenen Stora 94, 124.  
 Lyvatten 65.  
 Långagiljan 109.  
 Långa mad(en) 103.  
 Långa myren 31.  
 Långbergen 82.  
 Långbromaden 21.  
 Långebergen 82.  
 Långeberget 82.  
 Långebråten 116.  
 Långegiljan 109.  
 Långehage 116.  
 Långe hage 31.  
 Långehed 17, 69.  
 Långehedarna 116.  
 Långeheds bäck 69.  
 Lång(e)jorden 115, 116.  
 Långekas 116.  
 Långekullarna 82.  
 Långekulle 82.  
 Långekullen 82.  
 Långekärr 17, 103.  
 Långelyckan 116.  
 Långemad 103.  
 Långemaden 103.  
 Långemaderna 103.  
 Långe mosse 103.  
 Långemyren 103.  
 Långekårsberget 94.  
 Långestrand 61.  
 Långeträdet 2, 116.  
 Långetången 72.  
 Långetångeskäret 72.  
 Långe udd 72.  
 Långevattensbäcken 69.  
 Långevattensvallarna 82.  
 Långevattnet 61, 69.  
 Långflaten 116.  
 Långkroken 116.  
 Långrenen 116.  
 Långvallarna 116.

- Långåkern 116.  
 Långåkrarna 116.  
 Långås 82.  
 Långåsarna 82.  
 Långängen 116.  
 Läktaren 82.  
 Läktesmyr 106.  
*Lämnemyren* 96.  
 Ländestaden 75.  
 Lärkdalen 25.  
 Lästen 94.  
 Lögnudden 72.  
 Lökebräcken 94.  
*Lökås* 94.  
 Lönneskullen 82.  
 Löperemaden 94, 103.  
 Löperemossen 103.  
 Löperemyren 103.  
 Lövbergen 10, 14, 82.  
 Lövberget 69, 82, 103.  
 Lövbergs 116.  
 Lövbergsdalen 17.  
 Lövbergsmysen 103.  
 Lövbråtarna 116.  
 Lövbråten 20, 116.  
 Lövbäcken 17, 69.  
 Lövgiljan 109.  
 Lövhjälmen 2, 116.  
 Lövkasen 10, 116.  
 Lövkaserna 116.  
 Lövkullen 82.  
 Lövlunden 8, 130.  
 Lövmaden 103.  
 Lövskjulstrakterna 132.  
 Lövås 12, 19, 23, 30, 82.
- Madbankarna 82.  
 Madberget 21, 82.  
 Madbottnen 109.  
 Madbräteliden 82.  
 Madbråten 42, 44, 116.  
 Madbräcken 82.  
 Maden 9, 18, 47.  
 Maderna 9, 13, 16, 22, 25, 56, 103.  
 Madgalten 82.  
 Madhagen 22, 116.  
 Madkullen 83.  
 Madledet 75.  
 Madliden 83.
- Madlyckan 44, 116.  
 Madmossen 103.  
 Madplatsen 42.  
 Madsiken 103.  
 Madskogen 130.  
 Madstycket 116.  
 Madtegen 116.  
 Madvallarna 117.  
 Madvallen 117.  
*Madvattnet* 65.  
 Madvägen 75.  
 Madåkrarna 117.  
 Madängen 117.  
 Magnusetorpet 4.  
 Majas kulle 83.  
 Majas mosse 103.  
 Majlyckan 43, 117.  
 Majviken 43, 61, 117.  
 Malegrunden 72.  
 Malen 55, 57, 61, 72, 83.  
 Male ränna 61.  
 Malins myr 103.  
 Malinstången 72.  
 \*Malleberg 94.  
 Mallebergs gilja 94.  
 Manfjäll 95.  
 Manfjälls huvud 83.  
 Marbomossen 103.  
 Margretebacken 58.  
 Marjas kulle 83.  
 Marken 40.  
 Martes berg 83.  
 Masbo 58.  
 Mattes kas 117.  
 Mattes kulle 83.  
 Mattiasekullen 57.  
 Matwans berg 65.  
 Matvattnet 65.  
 Melaksberg 95.  
 Mellandalen 109.  
 Mellanflaten 117.  
 Mellangärdet 117.  
 Mellankaserna 117.  
 Mellanledet 117.  
 Mellanlyckan 117.  
 Mellanmaden 103.  
 Mellanmarken 130.  
 Mellanmossen 103.  
 Mellanträdet 117.  
 Mellanvattensbukten 61.
- Mellanvattensön 72.  
 Mellanvattnet 48, 61.  
 Mellanvändan 117.  
 Mellanåkern 117.  
 Mellanängen 117.  
 »Mellomevattnet» 48.  
 Mias grotta 109.  
 Middagsberget 95.  
 Middagsgiljan 109.  
 Midsommarskullen 83.  
 Millanbrobacken 13.  
 Millanvälven 95.  
 Minnespjälan 95, 97.  
 Mittdalen 109.  
 Mjölkebacken 83.  
 Mjölkekullen 83.  
 Mjölkeliden 83.  
 Mjöl(k)kleverna? 83.  
 \*Mofällan 117.  
 Moliden 95.  
 Moltemyr(en) 106.  
 Mon 30, 130.  
 Mormors äng 117.  
 Mossarna 13, 103.  
 Mossebacken 11, 69.  
 Moss(e)hagen 4, 29.  
 Mossehalsarna 72.  
 Mossehalsen 72.  
 Mossekasen 13, 18, 117.  
 Mossekullen 83.  
 Moss(e)laggen 117.  
 Mosseliden 15.  
 Moss(e)lyckan 117.  
 Mossemaden 103.  
 Mossen 12, 13, 20, 21, 37, 103.  
 Mosseskogen 130.  
 Mossevallen Stora 117.  
 Mossgärdet 117.  
 Mossjorden 117.  
 Mossängen 46, 117.  
 Mostermans lycka 117.  
 Mosterns hål 132.  
 Muntretomten 32.  
 Murstenen 117, 131.  
 Murstenshagen 117.  
 Mygräsmaden 106.  
 Mynteröd 37.  
 Myraberget 83.  
 Myrarna 103.  
 Myrbacken 83.

- Myre XIII, 35, 38.  
 Myrebäck 69.  
 Myregärdet 117.  
 Myren 1, 4, 11, 14, 15, 16,  
 17, 21, 25, 29, 30, 41, 45,  
 50, 53, 55, 103, 130.  
 Myreskogen 130.  
 Myretorpet 6.  
 Myrgärdet 117.  
 Myrkroken 117.  
 Myrkullen 83.  
 Myrslyckan 117.  
 Myrsåkrarna 117.  
 Myrtegen 117.  
 Myråkrarna 117.  
 Myråsen 83.  
 Myskegiljan? 111.  
 Måfällekulle 117.  
 Månadsvrån 125.  
 Månsahallen 83.  
 Månsegärdet 117.  
 \*Månseholmen 74.  
 Månsekullen 83.  
 Månselyckan 46, 117.  
 Månsen 74.  
 Månseröd 4.  
 Månses kas 117.  
 Månshagen 117.  
 Måns åkrar 117.  
 Månsåkrarna 177.  
 Mårdarebergen 1.  
 Mårdkvin 1.  
 Mårdhult 1.  
 Mårsten(en) 1, 61, 130.  
 Mårstensbukten 61.  
 Mårstensskogen 1, 130.  
 Mårtegården 18.  
 Mårtegärdet 117.  
 Mårtens hage 34, 117.  
 Mårtenshagen 117.  
 Mårtens hål 109.  
 Mårtens kulle 83.  
 Mårtenslyckan 117.  
 Mårtens myr 103.  
 Mårtens teg 117.  
 Mårtensvattnet 61.  
 Mårtens vrå 117.  
 Mårteshagen 9.  
 Mårtestenen 83.  
 Måvekullen 72, 83.  
 Måveskär 72.  
 Märkebergen 83.  
 Märkeeken 135.  
 Märreberget 83.  
 Märreklämman 75.  
 Märren 117.  
 Märrehålan 109.  
 Mölnarevallen 117.  
 Mörkagiljan 109.  
 Mörkevattnet L., St. 65.  
 Mörkret 16, 38, 117.  
 Mörteberget 83.  
 Mörtemyr 103.  
 Mörtevattens ö 72.  
 Mörtevattnet 61, 72.  
 Nabbekullen 83.  
 Namnet 41, 125.  
*Namnlös* 41.  
 Nedaremaden 103.  
*Nekoen* N 74.  
 Nickholmen 74.  
 \*Niflata 125.  
 Niklasebacken 83.  
*Nikoen* N 74.  
 Nilsehagen 21, 117.  
 Nilselyckan 117.  
 Nilsetorpet 48.  
 Nilshagen 40.  
 Nober 3, 10, 83.  
 Nobergrinden 75.  
 Noberliderna 83.  
*Noddeland* N 95.  
 Nolaremyren 103.  
 Nolarevik 61.  
 Nolbergen 83.  
 Nolphagen 45.  
 Nolphålan 109.  
 Nolmanneröd XIII, 17.  
 Nolmansliderna 83.  
 Noppallsflaten 125.  
 \*Nordberg 3.  
 Norderstrandh 59.  
 Nordflaten 117.  
 Nordgård 23, 117.  
 Nordgårds stock 75.  
 Nordgårdet 117.  
 Nordhagen 19, 117.  
 Nordhem 41.  
 Nordkaserna 117.  
 Nordkil 61.  
 Nordkvin 117.  
 Nordlyckan 117.  
 »Nordmanneröd» 17.  
 Nordmarken 130.  
 Nordre bergen 83.  
 Nordreflat 117.  
 Nordreön 55 (två ggr).  
 »Nord-Rinnan» 35.  
 Nordskogen 17, 19, 55, 130.  
 \*Nordskoghagen 125.  
 Nordvik 1, 61.  
 Nordåkrarna 117.  
 Nordängarna 117.  
 Nordängen 20, 117.  
 Norgård X, 18.  
 \*Norpallen 125.  
 Norrgärdet 117.  
 Norrmanshagen 117.  
 \*Norskehagen 125.  
 Norskohagen? 125.  
 Nosekullen 95.  
 Nosepallarna 81, 95.  
 Nunnevrån 38.  
 (Nya) Försöket 35.  
 Nya kas 117.  
 Nya torpet 48.  
 Nybacken 83.  
 Nyborg 50.  
 Nyborgsflaten 117.  
 Nyborgsången 117.  
 Nybrottet 117.  
 Nybygget 1, 10 (två ggr), 12,  
 13, 14, 18, 21, 33, 35, 44  
 (två ggr), 48.  
 Nygård 29.  
 Nygärdet 117.  
 Nyhage 117.  
 Nyhagen 55.  
 Nykas 117.  
 Nykvistarna 54.  
 Nylännena 117.  
 Nylännet 117.  
 Nymanslyckan 117.  
 Nymansmossen 103.  
 Nymanstorpet 13.  
 Nytorp 47, 57, 117.  
 Nåddekaserna 95.  
 Näbbarna 117.  
 Nämndeman 92, 93, 95

- Nämndemansgården 49.  
 Näs(et) 13, 54, 56, 72 (två ggr).  
 Nästekällan 135.  
 Näsön 56, 72 (två ggr).  
 Nävermaden 103.  
 nördhra gardenom 27.  
 Nötebron 75.
- Oberget 95.  
 Odelsbo 27.  
 Odlingen 117.  
*Oklevik* N 68.  
 Olas hage 117.  
 Olas kulle 83.  
 Olas lycka 117.  
 Olauslyckan 117.  
 Ole Persas 13.  
 Oleröd 9, 23.  
 Olsborg 37.  
 Olssmugen 61, 109.  
 Olssons vall 117.  
 Opp och ner 9.  
 Opsals skoug 131.  
 Orneberget 83.  
 Ornehagen 117.  
 Ormekullen 83.  
 Ormemaden 103.  
 Ormesiken 103.  
 Ormevrån 117.  
 \*Ornås 83.  
 Ornås Flog 83.  
 Orrebergen 83.  
 Orreberget 83.  
 Orrekullarna 83.  
 Orrekullen 83.  
 Orrekärret 103.  
 Orremossen 83, 103.  
 Osebacken 56.  
 \*Oseberget 83.  
 Osebergs kasen 83.  
 Osebråtarna 117.  
 Osegiljor 109.  
 Osekullen 65, 83.  
 Oset 69, 70.  
*Osgjerd* 27.  
 \*Ostad-vik 65.  
 Ostadvik 87.  
 Osta(d)vik? 65.  
*Ostebergen* 65.  
*Oxadö(de)n* 127.
- Oxbacken 83.  
 Oxedalen 109.  
 Oxegiljan 23.  
 Oxehornet 95.  
 Oxeklämman 77.  
 Oxekullen 83.  
 Oxeskallebacken 83.  
 Oxeskallen 12, 83.  
 Oxevik 61.  
 Oxholmen 57, 72 (fyra ggr), 79.  
 Oxholmesundet 61.
- Pakka rudi XIII, 27.  
 Pallarna 83.  
 Pallen 88.  
 Pantängen 117.  
 Paradiset 38, 132.  
 Parkekullen 83.  
 Parkelyckan 117.  
 Parkemossen 103.  
 Parken 13, 18, 40, 103, 117, 130.  
 Perenhagen 117.  
 Perseberget 83.  
 Perseröd 44.  
 Persetorpet 57.  
*Pers has* 106.  
 Pers lycka 117.  
 Persvik 61.  
 Persåkrarna 117.  
 Persängen 5.  
 Petersberg 83.  
 Petersburg 1.  
 Petruselyckan 40.  
 Pettersborg 10, 28, 50.  
 Petters kas 117.  
 Petters teg 117.  
 Pickevrån 117.  
 Pila stofuonne 59.  
 Pilemaden 103.  
 Pilevrån 23, 117.  
 Pinan 16, 16.  
 Pinekasen 16.  
 Pineliden 83.  
 Pinemaden 103.  
 Pinemosse 103.  
 Pinemyren 103.  
*Pinnesylen* 124.  
 Pinntången 55.  
 Pioneviken 65, 72.  
 Pioneviksgrunden 72.
- Pipholmen, L., St. 72.  
 Piphult 106.  
 Piphulterna 95, 106, 131.  
 Pipås 23, 95.  
 Piren 72.  
 Plankan 117, 128.  
 Plankorna 128.  
 Plantaget 117.  
 Platsegärdet 117.  
 Platsehagen 117.  
 Platsen 117.  
 Platsgärdet 8.  
 Plågan 16.  
 Plåten 83, 117.  
 Pojkeplatsen 42.  
 Pommern XIII, 55.  
 Pors(e)myren 103.  
 Porsen 103.  
 Porten 40.  
 Pottan 109.  
 Potätebacken 83.  
 Potäteflaten 117.  
 Potät(e)hagen 117.  
 Potät(e)lyckan 117.  
 Potätåkern 117.  
 Predikstolen 95.  
 Prostinnans källa 132.  
 Prottehagen 22, 103.  
 Prottemyren 103.  
 Prästebråten 117.  
 Prästemaden 103.  
 Prästemossen 103.  
 Prästevassen 132.  
 Prästevatnet 65, 88.  
 Prästevågen 75.  
 Pukebacken 83.  
 Pulebergen 83.  
 Pussarna 61.  
 Pusseberget 83.  
 Pusschagen 117.  
 Pussemaden 103.  
 Pussen 61.  
 Puttarna 103.  
 Putten 61.  
 Påleverket 77.  
 Pölarna 37, 61.  
 Pölekasen 117.  
 Pölemaden 13, 103.  
 Pölen 13.  
 Pölesjön 62.

- Rabbekullen 83.  
 Rabben 117.  
 \*Rabben 125.  
 Rabbet? 117.  
 Rabbetass 125 (två ggr).  
 Raberg 96.  
 Rackhagen 125.  
 Rackhogen 96.  
 \*Radberg 96.  
 Ragatehålan 103, 109.  
 Ragatekullen 83.  
 Ragatemyren 103.  
 Ragnars riodre XIII, 59.  
 Rajetorpet 33.  
*Ramberg* 3.  
 \*Ramnäs 111.  
 Ramsaregiljan 111.  
 Ramsedalén 13, 111.  
 Ramsegiljan 7, 13.  
 Rannberget 83.  
 Ranneberg 54, 62, 72, 135.  
 Ranneberg(et) 41, 83.  
 Rannebergsbukten 62.  
 Rannebergs flåg 83.  
 Rannebergshagen 41.  
 Rannebergsskäret 72.  
 Ranneholm 54.  
 (*Rapande ås* 96.)  
 Raparna 9, 96.  
 Rappehagen 20.  
 Rapås X, 9, 10, 18, 69, 135.  
 Rapåsporten 135.  
 Rapåsan 69.  
 Rarans kulle 83, 103.  
 Raremyrarna 103.  
 Rasmus lycka 117.  
 Rassen 131.  
 Redelig både 72.  
 Redeligs hage 117.  
 Redren 17.  
 Reginas väg 76.  
 Rekterskans tomter 117.  
 Relen 125.  
 Remsan 117.  
 Renateberg 40.  
 Renen 117.  
 Renåkrarna 117.  
 Reren 56.  
 Resset 22, 53, 96.  
 Restebäcken 56, 66, 70.  
 Resteliden 96.  
 Resten 35.  
 Restenäs XIII, 52, 54, 56, 66,  
 70, 72.  
 Restenäse ö XI, 55, 56, 61,  
 72 (två ggr), 73, 130.  
 Resteröd XIII (två ggr), 52,  
 54 (två ggr), 55, 56, 66, 70,  
 96.  
 Restevattnet 56, 66, 79, 86.  
 Resteån 70.  
 Revalslyckan 117.  
 Revet 72.  
*Ribbenäs* 95.  
 Ribbetass 125.  
 Rien 125.  
 Ringburen 72, 74.  
 Ringbåden 74.  
 Ringekullen 10.  
 Ringen 10, 74.  
 Ringvallarna 117.  
 Rinleflaten 125.  
 Rinnan 35, 66, 70, 83.  
 \*Rinnan(n) 69.  
 Rinnekullen 36, 66, 83.  
 Rinnevattnet 36, 66.  
 Risholmen 72.  
 Riskvin 117.  
 Risparna 125.  
 \*Risporna 125.  
 \*Rispåkrarna 125.  
 \*Ristå 56, 66, 70.  
 j Ristariodre sydra 56.  
 »Ristevattnet» 66, 70.  
 \*Ristir 56.  
 Risån 70.  
 \*Riåkern 125.  
 Robben 125.  
 Rongsemaden 106.  
 Roparepallen 96.  
 Rosalund 76.  
 Roselandet 117.  
 Rosenbacka 29.  
 Rosenbussens gilja 109.  
 Rosendalen 109.  
 Rosenlund 117.  
 Roskult? 45.  
 Rosseröd 15.  
 Rostekullen 83.  
 Rothugget 117.  
 Rován 83.  
 Rovelyckan 117.  
 Rovevallen 117.  
 Ruffen 25.  
 Rulleröd 45.  
 Rumpán 8, 11, 83, 94, 117.  
 Rumpekullarna 83, 132.  
 Rumpekällan 132.  
 Rumpåkrarna 117.  
 Rumpängen 117.  
 Runningen 12, 25, 41, 54, 69,  
 117.  
 Runningslätten 117.  
 Runningsbäcken 69.  
 Runningsvallen 117.  
 Russehålan 109, 131.  
 Russet 13.  
 Rute(r)bråten 33, 117.  
 Ruttnblocksberget 83.  
 Rybo 33.  
 Ryckin 14, 96.  
 »Ryken» 14.  
 Ryr XIII, 56.  
 Ryra XIII, 18, 26.  
 Ryssvrån 131.  
 Ryttdalen 109.  
 Ryttaresmeden 103.  
 Ryttagiljan 109.  
 Rytthagen 117.  
 Rytthåkrarna 117.  
 Rytteriet 117.  
 Rytter-Rinnan 35, 36, 70.  
 Råane X, 18.  
 Råbockesten 83.  
 Råbockeviken 24, 62.  
 Rådaneberg 29.  
 Råds undantag 117.  
 Rågbråten 117.  
 Råghagen 117.  
 Rågkasen 117.  
 Rågvallen 117.  
 Rågåkrarna 117.  
 Råhagen 117.  
 Råkullen 83.  
 Råssbyn XII, XIII, 15, 18,  
 107.  
 Råssekleven 18.  
*Råssekärr* 19.  
 Råssemossen 107.  
*Råssön* 19.

- Räbbekärr* 125.  
*Räfsdalen* 109.  
*Råkebåden* 74.  
*Rämne* 5.  
*Rännan* 62.  
*Rännebacken* 83.  
*Rännebacken* 69.  
*Ränneflaten* 118.  
*Räpan* 96, 135.  
*Råpekällan* 135.  
*Rättarestenen* 96.  
*Rävbergen* 10, 83.  
*Rävbodraget* 135.  
*Rävbočiljan* 109.  
*Rävebacken* 40.  
*Räveflaten* 118.  
*Rävehogen* 48, 83.  
*Rävekullen* 8, 83.  
*Rävelämmarna* XI, 96.  
*Rävgiljan* 109.  
*Rävhurden* 83.  
*Rävhyttegiljan* 109.  
*Rävhyttekullen* 83.  
*Rävhyttorna* 83, 109, 135, 136.  
*Rävstenen* 83.  
*Rävyssekullen?* 96.  
*Röd X, XIII* (två ggr), 19, 35, 36, 76.  
*Röda havet* 118.  
*Röda lid* 83.  
*Röda liden* 5, 83.  
*Röda myr* 103.  
*Röda näsan* 72.  
*Rödbergen* 83.  
*Rödberget* 84, 109.  
*Rödbräckorna* 84.  
*Röde sten* 72, 84.  
*Röde udd* 72.  
*Rödsandsliden* 84.  
*Röds bryggor* 76.  
*Röds bäck* 69.  
*Rödskär* 72.  
*Rödsängen* 35.  
*Rödvallen?* 118.  
*Röjdebergen* 84.  
*Röjdehagen* 118.  
*Röjäsen* 84.  
*Rökinnas kulle* 96.  
*Rönnarna* 76.  
*Rönnehålan* 109.  
*Rönnelyckan* 118.  
*Rönningebergen* 84.  
*Rönningen* 118.  
*Rönningbacken* 84.  
*Rönnängen* 118.  
*Röra* 125.  
*Röremyr* 103.  
*Rören* 47.  
*Rörhals* 72.  
*Rörkärr* 19, 103.  
*Rörmaden* 13, 103, 118, 132.  
*Rörmaderna* 104.  
*Rörmadvärmseln* 132.  
*Rörmekasen* 118.  
*Rörmossen* 104.  
*Rörmyren* 104.  
*Rörpallarna* 84.  
*Rörtegarna* 118.  
*Rörvik* 62.  
*\*Rörängen* 125.  
*Rösebergen* 56, 84.  
*Röseberget* 84.  
*Rösebråten* 118.  
*Röse mossen* 104.  
*Rösetegen* 118.  
*Rössebyn* XII, 15, 19 f.  
*Rössvik* 13, 20.  
*Røstes oess* 56, 66, 70.  
*Rösåsen* 84.  
 til saaltkiætiuls? 27, 135.  
*Sadelmakarekasen* 118.  
*Sadelmakaresten* 84.  
*Salatmaden* 107.  
*Saldebranken* 84.  
*\*Saldekullen* 96.  
*Salhagen* 10, 118.  
*Saltdalen* 109.  
*Salteriet* 132.  
*Saltkålen* 27, 135.  
*Saltkålskullen* 40.  
*Saltverket* 135.  
*Saltån* 69.  
*Samsbacken* 84.  
*Samsbråtarna* 118.  
*Samskasen* 118.  
*Samskaserna* 118.  
*Samskogen* 130.  
*Samslåtte(r)n* 118.  
*Samslåtterna* 118.  
*Samsmarken* 130.  
*Samuels kas* 118.  
*Samuelsmaden* 104.  
*Sandarna* 118.  
*Sandbacken* 31.  
*Sandbråtarna* 118.  
*Sandbäcken* 69.  
*Sand(e)lid(en)* 84.  
*Sanden* 118.  
*Sandgårdet* 118.  
*Sandhagen* 118.  
*Sandhålan* 109.  
*Sandhåleflaten* 118.  
*Sandhålevallarna* 118.  
*Sandkasen* 13, 118.  
*Sandlyckan* 118.  
*Sandlyckorna* 118.  
*Sandsikebäcken* 69.  
*Sandtåppan* 20.  
*Sandudden* 72.  
*Sandvadet* 76.  
*Sandvikebukten* 62.  
*Sandvik(en)* 58, 62.  
*Sandvägen* 76.  
*Sandvägskasen* 118.  
*Sandåker* 10.  
*Sandåkern* 118.  
*Sandåkrarna* 118.  
*Sandåsen* 22.  
*Sansesinen?* 111.  
*Sanssouci* 111.  
*Sardekulle* 96.  
*Saxenhov* XIII, 25.  
*Selebräcka* 125.  
*Semla* 66.  
*Seppsberget* 96.  
*Sexåkrarna* 114, 118.  
*Sidajorden* 118.  
*Sidden* 104.  
*Sikedraget* 132.  
*Siken* 104.  
*Sikerna* 104.  
*Sikmaden* 104.  
*Sikåkrarna* 118.  
*Silkemyr* 131,  
*Silkepinnegatan* 131.  
*Silkeskogen* 131.  
*Silkeåkrarna* 131.  
*Silverbrunnen* 135.  
*Simle* N 66.

- Simlingevattnet 66.  
*Simlängen* 66.  
*Simmelsjön* 66.  
 Simmersröd XIII, 48.  
*Simrishamn* 66.  
 Sirisdal 13.  
 Siunda rudi 27.  
 Sjumansflaten 118.  
 Sjöbacken 22, 84.  
 Sjöbergen 84.  
 Sjöbråtarna 118.  
 Sjöbråten 48.  
 Sjöflaten 118.  
 Sjögården 62.  
 Sjögärdet 118.  
 Sjöheden 7, 20.  
 Sjöhagsliderna 84.  
 Sjöholm 47.  
 Sjökantén X.  
 Sjökasen 12, 118.  
 Sjökaserna 118.  
 Sjökällan 132.  
 Sjölaggen 118.  
 Sjölanda 44.  
 Sjöledet 76.  
 Sjölyckan 19, 36, 47, 118.  
 Sjölyckorna 118.  
 Sjörenarna 118.  
 Sjötegarerna 118  
 Sjötegen 118.  
 Sjötorp 40.  
 Sjövallen 118.  
 Sjövik 55.  
 Sjöåker 118.  
 Sjöängen 118.  
 Skabban? 125.  
 Skabbet 126.  
 \*Skabbängen 125.  
 Skackorna 126.  
 \*Skackäckrorna 126.  
 Skafteröd XIII (två ggr), 49.  
 Skageliderna 96.  
 \*Skalläfr 69.  
 Skallarna 118.  
 Skallebråten 40.  
 Skalleliden 84.  
 Skallåkrarna 118.  
 \*Skalläfr 49.  
 \*Skalævarud 49.  
 Skamlösan 4, 10.  
 Skansarna 84.  
 Skansen 84.  
 Skarpåsen 84, 96.  
 Skarsjön L., St. 48, 61 (två ggr), 66, 69, 72 (tre ggr), 73, 78, 83.  
 Skateliden 84.  
 Skedehagen 118.  
 Skodesdalen 109.  
 Skodesflaten 118.  
 Skedesrenen 118.  
 Skedesvallen 118.  
 Skedet 76.  
 Skedevallen 118.  
 Skehagelund 118.  
 Skeppsberget Stora 84.  
 \*Skialdbreiðr 37.  
 Skifterna 118.  
 Skihagen 13.  
 Skiljebergen 84.  
 Skillnadsbergen 84.  
 Skillnadshagen 118.  
 Skimlingebrännan 118.  
 Skimlingen 67.  
*Skimten* N 67.  
*Skinande* 67.  
 Skintan 56, 57.  
 Skintebergen 84.  
 Skintén 118.  
 \*Skinås 97.  
 Skinsåsbärgen 97.  
*Skitarelyckan* 97.  
 Skitarestenen 97.  
 Skithålorna 109.  
 Skitne bäck 69.  
 Skivevallarna 126.  
*Skjelbred* N 36.  
*Skjelbrei* N 37.  
 Skjutsehagen 5.  
*Skjutsflaten* 5.  
 Skogdråghalsen 132.  
 \*Skogeberget 84.  
 Skogegärdet 118.  
 Skogelyckan 118.  
 Skog(e)myren 104.  
 Skogen 21, 29, 32, 36, 44, 49, 57, 130.  
 Skoghem 19.  
 Skogleskulle 97.  
 \*Skoglöskulle 97.  
 Skogsbergen 84.  
 Skogsberget 84.  
 Skogsbo 25.  
 Skogsgiljan 109.  
 Skogsgrinden 76.  
 Skog(s)hagen 21, 29.  
 Skogskullen 84.  
 Skogsmossen 104.  
 Skogsrunningen 118.  
 Skogstorp 35.  
 Skogsåker 118.  
 Skogsängen 118.  
 Skomakaren 126.  
*Skomakarna* 126.  
 \*Skomakaråker 126.  
 Skorstensberget 84.  
 Skosliteberget 97.  
 Skovlesten 97.  
 Skrals kulle 97.  
 Skrikaregrinden 76.  
 Skrikemyren 107.  
 Skrumpeklovan 77.  
 Skrumpeklåvan 109.  
 Skrumpeklämman 77, 109.  
 Skräddarelyckan 118.  
 Skräddareparken 130.  
 Skräddaretomten 32.  
 Skuteberget 84.  
 Skutstenen 84.  
 Skyggemaden 107.  
 Skyttekullarna 84.  
 Skåkehagen 5, 21.  
 Skåken 5, 21.  
 Skåpet 53.  
 Skåregången 126.  
 Skårekällan 135.  
 Skårens kulle 97.  
 Skäddhålan 62.  
 Skäldalen 111.  
 Skällebred XIII, 35, 36.  
 Skälläckeröd XIII, 45, 49, 68.  
 \*Skälläfr 49.  
 Skäremossen 104.  
 Skäret 19, 72.  
 Skärhagen 25.  
 Sköljedammen 62.  
 Sköljehålan 62.  
 Sköljestödet 62.  
 Sköljetången 72.  
*Skörholmen* 126.

- Skörlyckan 126.  
 Slaktarestödet 135.  
 Slantebergsliden 84.  
 Slanthallebergen 84.  
 Slevås 97.  
 Slottsbacken 84.  
 Slottsberget 84.  
 Slumpe-Jon 74.  
 Slussbäcken 69, 70.  
 Slussorna 71.  
 Slådalen 109.  
 Slåmossen 104.  
 Slätteknullen 84.  
 Slätta holte XIII, 59.  
 Slättakas 118.  
 Slättbergen 84, 88.  
 Slättebacken 84.  
 Slätten 3, 118.  
 Slätthult 57, 59.  
 Slättåkrarna 118.  
 Slättåsen 84.  
 Slättången 118.  
 Smalakasen 118.  
 Smedbergslaten 118.  
 Smedbergskällan 132.  
 Smedbergsliden 84.  
 Smedbergsången 118.  
 Smedbråten 43, 45.  
 Smedens bråtar 118.  
 Smedhagen 118.  
 Smedhålan 109.  
 Smedjebacken 11, 54.  
 Smedjeberget 84.  
 Smedjeflaten 118.  
 Smedjehagen 56.  
 Smedjekullen 84.  
 Smedjekålgården 118.  
 Smedjelyckan 118.  
 Smedjemaden 104.  
 Smedjeåkrarna 118.  
 Smedkleven 76.  
 Smedkullen 84.  
 Smedkullskaserna XIV.  
 Smedlyckan 118.  
 Smedslyckan 118.  
 Smedstorp 14.  
 Smedtomten 55, 57.  
 Smekeliden 84.  
 Smittejorden 126.  
 Smygen 118.  
 Smygkullen 84.  
 Småholmarna 72.  
 Småkullarna 84.  
 Småmaderna 104.  
 Småmossen 104.  
 Småröd 20.  
 Småtegarna 118.  
 Smååkrarna 118.  
 Smårekroken 118.  
*Smørdaapan* N 133.  
 Snaredalen 109.  
 Snarmyren 104.  
 Snedarna 126.  
 Sneden? 126.  
 Snedet 126.  
 Snedingarna 126.  
 Snedingebacken 97.  
 \*Snedingen 97.  
 \*Snedångarna 126.  
 Snickarhagen 5.  
 \*Snikemyren 107.  
 Sniken 16, 107, 126.  
 Snikeviken 67.  
 Snippen 5, 118.  
 Snurken 126.  
 Snækkio vik 27.  
 Sofiudden 72.  
 Sohålan 5.  
 Solbacken 21.  
 Solberg XIII, 6, 20, 84.  
*Solberga* 20.  
 Solberget 84.  
 Solbergsbäcken 69.  
 Solbergstjärn 62.  
 Soldatelyckan 118.  
 Solekullen 84.  
 Solfjäll 84.  
 Solhagen 23.  
 Soliden 81.  
 Solkedyet 107.  
 Sollid 37.  
 Solmyren 104.  
 Solpålarna 97.  
 Solum XII, XIII, 21.  
 Solången 41.  
*Sopekulla* 104.  
 Sopolimmen 11.  
 Sopemossen 104.  
 Sopemyr(en) 104.  
 Sopmyr 104.  
 Soten 97.  
 Sotenäs 84.  
 \*Sotkullen 97.  
 Sotnäsbergen 84.  
 Sovås 11, 25.  
 Sovåskällan 132.  
 Sparreviken 43, 62.  
 Sparrmossen 104.  
 Sparrås 97, 104.  
 Spelekoberget 97.  
*Spelnäs* 95.  
 Spelthusbergen 97.  
 Spetalsbackarne 97.  
 Spikarne 118.  
 Spikbackarna 84.  
 Spikrenen 118.  
 Spikåker 118.  
 Spikåkrarna 118.  
*Spildernes* N 95.  
*Spjellkavik* N 98.  
 Spjålebacken 97.  
 Spjåleberget 97.  
 \*Spjålkö 95.  
 Spjällen 118.  
 Spjällrenarna 118.  
 Spon(en) 49, 126.  
 Springs kas 48.  
 Spriteröd XIII, 30, 37.  
*Spritsmåla* 37.  
 Sprunset 126.  
*Sprösslinge* 37.  
 Sprötekålgården 118.  
 Spånen 49, 126.  
 \*Spångeros 98.  
 Spångerosberget 98.  
*Spångersås* 98.  
 »Spångersåsberget» 98.  
 Stackekärr 54, 104.  
 Stackote flaten 126.  
*Stackålkern* 54.  
 Stadsången 126.  
 Stakemossen 104.  
 Stakeskogen 130.  
 Stakås 98.  
 Stallen 30, 118.  
 Stallhagen 118.  
 Stallhålan 109.  
 Stallkullen 84.  
 Stallåkrarna 118.  
 Stammen 12.

- Stamnekullarna 98, 107.  
 Stammemyren 107.  
 Starkelyckan 118.  
 Starkemarken 130.  
 Starrekol 27.  
 Starsten 98.  
 Stav(e)kullen 29, 34, 38.  
*Stavnaas* N 98.  
 Stavstensåkrarna 126.  
*Stavsängen* 126.  
 Stegen 98.  
 \*Steglebergen 98.  
 Stenbacken 30, 84.  
 Stenbanken 84.  
 Stenbron 76.  
 Stenbrovägen 76.  
 Stenbråtarna 118.  
 Stenbråtegrinden 76.  
 Stenbråteliden 84.  
 Stenbråten 84, 118.  
 Stenbräcken 85.  
 Stenbäcken 69.  
 Stendammen 50, 62.  
 Stendammsskogen 62.  
 Stenevad(et) 8, 76.  
 Stenflaten 118.  
 Stengårdseröd 50.  
 Stenholmarna 72.  
 Stenholmen 72.  
 Stenhusberget 85.  
 Stenkasen 8, 118.  
 Stenklev 3, 11, 31.  
 Stenkullen 33.  
 Stenkälevattnet L., St. 67.  
 Stenlid(en) 32, 62, 85.  
 Stenlidbukten 62.  
 Stenliderna 85.  
 Stenlyckan 118.  
 Stenmaden 104.  
 Stenrabben 118.  
 Stensbergen 85.  
 Stensbräcken 85.  
 Stenshult XIII, 21.  
 Stenshultslyckan XIV.  
 Stenslyckan 118.  
 Stensmossen Stora 104.  
 Stenstorp 6.  
 Stenstugan 30, 32, 44.  
 Stensvaden 8.  
 Stensåkrar Stora 118.
- Stentegen 118.  
 Stenudden 72.  
 »Stenvadet» 50.  
 Stenvallen 118.  
 Stenäkrarna 118.  
 Stieckebacken 40.  
 Stiek(h)uskulle? 98 (två ggr).  
 Stiembreck 39.  
 Stiensbacke 39.  
 Stigarna 76, 118.  
 Stigen 2, 16, 21, 76.  
 Stigfotskulle 98.  
 Stigkullarna 85.  
 Stigkullen 85.  
 Stigkullsliden 85.  
 Stigsbergen 85.  
 Stigsberget 85.  
 Stigs gilja 109.  
 Stigshagen 118.  
 Stigskullen 85.  
 Stinkekullarna 98.  
 Stinklibergen 98.  
 \*Stinkliden 98.  
 Stinneröd 57, 85.  
 Stockebo 67, 70.  
 Stinnerödbrinken 85.  
 Stjärnas myr 104.  
 Stjärnekullen 19.  
 Stockarebråten 118.  
 Stockareliderna 85.  
 Stockeberget 85.  
 Stockebo 67.  
 Stockebosjön 67.  
 Stockebron 76.  
 Stockeflaten 118.  
 Stockegatan 76.  
 Stockelyckan 118.  
 Stockholm 130.  
 Stockåkrarna 118.  
 Stockås 85.  
 Stodænne 27.  
 Stolpekullen 85.  
 Stolteberget 85.  
 Storaflaten 118.  
 Storaägärdet 118.  
 Stor-Alebottnen 109.  
 Stora ön 72.  
 Stordiket 69.  
 Storebro 14, 76.  
 Storebråten 37.
- Store damm 62.  
 Storeflaten 118.  
 Storeflägeskäret 72.  
 Storefläget 72, 85.  
 Storegården 21.  
 Store kulle 85.  
 Storekullen 85.  
 Storeliden 85.  
 Stor(e)lyckan 10, 118.  
 Storemaden 104.  
 Stor(e)mosse(n) 69, 104.  
 Store-Pers håla 109.  
 Store tånge 72.  
 Storevallen 118.  
 »Store-Våktor» 68.  
 Storflaten 118.  
 Storgärdet 118.  
 Storhagen 42.  
 Storkelyckan 126.  
 Storskogen 130.  
 Stortegen 118.  
 Storåkern 118.  
 Storåkrarna 118.  
 Storån 70.  
 Storången 118.  
 Storön 55.  
 »Storön» 56.  
 Strand XIII (tre ggr), 21 f.,  
 57, 59.  
 Strandbynäs 22.  
 Strande dyna 72.  
 »Strande ränna» 62.  
 Strande ö 62, 72, 73, 74.  
 Stridekullen 85.  
 Strupedalen 110.  
 Strupen 71.  
 Strömmelyckan 118.  
 Stubbebråten 118.  
 Stubbehagen 118.  
 Stubbekasen 11, 119.  
 \*Stubbeliden 85.  
 Stubbelidliden 85.  
 Stubbelyckan 119.  
 Stubberöd 11, 68, 119.  
 Stubberödbäcken 70.  
 Stubbängen 119.  
 Stugeflaten 119.  
 Stugegärdet 119.  
 Stugelyckan 119.  
 Stugemaden 104.

- Stugens hage 119.  
 Stugeåkrarna 119.  
 \*Stuteberget 85.  
 Stutebergstrakterna 85.  
 Stutemossen 104.  
 Stuteröven 67, 104.  
 Stycket 119.  
 Stygga mad 104.  
 Styggedalen 110.  
 Styggemyr 24, 104.  
 Styggemyren 21, 104.  
 Styggklev 76.  
 Ståffelyckan 127.  
 Stålbymaden Lilla, Stora 107.  
 Stålmaden 107.  
 Stållås 57.  
 Stångehällorna 72 f.  
 Stången 1, 72.  
 Stäckeflaten? 127.  
 Stäckegeärdet 127.  
 Stäcklyckan 127.  
 Stäckote Bäckejorden 119.  
 Stämmehagen 21.  
 Stämmemossen 104.  
 Stämmemyren 104.  
 Stängelyckan 119.  
 Stånget 12, 21, 119.  
 Stårtebo 22.  
 Stöttingarna 127.  
 Stöveln 119.  
 Stövelpussen 62.  
 Suggan 90, 98.  
 Sulepskott(et)? 98.  
 Sulleraas 59.  
 Sultanan 127.  
 Sultanebacken 85.  
 Sultehagen 119.  
 Sumparna 104.  
 Sund XIII, 4, 22, 119.  
 Sundberg 5.  
 Sundeflaten 119.  
 \*Sundersas 98.  
 Sundingarna 98.  
 Sundsbukten 62.  
 Sundshagen 4.  
 Sunds hall 22.  
 Sundskullen 85.  
 Sundslyckan 119.  
 Sunds tånge 73.  
 Sundsudden 73.  
 Sundsvall 119.  
 Sunnarevadet 76.  
*Sunningen* 62.  
 Sunningesund 62.  
 Surbrunnen 132.  
 Surdalen 110.  
 Surevallen 119.  
 Surläggarna 104.  
 Suttehagen 127.  
 Svacken 119.  
 \*Svackåkern 119.  
 Svadorna 62.  
 Svakasen 127.  
 Svalan 127, 129.  
 \*Svaldalen 110.  
 Swaldalskasen 110.  
 Svaleyren 107, 110.  
 Svanedalen 110.  
 Svarta dal 110.  
 Svarta flåg(et) 85.  
 Svarta giljan 21.  
 Svartagrind(en) 76.  
 Svarta hålet 21 (två ggr), 110.  
 Svartakas 119.  
 Svarta mad 104.  
 Svartamyren 104.  
 Svarta viken 48, 62.  
 Svartedalen 110.  
 \*Svartekastet 132.  
 Svartekastskogen 132.  
 Svartekulla 85.  
 Svartemyren 104.  
 Svarten 73.  
 Svartevattensbäcken 70.  
 Svartevattnet 62.  
 Svarvarebråten 29, 119.  
 »Svarvarehagen» 21.  
 Svarvarehuset 40.  
 Svarvareliden 85.  
 Svarvestolarne 311.  
 Svarvestolen 85, 131.  
 Svedjelyckan 119.  
 Svedkullen 85.  
 Svedrumpen 130.  
 Svenningsdalen 5.  
 Svennings myr 104.  
 Svens bråte 119.  
 Svensflaten 119.  
 Svens gamla teg 119.  
 Svenslund 48.  
 Svensmyr 42, 104.  
 Sven(s)tången 55, 73.  
 Svensäng(en) 22, 119.  
 Svinebråten 119.  
 Svinekasen 119.  
 Svinekroken 119.  
 Svinekullen 85.  
 Svinekullsliden 10.  
 Svinemaden 104.  
 Svinevallen 119.  
 Svinhamnen 119.  
 Svinhuskullen 85.  
 Svintångebukten 62.  
 Svintångegrunden 73.  
 Svintången 62, 73.  
 Synnebol X, XIII, 23.  
 Svälgen 127.  
 Svältebacken 85.  
 Svärdedalen 110.  
 Svärdetorpet 19.  
 Svärtekälla 136.  
 Synnebol X, XIII, 23.  
 Syrekullen, L., St. 85.  
 Sägbacken 22.  
 Sägebråten 119.  
 Säggedalen 110.  
 Sägehulan 110.  
 Sägekohagen 119.  
 Sägekullarna 85.  
 Säg(e)kullen 85.  
 Sägelagsflaten 119.  
 Sågen 23, 29.  
 Såget 104, 127.  
 Säggliden 85.  
 Säglyckan 119.  
 Sägstenarna 85.  
 Sägåkrarna 119.  
 Sägån 70.  
 Säfristyycket 111, 127.  
 Säfwerishålan 111, 127.  
 Säggen 104.  
 Säleviken 62.  
 Sälghagen 10.  
 Sämjedelet 98.  
 Sångarna 127.  
 Sängen 127.  
 »Sänkverket 77.  
 Säter 51.  
 Söbben 125.  
 Södbergen 85.

- Söddöden 127.  
 »Söder-Rinnan» 35.  
 Södfödseln 111.  
 Södhagen 119.  
 Södhagsmyren 32.  
 Södhamnen 119.  
 Södhuslyckan 119.  
 Södhålorna 110.  
 Södkaserna 119.  
 Södkullarna 85.  
 Södkulle 85.  
 Södkullen 85.  
 Södyckan 119.  
 Södmaden 104.  
 Södrellyckan 119.  
 Södreön 55.  
 Södskår 73.  
 Södtaget 128.  
 Södtången 73.  
 Sölebergen 98.  
 Sölemyren 104, 119.  
 »Söljåsen» 99.  
 Sölorna 104.  
 Sölvlyckan 127, 128.  
 Sölvkullsliden 85.  
 Sörlången 10, 119.  
 Söndagsflaten 98, 128.  
 Söndagskullen 98, 128.  
 Söndagslyckan 128.  
 »Söndaxås» 98.  
 Sönnareparken 130.  
 Sönsås 98.  
 \*Sö-Pers-hålan 111.  
 Söparsan? 111.  
 Sörderass 59.  
 Sör(e)gården 48, 76, 119.  
 Söretorpet 18.  
*Sörgefoss* N 99.  
 Sörhagarna 119.  
 Sörhagen 119.  
 Sörjorden 119.  
 Sörjåsen 99.  
 Sörkaserna 119.  
 Sörkil 62.  
 Sörkohagen 119.  
 Sörliden 33.  
 Sörlyckan 119.  
 Sörlyckorna 119.  
 Sörmaden 104.  
 Sörmaderna 104.  
 Sörmyrarna 104.  
 Sörskogen 130.  
 Sörvallarna 119.  
 Sörvallen 119.  
 Sörvelyckan 127, 128.  
 Sörången 119.  
 Sötekullen 99.  
 Sötekälla 132.  
 Sötthålet 136.  
 Tabor 20.  
 »Tadderdalen» 111.  
 »Tadder Siken» 104.  
 Tasseliderna 85.  
 Tattardalen 111.  
 Tattarsiken 104.  
 Tausegården 53.  
 Tavan 128, 136.  
 Tavlegärdet 119.  
 Tavlevågen 76, 119.  
 Tegarna 23.  
 Tegelmästarelyckan 46, 119.  
 Tegelugnen 132.  
 Tegemossen 104.  
 Tegen 2, 35, 42, 119.  
 Tegeskogen 130.  
 thosterödt 59.  
 Tibergså kern 119.  
 Timbo 23.  
 Timbraskiarre 27.  
 Timkullen 85, 99, 132.  
 Timkällan 132.  
 Timmerberg 85.  
 Timmerkastet 85.  
 Timmertorpet 57, 99.  
 Timmerås 23, 27, 85.  
 Tingsberg X.  
 Tingsflaten X, 128.  
 Tingskullen X, 85, 99.  
 Tippan 128.  
 Tippen 128.  
 Tisteldalen 110.  
 Tisteltången 73.  
 Tistelåkrarna 119.  
 Tituskullen 85.  
 Tjatekas? 128.  
 Tjocken 99.  
 \*Tjockestenen 99.  
 Tjuvekullen 85.  
 Tjuveledet 76.  
 Tjuvemossen 104.  
 Tjuvkistorna 111.  
 Tjuvliden 85.  
 Tjuvsdalarna 15, 111.  
 Tjuvsåsen 15, 85, 111.  
 Tjällholmen 74.  
 Tjärebergen 13.  
 Tjäreberget 85.  
 Tjäre kullen 85.  
 Tjärnebergen 85.  
 Tjärnet 62 (två ggr).  
 Tjärrotorna? 131.  
 Tjärtrakterna 132.  
 Tjörbokasen 18.  
 Tjörnå kern 128.  
*Tjersvaag* N 65.  
 »Tjörsvik» 65.  
 Tjöstelsröd XIII, 50.  
 Tjöstelsröds å XI, 70.  
 Tobackarna 85.  
 Toftaången 119.  
 Toftehamnen 119.  
 Toftekullen 85.  
 Toftelyckan 119.  
 Toften XIII, 11, 23, 119.  
 Tofterenarna 119.  
 Toftåkrarna 119.  
 »Tofvatorpet» 46.  
 Tokebergen 85.  
 Tokemaden 104.  
 Tokemosse 104.  
 Tokevattnet 21 (två ggr), 67,  
 85, 104.  
*Tokgöl* 67.  
 Tokkullen? 85.  
 Tole-Bengts berg 85, 104.  
 Tole-Bengts myr 104.  
 \*Tolftendel 77.  
 Tolle 29.  
 Tollevallen 119.  
 Tolliskullen 99.  
 Toltendal 77.  
 Tomteboet 85.  
 Tomteflaten 119.  
 Tomteliden 85.  
 Tomtelyckan 119.  
 Tomten 44.  
 Tomterna 37, 40, 119, 130.  
 Torppedalen 112.  
 Tores lycka 119.

- Tores myr 104.  
 Torgersröd 21.  
 Torget 4, 128.  
 Torkels hage 119.  
 Torkels nabbe 85.  
 Torkelsröd 23.  
 Torkås 6, 99.  
 Tornarne 119.  
 Tornekasen 119.  
 Tornelyckan 119.  
 Torp XIII, 37.  
 Torparekohagen 119.  
 Torpebrännor 119.  
 Torpet XIII, 15, 24, 40, 119.  
 Torpkrokarna 119.  
 Torplyckan 119.  
 Torrgusseröd 119.  
 Torrmon 130.  
 Torsberg 37.  
 Torsbergs damm 62.  
 Torsegårdet 119.  
 Torsehagen 119.  
 Tors(e)kullen 85.  
 Torseröd 119.  
 Torsgärdet 119.  
 Torskärrshagen 2.  
 Tors mosse L., St. 104.  
 Torsröd 42.  
 Torstekärren 58, 104.  
 Torstens backe 85.  
 Torstens gårde 119.  
 Torstens lid 85.  
 Torsvallen 119.  
 Torvan 68.  
 Torveskogen Utre? 130.  
 Torvmyren 104.  
 Tostekärr 14.  
 Tovan 46, 73, 85, 119.  
 Tovebottnen 73.  
 Tovegärdet 119.  
 Tovekullen 85.  
*Toven* 46.  
*Toxen* 67.  
 Tranekullen 85.  
 Tranekärr 104.  
 Tranemossen 104.  
 Trankoket 73, 74.  
 Trehörnemaden 104.  
 Trehörnemyren 104.  
 Trehörningen 119.  
 Trekanten 119.  
 Tresnibben 119.  
 Tresnippen 119.  
 Trestyckeberg 85.  
 Trestyckevatten 48, 68, 85.  
 Treåkershagen 119.  
 Trinde hagen 37.  
 Trinde tången 73.  
 Trindkullen 85.  
 Trindsel 128.  
 Trolleberget 2, 85.  
 Trollebergshagen 2.  
 Trollemyren 104.  
 Trollevattnet 68.  
 Trollhagarna 119.  
 Trollhättan 85.  
 Trollsröven 68.  
 Trollås 85.  
 »Tronhagen» 56.  
 Tronelyckan 128.  
 Trossdalen 110.  
 Trossehagen 119.  
 Trossekaserna 119.  
 \*Trosseröd 13, 68.  
 Trosse(röd)maderna 13, 68,  
 104.  
 Trosse(röd)mossen 104.  
 Trosserödvattnet 13, 68, 104.  
 »Trosse vattnet» 68.  
 Trostebergen 99.  
 Trugemyren 107.  
 Trugen 42, 107.  
 Trugentrass 42.  
 Trummehagen 56.  
 Tryggebergen 85.  
 Tryggelyckan 119.  
 Tryggetorpet 13.  
 Trynehagen 119.  
 Trynekällan 133.  
 Tryneskogen 130.  
 Trynet 85, 108, 119, 130, 133.  
 Trånget 41, 47, 75, 76.  
 Trångklev 22, 76.  
 Trångsberg 85.  
 Trångsbergen 85.  
 Trådesvallen 119.  
 Trådesåkrarna 119.  
 Trådet 119.  
 Trädgårdsflaten 119.  
 Trädgårdsgärdet 119.  
 Trädgårdsliden 85.  
 Trädgårdsvallen 19, 119.  
 Träskobacken 85.  
 Träskohagen 53.  
 Träskon 3, 4.  
 Trässlemyr 107, 108.  
 Trätarebacken 84, 86.  
 Trätarehagen 119.  
 Trätarepallen 86.  
 Trätaretången 73.  
 Trätåkrarna 119.  
 Tröskemyren 107.  
 Tubberöd 14, 128.  
 Tullareberget 99.  
 Tulteviken 43, 62.  
 Tumberget 86.  
 Tungan 76, 119.  
 Tungekroken 119.  
 Tungekärren 104.  
 Tungeledet 76.  
 Tungåkern 119.  
 Tungången 119.  
 Tunneln 12.  
*Tupperöd* 112.  
 Turebacken 55, 86.  
 Turebergen 86.  
 Tutareberget 99.  
 Tutareåsen 99.  
 Tuvemossen 104.  
 Tuvemyren 104.  
 Tuverabbet 119.  
 Tuvetegarna 119.  
 Tuvången 119.  
 Tvillingarne 99.  
 Tvistudde 73.  
 Tvååkrarna 119.  
 Tvärflaten 119.  
 Tvärjorden 119.  
 Tvärleggarna 119.  
 Tvärmyr 104.  
 Tväråkern 119.  
 Tväråkrarna 119.  
 Tvättestenarna 86.  
 Tyska botten 110.  
 Tyskeliden 86.  
 Tyskelyckan 119.  
 Tysklandskällan 133.  
 Tysslingedalen 110.  
 Tysslingekullen 86.  
 Täckelsången 128.

- Tålleröd XIII (två ggr), 24, 57.  
 Tålleröd mal 76.  
 Tångarna 29 73.  
 Tångebukten 62.  
 Tångebäcken 70.  
 »Tänge Fiohlen» 62.  
 Tångefjorden 62.  
 Tångegärdet 119.  
 Tångehamnen 62.  
 Tången 44, 54, 62, 73.  
 Tåssebrunnen 133.  
 Tåssedammen 133.  
 Tåssegrinden 76.  
 Tåssemyren 104.  
 Tåssesjön 68.  
 Tåvan 136.  
 Täljekniven 119, 128.  
 Täljknivshagen 119.  
 Tältans källa 133.  
 Tältekasen 56.  
 Tältekullen 86, 133.  
 Tälthagen 56.  
 Tåpporna 119.  
 Tårneknalten 86.  
 Tön 45, 50.  
 Törnebacken 86.  
 Tövan 136.
- Piorfs vik 27.  
 Pölf's rudi 39, 51.  
 Pörgarz rudi XIII, 51.  
 \*Pötkwatn N 67.
- Uddekasen 119.  
 Udden 73.  
 »Udered» 12.  
 Ugglekullen 86.  
 Ugnen 49, 72, 73.  
 Ulveberget 86.  
 Ulvegiljan 110.  
 Ulvegroparna 110.  
 Ulvegropen 110.  
 Ulvehammar 86.  
 Ulvehed 24.  
 Ulveheds led 76.  
 Ulvehedsmosse 24.  
 Ulveklämman 76.  
 Ulvekullen 86.  
 Ulvemossen 104.
- Ulvestenarna 64, 86.  
 Ulvestugan 136.  
 Ulvesund XIII, 57, 68, 85.  
 Ulvesunds havde 86.  
 Ulvesunds ö 73 (tre ggr).  
 Ulvåsen 86.  
 Ulvön 73, 84, 86.  
 Undantaget 6, 25, 119.  
 Underlandet 119.  
 Underländsflaten 119.  
 Underås 11, 18, 39.  
 Vndir Aase 39.  
 Uppsala 27.  
 Vpsalom 27, 131.  
 Utegården 12.  
 Uteröd 12.  
 Utgårdsvallen 119.  
 Utland IX.  
 Utlägget 130.  
 Utsikten 19, 47, 86, 119.  
 Utången 119.
- »Wabeflaten» 119.  
 Vaberkol? 99.  
 Vadbacken 33.  
 Vadberget 86.  
 Vadbodberget 86, 99, 119.  
 Vadbodflaten 119.  
 Vadbodkullen N., S. 86.  
 Vadbodslätten 119.  
 Vadbodången 119.  
 Vadet 76.  
 Vadlyckan 119.  
 Vaktarhögen 99.  
 Vakthusbergen 86.  
 Vakthusgiljan 110.  
 Valberget 86, 120.  
 Valbomsflaten 119.  
 Valebergen 86.  
 Valekasen 119.  
 Valeklintarna 86.  
 Valeklämman 76.  
 Valemosse 24.  
 Valen 80, 86, 120.  
 Vallarna 120.  
 Vallbacken 86.  
 Vallen 11, 34, 120.  
 Vallen Gamle, Lille, Nye, Sön-  
 nere 120.  
 Vallersbanken 86.
- Vall Gamle, Nye, Store 120.  
 Vallgärdet 41, 120.  
 Vallhulan 110.  
 Vallkasen 23.  
 Vallkullen 86.  
 Vallmaden 104.  
 \*Vallplankestycket 128.  
 Vallplanket 128.  
 Vallåkrarna 120.  
 Vallången 120.  
 Valmyren L., St. 104.  
 Valvemyren 107.  
 Valås 14, 19, 45.  
 Valåsbergen 86.  
 Valåsberget 86.  
 Vargefjället 38.  
 Varpehagarna 128, 130.  
 Varpekogen 130.  
 Varpet 133.  
 Vasebron 76.  
 Vasekasen 120.  
 Vasemossen 104.  
 »Wasetorpet» 6.  
 Vassbo XIII, 24.  
 Vassbosjön 24, 62, 75.  
 Vassbovik 24.  
 Vassdraget 58.  
 Vassdragslyckan 58.  
 Vassehagarna 120.  
 Vassekullen 86.  
 Vasshagen 120.  
 Vasskleverna 76.  
 Vasskärret 104.  
 Vasslyckan 120.  
 Vassrötan 136.
- Vasstapparna 124.  
 Vasstapparna 104.  
 Vasstorpet(?) 6.  
 \*Vassvägen 76.  
 Vassvägs åkern 76.  
 Vassåkrarna 120.  
 Vassås 86.  
 Vattenbergen 21.  
 Vattnebergen 86.  
 Vedbacken 86.  
 Vedhallen 86.  
 Vedkullen 86.  
 weffwerön 59.  
 Vegerud N 58.  
 Vellmans Lid 86.

- Vennerstenskasen 120.  
 Veteften 120.  
 Vetehagen Lilla, Stora 120.  
 Vetterbergen 99.  
 Vetteberget 99.  
 Vetten 99, 136.  
 Vibergsflaten 120.  
 Viborgsåkrarna 120.  
 Vildenäs 52, 54, 58.  
 Vilestenen 86.  
 Vilestödet 11, 133.  
 \*Villjorne 128.  
 Vimplebacken 86.  
 Vindfjället 86.  
 Vindfällan 120.  
 Vindfälleledet 76.  
 Vinterdalen 13, 110.  
 Vintergiljan 110.  
 Vinterhälet 110.  
 Vintervädershulan 110.  
 Virebuskarna 136.  
 Virflaten 129.  
 Virängen 129.  
 Vispen 11.  
 Vita hålet 21.  
 Vita maden 104.  
 Viteflågsbergen 86.  
 Vite katt 86.  
 Vite kulle 86.  
 Vite mosse 104.  
 Vitemyr 104.  
 Vitens kulle 86.  
 Vite sten 86.  
 Vrågårdet 120.  
 Vran 3, 9, 14, 15, 22, 24, 37, 49, 120.  
 Vrång(e)lyckan 19, 68.  
 »Vråtorpet» 14.  
 Vålarna 86.  
 Vålen 86.  
 Vångbackelyckan? 30.  
 \*Vå(t)egen 129.  
 Vägeryr XIII (två ggr), 58, 129.  
 Väggeklev 76.  
 Väggåkrarne 129.  
 \*Vägåkrarna 129.  
 Våktarekullen 99.  
 \*Våktarhögen 99.  
 Våktarstenen 99.  
 Våktor, St. 36, 43, 68.
- \*Välle 48.  
 Vällebergen 48, 100.  
 Vällebo 48.  
 Välleröd 48, 100.  
 Vällingesvalan 127, 129.  
 Vällingholmarna 129.  
 Vända jorden 120.  
 Vändan Nedre, Övre 120.  
 Vändflaten 120.  
 Väre kullen 86.  
 Värlebackar 100.  
 Värmseln 133.  
 Värmslebergen 86.  
 Värmsleberget 86.  
 Värmslebråten 120.  
 Värmsledalen 110.  
 Värmsleflaten 120.  
 Värmslelyckan 120.  
 Värtegen 129.  
 Västanmyren 104.  
 Västerby XII, 24, 27.  
 Västerby skär 25, 73.  
 Västerflaten 120.  
 Västergärdet 120.  
 Västerkullen 86.  
 Västersten 86.  
 Västervik 1, 62.  
 Västerås 86.  
 Västeräng 120.  
 Västra grunden 73.  
 Västreberg 86.  
 »Vätteröd» 48.  
 Vättnesberget 86.  
 Vättnesbäcken 70.  
 Yngenkullen 100.  
 \*Ytter-Rinnan 36.  
 \*Yttre-Rinnan 36.  
 Yxen 129.  
 Yxnemosse 104.
- Å 25.  
 Åbacken 57.  
 Ågren(a) 15.  
 Åhagen 57, 58, 120.  
 Åkeberget 100.  
 Åker XIII, 50, 120.  
 Åkergärdet 120.  
 Åkers kile 62.  
 Åkers lycka 120.  
 Åkersängen 120.
- Åklädesvrån? 68.  
 Åkås 100.  
 Åkärr 25, 42.  
 Ålebacka 25.  
 Ålebergskullen 86.  
 Ålekistegärdet 120.  
 Ålekistevallen 120.  
 Ålkistan 133.  
 Ålkistekullen 86.  
 Ålmyren 29.  
 Ålunde 130.  
 Åmaden 104.  
 Ån 70.  
 Åsarna 86.  
 Åsarnetegen 120.  
 Åsbergen 86.  
 Åseberget 86.  
 Åsebråtarna 120.  
 Åsebukten 62.  
 Åsehagen 21, 120.  
 Åsekasen 120.  
 Åsen X, 1, 21, 35, 38, 39, 62, 86.  
 Åsingemaden 104.  
 Åsingen 19, 104, 129.  
 \*Åsingeåker 129.  
 Åskasen 120.  
 Åskullarna 86.  
 Åslund 25.  
 Åtegarna 120.  
 Åtorp 22.  
 Åträssemaden 108.  
 Åtången 73.  
 Äcklebacka 3, 100.  
 Äcklås 3, 100.  
 Äckorna 120.  
 Ädredön 127.  
 Älgebråten 120.  
 Älgehagen 120.  
 Älgehogen 86.  
 Älgelyckan 120.  
 Älgemossen 104.  
 Älveflaterna 129.  
 Ängarna 13, 120.  
 Ängbråten 40.  
 Ängbråten 120.  
 Ängbäcken 70.  
 Änggrinden 76.  
 Ängheden 120.  
 Ängelyckan 120.

- Ängen 19, 21, 28, 120.  
 Ängeviken 55, 62.  
 Änghagarna 120.  
 Änghagen 1, 2, 4, 11, 16 (två ggr), 18, 21, 24, 25, 30, 35, 46, 47 (två ggr), 55, 57, 58, 120.  
 Änghagsviken 62.  
 Änghammar(e)n 57, 86.  
 Ängiar 27.  
 Ängkasen 120.  
 Ängmaden 13, 24, 104.  
 Ängvallen 120.  
 Ängåsarna 86.  
 Ängåsen 86.  
 Änkans haggård 120.  
 Äntetjärn 68.  
 Ärholmen 74.  
 Ärtmärren 120.  
 Ärtmärrsflaten 120.  
 Ärtmärrskullen 86.  
 Ärtmärrslyckan 120.  
 Ärtetunnan 20, 86.  
 Äsärekkullen 100.  
 »Äsarne» 100.  
 Äsebergen 86.  
 Äseberget 86, 120.  
 Äseflaten 120.  
 Äsegårdet 120.  
 Äsekällan 133.
- Äseliden 86.  
 Äseliderna 86.  
 Äsena 100, 133.  
 Äset 32, 50, 120.  
 Äskan 5, 129.  
 Äskedraget 133.  
 Äskefjäll 8, 100, 133.  
 Äspeflaten 120.  
 Äspet 120.  
 Ävjan 62.
- Öberget 86 (två ggr).  
 Öby(n) 5, 129.  
 »Öby-Ängen» 129.  
 Ödegården 24, 133.  
 Ödegårdshagen 24.  
 Ödegårdslyckan 120.  
 Ödekasarna 120.  
 Ödekorsviken 64, 68.  
 Ödeskogen? 130.  
 Ödsmål 25.  
 Öflåget 86.  
 Öfsena 78, 79, 94, 100.  
 »Öfvermansberget» 101.  
 Öhuvudet 73.  
 Öknegårdet 129.  
 Öknen 13, 129.  
 Ökullen L., St. 86.  
 Örekærre 27.  
 Örebäcken 51.
- Örevattensbäcken 70.  
 Örevattnet 51, 68, 70.  
 Örnekulan 29, 43, 86.  
 »Örne-kulla» 86.  
 Örnekul(1)eknalte 29, 86.  
 Örnekullen 29.  
 Örstenen 73, 86.  
 Ösby XII, 24, 27.  
 \*Öskogen 130.  
 Öskäret 73.  
 Östareliden 86.  
 Östare Liden 100.  
 \*Österby 24.  
 Östergårderna 120.  
 Östergårdet 120.  
 Österhage 120.  
 Österkällan 133.  
 Österlyckan 120.  
 Östervalen Lille och Store 100.  
 Östervalen 133.  
 Österäng 120.  
 Östra grunden 73.  
 Östrakällan 133.  
 Östreflatten 120.  
 Öudden 72.  
 Överlännet 120.  
 Överman(nen) 101, 120.  
 Övermanskasen 101, 120.  
 Övraflaten 120.

## 2. Personnamnsregister.

Här upptagas endast förnamn. Jfr reg. 3.

- Abraham 112 (två ggr).  
 Adam 35.  
 Amund 1.  
 Anders 6, 77, 101, 112.  
 Anna 4, 8, 37, 41, 56, 79, 108, 112 (tre ggr).  
 Annika 77.  
 Arne 2, 41, 56, 112.  
 Arnfastr 40.  
 Arnsten 110.  
 Aron 49.  
 Arve ? 112.  
 Arvid 101, 112.  
 Asbjörn 112.  
 Asmund 78.
- Augustina 132.  
 Axel 95.  
 Bengt 85, 104.  
 Bengta 58, 78, 108, 132.  
 Benjamin 101.  
 Bern 62, 78, 112.  
 Bernt 78.  
 Björn 18, 25, 70.  
 Bodde 3.  
 Brand 42.  
 Bred 70.  
 Britta 47.  
 Brók 26.  
 Brokkr 26.  
 Bryngel 113.
- Brynjolf 26.  
 Bryti 120.  
 Budde 3.  
 Byrgher 110.  
 Börje 78, 101, 108, 113.  
 Börta ? 78, 101.  
 David 113.  
 Disa 133.  
 \*Drambe ? 5.  
 \*Drambr 5.  
 Eilífr 30.  
 Elfwer 30.  
 Elin 79.  
 Eliver 30.  
 Elof 75, 79, 108, 113.

- Emil 95.  
 Engelbrekt 113.  
 Erik 57, 79, 113.  
 Eskil 108.  
 Fredrik 4, 8, 114.  
 Fundinn 7.  
 Gamli 63.  
 Gautr 44, 73.  
 Germund 79.  
 Greta 79.  
 Groa 8.  
 Gubbe 10.  
 Gude 64.  
 Guṇna 44, 114.  
 Gunnar 61, 105, 114.  
 Gunne 44, 105.  
 Gustava 75.  
 Gösta 80.  
 Hake 91.  
 Halla 11.  
 Hallgeirr 8.  
 Halvor 80, 114.  
 Hans 10, 13, 102.  
 Harald 29.  
 Havidh 81.  
 \*Hauki 26, 53.  
 Helge 11, 42, 80, 91, 102, 114.  
 Henning 114.  
 Henrik 69, 80, 102.  
 Herman 6, 102.  
 Hákan 81, 115, 132.  
 Hávid 81.  
 Inga 115.  
 Ingeborg 115.  
 Ingegärd 81.  
 Ivar 13, 69.  
 Isak 115.  
 Jan 102, 115.  
 Jens 81, 102.  
 Jeppe 81.  
 Jesper 12, 22.  
 Johanna 32, 109.  
 Johannes 115, 130.  
 Jon 72, 74, 81, 115.  
 Jonas 115.  
 Jætun 13.  
 Jöns 81, 115.  
 Kalv 42.  
 Karin 109.  
 Karl 4, 10, 14, 115, 123.  
 Karolina 102.  
 Kasper 48.  
 Kaupi 16.  
 Kerstin 103, 115.  
 Keypi 16.  
 Kolbein 33, 46.  
 Kolbjörn 64, 112.  
 Kong 14, 93.  
 Krister 18.  
 Kristian 6, 116.  
 Kristina 12, 57.  
 Kung 14, 93.  
 Kåre 16, 93.  
 Köpe 16.  
 Lars 19, 82, 116, 130.  
 Lasse 109, 116.  
 Laurens 42.  
 Lave 124.  
 Lena 75.  
 Lisa 132.  
 Liva 34.  
 Live 34.  
 Lova 74, 124.  
 Love 74, 124.  
 Lovisa 116.  
 Långe 27.  
 Magnus 4.  
 Maja 83, 112.  
 Malin 72, 103.  
 Malla 94.  
 Malle 94.  
 Margareta 58.  
 Marja 83.  
 Matte 83, 117.  
 Mattias 57.  
 Mia 109.  
 Måns 4, 46, 83, 117.  
 Märten 9, 34, 61, 83, 103, 109,  
 117.  
 Niklas 83.  
 Nils 21, 40, 48, 117.  
 Ola 9, 23, 37, 83, 116, 117 (två  
 ggr), 132.  
 Olaus 117.  
 Ole 9, 13, 23, 37.  
 Pakki 27.  
 Per 5, 13, 44, 57, 61, 77, 83,  
 110, 111, 117.  
 Peter 1, 83.  
 Petter 10, 28, 50, 117.  
 Petrus 40.  
 Ragnar 59.  
 Ramm 7, 111.  
 Rasmus 117.  
 Regina 76.  
 Renata 40.  
 Rulle 45.  
 Samuel 104, 118.  
 Simon 48.  
 Siri 13.  
 Siunde 27.  
 Skapte 49.  
 \*Sprite 37.  
 Stáli 107.  
 Stava 29, 34.  
 Steingarðr 50.  
 Sten 6, 21, 39.  
 Stig 109.  
 Stigandi 57.  
 Stigfot ? 98.  
 \*Stärte 22.  
 Sven 22, 42, 48, 55, 104, 115,  
 119.  
 Svenne 73.  
 Svenning 5, 104.  
 Sölve 127.  
 Thiustulf 50.  
 Titus 85.  
 Tobbe 14.  
 Toke ? 67.  
 Tolli 99.  
 Tor 37, 42, 85, 104, 119.  
 Tore 104, 119.  
 Torger 21.  
 Torkel 23, 85, 119.  
 Torleif 24.  
 Torste 14, 58, 104.  
 Torsten 85 (två ggr), 119.  
 Toste 14, 59.  
 Trond 128.  
 Trygg(e) ? 85.  
 Tubba 128.  
 Tubbe 14, 128.  
 Ture 55, 86.  
 Þíóstólfur 50.  
 Þólfr 39, 51.  
 Þorgarðr 51.  
 Þorgautr 119.  
 Qrn ? 41.  
 Ulv 57 f., 68, 73.

### 3. Register över öknamn, vedernamn och personliga binamn.

Inbyggarnamn medtagas icke.

Becken 30.  
Bock(en) 25, 78.  
Brems 43, 113.  
Brims 43.  
Brodd 113.  
Broms 101.  
Flygaren 63.  
Greve(n) 90.  
Groppen 58, 80.  
Haltan 91.  
Halten 91.  
Halt-Ola 132.  
Hansan 34, 80.  
Hross 19.  
Jacken 123.  
Kajk(en) ? 123.  
Karl-Kopp(e) 123.  
Kommersan 41.

\*Kvatrandi ? 33.  
Körten 42.  
Lille-Per 109 f.  
Lurken 124.  
Lurkan 124.  
Muntran 32.  
Picken 117.  
Protten 22.  
Ragata 83, 103, 109.  
Rajan 33.  
Rajen 33.  
Raran 83.  
Skral 97.  
Skåre ? 97, 135.  
\*Skruppen 77.  
Slumpe-Jon 74.  
Stjärne-Lars 19.

Store-Per 109 f.  
Stugen 119.  
Ståffe ? 127.  
Sultan 85, 127.  
Suttan 127.  
Sutten 127.  
Sö-Per ? 111.  
Tim 57, 85.  
Timman 57, 85.  
Tole-Bengt 85, 104.  
Tolle 24, 57, 119.  
Tulten 43.  
Tummen 86.  
Tysken 86.  
Täljekniv(en) ? 128.  
Viten 86.  
Överman ? 101.

### 4. Ordregister.

Här anföres ett urval av de ord, som enligt ovan givna tolkningsförslag ingå i häradets ortnamn. Många av dem äro eljest icke belagda inom häradet, och några ha överhuvud anträffats blott i ortnamn. Ord som ingå i ett större antal ortnamn, särskilt såsom slutled, redovisas i inledningarna till resp. naturnamnsgupper.

bjälla 'bjällra' 10, 87.  
blöta, f. 'sank mark' 101.  
brak, m. 'brakved' 50.  
bringebar 'hallon' 78, 101.  
fvn. bruni, m. 'brand' 130.  
fsv. bryti 'gårdsfogde' 120.  
bräcka 'sluttning, backe' 45.  
bråthåla (för torkning av lin) 78.  
budde, m. 'får' 78, 113.  
båld 'stor' 63.  
bås, m. '(båsliknande) sänka' 10, 108.  
damp, m. 'fuktighet, imma' 88, 121, 133.  
fsv. \*dēghia, f. 'väta, fuktighet' (?) 73.  
dele, n. 'gräns' 71, 79, 98, 130.  
no. dope, m. 'vattenhål' 133.

dopphål (?) 'vattenhåla, källhåla' 105.  
fvn. \*drafn, m. 'den upp-rörda' 5.  
\*duld, f. 'dold plats' 105.  
\*dulde, m. 'ett slags sjörå' 63, 105.  
falske, m. 'falaska' 121.  
flen, n. 'svulst, knöl' 89.  
flen, adj. 'bar, naken' 89.  
\*fläck, f. el. n. (?) 'litet (jord)stycke' 121.  
\*fläsk 'flik; flat håll (?)' 89, 121.  
\*fläskåker 121.  
fvn. forscela, f. 'skuggig plats' 6.  
fvn. frekr, adj. 'glupsk, sträng, hård' IX.  
fräknebo 'vedskuta' IX.  
futta 'fatta eld m. m.' 31.

färg, m. 'ryggträ på kroppås m. m.' 48.  
\*garn 'långt och smalt vattendrag; långsträckt ås' 7.  
gill 'dugande, god, vacker' 42, 45; jfr 26.  
gira, f. 'strimma (på ko)' 130.  
glana 'titta, glo' 79.  
\*glupp (?), m. 'håla, klyfta' 15.  
glys, m. 'framvällande källsprång' 134.  
gläppa 'öppna sig, spricka' 90.  
gorr, m. 'smuts, dy; sillgrums' 63.  
\*grind 'sand, grus' 28, 63, 90.  
gungsa, f. 'gunga; gungfly' 80, 106.  
gångeträd 'spång' 76.  
göpa, f. 'lodjur' 122.

- fvn. haðna, f. 'get' 110.  
 handräcka 'ledstång' 91, 131.  
 harg, n. 'stenröse, stenig mark' 122.  
 havde 'framskjutande högt bergparti' 80.  
 hog 'hög, höjd' 41.  
 holk 'med holk försedd källa' 122; jfr 132, 133.  
 holm, m. 'holme' 10, 14, 32.  
 horn 'framskjutande bergparti' 91; jfr 95.  
 fda. houæth toft 'tomt för böningshus' 11.  
 huk 'skarp krökning, framskjutande hörn (av berg)' 91.  
 hurd 'stenhop, gryt; lya' 55, 80, 83, 110.  
 hylster 'gömställe' 92, 123.  
 håll, adj. 'ihållig' 46, 81, 102, 131.  
 håll 'dämme' 75, 109.  
 hålskog 'djup och mörk skog' 131.  
 häre (?) 'hare' 122.  
 hönsbär 'bär av Cornus svecica' 21, 106.  
 \*intäkn (?), f. 123.  
 fsv. iæþur 'kant, rand' 17.  
 kind, f. 'bergsida' 19.  
 kläpp, m. 'bergshöjd o. d.' 20, 26, 64, 72.  
 knap(p)el, m. 'kullerstenar' 81.  
 knip, m. 'berg med brant sida' 81.  
 knippla 'ta ut linets fröhäus' 92.  
 knut, m. 'rund förhöjning' 106.  
 knuta, f. 'rund förhöjning' 106.  
 knäppe, n. 'hörn på gärdsgård' 4.  
 fsv. \*kopunger (?) 'marknadsplats' 14.  
 koräpa, f. 'kospillning' 93.  
 krakmärr 'torkställning' 115 f.  
 krapp, adj. 'trång' 75.  
 kregge 'vrå' 132.  
 krik, m. o. f. 'hörn, vrå' 41, 116.  
 krokkniv 'kniv med böjt blad' 124.  
 kroppa, f. 'ruda' 61.  
 kräkling 'kräkbär' 93.  
 kräppe, n. 'trångt ställe' 133.  
 \*kvatra 'plaska' 33.  
 kvill 'bäckgren' 18.  
 kämpesten 'bautasten' 93.  
 kölna, f. 'torkhus' 82, 103.  
 \*lergröpa, f. 'lergrop' 111.  
 lora 'gå sakta m. m.' 106.  
 lulla 'locka, ropa på kreatur' 94.  
 lurk 'drummel' 124.  
 ly 'lyssna' 94.  
 -läm 'gilleranordning för djurfångst XI.  
 löper 'löpmage hos kalv' 103; 'löpe' 124.  
 mal 'stenanhopning, grusbänk' 57, 76, 83.  
 marbo 'person från Marks hd, Vgl.; gårdfarihandlare (från Mark)'.  
 minne, n. 'mynning' 95.  
 mysk(a), växtn. 111.  
 \*mål, n. 'inhägnat stycke' (?) 1.  
 nabbe 'udde' 83.  
 \*nip 'spets' 125.  
 nolman 'norrman' 17, 83.  
 prott, m. 'plugg; liten varelse' 22.  
 rabb(e), m. 'tuvig ljungbevuxen mark' 83, 112, 116, 118, 125.  
 raja, f. 'pratsam, sladdrande person' 33.  
 rapa 'störta, ramla (om stenaar)' 9, 96.  
 rape 'bråte, skräp' 9; jfr 96.  
 rass, m. 'ändtarm(ens öppning), bakdel' 131.  
 redre, rere, m. 'rede' 17, 56; jfr 125.  
 ress, n. 'förhöjning' 22, 53, 96.  
 ria, sbst. o. v. 'höhässja'; 'hässja hö' 125.  
 \*rinna, f. 'rinnande vatten' 36.  
 rinnel, m. 'liten bäck' 36, 125.  
 rult, m. 'liten rund kulle' 133.  
 runne, m. 'buskage' 120.  
 runsa 'gunga' 106.  
 runsegunga 'gungfly' 106.  
 rås, f. 'kärr m. m.' 19.  
 ränne, m. 'bäck' 83.  
 räpa, f. 'liten hög av spillning' 96, 135.  
 rävhus 'ett slags rävgiller' 96, 135.  
 \*rävhysa 'rävlya' (?) 96.  
 \*rävhytta 'ett slags rävgiller' (?) 135.  
 fvn. saltketill, m. 'saltkittel' 27.  
 saltkåle 'saltkittel' 40, 13 5.  
 skage, m. 'udde' 96.  
 skalle 'hög, torr mark' 12.  
 skide (för stängsel) 13.  
 skimla 'skymta, skimra' 67.  
 skint, m. 'mager mark' 84, 118.  
 skinta, f. 'mager mark' 56, 57, 84.  
 skruppot 'skral, dålig' 77.  
 skyr, f. 'inskränning, skåra' 126.  
 skårgång 'liesträng' 126.  
 skör, f. 'inskränning, skåra' 126.  
 slanteberg 'sluttande klipphäll' 84.  
 slussa, f. 'dammlucka, stambord' 71.  
 smug 'vrå, hörn' 108, 109.  
 smäre 'vitklöver' XI, 118.  
 fvn. snekkja, f. 'slags långskepp' 27.  
 snik (f.) 'smyg' 16, 126.  
 snika 'smyga' 16, 67, 107, 126.  
 snipp, m. 'snibb' 5, 118.  
 snurk, f. 'yttersta ändan av något' 126.  
 spruns, n. 'sprund' 126.  
 stam 'soldattorp' 12.  
 stav 'rämärke' 34.  
 stav(e)sten 'rämärke; bautasten' 126.  
 stenvad 'vadställe med stenar' 50.  
 -stock 'gilleranordning för djurfångst XI.  
 fvn. stoč f. 'landningsställe' 27.  
 svada, f. 'slät berghäll' 62, 127.

svinerotor, f. pl. 'hålör som svinen rotat upp' 131.	*trässlör, f. pl. 'småtrasor, pal-tor' 107.	vire 'vide' 129, 136.
svärta, f. 'svart jord' 136.	tyssling 'lingon' XI, 86, 110.	vål(e), m. 'rishög i skogen' 86.
synner 'söder' 23.	tå m. 'visst område utanför inägorna' 50.	väle 'vakare på fiskvad' 100.
söla, f. 'dypöl' 98; jfr s. 64, 104.	urd 'gryt, stenhop; lya' 55, 110.	*välle 'vall' 100.
tamp, m. 'klump, koka' 124.	val(e), m. 'vårdkas' 86, 133.	älmt- 'svan-' 68.
tasse 'varg' 85.	valtra 'vältra sig (om häst)' 132.	änt- 'svan-' 68.
tjäll 'strandskata' XI, 74.	vase, m. 'risknipa i väg över sankmark' 6, 76, 103, 104, 120.	ärtemärr 'torkställning' 86, 117, 120.
to 'lin' 85.		äske, n. 'askdunge' 100.
trindsel, m. 'rund yta' 128.		öfse, n. 'utskjutande bergkam' 100.
tross, n. 'rutten ved' 68, 110, 119.		

## 5. Kulturhistoriskt register.

Arrest 22, 111, 124.	Fårskötsel 32, 37, 73, 78, 81, 85, 104, 110, 111, 113, 119, 127, 128, 129.	Kyrkstall, försvunnet, 30.
Avrättning 89, 133.	Fåbodar 3, 4, 13, 16, 22, 61, 78, 88.	Landningsplatser 27, 45.
Barktäkt 104, 112.	Förklaringsågnar 87, 90 (två ggr), 114, 131, 133.	Lastplatser 64, 82, 132.
Bastberedning 133.	Garvning 79, 93, 104, 133.	Linodling och linberedning 78, 81, 82, 85, 92 (två ggr), 103, 109, 115, 116, (122).
Bebyggelsehistoria XII.	Gatlopp 133 f.	Lägerplatser 30, 84.
Beckkokning 30.	Hantverk(are) (se äv. Smide) 5, 21, 26, 32, 40, 41, 46, 53, 79, 84, 85 (två ggr), 97, 102, 116, 118, 119, 130.	Lövtäkt 10, 82, 103.
Biskötsel 101, 108, 112.	Hednisk kult 133.	Marknadsplats 14 f.
Blekning av lärft 113.	Hedniskt tempel 53.	Naturaförmåner 54, 103, 111.
Brud, som förolyckats 88.	Herdar 78, 94, 95, 99, 110.	Noanamn 64, 85, 102, 134.
Brudrov 88.	Humleodling XI, 12, 80, 115.	Nävertäkt 103.
Bränneri 113.	Höhässjning 125.	Offerkälla 135.
Byallmänning 16, 88.	»Imperativiska» namn 10, 14, 44, 46, 58.	Ordlekar 85, 86, 101, 119, 130, 131.
Båtbyggeri 119.	Karl XII 81, 132.	Rövare 87, 92.
Dialektolikheter 42, 134.	Kavelbro 103.	Saltkokning 27, 40, 109, 135 (två ggr).
Digerdöden 52.	Klockare 36, 54, 81, 103.	Samlingsplatser för ungdomen 13, 71, 75, 79 (två ggr), 82 (fem ggr).
Djurfångst XI, 91, 96 (två ggr), 104, 109, 110, 132, 134 (två ggr), 135, 136.	Klockstapel, försvunnen, 81.	Sjömärken 1, 72, 96, 132, 136.
Eldsvådor 71, 78, 101, 120, 129, 130, 132.	Kolbränning 14, 75, 103, 109, (115), 123.	Skifte X, 4.
Fiske XI f., XIII, 22, 33, 55, 61, 63, 65, 71, 74, 75, 79, 86 (två ggr), 106, 109, 120, 131, 132.	Krig 79, 90, 110, 115, 120, 131, 132.	Skogsbruk 5, 13, 22, 23, 29, 31, 34, 40, 43, 48, 49, 70, 76, 79, 81, 82, 85, 97 (två ggr), 98, 110, 117, 119, 129, 130, 132 (två ggr).
Folkhumor 3, 8, 21, 77, 85, 86, 91, 93, 95, 101, 112, 115, 119, 120, 122, 127, 130, 131.	Krogar 4, 10 f., 50.	Slakt 135.
Fornminnen XII, 10, 22, 56, 82, 84 (tre ggr), 86 (två ggr), 87, 88, 93, 134 (fyra ggr), 135 (tre ggr).	»Kungagravar» 22, 87, 90, 133, 134 (tre ggr), 135 (två ggr).	Slätter 84, 104, 106, 109, 110.
Fynd av guld- och silverföremål 122, 135.	Kvarnar 10, 11, 22, 31, 41, 42, 45, 46, 72, 82, 103, 110, 116.	Smide 11, 14, 43, 45, 54, 55, 56, 57, 76, 84, 104, 109, 113, 118.

- |  |   |  |
|--|---|--|
| Sågar 22, 23, 29, 34, 70, 85,<br>110, 119.                           | Tjuvar 111 (två ggr).   | Vilda djur XI, 9, 16, 18, 24,<br>28, 32, 38, 64, 70, 75, 76,<br>78, 80, 85, 86, 101, 102,<br>104, 108, 110, 112, 122,<br>133, 134, 136; reg. 1 under<br>Räv(e)-. |
| Sågen om en källa 133.   | Tjärbränning 13, 85, 131,<br>132 f.   | Vårdanstalt 97.  |
| Sågner om »Lindjärns kyrka»<br>135.                                  | Torkställning för ärtväxter 82,<br>115 f., 117, 120.                                  | Vårdkasar 86, 99 (tre ggr),<br>119, 120, 133 (två ggr).  |
| Tattare 111.   | Tradition om bygdeborg 87.  | Årseldar 78, 83.   |
| Tegelugn 132.  | Tradition om ett slott 84.  | Övernaturliga makter 13, 63,<br>68, 75, 81 (två ggr), 85, 88,<br>101, 105.   |
| Tidsbestämning efter solen 97.                                       | Trankokning 73.   |  |
| Tillverkning av slevor, sop-<br>kvastar, vispar 11 (två ggr),<br>97. | Trädgård(sskötsel) 19, 85, 119,<br>127.   |  |
| Tingsplatser X, 14 f., 85, 99,<br>128.                               | Uppkallelsenamn XIII, 8, 11,<br>15, 20, 21, 25, 27, 31, 50,<br>54, 55 (två ggr), 124. |  |

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Källförkortningar . . . . .	IV
Övriga starkare förkortningar och särskilda tecken . . . . .	VI
Kort förklaring av landsmålsalfabetet . . . . .	VIII
Inledning . . . . .	IX
 Ortnamnen i Inlands Fräkne härad.	
A. Bebyggelsenamn:	
Forshälla socken . . . . .	1
Grinneröds socken . . . . .	28
Ljungs socken . . . . .	40
Resteröds socken . . . . .	52
 B. Naturnamn samt kulturnamn som ej avse bebyggelse:	
I. Sjöar, dammar, pölar; fjordar, vikar; sund . . . . .	60
II. Vattendrag . . . . .	68
III. Öar, holmar, skär, näs, uddar, grund o. d. . . . .	71
IV. Vägar, broar, bryggor, vadställen och andra passager . . . . .	75
V. Höjder, backar och sluttningar; hållar och stenar . . . . .	77
VI. Kärr, mossar, myrar, mader . . . . .	101
VII. Dalar, dälдер, fördjupningar, grottor . . . . .	108
VIII. Åkrar, ängar, hagar, gården, svedjemarker, röjningar, öppna områden o. d. . . . .	112
IX. Skogar, lundar, träd- el. buskbevuxna områden . . . . .	129
X. Andra namn av skilda slag . . . . .	131
 Register.	
1. Ortnamnsregister . . . . .	137
2. Personnamnsregister . . . . .	167
3. Register över öknamn, vedernamn och personliga binamn . . . . .	169
4. Ordregister . . . . .	169
5. Kulturhistoriskt register . . . . .	171





















